

KAREL POLÁČEK

SOUDNIČKY II

(1929–1930)

OBSAH

Zapomnětlivost

S ním užila všeho: pohoštění i cti

Svědkyňe s dobrou pamětí

Hostinný dům

Kdyby ten pes mluvil

Povídka z pavlače

Mocné slovo slavné vlády

Pohaněna brada

Červená na konec – žaludská pomůže

Vydávala se za padlou dívku

Pan domácí a jeho vřelé srdce

Ne akvárium, nýbrž dítky jsou požehnáním rodiny

Hodina přírodopisu

Mrazy před přestupkovým soudem

Nechal stát rokokovou pohovku bez dozoru

Cituplný Emanuel

Nevinný

Pán na bytě s celým zaopatřením, ale s kapičkou u nosu

Cizí svatba v Havlíčkově ulici

Bombardon versus klarinet

Hlas ze záhrobí

Smíšek

Samozvaný představený

Reformátor

Chtěla pomstít uraženou čest
Když není pozdravení, není taky štandlík
Návod, kterak si učinit nepřátele mezi lidmi
Pane otče, půjčte nám slečnu!
Starší chlapeček
Hlas z kanálu
Pan kuchyňka
Mravokárce s červenýmnosem
Má si vzít příklad z nebožtíka
Je to u nich už v rodě
U klíčové dírky
Láska v obchodě zbožím osadnickým
Zaprvé, zadruhé, zatřetí
Apoštol míru
Příroda si nedá poroučet
Němá výčitka
Pohádka o sněžném andílku
Závod, založený v roce 1899, v podvlékačkách
Jsa ženat, díval se s otevřenou hubou
Svědék, který nemá hlavu na cizí milování
Pověst o moudrém starci
Jindříšku, jak dělá žirafa?
Měl za to, že ho pozval jako člověk, a ne jako hostinský
Avione, Avione, hochu můj
Neznáte nějakého Šmalfuse?
O neblahém vlivu skřípce na manželství
Kateřina a Jindřich čili obětoval se pro obecné blaho
Mé dámy, je libo praženku?
Podivná příhoda
Oběť bytové tísně
Nemůže platit, protože mu lékař zakázal rozčilení
Jsem já u vás nějaký Mojmír?
Kravata za 50 korun
Má to písemně, že smí nadávat

Jak měla zrzavá paruka oplétání
Jaký pán, takový krám
Cizokrajná zvířena před soudem
Eman a Gustav čili čtyři páry holubů
Nejdříve mluvili o vzdělanosti a pak jí hodil lampu na hlavu
Profesor elegantní konverzace
O Libyi a o arabském i křesťanském manželství
Čarostřelec
Byl pan Adolf, a už ho není
Stařík miloval moderní tance
Kterak kinohvězda nepřišla k soudu
Je Mary Ždímalová vinna?
Dobrodružství v Rocky Mountains
Krása ženského těla a rusalka z botiče
Paní Cicvářková je poprvé u soudu
Blechy a současné myšlenkové proudy
Ukradená závět a čas švestek
Utrpení jednoho misionáře v Košířích
Neměl vousy, a tak to byl tedy ouraz
Napiš své malé Denise
Kterak se staneš milým společníkem
Miloval ji rozdílem třídy
Páně Hustilkova soudní teorie
Paní odcestovala k matince
SHS v trestním soudnictví
Běh času, jak se jeví v délce sukni
Jak pan Čurbes ztratil dva body
Latině vyučovat možno, ale ty konce!
Důstojná oslava narozenin
Šlechtic a žena z lidu
Ten převozník je přece katolík
Tchyně ho přepadla na válečné stezce
Paní Oužická a problém meziplanetárního letu
Následkem nemravných řečí Toniček špatně vypadá

Pan Bobrhák se soudí
Věrnost jí sliboval a potom nejedl kapání
Pro dobrou vůli mu narazil tvrdák
Pohádka o panu Brďolovi
„Proč si ten vdovec nevezme matinku?“ naříkala slečna Kristýna
Pan Pučálka táhne do boje proti Turkům
Jaký mohou mít nájemníci krásný podziměk?
Případ pana Pustoryla a pana Pípy
Kdo je u vás mumie?
Lidstvo rozmnožuje a co z toho má
Mravně mu zchátral tatíčka
Pes, jenž nemiluje politiku
„Já byl taky jednou detailista, to není žádná hanba“
V pořádku Vavřince přijal, v pořádku ho má odvést
Pověst o nosu pana Singule
Z vypravování jedné vdovy
Kašle na hřejivé paprsky lásky
Jerry, král jeseň
M'caj – m'caj – m'cajcaj
Jednou do vršku a potom také z vršku
Má babička byla girl
Poznal jeho rukopis
A co děťátko, zdrávo, zdrávo?
Skrz ty dveře má zanedbané vzdělání
Vrchní odborová radová není žádná matička
Byla jedna mořská panna
Čtyři spravedliví
Překvapení nejsou vyloučena
Co je lepší: zpěv, nebo cestování?
Filologie a kulová sedma
Hodiny pana Karneolského
Povídka z Riegrových sadů
Děti před soudem
Pohádka naší babičky

Z obchodní korespondence
Zjednával si na nadávání člověka
Tři dni do něj za to, že prosil za odpuštění
Řeč o koze a SK Slavia
Zatracená geometrie a jiná próza
Neuznával novoročního veselí
Byla jako ta zvadlá bůže
To vám byla taková pikanterie
Několik slov o vychovatelství
Historie jednoho pana Bedřicha
Vzdělání a portviš
Nová fasáda na domě a staří nájemníci
Se ženskými nejsou žádné spolky
Menší nedorozumění před soudem
O tom, má-li mít manželka plnovous
Pravda není pro slabou vdovu
Režie sňatkového podvodníka
Luskejte prsty před vlastní ženou!
Dívka nepochybné pověsti
Vesmír a jeho záhady
Jsou balkony a balkony
Asi tak kolem půlnoci
O prodaném majiteli realit
Povídka z Divokého západu
Brala jí to z úst
Co je satira?

Zapomnětlivost

(Okresní soud)

Bylo to před svátkem sv. Mikuláše. Obyvatelstvo pobíhalo po ulicích a kupovalo dárky pro své milé. A ten den se udála ve voze elektrické dráhy č. 2 taková příhoda: Průvodčí cvaká kleštičkami, prodírá se cestujícími a provolává: „Komu chybí lístek, pánové?“

V koutě seděl jeden pán se zdviženým límcem. Zádumčivost pokrývá jeho líc. Natáhl ruku směrem k průvodčímu a pravil: „Deset měkkých egyptek!“

Průvodčí se nejprve podívil a pak se zasmál: „Otče, to je mejlka! Tady nejsou v trafice!“

Zamyšlený pán se zarazil a pravil: „Pardon! Tak jeden přes.“

Tato příhoda vzbudila pozornost a vyskytl se, jak už to bývá, jeden pán, který použil oné události, aby vypravoval své paměti.

„To se vám, pánové,“ počal, „přihodila mně v roce 1920 podobná událost. Bylo to počátkem května a já byl takový smutný, pročež jsem si řekl: Stavíš se ke Stromečku na jedno pivo. A smutný vstoupím do lokálu, smutný usednu za stůl, a jak tady takový smutný sedím, přistoupí číšník: ‚Posloužím, vašnosti?‘ Já na něj ani nepohlédnu, tak jsem byl ponořen do svého smutného myšlení, vzpomínám si na svá dětská léta, a tak jsem začal deklamovat:

Jak ti chutná, milé dítě, slad'ouneké to mlíčko?

Napij se ho jenom s chutí,
zčervená ti líčko.

Číšník pohlíží na mne nechápavě a ševelí: ‚Jak račte, vašnosti?‘ – Já se vzpamatoval a honem, abych to zamluvil, poručím si jednu plzeňskou a jedno flekaté kuba.“

Odmlčel se a dodal poučně: „A tak je mnohdy člověk takový pitomec, že je hanba se na něj podívat. A ne že by byl trouba od přirozenosti. Bůh uchraň a uchovej! Člověk je bambula, dřevo vrtané z nepřítomnosti ducha. Jako tamhleten pán, který třeba není ani trošku vůl, ale je nádiva a hovado z přílišného myšlení –“

Zdá se, že tuto sentenci nesl onen zapomnětlivý pán s nelibostí, což dokazuje žaloba, která byla včera předložena panu vrchnímu radovi Hozmanovi. V žalobě bylo psáno mimo jiné:

„... načež se na mne pan Špinar vrhl se slovy: ‚Ty uličníku, ty dacane dacanská, já ti ukážu, kdo je bambula!‘ a vyt’al mi políček. Jako svědky uvádím –“

Pan Špinar (ten s těmi egyptkami) byl odsouzen pro urážku na cti a přestupek lehkého ublížení na těle do vězení na tři dny.

Přijal trest se zakvilením: „Já do žaláře? Ale vždyť jsem ho nechtěl zabít, jen poučit.“

Večerní České slovo 3. 1. 1929

S ním užila všeho: pohoštění i cti

(Okresní soud)

Obchodní příručí Šelmát je žalován pro přestupek svedení pod slibem manželství.

„Tak povídejte, jak jste se seznámil se slečnou Piskačovou,“ pobídl jej pan vrchní rada Hozman. Obžalovaný mrskl okem po nečetném posluchačstvu, odkašlal si a pravil neurčitě: „Tady není moc k vypravování...“

„Nono... Povědět to musíte. Dívejte se na mne, a ne dozadu. My bychom nebyli zvědaví na vaše záležitosti, ale vyslechnout vás musíme. To už je naše povinnost. Tak jak to bylo?“

„Jak to bylo. Jak to bylo? Ona stála v neděli odpoledne u pokladny biografu Avion. Já jsem tam stál taky –“

„No, a?“ – „No – koupil jsem si lístek a šel jsem dovnitř.“

„No, a?“ – „No, a: Ona šla taky.“

„Oslovil jste ji?“ – „Taky jsem ji oslovil.“

„Co jste jí řekl?“ – „No, co se říká: ‚Slečno, taky do biografu?‘ – Ona: ‚Taky do biografu.‘ – Já: ‚No, tak, to jako bychom šli spolu.‘ – ‚Ba jo,‘ ona nato. – Tak jsem koupil dva lístky a dívali jsme se na program...“

„A co bylo dál?“ – „Dál toho moc nebylo. Potom jsme šli do kavárny. Chtěla čokoládu, tak jsem jí objednal čokoládu. Sám jsem četl časopisy. Slečna snědla dva zákusky. Já jsem mluvil o četbě a divadle, ale ona o tom, že mužům nevěří...“

„A pak? Z vás aby člověk soukal každé slovo.“

Obchodní příručí změřil posluchače mrzutým pohledem a děl: „... že mužům nevěří. – ‚Proč?‘ ptám se. – ‚Protože jdou jen za požitky, ale nehledají soulad duše.‘ – ‚Nejsou všichni stejní,‘ povídám já.“

„A pak?“ – Pan Šelmát sklopil hlavu a zašeptal: „Pak jsme šli do hotelu...“

„Nó konečně...! Neobracejte se a mluvte k soudu. Co bylo dále?“

„Dále...!“ zamumlal pan Šelmát zoufale. „Dále bylo, že... Pak bylo, že jsme šli pryč...“

„Žaloba o vás praví, že jste slečně slíbil manželství, a teprve tehdy vám byla po vůli.“

„To není pravda. Přísahám. Já nic nepovídal. To ona svlékajíc se pravila: Pane Šelmát, zničil jste můj život. Jste náramně dovolený. Já se divím, že jsem vám mohla uvěřit. Nemohla jsem vám nic odepřít, protože jste na mne udělal dojem...“

„Lžete, pane Šelmát,“ vykřikla žalobkyně.

„Teď jsem lhář,“ odpověděl trpce obžalovaný, „najednou lhář. Ale že jste se mnou užívala, to nic...“

„Užívala!“ – „Ano, pohoštění i cti jste se mnou užila...“

„Cti?“ – „Tak jest. Ještě jste říkala, že od té doby, co chodíte se mnou, zdraví vás tolik lidí. Já mám velké známosti. Tuhle jste se radovala, že nás zdraví jeden pán v kožichu. To byl pan Němec, od kterého bereme režné zboží –“

„Počkejte,“ zakročil soudce, „sliboval jste slečně manželství?“

„Že bych sliboval, to ne... Já mluvil o manželství všeobecně... Že je to posvátný stav a že vůbec... v nynější době je šťastné manželství vzácné...“

Pan Šelmát byl odsouzen k podmíněnému vězení v trvání sedmi dnů a slečna byla se svými nároky odkázána na pořad práva soukromého.

Večerní České slovo 4. 1. 1929

Svědkyňě s dobrou pamětí

(Okresní soud)

Ještě než mohl soudce zjistit nacionále svědkyňě, počala paní Hanousková, jsouc zachváčena prudkou žádostí, řečnit: „To se stalo, slavný pane rado, čtvrtého srpna. Já jdu podojit kozu –“

„Počkejte, paní... Jmenujete se Marie Hanousková?“

„Ano... Tak jak jdu podojit kozu, bylo to ve čtvrtek hnedle k poledni –“

„Po-čkej-te! Jste manželka domkáře, narozená –“

„Sedmého ledna 1891. – Kavkovi mají barák naproti a tak já všeccko slyším –“

„Příbuzná nebo sešvagřená s obžalovanou nejste?“

„Nejsem. A jak jdu tu kozu podojit, tak slyším křik. Já každé slovo slyšela, protože máme barák naproti –“

„Tak jste slyšela, že paní Kavkové měla říci paní Rejzková rohatá svině?“

„To jsem neslyšela, protože rohatá svině jí řekla ne čtvrtého, ale šestého srpna.“

„Jak to víte?“

„Protože můj toho dne vybíral senkruvnu. Čtvrtého srpna jí naopak řekla, at' si dá pozor na hubu, a dodala ‚stará kozo‘...“

„Víte něco o tom, že jí řekla, že se válí se zetěm?“

„Ano, to vím. Jenomže to nemohlo být čtvrtého srpna, protože tehdy ještě u nás žita stála. Že se válí se zetěm, bylo řečeno na svatou Annu. Tenkrát byl u nás sestřin Josef na návštěvě a já mu dala kafe s buchtou.“

„O to nám nejde. Žalovány jsou pouze urážky, které se staly při výstupu čtvrtého srpna. Slyšela jste něco o tom, že paní Rejzková měla nazvat paní Kavkovou starou kozou, která nenechá projít mužského?“

„Ano. Stará kobyla bylo řečeno čtvrtého srpna. Jenomže –“

„Co chcete říci?“

„Jenomže čtvrtého srpna řekla paní Rejzková prostě: ‚Stará kobylo,‘ ale o mužských nic. Že nenechá žádného mužského projít, to řekla při výstupu dne osmnáctého srpna. Vím to podle toho, že můj říkal toho dne, že mluvil s Jabůrkem skrz tu jalovici. Čtvrtého srpna řekla: ‚Stará kobylo,‘ a dále: ‚Dejte si na hubu pozor, nebo vás natru portvišem.‘“

„Ale paní,“ ozvala se žalobkyně, „to je mejlka. S tím portvišem to bylo až dvanáctého srpna“

„Budete mi něco povídat,“ pravila svědkyně z vysoka, „dvanáctého srpna – k smíchu! Dvanáctého srpna nebylo celý den nic, až k večeru se paní Rejzková vyjádřila: ‚Vy kanále, kdybych byla taková jako vy, tak bych vám řekla něco sprostého...‘ – Tak to bylo. Já to vím, protože můj řekl, že mu nějak nešmakuje. On kroupovou polévku nerad –“

„Máte vy to ale, paní, paměť!“ diví se slavný soud.

„Jak bych neměla? Já musím. Protože od té doby, co bydlíme v barákové kolonii, musím nejméně dvakrát týdně za svědkyni. Ostatně mám to tady napsáno pro každý případ...“

Svědkyně ukazuje kapesní kalendářík, který asi vypadá takto:

Pondělí – Rejzková Kavkové: Svině rohatá.

Úterý – Rejzková Kavkové: Že se válí se zetěm.

Středa – Rejzková Kavkové: Stará kobylo.

Čtvrtek – Rejzková Kavkové: Rachotino, na mě jste krátká.

Pátek – Rejzková Kavkové: Kanále.

Sobota – Rejzková Kavkové: Huncúte.

Neděle – Rejzková Kavkové: Služby boží a potom jí hrozila portvišem.

„Já,“ dodává pyšně, „já držím své věci v pořádku –“

Večerní České slovo 5. 1. 1929

Hostinný dům

(Senát)

Majitel realit Svatopluk Trachta je pohostinný člověk. Rád vítá hosty ve svém domě a popřává jim hojně pokrmů a nápojů. Možno se u něho dobře pomět, nejsi-li náhodou příliš nedůtklivý, jako byli pánové Baloun a Pour. O tom budeme vypravovat.

Majitel realit měl svátek a pozval si v tento významný den množství hostů, mezi nimiž byl soukromý úředník Baloun a obchodní zástupce Pour.

„Tak pánové,“ hlaholil majitel realit, „sedněte si ke stolu, jezte, pijte a nic se neostýchejte. Já každému přeju. Máte tady všeho hojnost. To víte, my vedeme dům bohatý.“ Snědli polévku a podávali husí pečení.

„Vezměte si, Baloune, husu,“ pobízel majitel realit, „už jste si vzal? Tak si dejte ještě jednou. Vždyť je to pro vás. Jste takový hubený, ať se spravíte.“

„Děkuji, však já na sebe nezapomenu,“ praví skromně Baloun.

„To vím,“ odpověděl majitel realit, „kdo by se nenacpal, když to je z cizího. Tadyhle Pour nemluví a jen žvýká. Ať praskne, starý šizuňk! Já každému přeju!“

Přinesli pečené selátko.

„Vida, Baloun poulí oči,“ chechtal se majitel realit. „To věřím – pečené sele! Kdyby tohle doma vidí. Baloune, dejte si do nosu. Beztoho jste se pořádně najedl naposled na své svatbě!“

Baloun se nespokojeně zavrtěl a skromně odpověděl: „Doma jídvám nevybraně sic, ale sytě. Žádné luxusy, ale hojnost všeho.“

„Nemluvte,“ zarazil jej hostitel. „Kdybyste měl doma co jíst, nechodil byste cizí vyžírat. Ne že bych vám to vyčítal. U mne se může každý najíst. Já na krejcar nehledím. Kdybyste snědl s Pourem celé sele – dobře. Já vám pošlu ještě pro pletenec buřtů, máte-li málo.“

Pan Pour, který je trochu vznětlivější povahy, důrazně se ozval: „Pane majiteli, my jsme vás nepřišli vyžírat. Pozval jste nás pro společnost a my přišli, abychom oslavili váš svátek. Takhle to vypadá, jako byste vyčítal.“

„Co já vyčítám?“ zaržál pan majitel. „Jak jste se mohl opovážit? Já vás pobízím, abyste se nežinýrovali a jedli. Tadyhle máte plné mísy, nappěte si panděro a mlčte. Je vám to přáno, vždyť jste žebrota... Vida, doma to obědvá kafe s munzemlí nebo deset deka tlačanky a tady to má hubu. Koukejte, přinesli dort. Kdo ho dřív sní, Baloun, nebo Pour? Myslím, že Pour je hladovější. Baloune, ukrojte si, než vám to Pour sní. Vezměte domů kousek své ženě, ať taky něco dobrého užije –“ |

Avšak Baloun a Pour zarytě sedí a dortu se nedotýkají. Zlověstné ticho naplnilo hodovní síň.

„Tak co bude s dortem?“ naléhá majitel realit. „Proč nejíte? Je vám to snad sprosté? Podívejme se na panstvo! Ani dort jim nejede. Nono... nežerte – neubude. Podruhé vám zase dám najíst, holoto! Doma to píská hlady a tady se nad dortem vypíná –“

Žaloba státního zástupce dr. Kepky vypravuje, že Pour uchopil podnos s dortem a hodil jej hostiteli na hlavu. Nato vrhl se na majitele realit Baloun a srazil jej pod stůl. Hosté se rozprchli a tu začali Baloun s Pourem dílo zkázy.

V krátké době učinili z jídelny kůlničku na dříví a majiteli realit způsobili zranění, které jej na třicet dní učinilo mrzákem.

Před soudem se hájili opilostí a tím, že byli k činu vyprovokováni. – Majitel realit Trachta jim dosvědčil, že byli opilí. Privil: „Inu, pili, když to bylo zadarmo!“

Dostali jeden jako druhý pro zločin veřejného násilí jeden měsíc těžkého žaláře podmíněně. Přijali trest a prohlásili, že víckrát nebudou oslavovat svátek majitele realit.

Večerní České slovo 8. 1. 1929

Kdyby ten pes mluvil

(Okresní soud)

Seděli v hospodě U Vorlíčků a hráli ferbla. Byli tři. Pan Pozděna, obchodník, mlynář Roudnický a nějaký Bašta. Kromě toho několik kybiců, kteří se zájmem přihlíželi hře.

Bylo již kolem půlnoci, když pod stolem teskně zakvičel pes páně Pozděnův, zivl a šel ke dveřím.

„Chceš ven, Azore?“ tázal se ho vlídně pán a vstal, aby otevřel psovi dveře.

„Máte to divnou potvoru,“ podivil se nějaký Bašta, „tlamu to má jako stájový pinčl, nohy jako jezevčík, oháňku jako vlčák a celý by připomínal bernardýna, kdyby to nebyl takový skrček.“

„Inu,“ odvětil pan Pozděna, „já neříkám, že by to byla čistá ráce. Pes je to obyčejný. Zato ale, pánové, ten rozum, co má to zvíře! On vám všemu rozumí, co se povídá, a nic mu neujde. A ta paměť! Tuhle hledám břitvu a nikdo si nemůže vzpomenout, kam jsem ji dal. Byl jsem proto rozčilen a spílám manželce. A tu Azor, který poslouchal náš spor, zaštěkal a vedl mne do krámu. Opravdu, břitva byla v šuplíku s pepřem... To je hlava, ten Azor... Já říkám: Jen mluvit! Tak pojd', Azore, já musím taky ven...“

Když pan Pozděna vyšel, tu ozval se nějaký Bašta: „Hm... Jen mluvit! Kdyby ten pes uměl mluvit, ten by povídal pěkné věci!“

„Ba,“ odvětil mlynář Roudnický, „to by pan Pozděna nesměl mezi lidi. Takový Azor by přišel do hospody a hned mezi dveřmi by hlásil: ‚Tak víte, co je nového? Náš pán spal dnes u služky! Měli jste vidět, jak ho paní ráno vyplácela plácačkou na koberce...!‘“

„No jo,“ mínil Bašta, „takový pes nemá rozum a pověděl by všecko, co ví. Například že pan Pozděna natrhl učedníkovi ucho, že nenamíchal cihlovou moučku do skořice, jak pán kázal. Nebo že má ruce od petrolínu a krájí s nima salám.“

„Tak jest,“ řekl Roudnický, „prozradil by jeho obchodnické figle a odrazil všechny zákazníky. Takový pes je celý den v krámě a nic mu neujde. Tady vidí, že principál t'uká při vážení do váhy, pak zase, že dal málo nazpět. On by nám pověděl, jak nabyl pan Pozděna jmění –“

„Ono je otázka,“ namítl Bašta, „jestli by to pověděl. To víte – domácí zvíře. Jeho chléb jí, jeho píseň zpívá –“

„Oho!“ rozčilil se Roudnický. „Ten by mluvil, ó jé! Zač by měl mlčet? Copak má u Pozděny nějaký med? U něj se má personál pod psa. Najíst nikomu nedá, krkoun nenažraný, sám by nejraději všecko schlamstl. Azor by nám pověděl, jaký je nešťastný pes a že u Pozděny nemá zastání. Ledaže by se principál bál, aby na něj nepověděl, jak nejdřív odklidil všecko zboží k svému švagrovi a pak ohlásil insolvenční.“

„Nezapomínejme, pánové,“ pravil Bašta, „že před takovým psem se nic neutají. Každý si myslí: Němá tvář: a zatím... On dobře vidí, jak Pozděna při ferblu ohýbá rohy karet. Ten by nám řekl: ‚Pánové, nehrejte s parlamentářem...!‘“

Tak a podobně rozmlouvali oba pánové. Ten večer nezasedl již pan Pozděna ke kartám, ale podal na své sousedy žalobu pro urážku na cti.

Pan Roudnický s panem Baštou nemohli nabídnout důkaz pravdy svědectvím Azorovým, neboť pes, jak račte vědět, je němá tvář a nemůže býti slyšen před soudem ve smyslu trestního řádu.

Oba byli odsouzeni k vězení v trvání tří dnů, kterýžto trest byl jim proměněn v pokutu 150 čsl. korun.

Večerní České slovo 9. 1. 1929

Povídka z pavlače

(Okresní soud)

Jednací síň se zaplnila zástupem žen. Přispěchaly ženské staré, mladé i prostředního věku. Některé v kloboucích, jiné s bradou podvázanou žinylkovým šátkem.

„Propánakrále, to je ženských!“ divil se slavný soud. „Co tu chcete?“

„My jsme svědkyně!“ zahlaholily ženy sborem.

„A kde jsou strany?“

Ze středu ženských vystoupily skromně dvě stařenky. Jedna košatá a rozložitá a druhá maličká s kabelkou z voskovaného plátna. – Svědkyně se rozdělily na dva tábory. Jeden se přidružil k tlusté a ten druhý zřejmě stranil kabelce z voskovaného plátna.

„Která je žalobkyně?“

„Já,“ ozvala se tlustá.

„Já,“ zaševalila ta s kabelkou.

„Tak vy se tedy žalujete navzájem? – Vidíte, to není hezké, když dvě sousedky se žalují. A ještě k tomu takové staré. Dlouho-li tu pobudete? Podejte si ruce a jděte domů –“

„To není možné!“ zahučel zástup svědkyň.

„Vy nemáte do toho co mluvit,“ napomenul svědkyně pan vrchní rada Hozman, „jděte na chodbu a počkejte, až vás zavolám –“

Paní Uždilová žaluje paní Přikrylovou... počkejte: začalo se to tak: Paní Přikrylová měla říci o paní Uždilové, že ji Pámbu potrestá a ona zdechne jako slepice.

„Je to pravda, paní Přikrylová?“

Drobná stařenka zapištěla: „Je, ale to se stalo po tom skutku... Já jí v dobrotě říkám, že budeme prát ve čtvrtek, a ona hanebně vyzdvihla Božence sukně –“

„Kdo je Boženka?“

„To je její vnučka a není to ještě ani školní dítě. Velela: ‚Boženko, shýbni se‘ a pak jí na moji potupu vyzdvihla sukně –“

„A vy jste běžela domů, přivedla jste si vaši Toničku a udělala jste to samý –“

„To jsou pěkné věci!“ káral stařenky slavný soud. „To vás teď budu muset zavřít, když se nechcete porovnat –“

„Ne mne, ale Přikrylku musejí, milostpane, zavřít,“ zvolala tučná stařena, „neb já si ničeho nejsem vědoma –“

Přikrylka zakroutila očima ke stropu: „Není si ničeho vědoma! A hned běžela domů a přivedla si druhou dceřinu holčičku, Fanyнку. A také ji poručila, aby mne potupila skrze zdvižení sukní –“

„A vy,“ odvětila tučná stařena, „nemajíc další vnučky vypůjčila jste si od sousedky Toničku a páchala jste skrze ni urážky –“

„Víte, dámy,“ pravil měkce pan vrchní rada Hozman, „soud má jinou práci, než aby se obíral vašimi způsoby. Táží se vás, chcete-li zbytek svého života strávit v kriminále, v hrozné temnici, kam paprsek sluneční nepronikne?“

„Probůh, milostpane!“ zaštkala tlustá babička.

„Smilujte se, slavný soude!“ zakvílela tenká babička.

„Tak vidíte... Nestojí to za to, abyste si kazily mladý věk. Podejte si ruce a odejděte v pokoji.“

„Paní Přikrylová – do smrti dobrá!“

„Paní Uždilová – stéblo křížem vám nepřeložím.“

Odcházely, provázeny jsouce zástupem žen, svědkyň, které byly nevrle myslí, že to nemohly soudu svatosvatě povědět, jak to vlastně bylo.

Večerní České slovo 10. 1. 1929

Mocné slovo slavné vlády

(Okresní soud)

V jednací síni je krátká přestávka. Soudce vybalil z papíru obloženou housku a chystá se k přesnídávce. Kromě nadání se otevřely dveře a jimi vešel podivný párek. Vysoký, divoce zarostlý muž s dřevěnou nohou, provázen maličkou stařenkou.

„Co si přejete?“ táže se pan vrchní rada.

Vousatý stařec pobídl herdou svoji družku a velel: „Mluv!“

Stařena popošla několik kroků, ale pak se zastavila a v rozpacích mlčí.

„Mluv, ženská!“ zlobí se stařec. „Mluv, jak jsem ti kázal. Zapomnělas? Povídej: Slavná vládo –“

„Slavná vládo,“ opakuje stařena pokorně, – „slavná vládo, já prosím o pokárání –“

Slavná vláda zapomněla jíst housku a v údivu vyvalila oči. „Prosím vás, lidičky, co jste a co chcete?“

Stařec se vzpřímil a hlásí po vojensku: „Poslušně hlásím: Hraběta Ferdinand, bývalý vojín a nyní almužník, a tohle je moje manželka. Přichází na můj rozkaz žádati slavnou vládu o pokárání, neb se ve svých manželských povinnostech prohřešila. Mluv, Kateřino, a oznam

slavné vládě, jaký jsi cumploch a neřád. Proším o milostivé shovění, ona sama svými slovy vylicí své skutky –“

„Dobře, ale –“ počíná slavný soud.

Avšak stařec přísně nachmuřil brvy a pokračuje: „Žádám o zakročení slavné vlády a otcovské pokárání. Manželka se mi vzbouřila a já nemohu ji zkotit. Když se ženská zjančí, pak mužský nic nezmůže a vláda musí říci své mocné slovo. Kateřina, to jest manželka, se mi zpronevřuje. Je pravda, Kateřino?“

„Jo,“ pípla stařena a kloní stydlivě hlavu.

„A s kým jsi se zpronevřila?“ vyslýchá vousatý stařec.

„S Celestýnem, harmonikářem,“ odpovídá stařena stydlivě.

„A v jakém směru zpronevřila ses s Celestýnem, harmonikářem?“

„V tom směru, že... že jsem mu podstrojovala. Jídlo, místo muži, harmonikáři jsem nosila.“

„A proč jsi tak činila? Mluv!“

„Tak... z bujnosti. Zalíbil se mi cizí mužský...“

„A smí se manželce cizí mužský zalíbiti?“

„Nesmí...“

S netajeným údivem naslouchal soudce tomuto hovoru. Avšak pan vrchní rada Hozman má smysl pro humor. Nasadil si přísnou tvářnost a táže se chladným úředním hlasem: „Je pravda, co jste zde povídala?“

„Svatá pravda, prosím,“ promluvila spěšně stařenka.

„Co mám s ní učinit?“ obrací se soudce na vousatého starce.

„Já bych prosil, slavná vládo, aby líbili mocným slovem pokárat...“

„Tak paní!“ promluvila slavná vláda mocné slovo. „Jestli ještě jednou uslyším na vás takové stížnosti, pak dám vás uvrhnout do vězení. Rozuměla jste? Tak tedy nechte Celestýna, harmonikáře, s pokojem a věnujte se svému muži. Jinak bude zle! Tak jste slyšeli mocné slovo a prozatím vás propouštím –“

„Uctivě děkuji, slavná vládo,“ blahořečil stařec. „Kateřino, poděkuj se za poučení.“

„Poníženě děkuji za poučení.“

„Spánembohem, uctivá poklona, slavná vládo...“ A podivný párek šourá se ke dveřím.

Večerní České slovo 14. 1. 1929

Pohaněna brada

(Okresní soud)

„Připouštím,“ pravil ten vysoký pán s mocnou pleší a s tučnou tváří, která se pyšnila vlastnictvím plnovousu, „připouštím, že v nynější době je plnovous vzácnost. Kamkoli naše oko pohlédne, tam nalézáme pouze muže hladkých lící. Vous takřka upadl v zapomenutí a žije, abych se tak vyjádřil, pouze jako zkazka z dávné minulosti. Nicméně –“

„Podívejte se, pane doktore,“ vzdychl soud, „já bych myslel, že by bylo nejlépe, aby se to srovnalo. Vždyť i ty báby z pavlače, které mám potěšení denně tu poslouchat, se nakonec smíří –“

„Chápu, pane vrchní rado,“ vece plnovous důstojně, „jsou však urážky, které lze smazat pouze krví, a proto jsem byl nucen podat tuto žalobu. Nesnesu, aby můj vous byl předmětem posměchu. Můj vous není leckomu pro lehkovážné žerty. Můj vous si nikoho nevšímá, i přeji si, aby ho nechali lidé s pokojem. Můj vous je můj a já důrazně žádám, aby se ho nikdo nedotýkal.“

„Nikdo vám nebere váš vous,“ mínil soud truchlivě, „já jen nechápu... Můj bože, tak to už obžalovanému odpusťte a on vám dá čestné prohlášení, že nemínil se vousu opovrživě dotknout a že napříště se mu bude vyhýbat...“

„Nelze, pane rado,“ povýšil hlas plnovous, „dovolte, abych vám vylíčil... Já chci říci historii svého vousu, ze které pochopíte, proč jsem byl tak krutě uražen...“

Pohládl si láskyplně bradu a tklivě pokračoval: „Když jsem poznal svoji nynější choť, tu jsem se podobal tisícům oholenců, kteří naplnili dnešní svět. Poznal jsem ji a rázem jsem se zamiloval. Přišel jsem požádat o její ruku. Moje paní tchýně zaplakala a pravila: „Nemám ničeho proti vám. Buďte šťastni... Jenom jednu podmínku mám: Abyste si dal narůst

plnovous. Můj nebožtík muž nosil taky plnovous...‘ – Zaštkala, vrhla se mi na prsa. – ‚On umřel po požití jedovatých hub. Jsem sirá vdova. Prosím vás, nechte si stát vousy, udělejte mi to kvůli –‘

„Já chápu,“ pravil soud, „chápu vaše city, ale –“

„Můj plnovous,“ přerušil jej důrazně žalobce, „je součást rodinné tradice. Je vážen a zbožňován mojí rodinou. A nyní si představte tuto situaci: Sedím se svojí chotí v kruhu svých známých v kavárně a rozumně uvažujeme o politice a vynálezech. Naši shodu porušil pan Matějka; který je náchylný k frivolním žertům. Pravil: ‚Pane doktore, já mít vaše vousy, tak praštím úřadem a vydělám houf peněz.‘ – ‚Jak to?‘ táži se. – ‚Tak,‘ povídá, ‚propůjčil bych jej středním školám k fyzikálním pokusům.‘ – ‚Jakže?‘ – ‚Inu, tak: Tyč ebonitová mohla by se za příčinou vyrábění elektřiny mrskat namísto liščíím chvostem vašim vousem...‘ Tento žert vzbudil veselost a já se cítil velmi blamován... Pročež, pane rado, musím se domáhat satisfakce. Trvám na tom, aby můj vous byl rehabilitován –“

Líčení trvalo ještě drahnou dobu, ale posléze si dal majitel pohaněné brady říci a vzal svoji žalobu zpět.

České slovo 17. 1. 1929

Červená na konec – žaludská pomůže

V hostinci U Piláta scházeli se tři přátelé, a to: praktický lékař dr. Kavan, hospodářský adjunkt Hárovník a obchodník Kálík, známý pod jménem Král noci. Hrávali večer co večer licitovaný mariáš aneb takzvané ambo-jámo československé. Váleli to statně; jednou přiklonilo se vítězství na stranu praktického lékaře, jindy spadlo do klína hospodářského adjunkta a někdy ověncilo též lysou leb Krále noci. Byli dobří přátelé až do té chvíle, kdy pana doktora a Krále noci rozdvojila teorie.

Lékař byl totiž stoupencem humanitních ideálů. Tvrdil, že dáti flek na dvě sedmy, když držíš proti protivníkovi čtyři pomáhající, je nedžentlmenské, surové a bezpříkladně nelidské. Člověk je proti takové kartě bezmocen, a nemoha se bránit, zasluhuje soucitu. Považme, že dvě sedmy nejsou laciná hra – a ještě k tomu flekované. To jsou nějaké peníze!

Naproti tomu Král noci byl muž přísných zásad a protivník neúprosný.

„Karta,“ hlásal, „není tvoje. Je boží. Jakou Bůh ti kartu dal do vínku, s takovou zápasíš. Jsi povinen s ní hospodařit, pečliv jako dobrý hospodář. Dostane-li se ti čtyř pomáhajících, pak jsi povinen flekovat, třeba by ti srdce krvácelo...“

Nuže, přišel den sv. Telesfora, biskupa. Přesně o osmé hodině, jak kázal zvyk, zasedli tři přátelé k zelenému stolu. Dr. Kavan pod plakát hospodářské výstavy, vedle něho Kálík, Král noci, a pan Hárovník po druhém boku. Úderem desáté hodiny pan Hárovník vydal ze sebe několik těžkých stenů, poškrabal se za uchem, pozvedl oči ke stropu a posléze zaševalil: „No, jakáž pomoc – červená na konec, žaludská pomůže...“

Humánní lékař pohlédl naň soucitně a pravil tónem, jenž věštil, že drží v ruce čtyři žaludy: „No dobrý, milej zlatej, dobrý...“

Avšak Král noci zablýskl očima a zahřímá: „Žádný dobrý – flek se dá!“

To lékaře dohřálo. „Dal jste flek? Dobrá. Tak si to vyhrejte. Já s tím nechci nic mít...“

Hrálo se. Humánní lékař, věren svým humanitním ideálům, odmazal své žaludské. Adjunkt vyhrál.

Král noci je člověk otlý. Jeho spoluhráči se obávali, že zemře, zkosen mrtvicí. Ale nezemřel; a chytiv dech, takto promluvil: „Bídáci! Lépe by mně bylo, kdybych upadl do rukou lupičů abruzských, kdybych byl zajat čínskými piráty... Zloději! Vrahové! Ó, ó, ó! Tohle jsou mravy? Nestydové! Copak já kradu? Tohle je regulérní hra?“

Byl velký skandál v hostinci U Piláta. A tím výjevem obíral se včera pan vrchní rada Hozman. Domlouval panu lékaři, aby odvolal žalobu, podanou pro urážku na cti na Krále noci. Výmluvně ukazoval na to, že obžalovaný je tlustý a že rozčilení by mu zkrátilo věk.

„Nechci, aby zemřel,“ pravil lidumilný lékař dojat, a podal panu Kálíkovi ruku.

„A kde bychom honem sehnali třetího?“ dodal praktický adjunkt, který byl přítomen jako svědek.

Večerní České slovo 19. 1. 1929

Vydávala se za padlou dívkou

(Senát)

Bohatý se diví, čím se chudý živí. Růžena Vojtlová, žena neurčitého stáří a neurčitého zevnějšku, našla si pramen výživy v zaměstnání dosti podivném. Jsouc nadána značnou výmluvností a hlasem, který se vyznačuje kazatelským tremolem, chodívala po domech a hlásala: „Já jsem byla také padlá dívka. Žila jsem v hříchu a neřesti. Nepamatovala jsem na svoji nesmrtelnou duši a libovala jsem si v náruživostech. Sváděla jsem nedospělé mladíky a vnášela jsem rozvrat do rodin. Byla jsem nejbídnějším tvorem na tomto světě a moje duše byla potřísněna kalem nepravostí. Celá jsem vězela ve světské hanbě a byla jsem v nebezpečí, že propadnu věčné záhubě. A tu mne milosrdný Bůh osvítil a vyrval mne z drápů ďáblových. Vyšla jsem se na neschůdnou a trnitou cestu, a pročež přicházím k vám...“ A předložila obširnou listinu, která obsahovala seznam lidí, kteří věnovali částky peněz na jakýsi dům padlých dívek.

Lidé jsou důvěřiví a cituplní. A Růženě Vojtlové se dobře žilo. Měla pěkně zařízený byt a přebytky svých příjmů ukládala do kořalky a jakéhosi mladíka, pro nějž nebyla práce vynalezena. A ten mladík zase část příspěvků na dům padlých dívek investoval do všelijakých slečen, jimž byla vzdána myšlenka na to, aby se daly strmou cestou ctnosti. A tak osud tomu chtěl, že přece jenom ty peníze dostaly se do správných rukou.

Živnost paní Vojtlové kvetla až do té chvíle, kdy se jí stala nepříjemná nehoda. Zastavila na ulici jednoho menšího obtloustlého pána a spustila na něho pršku svých nábožných řečí. Obtlostlý pán ji se zájmem vyslechl a pak pravil: „Paní, vy že jste padlá dívka?“

„Jsem,“ odvětila paní Vojtlová.

„Ehm... víte, já se tak na vás dívám... váš zevnějšek nenasvědčuje, že byste nějak sváděla muže. Nemáte k tomu, myslím, dost půvabů...“

„Oh, copak o to,“ zvolala paní Vojtlová, „teď už nejsem padlá, ale měl jste mne znát, když jsem byla padlá. Já byla krasavice! A jací páni ke mně chodili! Radové, inženýři, továrníci a majoři... Oh já! Ti si mne nemohli vynachválit...“

„Dobře. Ale cože je z vás cítit kořalka? To se sluší, aby obrácené ženy oddávaly se alkoholu?“

„Nechcete-li nic věnovat, nechte si to,“ urazila se paní Vojtlová a řekla, že půjde svou cestou.

„To zas nepůjdete,“ odvětil obtloustlý pán pevně a ukázal jí odznak tajného policisty.

Paní Vojtlová se ulekla a chtěla vzít roha. Avšak tlustý pán ji pevně uchopil v zápěstí a dovedl na komisařství.

Před soudem se ukázalo, že padlá dívka je mnohokrát trestaná zlodějka a podvodnice. Dostala osm měsíců těžkého nepodmíněného žaláře.

Večerní České slovo 26. 1. 1929

Pan domácí a jeho vřelé srdce

(Okresní soud)

„Bylo to za časného jitra, kdy mrazivá mlha těžce spočinula na městu –“

„Počkejte, pane svědku,“ přerušil vyprávěče slavný soud, „tak bychom nebyli hotovi. Pravíte, že to bylo ráno?“ – „Ano. Kalné jitro se probudilo. Jsa majitelem domu, byl jsem vyburcován zprávou, že mezi některými nájemníky se strhla potyčka. Tato zvěst zarmoutila srdce mé, an jsem přívržencem mírumilovných snah. Denně prosím Prozřetelnost, aby mír sklenu se nad mým domem. Nájemníci jsou mé dítky a všechny bych si přál přivinout na svou hruď. Moje srdce, pane rado, bije jen pro nájemníky –“

„Srdce! Co tady vřelé srdce? Jste zavolán jako svědek. Tak podívejte se: Pan Hadraba měl mít nějaké nedorozumění s panem... tadyhle... Koliandrem. Co o tom víte?“

„Ruče a odhodlaně jsem seskočil z lože a pravím manželce: ‚Milá Luiso! Jdu na místo šarvátky, jak mi káže povinnost. Kdyby se mi mělo něco stát, tak věz, že dům patří dětem, ale požitky z něj náležejí tobě, až do zletilosti našich dětí –“

Pan rada si pohladil čelo. „Človče,“ pravil, „vy jste nějaký krasořečník. Copak si myslíte, že mám čas poslouchat vaše řečnické cvičení? Mluvte k věci. Viděl jste, že pan Hadraba uhodil pana žalobce pěstí do tváře? A slyšel jste, že mu řekl: ‚Jste zvíře a patříte mezi dobytek?‘ –“

Ale pan domácí byl v ráži. Pohládl si prošedivělou bradu a pokračoval: „Prosím o shovnění. Všechno vylíčím svými slovy. Rázně se řítím do prvního patra, odkud zazníval povyk. Slyším hlasy, slyším výkřiky, kdosi hořekuje, kdosi vyráží slova zlá...“

„Počkejte. Jaká slova zlá? Tady stojí v žalobě ‚jste zvíře a patříte mezi dobytek‘. Co o tom víte?“

„Jak to, prosím? Já že bych byl zvíře –?“

„Ne vy! Pan Hadraba měl říci panu Koliandrovi, že je zvíře.“

„A tak. Tedy... Kde jsem přestal? Ano: Byl shluk lidí, jakési postavy se mihají, ozývají se hluboké mužské hlasy, tenké a zděšené výkřiky žen. A tu se čísi pěst mihla vzduchem a zasáhla čísi tvář –“

„Čí byla ta pěst? A čí byla ta tvář? Tady musíte vypovídat určitě, co jste viděl na vlastní oči. Nuže?“

„Čí ta pěst byla, nevím... A čí tvář, tážete se? Praví se, že pana Koliandra. Je to možné, neboť jeho oko bylo následující den podlito krví. Vyhlížel smutně a já mu radil, aby to tak nenechal, ale přikládal si na tvář studené obklady.“

„Tak jste neviděl, že by pan Hadraba uhodil pana Koliandra?“

„Zda viděl? Viděl – neviděl. Neviděl – viděl. Čísi pěst, pravda, se mihla a zasáhla čísi tvář. Jak rozsouditi? Co říci? Pan Hadraba i pan Koliandr jsou stejně blízcí mému srdci. Oba platí činži stejné výše a oba platí stejně. Já jsem jejich otec a oni jsou mé děti –“

„Tak co, viděl jste, nebo neviděl?“

Prošedivělá brada se zadumala. Pak zavrtěla rázně hlavou a řekla pevně: „Neviděl.“

„Můžete jít –“

Večerní České slovo 30. 1. 1929

Ne akvárium, nýbrž děti jsou požehnáním rodiny

„Pavlas!“

Krátký člověk se zelenou šálou a čtverhrannou bradou vynořil se z klubka posluchačů a přímo si sedl vedle zapisovatele. Přitom ovanul soudce svým dechem.

„Kam si to sedáte? – Z vás je, člověče, cítit jako z krčmy. Tamhle si sedněte na lavici obžalovaných. – To jste se hned po ránu stavil v kořalně?“

Člověk se zelenou šálou otřel si nos hřbetem ruky.

„Mám suchou náuru,“ škytl, „potřebuju střeva zavlažit.“

„No tak poslyšte. Tady je o vás psáno, že jste hrubý člověk a že nadáváte lidem –“

„Já nenadávám. Já jsem jen napomínal. Nutno lidi ponaučovat a zlo potírat...“

„Pěkně ponaučujete. Žaluje se na vás, že jste paní Fialové nadával vy shnilotino, prostopášná ženo a nuselský hrobe obílený. Je to pravda?“

„Není pravda,“ zabručel zelený šál, „řekl jsem jí shnilotino, prostopášná ženo a hrobe obílený, ale ne nuselský. To je vymyšlenost, to je taková msta.“

„No, to je skoro jedno. Tak tedy doznáváte?“

„Doznávám, doznávám, když jim to udělá radost.“

„A proč jste to řekl?“

„Protože... Já to nemůžu vidět. Žena je k tomu zrozena, aby děti porodila a je vychovávala. Ženské nemají být jalové, aby se národ rozmnožoval, neboť je potřeba pracovních sil. Ale co paní Fialová? Rodí děti? Nerodí. A proč nerodí? Protože má v hlavě hlouposti a nemyslí na své povinnosti. Namísto dítek chová dvě kocoury, jednoho křivonohého psa a kanára. – Půjdu tuhle k nim a povídám: ‚Paní hostinská, nalijte mi jednu, neb je mi měkko od žaludku.‘ – Napiju se a koukám. – ‚Co to máte u okna za baňku?‘ – ‚To jsou rybičky.‘ – ‚Jaké rybičky?‘ – ‚No akvárium. To mě zamrzelo.‘ – ‚Ne akvárium,‘ povídám, ‚ale děti jsou požehnáním rodiny.‘ A přitom snad padla nějaká slova –“

„Byl jste opilý?“

„Že bych byl opilý, to bych zrovna nebyl. Já nepiji z rozmařilosti, jen hoře zapíjím...“

Dostal pro urážku na cti tři dny podmíněně.

Večerní České slovo 1. 2. 1929

Hodina přírodopisu

(Okresní soud)

Lidé běrou svoje nadávky, řečnické obraty a přirovnání s oblibou ze světa zvířat. Nechápu, že snižují tím mnohdy dobrou pověst a čest zvířat, která tráví svůj život v míru a pokoji a nad lidi vynikají slušným mravem a pořádaností, a zejména neobtěžují svými žalobami okresní soudy.

Pan Felix, muž středních let a trudovitého obličejce, naopak nevyniká slušným mravem, a proto bývá dosti častým hostem u soudu, ať již jako žalobce, nebo svědek, většinou však co obžalovaný.

Pan Felix chová proti paní Šestákové zášť. Starší obyvatelé Karlovy třídy tvrdí, že je to proto, že tato paní odmítla jeho milostné návrhy a vzala si raději pana Šestáka, jenž se jí zdál býti solidnějším. Pan Felix zůstal starým mládencem, dal se na pití a čas od času dává hlomozně projevovati bol ze zklamané lásky. A zlomyslný osud tomu chtěl, že se stal sousedem rodiny Šestákové. Jeho dveře a dveře paní Šestákové jsou zrovna naproti sobě.

Stává se – (obyčejně v sobotu po výplatě) –, že pan Felix přichází domů vratkým krokem a naplněn černými myšlenkami. Tehdy tlouče pěstmi na dveře paní Šestákové a křičí: „Ty švajcká krávo!“ – Jinou sobotu přichází tomu pánovi hlasitě myslit na sánskou kozu, jindy spojuje drožkářskou hajtru s kladrubskou klisnou. Tyto reminiscence na přírodopis živočišstva jsou provázeny pustým kraválem a rámusením na Šestákovy dveře.

Před soudem je pan Felix zaražen, naslouchá s předstíraným údivem žalobě a snaží se dodati si tvářnosti člověka nad jiné mírumilovného.

„Je pravda, slavný soude,“ švitoří, „že já někdy jmenuji domácí zvířata. Ale popírám, že bych tím mínil paní Šestákovou. Já jsem člověk vzdělaný a nikdy bych si takhle nedovolil –“

„Proč jste ale tloukl na dveře paní Šestákové?“

„Já totiž... Já někdy přeberu, a tak jsem si myslel, že tluču na své dveře.“

Náhle zaplakal.

„Nikdo se mne neujme, sirotka nešťastného, každý se na mě škaredí a mně je taky třeba trochu lásky... Kdyby se paní Šestáková stala paní Felixovou, tak bych každému roztrhl hubu, kdo by se opovážil nazvat ji švajckou krávou... Takhle ale jsou soudy, ale já nemám rád soudy. Já raději věrnou lásku, až do smrti...“

Zklamaný milenec byl odsouzen pro svůj přírodopis do vězení na tři dny. Trest je podmíněný.

Večerní České slovo 2. 2. 1929

Mrazy před přestupkovým soudem

Společnost, která se sešla třináctého ledna v kavárně, pila kávu a libovala si, že je tak hezky pohromadě. Všichni byli toho mínění, že je pěkné, když se udržují společenské styky. Byli přítomni: pan Justic s chotí, její sestřenice Malvína a švagr Reiniš. Vedle toho pan Eckstein (kartáčnické zboží) se svým společníkem Mimrou, nějaký pan Rubiner, co jeho syn studuje na doktora, a pak ten Glaser, který všechno ví a o všem může dát informace a má 5 % cukru.

Mluvílo se o tom, že je teď hodně všelijakých nemocí, což není divu při těch mrazech, a že ty mrazy, uvidíte, ještě potrvají. Němci o tom píší do novin.

Pan Glaser pravil: „Že mluvíme o těch mrazech. Copak dělá pan Baum?“

Který Baum? Proč Baum?

„No,“ prý, „ten Baum, co tu loni s námi seděl a mluvil o tom, že by ho nikdo ani za vagon peněz nedostal na severní točnu.“

Aha! A co má být s tím Baumem?

„No,“ mýnil pan Glaser, „tomu musí být teď zima.“

Proč by mu měla být zima? A proč právě Baumovi má být zima? Vždyť má bobrový kožich.

„Haha! Bobrový kožich! Jaký bobrový kožich?“

A když už nemá ten bobrový kožich, má ještě sílskinový, vydří, s křečkovou podšívkou a pak ještě jeden obyčejný beráncí, městský, štrapáční. A nejen to: Má zimník, má raglán, má, co ještě má? Všecko má. Bohatou garderobu má, pane Glaser.

„Jojo. To je vidět, že nic nevíte. Nechte si to vypravovat, abyste věděli. Žádný bobrový kožich, žádný vydří límec, žádný sílskinový kožich, žádný štrapáční kožich. Všecko je totam. Ani zimník, ani raglán – nic to není, všecko sežral zub času. To bývalo. Dnes už nejsou ty obchody. Velký byl pan Baum, tak velký, že dostával závrať, když se na jednoho zvejšky díval, a teď je takhle malý pan Baum, že by ho neviděl prostřední detailista s ročním obratem dvou set tisíc...“

A co tedy má pan Baum? V čem chodí v těch zimách?

„Já vám řeknu, co má pan Baum. Pan Baum má jenom tričko a v těch mrazech chodí jenom v tričku. Proto říkám, že teď vidí pan Baum, jak musí být malému člověku v těch mrazech...“

Tričko! Podívejme se! Co – co! Kdo by tohle –

„Švorc je pan Baum, je úplně hotov a může se jít klouzat v těch mrazech –“

A teď se podívejte, jací jsou lidé. Od vedlejšího stolu vstal jeden pán a vece: „Mé jméno je Freud, slyšel jsem, co jste mluvil o Baumovi, to je můj švagr, proč se ta vaše špatnost dá doktorovi.“

Při líčení tvrdil pan Glaser, že nemínil pana Bauma žalobce, ale docela jiného pana Bauma. Po delším jednání došlo k smíru. Obě strany zaplatily své útraty.

Večerní České slovo 5. 2. 1929

Nechal stát rokokovou pohovku bez dozoru

(Přestupkový soud)

Čili: Odmítnuté dědictví aneb Jak může člověk přijít do maléru. To si nechte, drazí přátelé, vypravovat.

V Holešovicích žil kdysi jeden pán a ten byl řídicím učitelem v penzi. Byl to vzácný muž, vzdělaný a šlechetný, jenž šířil osvětu v Praze VII. Když cítil, že dnové jeho života jsou

sečteny, povolal k sobě jednoho nájemníka z domu a pravil: „Umírám bezdětek. Pročež všecko, co mám, odkazuji nájemníkům tohoto domu, kde jsem prožil šťastná léta svého života.“ Domluvil a odevzdal duši svoji Nejvyššímu.

Nájemníci, když pochovali kmeta se všemi poctami, jak se sluší a patří, počali si rozebíratí pozůstalost. Jednoho dne zastavili se dva muži před dveřmi nějakého pana Kláska, nesouce rokokovou pohovku. Oněm mužům velel řezník Sýkora, jenž usoudil, že by ona pohovka mohla náležeti panu Kláskovi.

Pan Klásek vyšel ven a tázal se: „Copak mi to, pánové, nesete?“

Vece pan Sýkora: „Neseme vám tadyhle kanape. Užijte je ve zdraví.“

„Jaké kanape?“ zkoumal pan Klásek. „Není mi ničeho známo o nějakém kanapeti.“

„Kanape to,“ odvětil pan Sýkora, „je z pozůstalosti pana učitele. Bylo vám přisouzeno.“

„A co já s tím,“ odporoval pan Klásek, „není mi třeba pohovky. Odneste si to.“

„A jakže? Pohovka je vaše. Vzal jste si z pozůstalosti hodiny, obraz a sbírku brouků. Vezměte i pohovku.“

„Hodiny jsem potřeboval pro měření času, obraz pro ozdobení příbytku a sbírku brouků pro vzdělání svých dětí, jimž přeji, aby to dále přivedly než táta. Ale pohovku? K čemu mi je pohovka? Na povalování mi času nezbyvá.“

„Je to krásný kousek,“ lákal pan Sýkora, „starožitnost. Vezměte. Časem si zvyknete a již se od ní neodloučíte.“

„Řekl jsem,“ děl pan Klásek rozhodně, „nechci pohovky, nemám pro ni místa a jděte mi s ní po svém.“

„Ale prosím vás, kam já ji dám?“ zvolal pan Sýkora žalostně.

„Vaše starost,“ pravil pan Klásek a přirazil dveře.

Stojí pan Sýkora nad rokokovou pohovkou a drbe se za uchem. Ztracené dílo! Kam s ní? Domů si ji vzít nemůže, nepatří mu. V bytě nebožtíkově ji nechat nemůže, byt se uprazdňuje pro nového nájemníka. Na půdu ji nemůže dát, to se nesmí... Milion tuplovaných hromů do toho živobytlí! A pan Klásek si ji nevezme, je to člověk umíněný.

„A co mně je do ní,“ rozhorlil se pan Sýkora, „tadyhle ji nechám stát, ať si s ní dělá, co chce...“

Jo, ono se řekne...

Stojí rokoková pohovka před krámem. Lidi chodí kolem a díví se, co je to za krásnou práci. Každý si zálibně pohladí atlasový povlak. Dítka s jásotem vrhají se do pohovky, houpají se a skotačí.

A pak se snesla noc nad Prahu VII. Pan Klásek zavřel krám a Holešovičtí se odebrali na lože.

Tu kráčí vážně strážník, šine se ulicí, pátraje po lidech škodlivých. Aj, uzří pohovku. Jaký to nešvar, nechati tuto věc stát na chodníku, neosvětlenou výstražným světlem červené svítilny? Jak snadno mohl by některý noční chodec přijít k úrazu! A pamětliv svých povinností, učinil o tom hlášení.

Pan Sýkora byl žalován pro přestupek zanedbání povinné péče a odsouzen okresním soudcem vrchním radou Formánkem k podmíněné pokutě 5 Kč.

Odsouzený trest přijal, ale tázal se: „Co jsem měl s tou pohovkou dělat?“

Opravdu: Kam s ní? Porad'te, dobří křesťané!

Večerní České slovo 8. 2. 1929

Cituplný Emanuel

(Samosoudce)

Emanuel Kroužel, čtyřicetiletý kočí, je žalován pro zločin těžkého ublížení na těle. Žaloba mu klade za vinu, že v hostinci, uprostřed přátelského hovoru, udeřil znenadání zedníka Koláře do hlavy a způsobil mu zranění, jež způsobilo třínedělní neschopnost k práci.

„Proč jste mu to udělal?“ táže se soudce.

Obžalovaný mačká čepici, zarputile hledí k zemi a mlčí.

„Tak mluvte. Urazil, vás něčím? Ublížil vám?“

„To by neurazil,“ mumlá Kroužel.

„Byl jste opilý?“

„Ani bych nebyl opilý.“

„Tak proč –?“

Obžalovaný rozhodil ruce a pravil: „Už jsem si nevěděl jinak pomoci.“

„Jak to?“

„Tak... Pořád se mnou chodil, pořád se jednoho držel jako ocásek... V jednom kuse mele jedno a to samý: Emane sem, Emane tam. Hnout jsem se bez něj nemoh. Manželka na to křivě hledí a já měl kvůli tomu doma řeči. Chce se mi sedět doma a poslouchat rádio. Ale není mi to přáno. Přijde Kolář a: ‚Emane, pojd’ na luft.‘ Zprotivil se mi jako osina v hrdle...“

Zatroubil hlučně do modrého kapesníku a pokračoval: „Jako tuhle. ‚Emane,‘ povídá, ‚pojd’ k Rohlenovi.‘ Měl jsem už zuté botky a chystal jsem se, že spravím poličku. Najednou zničehožnic obouvej botky, vem si kabát a pojd’. Co jsem měl dělat? No, a jak sedíme v hospodě, přišlo mi to do hlavy a byl jsem z toho mrzutý. Viděl jsem, že mu musím jednu vrazit, jinak nebudu mít od něj pokoj. Tak jsem ho sklenicí bacil a bylo to.“

„Proč jste mu neřekl, že s ním nechcete chodit? Přece když je mi někdo nesympatický, tak se s ním nekamarádím. Ale to jste nemusel ho zrovna bít. To se dá přece spravit slovem –“

„Pravda, slavný soude. Ale když já... já mám takovou náturu, že nemůžu nikomu říct křivé slovo. Já mám v sobě moc citu... Kolikrát jsem si umiňoval, že mu řeknu, aby neobejdoval, ale nikdy jsem to nedovedl vyslovit. Viděl jsem, že to myslí se mnou dobře, tak jsem ho nechtěl urazit –“

„Urazit ne a sklenicí do hlavy, to ano? Vy jste divný člověk, Kroužele...“

„Jsem třeba divný, ale ať mě nechá. Já nechci lajdákovat po hospodách, jsem člověk domácký a raději se po kvartýru šátrám. Ať si najde jiného, který je mu růveň...“

Kroužel se odsuzuje do těžkého žaláře v trvání jednoho měsíce.

„Slyšíte? Dostal jste měsíc. Ale nemusíte sedět, když se dva roky budete slušně chovat. Rozuměl jste? Přijímáte trest?“

„Přijímám a děkuji uctivě. Jen když bude teď pokoj.“

Nevinný

„Byl jste někdy trestán?“ Vojtěch Fink, bývalý cihlář, nyní tulák bez bytu a bez zaměstnání, odpovídá pevně: „Nebyl.“ – „Ale jděte!“ diví se předseda senátu. „Tadyhle se dívám do vašeho trestního rejstříku a vidím hezkou řádku hříchů. V roce 1920 dostal jste deset měsíců. Zač to bylo?“

„V roce 1920? A deset měsíců, povídáte? Počkejme... aha! Už to mám. To bylo skrz to seno.“ – „Jak to?“ – „No... seno bylo shnilé a já mu, totiž Zbejválkovi, říkám: ‚Za shnilý seno bereš dvě jednušky?‘ Tak teda jsem ho nápravou trošku pohladil po hlavě.“ – „Čili způsobil jste mu těžké ublížení na těle a dostal za to deset měsíců. A co jste to měl v roce 1922? Dvakrát jste byl trestán pro krádež. Jednou jste dostal šest a podruhé jedenáct měsíců.“ – „V roce 1922? Počkejme, že bych toho roku seděl? Jo, to můžou mít pravdu. Ale to bylo nevinně. To jako kvůli Andule. Já bych si ji vzal, ale ona si oblíbila jiného. A ty její věci jí přece nebudu hlídat, tak se to ztratilo a mě vzali četníci. To jsou holt těžké věci. A těch jedenáct měsíců jsem seděl taky nevinně. Andula – ale to byla jiná, ne ta, co jsem dostal šest měsíců, to byla Boučková z kopečka – na mě svedla ten panský ječmen.“

„V roce 1924 měl jste osm měsíců.“

„Jo, ale proč si dával ke mně ty postroje schovat? Já mu říkal: Václave, s tím nechci nic mít. Pak to bylo na mně a já, to se ví...“

„Jste zkrátka nevinný jako lilium. Každý vám křivdí. V roce 1926 dostal jste ty dva roky taky nevinně?“ – „To teda uhodli, slavný soude. Nejdřív přijde ten dotyčný, jako Nespěchal, totiž truhlář od nás, a povídá: ‚Vojto, to tě povídám – jako hrob!‘ Jářku: ‚Jako hrob, Tondo, na mě spolehnutí.‘ A pak chodí, hovado, po hospodách, plácá se přes kapsu a volá na celý lokál: ‚Tady je to! Tady jsou ty prachy! Copak já a Fink, my jsme dva! My se vyznáme!‘ Kdyby byl držel hubu, mohli jsme se mít oba dobře, a takhle jsem přišel skrz jeho hloupost do maléru. To se pak řekne: Trestanej! Ale jak jsi k trestu přišel, na to se tě nikdo neptá. Kdyby byli lidi solidární a nemlátili zbytečně hubou, pak by bylo lepší.“ – „Jojo,“ vzdychl slavný soud, „s těmi nevinnými je kříž. A co řeknete téhle žalobě? Je; tu na vás žalováno, že jste způsobil v hostinci Na Štrachandě výtržnost, hostinskému židlí rozbil hlavu a strážníka, který vás přišel

zatknout, pokopal a poškrabal. Co tomu řeknete?“ – „Co tomu řeknu? Mám já nohy pod flašinet?“ – „Jak?“ – „Povídám: Mám já nohy pod flašinet? Já mám, panečku, nohy jako panna. A kdo mi řekne, že mám nohy pod flašinet, tomu dám jednu, kdybych měl za to dostat deset let...“

Deset let nedostal, ale osmnáct měsíců těžkého žaláře. Přijal trest s výrazem nevinně pronásledovaného člověka.

Večerní České slovo 13. 2. 1929

**Pán na bytě s celým zaopatřením,
ale s kapičkou u nosu**

(Okresní soud)

Když si paní Melicharová s paní Koušovou popovídaly o tom, jak se dělají ruční koberce, kolik se spotřebuje vlny na svetr a jak se platí vejce v tržnici, tu vzdychla paní Koušová, co teď zkouší těmi mrazy a jak praskla roura vodovodu a že voda zatopila sklep.

Paní Melicharová poškrabala se vlásenkou v ofině a pravila: „Že mluvíte o té vodě ve sklepech. Já dám pana Loučku pryč. Ono mu teče z nosu jako z vodovodu. Zle se udělá jednomu, když se na něj podívá.“

„Taky se dívám,“ mínila paní Koušová, „že on chodí pořád s kapičkou u nosu. A přitom hledá bohatou nevěstu.“

„No, ta by to chytla. Na takový nos se nedá ani chudá holka. Kdepak bohatá. Ta si může pořídit ženicha bez hejla, bez kapičky, oduševnělého a s charakterem. Pro takový nos je dobrá starší dívka s menší tělesnou vadou a bez věna.“

„Moje řeč. Kdepak, takového muže. Těch kapesníků, co se musí v takovém manželství spotřebovat. Aby měla ženská hlavu jako škop.“

„Všichni zdrávnici si ho ošklivěji. Nechtí s ním u oběda sedět. Já mu dala na vybranou: Buď si bude hledět nosu, anebo na něj přirazím. Já mu tu kapičku započítala do režie. Jenomže on nedbá, a tak co s ním? Tuhle jsem měla návštěvu, přijela moje neteř s mužem, a tak jsem musela pana Loučku zavřít do špajzu, tak sem se žinýrovala před neteří, neb ona je veliká

drbna a po příbuzenstvu by mě roznesla. A ten Loučka ve špajzu – co byste mu řekla? – sežral mi celou sklenici marmelády. Když jsem proto dělala rámus, povídal, že mu bylo ve špajzu smutno. Tak nejenže mám zdrávníka s kapičkou u nosu, ale ještě jsem škodná. Jak já k tomu přijdu? Z domu mi musí –“

Před soudem potáhl pan Loučka nosem a mínil s truchlivým úsměvem: „Jo, teď není paní Melicharové můj nos vhod. Ale bývaly doby, kdy jsem se jí líbil i s kapičkou u nosu. Říkala mi: ‚Pane Loučko, já jsem vdova, vy jste svobodný. Dejme to dohromady, bude nám oběma lehčeji.‘ – ‚Ba ne,‘ odpověděl jsem, ‚já to nedám dohromady ani za zlaté prase, neb mám ze ženských pojem. Já radši ostanu, jak jsem bejval.‘ A teď dělá jednomu po domě takovou reklamu. Co jí je do mého nosu? Někdo má suchou náuru, ale já mám vlhkou náuru. Lidstvo bývá rozličné, to je vědecky dokázáno. Já pořádně platím za byt i za stravu, nikomu nejsem dlužen, a tak bych si vyprosil takové řeči –“

Nicméně na domluvu pana rady dr. Neureitra smířily se rozvaděné strany, ale pan Loučka si bude hledat byt jinde, kde, jak se vyjádřil, nalezne pro svůj nos trochu toho rodinného tepla a lásky.

Večerní České slovo 15. 2. 1929

Cizí svatba v Havlíčkově ulici

(Okresní soud)

Nikdy v Havlíčkově ulici nebydlel. Aniž tam bydlila máti jeho, i otec rodný. Ani dědečka tam nikdy nebyvalo a po babičce ani potuchy. Žádného příbuzného tam nemíval, různých tetiček, švagrů i sestřenic. A přec se objevil, jsa jednoho dne opatřen myrtou, bílou pentlí, mladou ženou a valným houfem lidí. Rozumí se, že tato událost nemohla zůstat bez odezvy.

Paní Kecová těžce nesla, že neměla povědomosti o tom, kdože je ten ženich, proč a jakým pádem a koho si to bere. Věděla, že se k ní přijdou dotazovat; a jak ona před sousedkami bude stát, jak to bude vypadat, když nic nebude vědět? Šla se ptát šoféra, který měl také myrtu v knoflíkové dírci, co to má být za svatbu, ale šofér zasípěl: „Matičko, odražte od krámu, jo?“

Když pak přišla do jejího krámků souseďka kupovat žengle^[1] a fialkový kořinek, aby tomu lezly zoubky, otázala se: „Kdopak to měl veselku?“ I mávla paní Kecová nedbale rukou a pravila: „Ten? Ten je známý.“ A dodala: „Kdybych já chtěla povídat.“ Mávla rukou.

Paní s tím fialkovým kořinkem stavila se u souseďky a pravila: „Ten je známý. Kecová mi toho napovídala.“

„Copak Kecová,“ odvětila souseďka, „ta nenechá nikoho na pokoji. Ať se raději podívá na sebe. Když ona měla veselku, tak se oblíkla, jako by byla kompletní panna. Závoj, oranžový vínek, myrtu, ačkoli jí to negebýrovalo, neboť žila se svým deset let na hromádce. To by neměly úřady trpět, neboť je to klamání veřejného mínění. Cizinec půjde Havlíčkovou ulicí a pomyslí si: Jaká se to panna vdává? Žádná panna! Ale zkoušená ženská, která ví, že se za dnešní doby už mák za okno nesype.“

Tak a podobně hovořila souseďka, která neměla ráda paní Kecovou, poněvadž jí hokynářka už nechtěla dávat na knížku.

Tot' se ví, že takovéhle řeči bohapusté a nevraživé jsou trestné, a ta žena, co měla se tak nešlechetně vyjádřit o paní Kecové, byla před soud postavena. Dostala padesát korun pokuty pro urážku na cti. Přijala trest s výkřikem: „A přece jí panenský věneček nenáleží!“

Večerní České slovo 19. 2. 1929

Bombardon versus klarinet

(Okresní soud)

„Měla jsem už hodně pánů na bytě,“ pravila pyšně paní Žezulková, „nedávno jsem slavila jubileum stého podnájemníka. A všichni byli se mnou spokojeni a neradi šli ode mne pryč. Říkají mně maminko a skočili by pro mě do vody. To můžu říct na své dobré svědomí, jak tu stojím před ukřižovaným Kristem Pánem. Jinak ode mě nešli, než že se oženili –“

„Tak počkejte, maminko,“ přerušil svědkyni pan rada dr. Neureiter, „tohle je nám moc zdlouha a zeširoka. Tadyhle pan Tšpon je žalován, že uhodil pana Munzara bombardonem do hlavy. Co o tom víte?“

„Ach, ouvej, ouvej... Ani mi na to nevzpomínejte, slavný soude. Tohle je největší pohana pro můj kvartýr. A přitom pan Tšpon, totiž bombardon, je zrovna tak solidní a tichý pán jako pan Munzar s klarinetem. Moje chyba je to, slavný pane rado, moje chyba chyboucí, že jsem vzala dva muzikanty do kvartýru. Spíš se had na ledě ohřeje, než by se muzikant s muzikantem srovnal. Já mám ráda bombardon, ačkoli se mi ošklíbá nad cibulovou omáčkou, po které by se klarinet utloukl. To zas klarinet jí všecko, ani nemuká a se vším je svolný. Ale zato mi nechal svítit celou noc v koupelně, neb on je člověk zapomnětlivý. Jinak musím říci, kdybych měla dvě dcery, tak dám jednu panu Tšponovi s bombardonem a druhou panu Munzarovi s klarinetem.“

„Matičko, smilujte se! A řekněte nám raději zkrátka, jak to bylo.“

„Už jsem u toho, slavný pane rado. Tak nejhorší to bylo s tím cvičením. Oba páni spí dopoledne. Pak se naobědvají a počnou na své nástroje hrát. To pak máte: Hu-hu-m'ta-drata – to jako pan Tšpon. A pan Munzar zase: Tydli-di tydlitydli-ta, vždyť račte znát, slavný pane rado, co klarinet obnáší. Ono jim to nešlo dohromady, obzvláště pan Tšpon co bombardon se pletl v notách a žádal pana Munzara co klarinet, aby se se svojí hudbou moderíroval. Já je prosila, aby si vyhověli a jeden druhému ustoupil, neb jsem nemohla poslouchat ty hádky. Ale kde! Bombardon byl na klarinet jako čert, a klarinet, co mohl, udělal bombardonu natruc. A tak došlo k tomu neštěstí. Jednou uchopil pan Tšpon svůj nástroj a bác s ním panu Munzarovi po hlavě...“

Pan Tšpon co bombardon byl odsouzen pro přestupek lehkého ublížení na těle k pokutě padesáti korun podmíněně na rok.

A paní bytná pravila: „Tak vidíte, páni hudebníci, jak to je, když se nesrovnáváte. A teď, abyste věděli, vezmu to do ruky sama. Bombardon hraje od jedné do tří, a od třech do pěti klarinet se bude producírovat. Nebudete-li zachovávat mé ustanovení, pak vás srovnám bez soudu...“ A pobídla své oba podnájemníky herdou ze dveří.

Večerní České slovo 20. 2. 1929

Hlas ze záhrobí

(Okresní soud)

Stažené světlo petrolejové lampy vrhá tajemné pološero. Obličejové mužů a žen, shromážděných kolem okrouhlého stolku, jsou vážné a soustředěné. Je ticho, ono hluboké ticho, jež předchází velké události; jen švarcvaldky na stěně cvakají spěšně a chrčivě.

„Jsi mezi námi, sestro Barboro?“ táže se vážným hlasem vdova Petránková. – Okrouhlý stolec ťukl na souhlas.

„Bud' vítána, sestro,“ zdraví neviditelného ducha paní Petránková. „Nuže, milá sestro, tadyhle mezi námi dlí paní Kotrbová, vdova po klempíři. Vede živnost po svém muži, ale to víte, milá sestro, jaké hospodářství bez mužského. Tak ona se s vaším mužem seznámila a oni si řekli, že by bylo dobře dát to dohromady. Ale protože je ženská opatrná a rozšafná, přála by si slyšet od vás informace, co se týče vašeho muže. Vy ho znáte dobře, vždyť jste s ním taková léta žila. Tak bychom pěkně prosili, abyste nám odpověděla na naše otázky.“

Zvedla slavnostně hlas: „Milá sestro Barboro, je to pravda, že váš muž byl karbaník?“ – Stolec souhlasně přitukl.

„A že vám prošustroval věno?“ – Ťuk.

„Odpověz mi, sestro Barboro, proč tvůj muž má červený nos? Z pití, či z mrazu? Z pití?“ – Ťuk.

„A on měl prý váš muž držet se ženskými. Je to pravda, že upletl notářovic služce dítě?“ – Ťuk.

„Ajaj. Tak přece je to pravda. Mé tušení nezklamalo. Já koukám, že ta holčička je celý tatínek. Jen ten nos mluví celé romány. Tak se podívejme... A on dělá takového svatého... Tak tady to slyšíte, paní Kotrbová. Rozvažte si dobře, do čeho se to dáváte. To víte, mrtví mluví pravdu. Copak by z toho nebožka měla, kdyby vám vrdlouhala...“

Před soudem se paní Petránková hájila tím, že ona nic, ale to všechno že povídala nebožka Barbora.

„Ale to je divné,“ poznamenal kriticky soudce, „že jste se ptala na samé špatné věci. Ne duch paní Barbory, ale z vás promluvil zlý duch. Vy máte ostrý jazyk a nejste tu poprvé...“

Nuže, a tak paní Petránková dostala za rozmluvu s duchem pokutu sto korun.

„A to jsou mi pěkné věci,“ zalkala odsouzená, „jakpak já k tomu přijdu, abych byla škodná? Já, prosím, z ochoty se dotazovala... to všecko nebožka Barbora...“

„Tak si jděte k nebožce Barboře, ať vám dá na to polovičku. A podruhé se nestarejte o cizí záležitosti. Spánembohem, ať vás víc nevidím –“

Večerní České slovo 23. 2. 1929

Smíšek

(Okresní soud)

Takové žalobkyně jsme ještě neviděli. Obyčejně strany předstupují před soud se smrtelnou nenávisí ve zraku. Přejí jeden druhému zkázu a bídnou smrt. Avšak tahle růžová a kyprá blondýnka –

„Tak nám vypravujte, slečno, jak vás pan Pešta urazil.“

„No... hihihi... strašně urazil, moc si dovolil... hihi...“

„Tak mluvte, čím vás tak strašně urazil.“

„Hihi... vždyť to máte v žalobě napsané...“

„Ale to nám musíte říci sama.“

„Jak já bych takové neslušné věci mohla opakovat... Povídal, že jako bych byla lehká... Mužských, povídá, máte kilo, místo co byste se držela jednoho... Taková huba... hihihi...“

„Nesmějte se. Tady není žádný tyátr. Vy jste divná žalobkyně. Jste tak uražena, že se nemůžete smíchy udržet.“

„A jak bych se mohla smíchy udržet, když on si vymýšlí taková slova? – ‚Vy kozo na kolečkách,‘ křičel na mne a všichni to slyšeli. Copak je nějaká koza na kolečkách...? Hihihi... Kche! Kche! Mne už všecko bolí. Nebo tohle: Prý jsem svině červeně a modře štráfkovaná. Přece takovou svini nikdo neviděl... chachacha...“

„Tak mu to odpusťte, když jste tak dobře naložena –“

„Já, prosím, nic nemohu odpustit... já jsem se mu tolik nasmála, že jsem už z toho celá polámaná. Kdo mi co dá, když ze smíchu budu doktorovat? A kdybych žalovala všechno, co mi řekl, to byste se, slavný soude, teprve nasmál... ‚Vy jste,‘ povídá, ‚praštěná Prašnou bránou... ‚ To ani není možné..., a když jsem mu řekla: ‚Nechte si to, jo?‘ – on mi dal tahovou odpověď: ‚Vy Jenovéfo fórová, odražte, nebo vám nabacám štucl...‘ hihhi... takové řeči jsem ještě neslyšela...“

Žalobkyně se tak rozchechtala, že ji musejí ostatní svědkové podpírat. Ale obžalovaný hledí přísně a sveřepě: „To se máte čemu smát, slečno. Tadyhle člověk stojí jednou nohou v kriminále, ale ona je samé hihi – haha. Hled’te se vzchopit a chovejte se slušně. Nevážnosti nemám rád, neb jsem člověk sčtělý a oduševnělý.“

„Poproste žalobkyni za odpuštění,“ nabádá soudce, „ona vám odpustí a jděte domů.“

„Rád bych,“ praví obžalovaný, „vždyť já jsem se dopustil těch urážek jenom proto, že mé vážné úmysly nevyslechla a pořád se smála. To je hrozné, jakou má ta slečna náuru. Nalezl jsem v ní zalíbení, ale co ona? – Hihhi!“

„Kdybyste byl řekl, že máte vážné úmysly, pak bych se nasmála,“ zvažněla žalobkyně, „to je pak ovšem jiná...“

„Tak si podejte ruku a ostatní si dojednejte venku. Pane kolego, pište smír –“

Tak co, půjdeme na veselku?

Večerní České slovo 27. 2. 1929

Samozvaný představený

(Senát)

„Herzáne, vstaňte! Jste vinen, jak je na vás žalováno?“

Mužik s nízkým, zlostným čelem, zarostlým až ke kořenu nosu štětinami, zachrochtal: „Vinen nejsem, vinným se necítím, to zde hlásám a otevřeně prohlašuji.“

„Tak vy jste hostinského Panohu židlí nezranil? Vy jste představeného obce Coufalíka neškrtil? Vy jste nerozbil veškeré hostinské zařízení a obecního strážníka nepokopal? Vy jste

nevyhrožoval slovy: „Vy padouši, nejdřív vás všechny potluču, a pak zde zavládne pořádek!“
Co?“

„Je docela možné, že se tak události sběhly, neboť to stojí v úředním spise,“ odvětil pan Herzán. „Ale nestojí v žalobě psáno, proč se tak stalo. Žádám o slovo, abych to mohl postavit do pravdivého světla.“

Nabral dechu a pokračoval: „Byla taneční zábava, což schvaluji. Mládež se musí vybouřit a vytrdlovat. To je mládí a to už jináč nejde. Ale co neschvaluji, je tohle: aby se při tanci výskalo uch, hej a různé nepřístojnosti se tropily. To jsem také hostinskému výslovně řekl. Povídám: „Pane Panohe, vyzývám vás, abyste v lokále udržoval důstojný klid. Ať zábava probíhá svým pořádkem, aby se úřady nad námi nehoršily a obec nebyla do špatného světla postavena.“ I učinil jsem tato opatření: Zaprvé, aby nikdo z mladíků druhému děvče z kola nepřebíral. Zadruhé, aby hudebníci hráli naše starodávné písně, a žádné cizácké škváry. Zatřetí, aby se sousedé bavili v tichosti a slušně, do nikoho neryli a vůbec...“

„Počkejte, Herzáne! A jak jste si mohl osvojit takovou pravomoc? Copak jste představený, abyste mohl udělovat rozkazy?“

„Představený nejsem. Ale ráčej dovolit, slavný soude. Kdo se má o pořádek starat? Starosta maže filky, pije jednu za druhou a o nic se nestará. První radní je ožralec a ničemu nerozumí, obecní strážník jenom kouká, kde byl co snědl a vypil. Tak kam by to vedlo? Já jsem jediný z celé obce, který mám rozum a do věci vidím. Kdybych se o nic nestaral, tak by naše obec byla vyhlášená v celém světě, co se týče mravů. Tak je to... A myslíte, že hospodský poslech? Naopak, směje se mi do obličeje, ačkoli jsem ho upozorňoval, že by takhle mohl přijít o koncesi. Mládež si potom dělá, co chce, nedbá ani policie, četníci neovládají služební pravidla, tak aby měl člověk hlavu jako škop...“

„Mlčte! Nemáte práva, abyste někomu něco rozkazoval. Máme o vás zprávu z vaší obce a tam stojí pěkné věci...“

Čtou se osobní výkazy obžalovaného, z nichž vysvítá, že pan Herzán se práci vyhýbá, rád pije, je povahy násilné a byl pro krádeže a zločiny veřejného násilí mnohokrát trestán.

Byl odsouzen do těžkého žaláře v trvání osmi měsíců. Přijal trest s poznámkou: „No servus, to to u nás bude pěkně vypadat, co nebudu doma...“

České slovo 7. 3. 1929

Reformátor

(Okresní soud)

Pana Balcárka mrzí, že obyvatelé domu, kde on sám je nájemníkem, nekrácejí na dráze pokroku a vzdělanosti. „Já samojediný z tohoto baráku,“ říkal, „třímám pochodeň vzdělanosti. A co ti ostatní? Ať se podívám kolem dokola, všude vidím nevzdělanost a zpátečnictví. Aby si někdo hleděl ušlechtilé četby, to nikoho nenapadne. Samá poválečná demoralizace, samé světské pozlátko a požívačnost vládne v tomto domě. Pořád jim jenom říkám: ‚Pozdvihněte své duše, nežijte jako dobytek.‘ Všecko marno – kážu hluchým uším. Jako ta paní Slívová z druhého, patra. Po dobrém jí říkám: ‚Paní, netřískejte tak dveřmi. Nepostávejte na schodech, ale hleďte si domácnosti.‘ Neposlechne a brzy poté, co jsem ji napomenul, zas musím vidět, že nevaří, ale se sousedkou rozprádá řeči. Také trápí mé srdce, že její dcera, místo co by brala hodiny v cizích jazycích a hudbě, ohlíží se po mužských a pěstuje požívačné známosti. ‚Z toho,‘ díím, ‚nikdy nic dobrého nevzejde.‘ – ‚Slečinko, pravím, zanechte toho mladíka, který v pozdních hodinách večerních, kdy tvorstvo se ukládá ke spánku, bere vás kolem pasu. Já ne pro sebe, ale pro dobrou pověst domu vás o to žádám. Mějte na paměti, že ne každé chechtání a postávání u vrat s mužským vede k stupním oltáře. Jestli zašlapete svůj vínek rozmarýnový v kal, pak si následky, přičtete sama. Já odmítám každou odpovědnost za vaše akce. Já chci jen dobro a pracuji pro zvýšení úrovně.‘ Jsem však na to sám a nikdo mne nepodporuje. Volám domovníka k odpovědnosti a pravím: ‚Pane Spousto, jste takříkajíc strážcem domu. Vy jednou se budete na věčnosti před nejvyšším soudcem za nájemníky odpovídat. Táží se vás: Jak hodláte odpovědět to, že pan Bozhor z třetího patra sprostě kleje, zpívá oplzlé písně a plivá po schodech?‘ – Co však mi domovník odpověděl? Pravil: ‚Pane Balcárku, nedostal jsem od vás za úklid za tohle čtvrtletí. Ostatní nájemníci snad nejsou tak sčtetlí jako vy, ale zaplatili. Nejprve zaplaťte a pak s vámi budu hovořit o vzdělanosti.‘ – Toť se ví –“

„Toť se ví,“ přerušil řečníka pan rada dr. Neureiter, „že jste mu vynadal holomků a rakušáckých stvůr. Když jste takový vzdělanec, pak máte vědět, že se nemá nadávat. Nyní požádáte pana žalobce za odpuštění –“

„Já? Hoho! Nikdy. K tomu se nikdy nesnížím. To raději budu trpět pokutou –“

Pan Balcárek byl odsouzen za svoji reformátorskou činnost do vězení v trvání dvou dní.

Večerní České slovo 11. 3. 1929

Chtěla pomstít uraženou čest

(Samosoudce)

„Tak co? Slyšela jste žalobu? Rozuměla jste jí? Vstaňte!“

Černé mikádo zastrčilo zrcátko do kabelky, vstalo a srovnalo si koketně sukň.

„Jste vinna?“

„Já nejsem vinna. Všim jsou vinni mužové. Jsem dívka bez ochrany, chudobná, a na takovou si mužští dovolí. Takový jeden mne oslovil v kavárně a já jsem mu řekla: ‚Co si myslíte? Copak tohle jde? Možná že jste ženatý a já na takové věci nejsem.‘ Svět je dneska špatný, to já bych vám, pane rado, mohla vypravovat romány...“

„Počkejte, teď si nechte svoje romány a držte se věci. Vzala jste ty peníze?“

„... no, a tak ten člověk byl jinak fešák a huba mu jela. Já jsem dívka nezkušená, a to víte, pane rado, jak to chodí. Podlehla jsem ve slabé chvílce svodům bídňickým. Domnívala jsem se, že spojí svůj osud s mým, ale on mne opustil a zanechal mně bídňích sto padesát korun a bezejmenný smutek. Jak jsem byla nešťastná, kolik nocí jsem proplakala! Jmenoval se Kroutil a já pořád na to myslila, jak se s ním setkat a vrhnout mu těch mrzkých sto padesát korun do obličeje –“

„Kroutil? Avšak ten pán, jenž udělal na vás trestní oznámení, že jste mu odcizila z tobolky peníze, jmenoval se Hodr –“

„Ba právě. Já to chci vysvětlit. Chtěla jsem bídákovi hodit ten jidášský groš do obličeje, ale já neměla peníze. Tak jak já na to myslím, přišel do kavárny ten pán, který se jmenoval Hodr. Já na něj pohleděla a on přisedl a řekl, že je statkář, a tázal se, zdali jest čestné seznámení možné. Já v tom viděla prst osudu, a tak jsem řekla, že jo, a tak jsme spolu kráčeli do vinárny. V separé jsem mu sáhla do šrajtofle, není-li tam těch sto padesát korun, které jsem chtěla bídákovi hodit do očí, a vytáhla jsem náhodou tisícikorunu –“

„A co jste učinila s tou tisícikorunou?“

Mikádo sklopilo zrak a zašeptalo:

„Potřebovala jsem kombiné, jarní klobouk... a pak jsem si koupila pudr a štyft na rty... Bídáka jsem více nespátřila, a tak jsem nemohla pomstít pohaněnou čest...“ Byla odsouzena

do těžkého žaláře v trvání tří měsíců. Trest je nepodmíněný, neboť policejní zpráva praví o ní, že má špatnou pověst a živí se prostitucí.

Večerní České slovo 14. 3. 1929

Když není pozdravení, není taky štrandlík

(Přestupkový soud)

Pan Kubát byl nemocen. Trápila ho žáha a měl špatné sny. Rozhodl se ulehnutí, neboť povětrí na jaře je plno jedovatých par, které ukládají o lidské živobytí. Leže v posteli, dumal o posledních věcech člověka a o tom, jak by bylo, kdyby zemřel. Zdali by mu pozůstali vystrojili krásný pohřeb? Bude-li dosti pláče a kvílení? Byl zvědav, jak známí přijímají zvěst o jeho nemoci. I vysílal manželku po známých, aby vyzvěděla, budí-li jeho nemoc dostatečnou účast. Manželka se vrací z pochůzek a oznamuje neduživému muži výsledek svého bádání. „Byla jsem,“ zvěstuje, „u Fajtů. Paní Fajtová tě dává pozdravovat. Mám ti dávat dospod teplý a navrch studený.“ – „Dobře,“ pravil nemocný s uspokojením, „a dále?“ – „Dále jsem byla u Koznarů. Povídá Koznar, že to zná a že to všecko dělal s sebou. Prej si máš dát tři tvrdé a jseš chlapík. Ať prej neděláš hlouposti, že tě mockrát pozdravuje.“ – „Koznar je muž dobrotivý,“ vzdychl neduživec, „a rci, kde jsi ještě byla?“ – „Pak jsem byla u Hasterlíků.“ – „No a? Nechali mě pozdravovat?“ – Paní Kubátová zdvihá oči ke stropu a ševlí rty: „Ano, nevím,“ praví konečně. – „Hloupá huso. Jdi tam ještě jednou a zvěstuj, že jsem nemocný.“ Paní Kubátová odběhla a po chvílce se vrací. – „Tak co je?“ – „Nenechali pozdravovat. Všecko jsem jim spravedlivě vypověděla, a oni ani mú. Jsou to lidé neužilí a je jim to jedno, kosí-li lidské životy nelítostná Morana.“ – „Je dobře,“ zatvrdil se pan Kubát.

A po několika dnech byl chlapík, slunce svítilo a šmakovalo mu jíst. Tehdy chtěli u Hasterlíků gruntýrovat, neboť svátky jsou přede dveřmi. Paní Hasterlíková zaťukala u Kubátů, jestli prý nejsou od té lásky a nepůjčili by štrandlík^[2]. Tehdy pochopil pan Kubát, že přišla jeho chvíle.

„Aha,“ zvolal vítězně, „teď jste přilezli. Ležel jsem jako lazár, bědoval jsem co job, zmítal jsem se na loži utrpení, a vy nic. Mysleli jste na své zábavy a radovánky, zatímco se mě dotkl anděl smrti. Ani pozdravovat jste mne nenechali. A teď byste chtěli štrandlík? Co? Štrandlík? Marš ven. Já vám dám štrandlík. Sypte se, stará vochomůrko, utíkejte mi z kvelbu, dřív než vás s něčím poznamenám.“ – Za tato slova zlá dostal pan Kubát pro přestupek urážky na cti

padesát korun podmíněně a platí útraty. – „To je jedno,“ pravil, uslyšev rozsudek, „zaplatím doktora i pokutu. Pro moje zdraví není mi nic drahého.“

Večerní České slovo 21. 3. 1929

Návod, kterak si učinit nepřátele mezi lidmi

(Okresní soud)

Účetní Kalaš je milovníkem zvířat. Z toho důvodu přijal od svých známých štěně ctí a darem. Štěně bylo chundelaté a jeho jasně modré oči svědčily o útlém mládí. Účetní se během dne s ním radoval; na noc pak zabalil je do kusu pytle, uložil do bedničky a tu bedničku uložil v koupelně.

Druhého dne pravila mu paní bytná: „Pane Kalaši, to štěně musí z domu. Jsem stará žena a moc-li tu ještě budu. Oko jsem nezamhouřila, protože pes celou noc kvílel. Buď půjdete z domu vy, nebo štěně.“

Slyše tato slova, účetní se zarmoutil, neboť nechtělo se mu opustit byt, kde si zvykl. Avšak jeho plešatá hlava se nachýlila starostmi k zemi. Co se štěnětem? Kdo se ho ujme, kdo mu dá jíst?

Účetní měl v nebi přímlovčího, neboť ještě téhož dne potkal jednoho známého pána, kterýž pravil: „Dcera bude mít svátek. Přemýšlím, čím bych ji překvapil.“ I odvětil účetní: „Nejlepší dárek pro dospívající dívky je pejsek. Je to dárek trvanlivý a praktický. Dceruška půjde na procházku a pejsek bude vesele poskakovat kolem ní.“ – „Můžete mít pravdu,“ zamyslí se onen pán, „avšak kde získám takového pejska?“ – „Kde!“ zvolal nadšeně pan Kalaš. „Kde jinde než ode mne. Nebudu chtít zaň ničeho, jen dobré slovo.“ – „Avšak,“ badal otec dcery, „jaký je to pes? Neboť sprostého voříška nemohu dát darem.“ – „Ten pes,“ děl účetní, jemuž naděje, že se zbaví štěněte, dala slovům křídla. „Ten pes je král mezi psy. Je dosud nedospělé dítě, ale až dospěje v jinocha, bude ozdobou svého stavu. Za mnohé tisíce bych ho neprodal, ale vaší dceruše ho dám, protože vím, že bude v dobrých rukou. Je to čistokrevný erdel.“

Uplynula řada dní a onen pán potkal účetního Kalaše. Zdálo se, že otec dcery je rozezlen, neboť pravil: „Pěknou bestii jste nám nasadil do kvartýru. Pes nám sežral dva páry bot, lakové střevičky, pantofle naší babičky a značnou část perského koberce. Také usoudil, že nábytek je

k jídlu, a proto ohlodal nohy kredence. Avšak nic bych neřekl, ať mu to slouží ke zdraví. Jen když z něho bude král psů, ozdoba svého stavu, jak jste pravil. Avšak co spatřily oči mé po dvou měsících? Ze psa se stal nikoli erdel, nýbrž hnusný, krátkonohý, hlavatý a chundelatý voříšek, bídák a blatošlap. Vidíte; co jste způsobil!“

„A co já způsobil?“ bránil se pan Kalaš. „Já toho psa nezpůsobil. Pes je nádherný, ale musí mít vychování! Nesmíte ho krmit střevíci, ale stravu mu poskytnout bytelnou a výživnou. Neumíte se zvířaty jednat a povykujete. Zvíře cítí bolest jako ty, nedělej mu trampoty. Proto netrhej, nelámej, netrap. Neřvete na mne, já nejsem hluchý. Psa od vás nevezmu nazpět, neboť se od vás naučil pěkné věci. Že jsem syčák a uličník? Ba ne, pane... Je vidět, jaký jste. To zvíře ohlodávalo nábytek ze zoufalství, neboť nechtělo poslouchat vaše sprosté řeči.“

Konec se odehrával před okresním soudcem, panem radou dr. Neureitrem. Soudci se podařilo výmluvností smířit rozvaděné pány. Ale co s tím psem? Neznáte nikoho, kdo by měl dceru a ta slavila narozeniny?

Večerní České slovo 26. 3. 1929

Pane otče, půjčte nám slečnu!

(Okresní soud)

Rodina Trunečkova sedí takhle v neděli odpoledne u svačiny. Byla u nich návštěva z venkova; asi tři tety, nějaký strýc a větší počet sestřenic. A tu zaťuká někdo na dveře a na „volno“ vevalí se dovnitř pan Cuc, provázen starším pánem. Oba byli zarudlí a veselí. „Nazdárek, panstvo,“ zahalekal pan Cuc, „to jsem rád, že vás vidím pohromadě. Tohleto je pan továrník Hejna. Polez dopředu, starý zhýralče! On přijel do Prahy za obchodem a nyní, když jsme to uspořádali, chce poznat pamětihodnosti našeho hlavního města. Chtěl jsem mu ukázat Muzeum, královský Hrad, Kamenný most a jiné památky. On však říká: ‚To je na mě moc slabý. Nejde mi o starožitnosti, ale rád bych poznal nějakou slečnu.‘ – Slečny chceš? Dobrá. Máš ji mít. A tak jsem si vzpomněl na vaši slečnu Olgu. Nedovolil byste, pane Truneček, aby nás slečna dcera doprovodila do biografu?“ – „Pardon,“ zachmuřil se pan Truneček. – „Jaké pardon, pane kolego,“ mluvil horlivě pan Cuc, „slečna Olga je nejlepší společnice, jakou jsem kdy poznal. Není tak upejpavá jako ty dnešní slečinky, ta poválečná demoralizace, jak se říká. Pan továrník Hejna řekne někdy tak tlusté slovo, že by jiným

slečnám uši upadly. Ale slečna Olga není taková. Ráda se zasměje a nestydatým řečem nepřikládá velkého významu. Je to slečna charakterní.“ – „Pardon!“ povýšil hlas pan Truneček, „já se divím, že můžete přede mne předstoupit s takovým návrhem... mám tu příbuzné a –“ – „Nono,“ domlouval pan Cuc, „vždyť slečny neubude. V pořádku ji přijmeme, v pořádku ji vrátíme. Chci jenom přítele potěšit. Pořád říká: ‚Ty pražské žáby, to je radost, ty nožky, ty oči, inu, inu... Jestlípak mně bude taková slečna dopřána?‘ Povídám: ‚Máš ji mít, pro kolegu všecko...‘ Prosím vás, pane Truneček, půjčte nám slečnu Olgu, já bych s chlapem nevydržel. Jsem s ním v obchodním spojení a já to chci ne z požitkářství, nýbrž pro obchod –“ Jeho soudruh se obřadně uklonil a zachraptěl: „Ve vší počestnosti žádám o zapůjčení slečny, neb mé srdce touží po legraci. Já bych se revanšoval. Pošlu vám tučet batikovaných šátků. Neučiníte-li to, pak nejste u mě lidé, nýbrž zvěř, protože Čech Čechovi má vyhovět –“ Před soudem se oba, jak pan Cuc, tak i ten dotyčný továrník, vylouvali, že byli podnapilí a ve stavu nepřičetném dopustili se urážek, které jsou jim za vinu kladeny. Oba byli odsouzeni k pokutě 50 Kč a k náhradě útrat řízem trestního.

Večerní České slovo 27. 3. 1929

Starší chlapeček

(Okresní soud)

Do jednací síně zavolali dlouhého pána s pleší a visutým knírem. Postavil se tiše a rozpačitě před krucifixem a čekal, co budou od něho páni chtít. „Vy jste Alois Kostrounek?“ tázal se soud. Knír stydlivě přikývl. „Čímpak jste?“ Pan Kostrounek přešlápl z nohy na nohu a zašeptal: „Tak... u maminky žiju...“ – „Tedy soukromník? Máte nějaký majetek?“ – „Já ne... Maminka mi dává peníze na útratu.“ – „A vy sám neděláte nic?“

Než mohl pan Kostrounek odpovědět, předstoupila před soud stařenka. Pravila: „Lojzíček nemůže nic dělat. On je slabý na prsa. Co jsem se s ním nadoktorovala –“

„Tak tedy on je slabý na prsa, hm, hm... No ale tady je na něho žalováno, že sousedům rozbíjí okna –“

„To není pravda!“ rozkřikla se stařenka. „To ti uličníci uličnický, co za Lojzíčkem chodí a svádějí ho k roztopášnostem. Já mu pořád říkám: Lojzíčku, sed’ u maminky a říkej si na knížkách. Žádný kamaráčkofty neved’, oni by tě šidili –“

„Paní, musíme nechat mluvit vašeho syna. On je obžalovaný, a on se sám musí hájit –“

„Když on Lojzíček sám neumí mluvit. On je takový dobráček, a proto je všechno na něj. Já můžu jmenovat ty kluky, kteří okna rozbili –“

„Kluky?“ – „No, kluky, jak to mám říct? Vždyť to jsou sami školáci, co chodí za Lojzíčkem, aby si s nimi hrál. To oni takhle, bylo to v sobotu, hráli špačka. Lojzíček hrál s nimi, a tak okna přišla k rozbití. Já mám svědky na to, že okna rozbil ten kluk Hořčíčkův...“ Rozhorlena zahrozila synovi pěstí: „Já ti vždycky říkala: Nechod' mi s tím Hořčíčkovým klukem rozjíveným, to je, Pámbu ví, kriminálník, všechna okna se před ním třesou. A vyndej tu ruku z kapsy! Postav se rovně! Jak to zase vypadáš? Kde ses umazal? Dítě nešťastný, šatstvo na tobě hoří a ty nemáš rozum, vždyť to stojí řídnou peněz!“

Soud vyslechl svědky a skutečně se nemohlo zjistit, kdo z hrající mládeže okna rozbil. Starý chlapeček byl osvobozen ze žaloby pro přestupek zlomyslného poškození cizího majetku. Poškození byli se svými nároky odkázáni na pořad práva civilního.

Večerní České slovo 5. 4. 1929

Hlas z kanálu

(Okresní soud)

Dvě paní se zastavily nad kanálem. Ta jedna byla v perličkovém kožichu a velurovém klobouku. Ta druhá měla kabátec z napodobeného sílskinu a na hlavě nic kromě drdolu. „Kdepak,“ zvolal drdol, „můj nejlíbežnější s nudlema. Ten jenom s kapáním, milostpaní, s kapáním.“ – „To se divím,“ odvětil sílskinový kožich, „to můj zase kapání ani vidět. Zato nudle, to je jeho. Miláčku, říká mi, cezené nudle mi udělej, a já tě budu horoucně milovat.“ – „Hehe, tak on je pán čtverák. No, však on je to ještě fešák takový křtaltovný. Kolikrát se tak za ním ohlédnu a myslím si: No!“ – „Paní, ne abyste mi přebrala muže!“ – „Hele, kdepak už já... A oni, milostpaní, jsou pořád samá legrace.“ – „Tak já už musím jít. Můj pán by žehral. Spánembohem.“

Perličkový kožich odšuměl a zmizel v dáli. A tu viz: Z kanálu se vynořila ježatá hlava. Ježatá hlava praví k paní s drdolem: „S kým jste to hovořila, paní? Kdože měl být ta milostpaní?“ – „Naše milostpaní. Z našeho domu milostpaní,“ odvětil drdol s důrazem. Muž z kanálu

pozvedl snivě oči k nebi a pravil: „Ty kraječky podspod! Ta spodnička herbábná. Dívám se tak zezdola nahoru a vidím... Pořád si říkám, to jsem už někde viděl, to je mi známý... Ale pořád slyším: Milostpaní sem, milostpaní tam. A to mě mejlilo. Kdepak já a milostpaní –“ – „A přece je to milostpaní, z našeho domu milostpaní,“ pravil drdol tvrdošijně, „je to milostpaní vrchní kontrolorová –“ – „Paní,“ vece ježatá hlava z kanálu, nepovídejte mi nic takového, neb jsem člověk zkušený. Dívám se zezdola nahoru a moje mladý léta vystávají mi před mým duševním zrakem. Už je tomu hezkých pár let. Bylo to ve Vídni. Já byl mladík ohnivý, plný života. A ona chodívala po Ringstrasse. Živila se mužskými. Dívám se: ty kraječky, ta spodnička fajnová, herbábná. A najednou jsem se uhodil do hlavy: Dyt' je to Míla z Vídně! Tu máš svoji milostpaní!“ A ježatá hlava ponořila se zase do kanálu. Poklop se zavřel. Paní s drdolem si odplivla. „A já,“ mumlaly její rty, „furt milostpaní. Já ti dám – milostpaní!“

To se ví, nemlčela, ale po domě povídala, co se dověděla od čističe kanálu. Ona že byla plná oucty k milostpaní, ale zatím to není žádná milostpaní, ale nějaká Míla z Vídně, co chodila po Ringstrasse a živila se mužskými – Tohleto také říkala před soudem a zapřísahala se, že to myslila poctivě, že prodávala, jak koupila od toho člověka v kanálu. Nicméně dostala tři dny nepodmíněného vězení, aby raději vařila mužovi nudle a neroznášela řeči po domě.

Večerní České slovo 10. 4. 1929

Pan kuchyňka

(Okresní soud)

Paní Štucová je z nejnešťastnějších žen na světě. Tázete-li se, proč je paní Štucová tak nešťastná, můžeme vám hned říci proč: Žádná služebná se u ní neudrží, sotva je holka u ní dva dny, už kouká, aby byla pryč. U Štuců se veksluje každý měsíc. A když se tak otážete služebné, které pomáhá její kamarádka proutěný koš ze schodů, tu vám řekne, že proti milostpaní ničeho nemá. Kdo by řekl o paní Štucové křivé slovo, ten by měl hřích. Paní Štucová dbá o to, aby se děvče najedlo, aby mělo svou chvilku, nekřičí, nehubuje, ale mluví tiše a laskavě.

Zato však pan Štuc... Pan Štuc totiž, abyste rozuměli, je soukromník. Zdědil činžák a celou bibliotéku spořitelních knížek, a tak má tedy vystaráno. Mohl by být rád a užívat světa, ale

když pan Štuc se nudí. Hodinu sedí na pohovce a bafá dýmku. Pak se vyloží z okna a kouká na lidi. Potom chodí po pokoji, škrábe se na zádech a bručí. Za takových okolností není divu, že pojal vášnivý zájem o vedení domácnosti. Stal se „kuchyňkou“, jak se říká takovému mužskému. Kuchyňkové jsou největší pohromou domácnosti. Žádné zemětřesení nemůže tak převrátit barák vzhůru nohama jako kuchyňka.

Pan Štuc odebere se do kuchyně, dívá se pod pokličky a nyní začne poučovat. Tady musí se dát špetka kmínu, cibulka se musí usmažit do hněda, sádlem se nemá plýtvat... Motá se v kuchyni a: Tak se to musí udělat, tak se musí do kamen přikládat, zatracený ženský nešikovný, člověk aby byl všude, všude měl oči a ruku k dílu přiložil. Paní Štucová ho několikrát vyhnala mokrou hadrou z kuchyně. Je to kříž s mužským-kuchyňkou! Ale co má dělat? Je to přece její manžel. Ona si to musí dát líbit, zato služky nechtějí být v místě, kde je sekýruje mužský-kuchyňka.

Fanyňka je rázná děvče. Když ji milostpán jednou peskoval, že neumí přikládat do kamen, tu vzala konev vody a pána-kuchyňku polila odshora až dolů. To se stalo v přítomnosti milostpaní, posluhovačky a listonoše, který měl z toho náramnou legraci.

Pan Štuc žaloval Fanyňku, že mu zničila šaty a ještě mu vynadala hadrošů, strašáků ze zelí a křičela, aby se pakoval z kuchyně, nebo že se zapomene.

Tu však se stala neobvyklá věc. Listonoš, který sympatizoval s Fanyňkou, nic neviděl, posluhovačka povídala, že si ničeho nevšímá, a paní Štucová, která si Fanyňku oblíbila jako čiperné a zručné děvče, povídala, že se na nic nepamatuje. Pan Štuc koukal jako blázen, když byla Fanyňka obžaloby zproštěna, a říkal, že se všechno spiklo proti němu. Soudce mu udělil nádavkem přátelskou radu, aby se do kuchyně nepletl, nechce-li přijít do maléru. Poslechnete paní kuchyňka?

Večerní České slovo 20. 4. 1929

Mravokárce s červenýmnosem

(Přestupkový soud)

Před slavným soudem předstupuje vysoký a divoce zarostlý stařec. Jeho oděv připomíná svými záplatami na zoraná pole a lány, viděné z aeroplánu. Jeho okrasou je červený nos, jenž svítí

jako výstražná svítilna. A jeho dech skládá se z esencí rumu, alaše a borovičky. Je to žebrák, který je žalován pro přestupek lehkého ublížení na těle, kterého se dopustil tím, že holí udeřil tadyhle toho mužička, jenž stojí pokorně vedle něho a melancholicky potahuje nosem.

„Nuže, Košťále,“ oslovuje výstražnou svítilnu pan vrchní rada dr. Maršan, „jste žalován, že jste tadyhle toho... jakpak se jmenuje... Fikulku uhodil holí. Tak jakpak?“

„Á tak, tak... I jojo! A heleďme!“ zahlomozil muž s červeným nosem, dívaje se nevraživě na pokorného mužička. „Tak tys teda úřadům na mě žaloval? Ty ses opovážil mne před veřejností potupit? Á ty parchante jeden hromská! Co to na tebe slyším?“

„A je to pravda,“ pokusil se mužík bránit, „holí's na mě... To nezapřeš. Taks mě přes hlavu tento... Podívej se, ještě tu mám šrám...“

„Dobře. Třeba jsem tě holí pohladil. To je možný, příkladně... Snad jsem tě holí poznamenal; všeobecně... Ještě mluv, kluku milionská! Ale proč jsem tě trestal, proč? Sekni tadyhle panu okresnímu radovi, hned řekni! Mlčíš, co?“ A obrátil se k soudci: „Nikdo neví, co já zkusím s tímhle roztopášným člověkem. On je příkladně almužník jako já. A přijde si na padesát šedesát korun denně. Lidi mu dávaj, protože dovede tak potahovat nosem. To maj lidi rádi a na tom švindlu on vydělává jmění. Ale myslí on na starý kolena, aby nemusel k stáru žebrat? Ne. On pije, on všecko prochlastá, zatracený zhejralec. Já ho pořád napomínám: Adolf, nepij, dyť ty jako bys ani nebyl člověk... Depak! On má svou hlavu a z kořalny se nehne, jako by byl s ní oddaný. To přece se nesmí trpět. A tak když jsem ho zas natrapíroval při pití, tak jsem ho tento, holí...“

„A co vy,“ poznamenal pan rada, „vy nepijete? Vždyť z vás je, člověče, cítit jako z krčmy.“

„Já? I toť se ví, že piju. Já můžu. Mám z toho pojem a mám silnou náturu. Čím víc piju, tím mám větší rozum. On ale pitím slábne a do hrobu se zakopává. A to já nemůžu vidět a to já musím kárat –“

Dostal tři dny nepodmíněného vězení. Trest přijal a hned nastoupil. S panem Adolfem se rozloučil slovy: „Jestli se na tebe dovim, žes zase chlastal, tak si mě nepřej!“

Večerní České slovo 25. 4. 1929

Má si vzít příklad z nebožtíka

(Civilní soud)

Jednoho dne řekl si podomní obchodník Juliánek, že to s tou jeho ženou není k vydržení, a podal si žádost za rozvod. Při smírčím stání domlouval mu soud, aby toho nedělal. Je se ženou už dvacet let, a tak to snad doklepe do smrti.

„Slavný soude,“ odvětil pan Juliánek, „ráčejí být ženat?“

„Jsem,“ odvětil slavný soud pevně.

„A s dovolením: Ráčejí být ženat s vdovou?“

„To ne,“ připustil slavný soud.

„Aha!“ zvolal pan Juliánek vítězně. „V tom je to. Milostpán slavný soud neráčí mít z toho pojem. Bez urážky, prosím. Milostpán líbí být pán učený a v knihách zběhlý. Avšak aby člověk věděl, co je to manželství s vdovou, na to nestačí univerzita. To musí prozkoumat sám. Já jsem toho člověk zkušený –“

Truchlivě vzdychl a takto počal svůj výklad: „Co je manželství s vdovou? Manželství s vdovou je, že je nebožtík všecko, a tadyhle člověk nikdo. Nebožtík byl svatý muž, ale ty, nynější manželi, jseš hovado. Nebožtík se vyznamenával příkladnými skutky, jeho zásoba ctnosti byla nevyčerpatelná. Ale ty, nynější choti, jsi bídák, necita, darmošlap, kruťas a vyvrhel. Tak například: Já nerad jím polévku s kapáním. Taková je věc a já se za to nestydím, neb taková je moje nátura. Ale ta moje satorie hned si moji náturu vezme do zvyku a řítí se na mě: Polévka ti nejede, milostpane libovej? Helemese! Já mu vařím špatně. Jojo! To můj nebožtík zlatej jedl polévku s kapáním s nadšením, poněvadž to byl jinej charakter, který dovedl ctít manželku. A už jí jede plechová huba, bábě princmetálové. Co udělám, neudělám jí recht. Vždycky to nebožtík udělal lepší. Ani promluvit nesmím, neboť vdova si na mě vyjede, že moje výrazy nejsou vzdělané, kdežto nebožtík se vyjadřoval vždycky vybraně. Když se snažím, abych mluvil inteligentně, tak mě osočuje, že se nad ni vyvyšuju, kdežto nebožtík mluvil prostě a byl s ní jedna duše. Tuhle přišlo mi říct: Hospodářské poměry jsou stísněné a dnešní mládež má sklon k poválečné demoralizaci. Jak ráčí slavný soud vidět, byla to řeč vzdělaná. Ale vdova musela hned na mě útočit: To můj nebožtík vždycky říkával, že za starodávna bylo všecko lepší, a ty hned: poválečná demoralizace. Můj nebožtík zlatej o poválečné demoralizaci nikdy nic nepovídal, ale ty, bídáku, musíš mít poválečný

demoralizace plnou hubu. A přitom, slavný soude, si boty musím pucovat sám, hospodářství hyne, neb vdova nemá čas a musí pořád vzpomínat svého nebožtíka. Já už toho nebožtíka mám dost, já jsem si vzal ženskou, a ne zlatýho nebožtíka...“

Protože jednání o smír se rozbilo, byl soud nucen líčení odročit.

Večerní České slovo 26. 4. 1929

Je to u nich už v rodě

(Přestupkový soud)

Jednoho jarního dne, kdy na obzoru zářilo smavé slunko, objevila paní Cimrová na schodech jednoho žižkovského domu loužičku. Hněvem vzplálo srdce paní Cimrové a ona, stojíc nad tím neřádstvem, volala hlasem velikým: „To je zase ona!“ I otvíraly se dveře a z nich vykukovaly starodávné drdoly a rozcuchaná mikáda. A ty drdole i ona mikáda tázaly se dychtivě paní Cimrové: „Kdože to byl? Kdo způsobil onu šerednou loužičku?“

„To nemohla být jiná než ta Šubrtka,“ odvětila paní Cimrová.

Je přirozeno, že paní Šubrtová nemohla nechat tu skvrnu na svém charakteru. A dala ty řeči zlolajné k soudu.

„Jak to,“ dotazoval se pan vrchní rada dr. Maršan, „jak to, že jste obvinila z autorství té louže zrovna paní Šubrtovou? Vždyť to mohl být zrovna tak dobře někdo jiný –“

„Ba ne, slavný pane rado,“ vece paní Cimrová s převahou, „je vidět, že pan rada není zasvěcený. Že to udělala Šubrtka, na to můžu složit slavnou přísahu...“

Zástup svědkyň zašuměl souhlasem jako březový hájek, když ho pohladí jarní zefýr.

„Viděla jste ji při tom? Nebo ji viděl někdo jiný?!“

„Neviděla a nikdo jiný ji neviděl. A přece je to svatá pravda. Neboť ono je to už u nich v rodě. Na tom rodě, prosím, slavný pane rado, spočívá tajemná kletba, že musejí močit na schody. Byl už při tom přistižen jejich dědoušek, an se vracel z hospody. Pak to činil jejich tatíček, neboť mu bylo líno chodit přes pavlač. Načež ujal se rodinného zvyku syn, nebožtík pan Šubrt, a měl proto mnoho nepříjemností. A když se odebral tam, odkud není návratu, kdo by

to měl pak dělat? Vždyť vdovy přebírají závod po zesnulých manželech, a tak teda... Z toho rácte vidět, že onu louži nemohla spáchat jiná než paní Šubrtová. Celý ten rod, slavný pane rado, má takovou vlhkou náuru a žinýrujou se chodit přes pavlač. Všichni pamětníci v domě tu jejich vlastnost znají, a jak bych to neměla znát já, která jsem nad pořádkem v domě ustanovená?“

Tuto řeč provázal zástup svědkyň souhlasem a hlasitým voláním: „Ono by to mohlo být ještě na nás!“

Žel že slavný soud nemohl se bez důkazů přiklonit k názorům paní Cimrové a odsoudil ji k pokutě padesáti korun.

„Celý svět vidí,“ rozhodila ruce paní Cimrová, „že trpím pro pravdu.“

Zástup svědkyň zahučel na souhlas a v dlouhém průvodu se ubíral ze dveří.

Večerní České slovo 30. 4. 1929

U klíčové dírky

(Přestupkový soud)

Katynka sklonila svoji hlavinku ke klíčové dírce. Její nevinná očka vidí tento výjev: pan Brunclík sedí na židli a má nohy ve škopíčku. Před ním stojí paní Brunclíková a káže: „Tak se na tebe dívám, člověče, jak ty nohy máš ve škopíčku a díváš se hloupě jako štedrovečerní kapr. Před mým duševním zrakem miji moje mladá léta a já se tážu sebe sama: Co jsem s tebou užila, člověče?“

„No, co by –“ pokouší se namítnout pan Brunclík.

„Mlč, Brunclíku! Ani slova! Zmařil jsi můj život, Brunclíku! Poplenil jsi květ mé mladosti. Dnes jsem mohla být paní majorovou, nebýt tebe.“

„Majorovou...“ bručí muž u škopíčku, „proč ne zrovna generálovou?“

„Mlč, Brunclíku! I generálovou jsem mohla být na to svoje vzdělání. Já za svého života přečetla sta, ba tisíce knih. Co jsi přečetl ty, Brunclíku? Víš, kdo je to Zola, Tolstoj nebo Šmilovský?“

„Šmilovský... Jakýpak Šmilovský? Nebylo času na čtení. Od čtrnácti let jsem z domova. Za pultem jsem musel poskakovat a lidi odbývat –“

„Vidiš! Sám doznáváš; že jsi nevzdělaný. Brunclíku, Brunclíku! Je ti dnes šedesát let, jak chceš dohonit mezery ve svém vzdělání?“

Tohleto Katynka správně vyřídila trafikantce, která měla v evidenci veškeré události, které se sběhly v ulici. A ta trafikantka vyjádřila se před svými družkami takto: „Mé dámy, u Brunclíků to není docela v pořádku.“

Jakže, cože, můj bože?

„Inu,“ pokračovala vědoucí žena, „paní Brunclíková dá se s mužem rozvést. Jsi mně, povídá, sprosták nevzdělaný. A já jsem moderní. Já mám teď jiného, který ví, kdo je to Tolstoj. Toho si povedu k oltáři. S tebou už nic není. Je ti šedesát let, ničemo starý, k vzdělanosti nejseš, a aby ses k ženě patřičně měl, to taky ne. Čert mne může vzít; když čtu v knihách o všelijakých vášnivých láskách, a já mám muže takovou onuci. A kdyby se aspoň vzdělával, to ne. Jen aby mu člověk hořčičné placky připravoval. – Tohle je pravda pravdoucí, ona Brunclíková se již nasýtila svého muže a kouká po jiných...“

A tak dále.

Pan rada dr. Neureiter zvážil tyto řeči a odhadl trafikantku na osmačtyřicet hodin vězení, aby se naučila nefoukat do cizí kaše. Bude sedět, dušička drahá, protože to není poprvé, co se tak stará o lidi.

Večerní České slovo 2. 5. 1929

Láska v obchodě zbožím osadnickým

(Přestupkový soud)

Kupec Konšel navážil půl libry pražené kávy značky Santos a zašveholil: „Ještě něčím posloužím? Račte cikorku Franckovku, Kolínskou se sokolem...?“

Paní Lukšová, vdova po soudním vykonavateli, vzdychla: „Cikorku ne...“ a pohlédla vroucně panu Konšelovi do očí: „Jenom na to vaše slovíčko čekám, pane Konšel. Já jsem vdova, vy jste vdovec, mohli bychom to dát dohromady –“

„Tak nové koření, pepř, badián, zázvor... Nepotřebujete? Mám jen čerstvé zboží...“

„Mohli byste mi dát kornoutek zázvoru. Já si, pane Konšel, připadám jako ta rozkvetlá růže, spálená mrazem. Vy jste ten mráz, pane Konšel. A vždycky jste tak nebyval...“ (Mezi touto řečí vstupuje do krámu jeden pán: Chce násadku a bič. Po něm přichází žena; žádá rýžové koště. Než paní Lukšová pokračuje v řeči.) ... „Pamatuju se, jak jste mne štípl do boku a řekl: ‚Ach!‘ Nic víc než to ach, a já vám tak dobře rozuměla. Tenkrát bylo potřeba jen momentu a naše duše by splynuly...“

„Tak už to máme všechno?“ odvětil nervózně pan Konšel a vzal tužku a počal hbitě počítat. „Kilo sody, mýdlo s jelenem, to máme... Pak půl libry kávy... prosím... služebník...“

„Dejte mi ještě skořici a... třeba deset deka ementálského sýra,“ pravila tesklivě vdova, „ementálského sýra... vy jste bez srdce, pane Konšel. A jste sám proti sobě. Přece takový obchod, jako je váš, potřebuje ženské. Vy jste silný muž a já jsem něžná žena. Když se síla s něhou snoubí, tak je to nejlepší pro obchod smíšeným zbožím. Nebud'te sám proti sobě, pane Konšel, a vyjádřete se.“

„Obdržím sedmnáct korun padesát haléřů,“ prohlásil kupec hrozivě.

„Sedmnáct korun padesát... Život bez lásky, pane Konšel, toť květinka bez vláhy. Takový život hyne, hyne, hyne...“

„Tak se na to podívejte,“ rozhodil rukama pan Konšel a obrátil se mračně k ostatním kupcům, „jaké má člověk potíže v živnosti. Tadyhle mám odbývat lidi a ona mi tady o květině bez vláhy. Samé daně, samá konkurence, člověk je starostmi celý pitomý a taková d'áblova babička přijde mi sem povídat sladké řeči. Tak mi řekněte, nemá-li do takového živobytí milionského uhodit tuplovaný hrom. Fuchtle jedna fuchtloucí a nejfuchtlovatější –“

„Já fuchtle, pane velkoobchodníku? Vy budete urážet vdovu? Ó, to se podívejme! My se ještě shledáme, pane Konšel –!“

Ó, té vdovy neblahé! Ani u soudu nepochodila. Neboť zákazníci; přítomní oné scéně, pravili, že se na nic nepamatují, a tak okresní soudce vrchní rada dr. Maršan zprostil pana Konšela obžaloby.

Večerní České slovo 3. 5. 1929

Zaprvé, zadruhé, zatřetí

(Přestupkový soud)

Je půlnoc. Z vinárny vyvalil se tělnatý pán, a těžce supaje, ubíral se k domovu. Na rohu ulice Zlatnické a Hyberské srazil se s jiným pánem, který obsahoval větší počet piv a štamprlat. Ten jeden se nazývá Holendr a ten druhý Kolesník.

„A jejej!“ zvolal pan Kolesník radostně.

„Maucta,“ bručí pan Holendr.

„To je doba, co jsme se neviděli. Pročpak vy k nám s paní chotí někdy nezavítáte?“

„Nemůžu. Zaprvé je moje choť mrtvá –“

„Dejte pokoj! Copak? Upřímnou soustrast. A zadruhé?“

„Zadruhé, i kdyby byla živa, nedovolím, aby se s vaší manželkou stýkala. Ona se vaší paní nemohla rovnat. Já si nemůžu dovolit vynaložit na ženskou tu parádu jako vy na vaší manželku. To nejde, mít za sezónu tři klobouky. Já měl kvůli vám doma peklo. Nebožka, dej jí Pámbu věčnou slávu, mně pořád vyčítala, jak vy si chováte tu svoji a jak já se mám k ní. A zatřetí –“

„To není pravda. Přeháníte s tou parádou. Já jen, co musí být. To se rozumí, dbám na to, aby ženská byla k světu. Já za to nemůžu, že jste na vaší ženě šetřil. No, konečně... A zatřetí?“

„Zatřetí ona sama by k vám ani nešla. Protože u vás se pěstují jen drby. Člověk by rád pojednal o veřejných záležitostech a ušlechtilých věcech. A to u vás není v módě. Vy a vaše paní dovedete se jen vyšklibat po jiných a vypínat se. Nebožka říkala, že co živa bude, nepřekročí váš práh, protože vaše paní o ní řekla, že si dává desetkrát přešívat šaty a že zavírá před služkou chleba. A to má vaše paní maturitu na lyceu. Vzdělaná ženská! Že se nestydí!“

„Pane!“

„Pane!!“

Na ten pokřik přispěchal strážník, který se zmocnil pana Kolesníka, který byl pilně zaměstnán rvaním vousu pana Holendra.

Pan Kolesník byl žalován pro přestupek lehkého ublížení na těle, jehož se dopustil tím, že zmenšil počet vousů v bradě pana Holendra na pětinu. Polehčovalo mu, že byl opilý jako jeho partner, vdovec Holendr. Dostal osmačtyřicet hodin podmíněně.

Večerní České slovo 4. 5. 1929

Apoštol míru

„To jsem si nikdy nemyslel,“ pravil pan Sasák zarmoucen, „že tadyhle ty moje šediny“ (ukázal na hlavu) „budou pokryty soudní hanbou a že ty moje staré nohy“ (a posuňkem naznačil, kde má ty staré nohy) „budou stát před soudnou stolicí.“

„Inu,“ mínil melancholicky slavný soud, „nemusel jste těmhle dámám nadávat a bylo by dobře. A vůbec, pane Sasáku, když se tak na vás dívám, zdáte se mi býti člověk slušný a mírný. Že byste byl schopen z úst vypustit takové strašlivé nadávky?“

„To je to právě, slavný pane rado. Dovolte, abych to všecko po pořádku vyličil. Pak uvidíte, že jsem nevinně upadl do tůně neřesti.“

„Počněte.“

„Počínám. Je neděle. Slunéčko mne laškovně pošimralo na tváři. Jásotně vyskočím z peřin a trylkuji si veselou píseň. I shledávám své holicí nádoby, abych tvář zušlechtil. Namydlím se, a jak jsem se namydlil, pane rado, jak jsem tak namydlený, slavný okresní soude, tu uslyším, ó hrůzo, hrozný rámus. Nejsem přítelem rámusu, pane rado, a zatrudil jsem se a byl jsem teskliv, že někdo o svaté boží neděli může se hádat.

Nu, dobrá... Namydlený, jak jsem byl, vběhnu do chodby. A tam stály dvě dámy. Paní Cinkostnová a paní Veškostnová. Mikáda jim vlají do všech světových stran, oči vypoulené a hlas – vichřice podoba. Paní Cinkostnová dí: ‚Vy svině jedna po sedmi mezích s desíti ženatými chlapy vyválená –‘ – Paní Veškostnová odpovídá: ‚Co vy budete povídat, můro zelená, hlavatá, všivatá, šancajchu^[3]nejšancajchovatější, sedmihradský–‘ – Zkrátka – jedna hrůza.

Přistoupím k nim, dávám uctivě dobrýtro a pravím slušným a lahodným hlasem, jak mne zde slyšíte, pane rado: ‚Mé dámy! Velectěné milostpaní! Dovolte, abych vás srovnal. Vždyť se to dá všecko v klidu a tichosti vyřídit. Paní Cinkostnová, milá paní Veškostnová vás nazvala

sviní po sedmi mezích s desíti ženatými chlapy vyválenou. Dobře. Tak jste svině po sedmi mezích a tak dále. Naproti tomu milostivá paní Cinkostnová je můra zelená, hlavatá, všivatá, nejšancajchovatější šancajch sedmihradský. Dobře. Tak jste si to, mé dámy, řekly, a nyní se rozejděte v pokoji. Svině jedna po sedmi mezích vyválená nalevo a můra zelená, hlavatá a všivatá napravo. Tak jsem děl, slavný soude, a nyní přijde moje tragédie. Obě dámy se spolčily a pustily do mne, že jim já tak sprostě nadávám, ačkoliv bych si taková slova vymyslet nedovedl. A k dovršení mého neštěstí mne společnou rukou po soudech honí. Tohle mám za svoji mírumilovnou a uvážlivou povahu. Jen jejich dobro jsem chtěl, a tak svět oplácí –“

Vyslechl slavný soud tento bolestný příběh a pak se jal rozvášněným žalobkyním domlouvati, aby panu Sasákovi odpustily.

„Dobrá,“ pravily ony ctihodné dámy, „budiž mu ona neslýchaná hrubost vůči dámám odpuštěna. Ale ať se podruhé mezi nás neplete. My si to samy po svém povíme a pak je zase dobře –“

Večerní České slovo 8. 5. 1929

Příroda si nedá poroučet

(Přestupkový soud)

Kulaťoučký, zardělý a šedivý mužík. To je pan domácí. Pan domácí zavřel vodovod a paní Počtová nemohla prát. Paní Počtová: vysoká, růžová blondýna, mohutných kyčlí, inu, inu... Hezká panička, drazí přátelé. Má růžová, usměvavá ústka.

Růžová, usměvavá ústka zvolala do prvního poschodí, kde se batolil pan domácí: „Uličníku jeden uličnická!“ Kulaťoučký mužík přiložil ruce k ústům a zatroubil: „Tak vy budete takhle domácího tupit?“ Povstal hluk, dvěře se otevírají, lidé se rotí na schodech a jeden zamračený muž velel zástupu, aby provolal nájemníkům slávu, ale domácímu hanbu. Kulatý muž utřel si z čela pot a zasténal: „Totě spiknutí! Opopázili jste se proti domácímu se pozdvihnout? Budete potrestáni.“

Růžová, usměvavá ústka, která pronesla na adresu domácího slovo uličník, octla se před soudem pro urážku na cti.

„Paní,“ dí slavný soud tesklivě, „jakpak je možno tak nadávat? Copak se to sluší?“

Růžová ústka se roztáhla a ukázala řadu běloskvoucích zubů.

„Pane rado,“ praví růžové rtíky, „já bych se nikdy na pana domácího neopovážila. Když ale příroda si nedá poroučet.“

„Příroda?“

„Ano, příroda. Nemohu za to, že mi příroda darovala široké kyčle a všechny ty ženské náležitosti, kterými žena krácejíc natřásá. Nemohu za to, že mám vysoký, zvonivý hlas a perlivý smích. To je všecko příroda.“

„No a?“

„No a: Pan domácí, jak se zdá, je nepřítel přírody. Je nepřítel mé postavy, nevráživě hledí na mé kyčle, nesnáší můj hlas a nemá rád mého perlivého smíchu. Podle pana domácího by bylo nejlépe, kdyby ani přírody nebylo, protože příroda neplatí činži, tak co s ní.“

„Počkejte, ale jak to patří k věci?“

„Jak to patří k věci: On když mne uvidí, tak vystrčí tu svoji zadní část, natřásá se, chodí po špičkách, dělá drobné krůčky, mluví diskantem a tak se po mně pitvoří. To se patří? Myslím, že se to na domácího pána nepatří. Majitelé domu mají být hrdí, zádumčiví a vážní. On se to nestydí dělat před cizími lidmi, ano i před dětmi. Uvádí mne tím v posměch.“

„Tak jste to měla žalovat, a ne nadávat.“

„Já ani nadávat nechtěla. Tak mi to vylétlo z úst. Já byla rozčilená, když nám zavřel vodu, a ještě se posmívá –“

„No tak,“ domlouvá soudce panu domácímu, „snad to paní Počtové odpustíte. Vidíte, ona lituje svého přenáhlení.“

„Nic!“ zachroptěl kulatý mužík. „Nájemníkům se nesmí nic odpouštět. Oni by si pak troufali. Copak se smí volat domácím hanba? Vždyť je to... spiknutí, revoluce, převrat!! To by tak scházelo! Vzpouru ve svém domě netrpím...“

Paní Počtová dostala deset korun pokuty, podmíněně na rok. Růžová ústka se radostně zasmála: „Pěkně děkuju, slavný soude. To jsem ráda –“

A dodala, vypuknuvši v perlivý smích: „A my už máme byt. My se v červenci stěhujeme!“

„Vidíte,“ odvětil soud spokojen, „to jsem sám rád. Teď si oddychnete. Tak spánembohem, já tu mám ještě řadu případů...“

Večerní České slovo 9. 5. 1929

Němá výčitka

(Samosoudce)

„Pane Talavašku, copak je to tu na vás psáno? Jste prý velký surovec, který mrzačí lidi. Jak –“

„To snad přece ne,“ zamumlal malý, sevrklý stařec, „já, kdepak... já jsem člověk mírný...“

„Jakpak mírný? Tadyhle pana Melounka jste židlí udeřil do hlavy a způsobil mu zranění, pro které musel ležet deset dní.“

„Ale, ale... To se divím. Kdepak bych já vzal takovou sílu. Vždyť mám sílu jako moucha. Jsem člověk nedůstatečný. Trošičku jsem ho... tento... pohladil, ale že by zrovna musel ležet... Já nechápu. To jsou takoví hákliví lidé, kteří musejí honem honem do postele a léčit si oudy... A jakpak už je mu dobře?“

„Děkuju za optání, pane Talavašku. Tak k věci. Pročpak jste tak proti němu vystoupil?“

„Totiž... nějaký dloužek by tu byl.“

„On vám byl dlužen?“

„To ani ne. Já mu byl dlužen. Jednou dala mi žena peníze. Sádlo, povídá, kup. Já že jo. Ale cestou jsem penízky potrácel. Tak já potkám Melounka a povídám: ‚Kolego, vypomoz.‘ A on vypomohl.“

„Aha, už rozumím. A pak vás v hospodě před lidmi upomínal?“

„Že by upomínal, to ani neupomínal. Naopak: nikdy se o peněžích nezmínil.“

„Tak proč jste ho bil?“

„A jakže ho nebít? Jdu po ulici – potkám Melounka, nic neříká a jen se smutně dívá. V hospodě sedí naproti mně, je tich jako vodička a jen v jeho očích smutek. A ty smutné oči mě pronásledovaly i ve snu. Kdyby mně byl řekl: ‚Člověče, tak jak to bude s tím dluhem?‘ pak neříkám nic. Ale tu němou výčitku v jeho zracích jsem nemohl snést. Z hoře jsem se napil. On také pije a nic neříká. Ještě se ho ptám: ‚Melounku, máš mně co povědět? Jen si beze všeho posluž!‘ – On: ‚Nic, Talavašku, co bysem povídal.‘ – Pomáhám mu, protože vidím, že je takový nesmělý: ‚Snad něco o penězích chtěls říci? Nežinýruj se, já jsem člověk spravedlivá.‘ On: ‚O žádných penězích ti povídat nebudu. Já beze všeho počkám. To nespěchá.‘ – Piju a ve mně roste zlost. Pořád ty smutné oči vidím před sebou. Povídám: ‚Když nechceš nic říci o těch penězích, tak se aspoň nekoukej!‘ – ‚Copak já koukám!‘ on nato. – ‚Koukáš!‘ – ‚Nekoukám!‘ – ‚Když já říkám, že koukáš, tak koukáš!‘ – ‚Mejlíš se, Talavašku, já se nekoukám...!‘ – Hrozná zlost mě pojala. – ‚Že nekoukáš? Řekni to ještě jednou!‘ – ‚Nekoukám!‘ – Ani jsem nevěděl, co dělám, i popadl jsem židli a do hlavy... Tak to by bylo všecko...“

Panu Talavaškovi polehčovalo, že byl silně opilý, jak svědci vypovídali, a proto dostal pouze tři neděle tuhého vězení. Podmínečně, protože, až na tenhle pád, byl člověk zachovalý.

Večerní České slovo 14. 5. 1929

Pohádka o sněžném andílku

(Přestupkový soud)

Soukromý úředník Formandl se zamyslel a pak počal psát tento dopis: „Milostivá paní! Budete jistě překvapena, obdržíte-li dopis od neznámého. Ale já si nemohu pomoci a musím Vám oznámit, že moje srdce překypuje city. Avšak nelekejte se, moje city jsou mravné a seriózní. Slyšte můj román ze života. Dne 12. t. m. uzřel jsem v kavárně Vaši slečnu dcerušku a rázem jsem byl touto uchvácen. Táž učinila na mne dojem nejen svým ladným zevnějškem, ale způsoby, které prozrazovaly cituplnost a něžnost duše, takže není divu, že jsem byl uchvácen a deprimován. I táži se Vás, slovutná milostivá paní, zdali byste nebyla ochotna svěřiti mně svého sněžného andílka, tj. Vaši slečnu dcerušku do ochrany na celý život. Jsem dobrý Čech a vlastenec, potahuji měsíčně Kč 1200,– kromě hodin přesčas, a mimoto jsem žurnalisticky činný, an píše poučné články a básně do časopisů. V pádu, že byste na moji nabídku reflektovala, račte mi dát o tom zprávu. Trvám v hluboké úctě oddaný IngC.

Formandl. Slečně dcěři oznamte moje ruky políbení. Jsem sirotek, an mám pouze strýčka zvěrolékaře, a svatba může být během tří měsíců, nedbaje bytové krize.“

Když paní Hornodlová obdržela ten dopis, tu vzkřikla ostrým hlasem: „Máňo!“

„Co chceš, matinko?“ zašveholila krásná dívka.

Když se uklidnil rámus ve druhém patře a když byl uložen deštník do kouta a krásná dívka se odebrala se svým hořem do kuchyně, tu vyřítla se ze dveří statná žena. Tváře jí plály bojovností a z očí zíraly jí dva kulometry. To byla paní Hornodlová. Ve dveřích se ještě obrátila, zmizela na chvíli v bytě, aby se zase objevila s deštníkem pod paží. Paní Hornodlová pravila: „Tak!“

Brzy potom vidíme tu dámu, ana se rozhlíží kavárenskou místností. I uzřela mladého muže, snivého pohledu a bujných kadeří. Mladý muž nevšímá si kapucína, kterého postavil číšník před něho, ale jeho zrak tkví na dveřích kavárny. Koho očekává ten jinoch?

A tu vyvstal před ním hrozivý stín. Ten stín byla paní Hornodlová.

Jinoch úslužně vyskočil. Stín praví: „Jsem paní Hornodlová.“

Jinoch: „Rukulíbám, milostivá paní! Jsem Formandl.“ Místností kavárenskou zaznělo: „Tak ty tak? Uličníku, šejdíři, lumpe, nemravo, moji dceru budeš svádět? Kdože je u tebe sněžný andílek, ty flinku? Komuže já mám svěřiti tento klenot, ty hanbáři?“

Deštník se zvedl a dopadl na hlavu snivého jinocha.

„Ach jo,“ vzdychl si slavný soud, „ono je teď jaro, ten lásky čas a z toho jsou takové historie...“ A obrátil se k paní Hornodlové a pravil vyčítavě: „Matičko, máte moc temperamentu. Copak to se smí, takhle ve veřejném lokále lidi deštníkem častovat?“

„Pane rado,“ praví ta přísná dáma, „moje dcera není žádný sněžný andílek, moje dcera je držaná v pořádku. Dokud já jsem tady, tak mi nikdo na ni ani pohledem nesáhne. Já nejsem tak moderní, já... secsakra... já těm mužskejm ty chutě zaženu...“

Přísná paní dostala pro urážku na cti a lehké ublížení na těle tři dny. Má to podmíněné.

Večerní České slovo 15. 5. 1929

Závod, založený v roce 1899, v podvlékačkách

(Přestupkový soud)

Pan Hustoles (cajky a dušestry^[4], založeno roku 1899) je stoupencem zásady zdravý duch ve zdravém těle. Paní Tištuchová pak je vdova a majitelka tří dospívajících dcer.

Pan Hustoles je vyznavač přírody. S jástem odvrhuje roucho, které brání přístupu svěžího vzduchu, a vystavuje svoje antické tělo polibkům slunečních paprsků. Paní Tištuchová drží své dcery v přísnosti a nutí je kráčet v zásadách mravnosti a ctnosti. Pan Hustoles ve svém přátelství k přírodě jde tak daleko, že na dvoře, oděn jsa pouze v cvikr a podvlékačky, štípe dříví, aby své tělo otužil. Do dvorka pak vede okno, u něhož mnohdy postává paní Tištuchová, a při pohledu na cvikr a podvlékačky se jí mračné myšlenky převalují v hlavě. Někdy také hledí do dvorka dospívající dcera nvyým zrakem. A tu pan Hustoles narovnává si skřípec a furiantsky mává sekerou. A tak tedy jednoho dne...

Je slunný jarní den, ptáčkové švítořivými hlásky velebí Stvořitele a v prsou závodu, založeného roku 1899, raší bujaré city. Podvlékačky vykasaly si rukávy a hotovily se štípat dříví.

V okénku se zjeví vdova a její rtové praví: „Pane velkoobchodníku!“

Oslovený narovnal si skřípec a dí, táže se: „Čím mohu sloužit, milostivá paní?“

„Jsem vdova,“ dí postava v okně, „můj muž zhynul v květu mládí, byv revident státních drah. Jsem matka. Mám tři dcery a za ně nesu odpovědnost. Táži se vás, jak mohu odpovídat za vaši nemravnost?“

„Jak to?“ podivil se závod, založený roku 1899.

„Jak to?“ opáčila vdova, „nenávidím fintu. Máte-li spadeno na jednu z mých dcer, pak račte rovnou. Promluvte s matkou. Přejete si mluvit s Blaženkou, či zalíbila se vám Aninka, nebo se zajímáte o Katušku? Mluvte, pane! S matkou promluvte. Ale netrpím koketnosti.“

„Nerozumím vám, paní. O jaké koketnosti mluvíte?“

„O té koketnosti mluvím, že vy jen ve spodním prádle... Což se Boha nebojíte? Vždyť každé chvíle mohou vás v tomhle úboru zahlédnout mé ubohé nevinné dcerušky! Jestliže vaše srdce promluvilo, co se týče jedné z mých dcer, pak obraťte se s důvěrou na mne. Jsem matka, a

kteřá matka by neporozuměla vyjádření? Ale působit takovými prostředky, jako jsou podvlékačky, takové květomluvy, pane velkoobchodníku, neuznávám.“

„Vaše řeč je pošetilá, paní,“ vece závod cajky a dušestry bujaře, „já o žádné koketerii nic nevím, o vaše dcery se nestarám a jsem pro přírodu. Chci, aby mé tělo kypělo silou a svěžestí, a o ženské nedbám. Jestli jsem vaši řeči dobře rozuměl, jste pro manželství. Já však hlasuji proti.“

Tak pravil závod, založený roku 1899, a jal se opět štípati dříví.

Avšak z okna, kde dlela vdova, počala se ozývat taková řeč: „Fuj, fuj. Nemravo. Necudo. Vlníku. Darebníku. Zástěrkáři. Proutníku. Svůdce žen a dívek. Uličníku.“ Dále líčila řeč skutky pana Hustolese od raného mládí a potupně byl charakterizován jeho život a příbuzenstvo.

V oknech zjevují se lidé a se zálibou naslouchají této řeči. Podvlékačky závodu, založeného roku 1899, se uraženě zvedají a odcházejí do domu.

„Paní,“ domlouvá pan vrchní rada dr. Maršan obžalované; „paní, odvolejte urážky a pan žalobce vám odpustí.“

„Cože?“ zvolala paní Tištuchová ohnivě. „Já, matka tří dcer, které opatruji jako drahou mast, já mám prosit za odpuštění? Ať nejdříve prosí za odpuštění pan Hustoles a odvolá svou nemravnost. Jak já k tomu přijdu, aby moje dětičky byly tak kaženy? Nic! Ať pyká pan Hustoles!“

Beznadějně mávl rukou slavný soud a pravil k zapisovateli: „Nejsem vinna...“

A když po nějaké době navštívili jsme opět jednací síň, pak jsme se dověděli, že paní Tištuchová dostala osmačtyřicet hodin podmíněného vězení.

Přiložila šátek k očím a zaštkala: „Jsem vdova, matka od tří dcer, a on v podvlékačkách...“

Večerní České slovo 16. 5. 1929

Jsa ženat, díval se s otevřenou hubou

(Přestupkový soud)

„Bylo to v jedné zahradní restauraci na Zbraslavi,“ tak počala slečna Oplegrová svůj příběh, „a já poručila si kávu s pěnou. A k té kávě jsem přikusovala bábovku, kterou jsem si přinesla z domova. Povedl se mně ten boží dárek –“

Slavný soud se netrpělivě pohnul: „Jaképak tu kávy s pěnou a boží dárky. Řekla jste panu žalobci kořalo nestydatej, anebo neřekla? Všecky ostatní věci nás nezajímají.“

Slečna Oplegrová se zasmušila a pravila: „Však by vás to, slavný soude, taky zajímalo, kdyby na vás ženatý člověk koukal s otevřenou hubou.“

Slavný soud, který ještě nebyl v této situaci, mínil: „Tak jen krátce, slečno. Nemáme času nazbyt.“

„A jak tak sedím a kochám se pohledem na utěšenou krajinu,“ pokračovala slečna, „ty snivé luhy, to dálné modro hor, tak náhle vidím pána, an se na mě dívá, maje otevřená ústa. Přímo mne pohlcoval. Jsem dívka pětatřicetiletá, a tak mi to bylo žinantní. Myslím si: Proč ten člověk nepřisedne ke mně a neřekne mi, co má na srdci? Snad je to pán, jenž touží vyměňovat si názory. Uvítala bych ho s patřičnou vážností, neb to byl člověk ouhledný a já byla tak často životem zrazena. Posledně mne oklamal jeden inženýr, zrovna takový blondák, co měl puntíčkovanou kravatu, ale neměl tolik vlasů –“

„Slečno,“ zaúpěl pan vrchní rada, „co vy tady o puntíčkovaných kravatach? Řekla jste mu kořalo nestydatej, anebo neřekla?“

„To jsem, prosím, neřekla. To bylo tak: Jak se ten člověk s otevřenou hubou dívá, tu táhnou v mé duši vzpomínky na mladá léta. Co tu bylo bolu a radosti! Jako když mi ten doktor říkal: Jindřiško, ty jsi má jediná. A potom se oženil v Bavorsku s dcerou mlynářovou...“

„Tak vy tedy tvrdíte, že jste se nedopustila urážlivých výroků –“

„Já se ničeho nedopustila, neměl se tak na mě dívat. Přece je to dovolenost, takhle na celou restauraci hubu otvírat. Už jsem chtěla říct číšníkovi, aby pobídl toho mladíka, když má něco na srdci, tak ať mi to sdělí. A jak jsem se k tomu kroku chystala, najednou vám přistoupí k tomu pánovi jedna paní a praví: Tak starej, zaplat' a jde se na dráhu! No, já vám zůstala... No

tohle... Tak on si dovolí na cizí dámu dívat se s otevřenou hubou, a je ženatý. Ach, já nemám štěstí na světě... A tak mne to dojalo –“

„– že jste vstala a tomu pánovi udělala výstup. No vidíte, vidíte... Já se divím, to nemáte rozum? Přece ve vašich letech. No tak, víte co: Požádáte pana žalobce za prominutí a on vám odpustí a bude po soudu. Co tomu říkáte, pane Borůvko?“

Žalobce se po vojensku narovnal a odpověděl: „Na vaše otcovské slovo, slavný pane rado, já odpustím rád. Co bylo, to bylo. Nechme toho.“

„To jste pašák,“ pochválil ho slavný soud.

A diktoval smír.

Večerní České slovo 17. 5. 1929

Svědék, který nemá hlavu na cizí milování

„Pane svědku, tadyhle slečna Kubrychtová žaluje pana Zabloudila pro přestupek svedení pod slibem manželství. Tak co nám o tom můžete povědět?“

„Nic!“ zněla stručná odpověď.

„Nic? To je trochu málo. Slečno Kubrychtová, o jaké okolnosti má býti svědek slyšen?“

„O té okolnosti, že... jako... že jsme se jednou s panem Zabloudilem v okně líbali.“

„No, to by nebylo ve vašem případě rozhodující. No, budiž... Co víte o tom, pane svědku?“

„Já o žádném líbání nic nevím. Co mně je do líbání. Já jsem starý člověk a nemocný člověk a mám své starosti...“

„Tak tedy o líbání nic nevíte. A co má ještě svědek říci?“

Slečna se hluboce zarděla a vydechla: „Ať řekne, že jsme jednou... jak jsme byli s panem Zabloudilem na pohovce a byli jsme spolu diskrétní...“

„Jak to – diskrétní?“

„No, jako... rozumíte... počínali jsme si intimně...“

„A to pan svědek viděl?“

„Ano, šel si do kuchyně pro vodu a... on to musel vidět...“

„Nic jsem neviděl,“ odvětil svědek urputně, „o žádné diskrétnosti nevím!“

„Pane Šídlo,“ zvolala žalobkyně ohnivě, „jak tohle můžete říct? Já jsem vás ani nepozorovala, a teprve když jste bručel na ty pořádky, tak jsme od sebe odskočili.“

„Inu, pořádky byly všelijaké,“ mínil svědek zasmušile, „tadyhle si večer položíš mýdlo a pověsíš ručník a do rána je to fuč. Jako s tím leštidlem na boty. Pořád aby sis řídil nový víko a pořád nemáš žádný. Kam se to poděje, Bůh sud’...“

„Tak jste nic neviděl, pane svědku?“

„Neviděl, nechci nic vidět. To nejsou věci pro mé oči. Já se o lásku nezajímám. Hlavní věc je, když jde všechno svým pořádkem. Do cizích diskrétností mně nic není. Co je do lásky, když člověku ničí šatstvo. Tuhle objevím zase na kalhotách flek. Jak tam ten flek přišel...?“

„Tak když nic nevíte, můžete jít.“

„Prosím. Poklona.“

„Pane Šídlo,“ zadržela ho žalobkyně úpěnlivě, „přece pamatujte se! Copak jste neviděl dne 8. února v osm hodin večer, jak se ke mně pan Zabloudil měl, a když já jsem nechtěla, tak říkal: ‚Mlč, Máničko, vždyť já si tě vezmu.‘ Vzpomeňte si. Stál jste před námi a díval jste se na nás.“

„Že jsem 8. února byl v kuchyni a stál před pohovkou, to je pravda. Ale co se na pohovce dělo, to nevím. Já se díval na hodiny, které visí v kuchyni na zdi, a srovnával jsem je se svými remonérkami. Jak to, říkám si, že se ony ty cibule pořád zpožďují? Zatracený vergl a dal jsem za něj padesát korun. Člověk je dnes škodný na všech stranách. Já jsem víc u hodináře než doma...“

„Tak už se nezdržujte, pane svědku.“

„Toť, toť. Vždyť já musím ještě běžet na magistrát skrz přihlášku. Jojo! Takový mám já život. To je moje líbání, to jsou moje diskrétnosti a to jsou moje intimnosti. Pak má mít člověk hlavu na cizí milování. Maúcta, poklona, služebník!“

Není divu, že po výslechu korunního svědka byl pan Zabloudil zproštěn obžaloby.

Večerní České slovo 18. 5. 1929

Pověst o moudrém starci

Ve čtvrti košířské žije jeden stařec a ten se jmenuje Jakub Čtvrťák. Před lety měl tento kmet nějaký soud. Oblékl se čistotně jako na pohřeb, aby na soudnou stolicí učinil příznivý dojem. Byl to soud, aby se tak řeklo, skrz nějaké řeči, a pro ty řeči pohnal kmet jednu paní před úřad, aby se tu kála. Soudce tehdy podle své povinnosti nabádal k smíru. Mluvil semhle – tamhle, mluvil pěkně. Kmet byl dojat a pravil: „Tak já to, milostpane, vezmu zpátky, aby viděli, že jsem člověk uznalý.“ Načež soudce pravil: „Je vidět, že jste moudrý člověk.“ Podepsal se smír a šlo se domů.

Někomu bývá pochvala neblahým osudem. Stařec opustil soudní budovu se vztyčenou hlavou a s hřejivým pocitem v srdci. Byl takříkajíc soudně uznán za moudrého člověka. Ať se teď někdo opováží! Každému se může postavit. Ať nejen celý svět, ale i Košíře zvedí, že Jakub Čtvrťák je moudrý člověk. Sama študovaná hlava to řekla.

Od té chvíle nebyl kmet k mluvení. Odmítal jakékoli řeči, názory, posudky a rozklady. Chtěl, aby byl kolem něho klid a aby se čekalo, až on promluví moudré slovo. Jeho žena nesměla v jeho přítomnosti mluvit. Směla jen odpovídat na dané otázky, neboť moudrý stařec nesnášel ženských rozumů. Stařena snášela svůj osud klidně, neboť v manželství se musí leccos překousnout. Jenom si v duchu řekla, že všichni muži jsou blázni.

Hůř bylo s cizími lidmi. Stařec pevně trval na tom, aby se k němu lidé z ulice chodili radit a neučinili rozhodnutí dříve, dokud moudrý kmet neřekne mocné slovo. Chtěl rozhodovat o výchově dítek, o výběru ženichů pro dospívající dívky, káral nemrav, obžerství a nepořádek.

A pak byl v domě nějaký pan Čěšpiva, obchodník. Ten si pomohl, koupil si dům a nechal se slyšet, že se postěhuje do svého. Když to uslyšel moudrý stařec, dostavil se do krámu pana Čěšpivy a káral: „Co to slyším? Vy prej budete vekslovat. Hm, hm... Kdopak vám tohle poradil? Copak jste tu neměl dobře? Neměl jste dobrý kšefty? Proč se vrháte do nejisté budoucnosti, aniž byste se poradil s moudrým člověkem?“

Češpiva odvětil, že jako tento, že se stěhuje do svého a to je vždycky lepší, když má obchodník vlastní krov, aspoň ho nemůže konkurence vypíchnout.

„Jo,“ vece pan Čtvrťák zlostně, „tak teda vy, jak se zdá, máte moc rozumu?“

Češpiva mínil opravdu, že má svůj vlastní rozum a že nepotřebuje cizí. Pak se obrátil k jedné zákaznici: „Posloužím, milostivá?“

Načež moudrý stařec spustil řeč, ve které naznačil, že pan Češpiva si nadělal peněz z nekalých obchodů, že špatně váží, a pak kupuje domy, a že si myslí, že má moc rozumu, když nakradl jmění, a proto se nemusí ptát moudrých lidí o radu.

Stojí moudrý stařec před soudnou stolicí a musí slyšet takovou řeč od pana vrchního rady: „Já se vám divím, pane Čtvrťáku, takový starý člověk a máte tak málo rozumu jako malé dítě.“

Slyše tuto řeč, zasmušil se moudrý stařec a dumal o tom, že za starých časů byli soudcové uznalejší. A přijal trest osmačtyřiceti hodin podmíněného vězení s výrazem muže, z něho byla úředně sňata hodnost moudrého člověka.

Večerní České slovo 23. 5. 1929

Jindříšku, jak dělá žirafa?

Jindřich Forejt sedí v parku a raduje se ze života. Může se veselit, neboť nemá starostí, nezná fáleš světskou, nemusí se pachtit za živobytím. Nemá žádného zaměstnání, žádného úradu, žádného podniku, a přece se mu daří dobře, jak můžeme soudit z jeho růžových a ducatých tváří. Všecko ho těší. Ptáci, kteří hopkují na větvích, hlídač parku, bělovlasý a šedivých knírů, slunce na nebi, které se podobá zlatému pumlíči, všecko budí v něm dobrý rozmar. Občan Jindřich Forejt sedí si pohodlně v kočárku a dumlá blaženě svou pěst.

Vedle občana Jindřicha Forejta sedí jeho maminka, sedí na lavičce a vyšívá milieu; kouká se po lidech a strašně se jí chce pochlubit se světu, jaké má chytré děcko. Neboť občan Jindřich Forejt není jen takové bezvýznamné dítě, jaké mají cizí lidé. Jindřich dovede ukázat, jak dělají hodinky, umí udělat paci paci pacičky, ví, jak dělá pejsek, všecko ví a všecko dovede. Její přání má být splněno. K lavičce přistoupil pán, smeknul klobouk a s dovolením se posadil.

Jindřich Forejt se se zájmem zadíval na příchozího. Jaký to velký člověk! Obdivuje se, jaká má velká ústa. Ta by spapala rohlíků! myslí si občan Jindřich. Chce se mu navázat s oním pánem rozhovor. Zatřepal ručkama a řekl: „Danda.“

Pán neodpověděl a chtěl se ponořit do četby večerníku. Ale maminka chopila se této příležitosti, aby pán viděl, co všechno Jindříšek dovede.

„Jindříšku,“ povídá, „ukaz pánovi paci paci!“

Děčko poslušně zatleskalo.

„A jak dělá pejsek?“

„Haf!“

„A kravička?“

„Bú!“

„Uvidím, chlapče,“ pravil pán, „jak jsi chytrý. Řekni mi, jak dělá lev?“

Jindříšek vykulil svoje modrá očka.

„Nevíš? Hm. – Tak mi řekni, jak dělá žirafa?“

Jindřich řekl: „Danda.“

„Tak nedělá žirafa. Tak to taky nevíš.“

„Dovolte,“ vložila se do toho máti, „to přece takové děčko nemůže vědět –“

„Mlčte!“ přerušil ji přísný pán. „Vás jsem se na nic neptal. Tadyhle zkouším toho hochu. Naposled se tě ptám: Jak dělá tučňák patagonský?“

Jindřich řekl: „Na,“ a strčil cíp peřiny do úst.

„Je to hlupák!“ odplivl si pán.

Matka vyskočila. Dovolte, co je tohle za pořádek – jaképak dovolení, povídal ten pán, děčko je hloupé a dost – a já si nedám od vás svoje děčko urážet – dejte mi pokoj, sama jste začala, já chtěl číst, a když jste chtěla, tak jsem vyzkoušel jeho inteligenci – nepovídejte nic o inteligenci, sám jí nemáte nazbyt. No, jedním slovem – rámus.

A toho pana Troníčka žalovala paní Forejtová v zastoupení svého nedospělého syna Jindřicha pro urážku na cti. Pan Troníček prohlásil, že se nemíní dotknouti cti Jindřicha Forejta ani že ho nechtěl vinit z opovržlivých a nečestných vlastností.

Jindřich Forejt, zastoupen svou matinkou, vzal toto prohlášení na vědomí, načež jeho odpůrce zaplatil útraty sporu.

Večerní České slovo 24. 5. 1929

**Měl za to, že ho pozval jako člověk,
a ne jako hostinský**

„A jejej!“ zvolal radostně hostinský Kokeš. – „A hele!“ odvětil pan Škrpál. – „Kolik zim, kolik let jsme se neviděli!“

„Ba, ba. Utíká to, utíká.“

„A co manželka? A co dětičky? Pořád ještě máte jen to jedno?“ – „Vy byste tomu dal. Už je jich pět, jako píš'aly u varhan.“

„I vy jeden! Chacha! A co zdravíčko?“ – „Děkuju za optání. Ujde to. Jenom rechma mě souží.“

„To jináč nejde. Jsou tu léta. A kdypak se k nám vypravíte? Moje se tuhle po vás ptala. Co prej pan Škrpál? Ještě je takovej šíbal? Tak přijďte k nám. Budeme mít velkou radost. Zapíchl jsem pašika a budou vepřové hody. Stavte se na jitřničku. Pojíme, popijeme a popovídáme si o starých časech.“

„To teda přijdu. Já jitřnice rád.“ – „Jistě?“ – „Dooopravdy.“ – „Tak na shledanou.“

„Tak já jsem teda přišel,“ pravil pan Škrpál před soudem, „když do mě šenkýř tolik vandroval. Já myslel, že on zve pro známost. Jako člověka že ho mám navštívit. Tak sedím a jím a piju střídmě, ale on v jednom kuse: Ještě ovar posloužím? A co jelítko? Dejte si, pane Škrpál, to je jedna báseň. – A co bych si teda nedal do nosu, myslím si, když jsem pad jednou na pohostinného člověka. Tak sedím a hoduju, a když přišel večer, vidím, že už dál nemůžu, jsa celý říčný z tolika jídla. Tak jsem tedy vstal, zdvořile se poroučel a povídám: Děkuju za

pohoštění, ostávejte tu spánembotam, a když půjdete kolem našich, stavte se u nás. Podávám mu ruku, ale hostinský povídá: „A jak to bude splacením?“

„S jakým placením?“

„No, s jakým placením? Jedl jste, pil jste, a platit nic?“

„Á ták! Tak vy si teda myslíte...! Ba ne! Já jsem vás navštívil jako člověka, a ne jako hostinského. Copak si myslíte, že můžu v hospodě debužírovat? To bych musel mít bankál a ten já nemám, neb jsem člověk potřebný a dětný.“ – To se prej uvidí, povídá on nato. Tak proto nespravedlivě před soudem stojím.“

„Jo,“ odvětil na tuto řeč hostinský Kokeš, „ono pozvat a pozvat je rozdíl. Kdyby si v jídle počíнал skromně a voslejchal se, jak se na návštěvu sluší, pak bych ho považoval za soukromého hosta, a ne za kunčofta. Ale cpát se celý den u mě – jo, to já nemůžu dělat, neb jsem živnostník a platím daně. On je sice stará známost, kamarád ze spolku a rodák, ale nejdřív přijde obchod a pak teprve zábava. Já přeci nemůžu být škodný, ačkoliv je pan Škrpál rodák a krajan. Ale nejdřív zaplat', a pak jseš můj člověk –“

Okresní soudce vrchní rada dr. Maršan zprostil pana Škrpála obžaloby pro přestupek podvodu, protože obžalovanému nebyl podvodný úmysl dokázán.

Večerní České slovo 25. 5. 1929

Avione, Avione, hochu můj

(Přestupkový soud)

Obuvník pan Šimerda seděl u otevřeného okna a ševcoval, přičemž si zádumčivě zpíval Avione, Avione, hochu můj...

Něžné zvuky této velebné písně nesly se přes chodbu, přeskočily katr a došly až k sluchu paní Nezamyslové.

Paní Nezamyslovou bolela hlava. Zlobil ji muž, vyběhlo jí mléko a kromě toho nejmladšímu lezly zoubky. Měla proto, jak se říká, toho světa plné zuby. I pravila k svému synovi: „Venoušku, skoč k panu Šimerdovi, že se nechám poroučet, aby nezpíval, neboť jeho píseň budí ve mně bolné vzpomínky z mládí.“

Venoušek poskočil jako kůzle a vyřídil vzkaz. Paní Šimerdová dala si ruce v bok a mínila: „Hele ji, Nezamyslici. Bolné prej vzpomínky budí v ní písňe, co zpívá můj. Kdyby radši se v ní probudily vzpomínky, že si od nás vypůjčila půlku chleba a zapomněla vrátit. To si nevezpomene, ale na bolné vzpomínky, na to ji užije. Starej, zpívej, just zpívej!“

„Ale co bysme dělali nevůli v domě,“ bránil se pan Šimerda.

„Mlč!“ křikla paní ševcová rezolutně. „Řekla jsem zpívat, tak se bude zpívat! Jeden, dva, tři – už ať máš hubu otevřenou!“

Pan Šimerda poslušně otevřel hubu, ze které se linuly zvuky Riviéro, Riviéro, krásná jsi. A paní mistrová řekla Venouškovi: „Řekni mamince, že zpívání nemůže zakázat ani magistrát. My jsme národ zpěvný. Když se jí to nelíbí, ať si toho nebere tolik najednou.“

Venoušek poskočil jako kůzle, vyřídil vzkaz a přidal ze soukromé píle: „A když se vám to prej nelíbí, máte jim políbit kapsu!“

„Komu?“ tázala se paní Nezamyslová vážně.

„No – panu Šimerdovi, paní Šimerdové, slečně Zdeňce i panu Františkovi.“ Chvilku přemýšlel a pak dodal: „A taky jejich strejčkovi z Kobylis a švagrovi z Hloubětína. A kdyby prej dědeček byl ještě naživu, tak taky dědečkovi.“

„A co babičce?“

„O babičce nemluvili. Snad zapomněli.“

Uslyševši toto poselství, byla paní Nezamyslová jata náramným hněvem. Když se vrátil její muž z práce, tak mu všechno vyřídila s tím, že je povinen jako mužský hájit její uraženou čest. Pan Nezamysl si odplivl a vydař se k Šimerdovům.

Po chvíli ozval se v domě bojovný ryk.

A po čase projednávala se tato věc před okresním soudem. Pan Šimerda podal žalobu a pan Nezamysl protižalobu pro urážku na cti.

„Lidi, já se vám divím,“ pravil pan vrchní rada, „já ještě neviděl soudit se bohatého člověka pro urážku na cti. Jenom chudí lidé se nesnášejí, jenom chudáci vyhazují peníze a mrhají časem po soudech. Se vším běháte na úřad, místo co byste se sami srovnali. Podejte si ruku, jděte spámbíčkem a neobtěžujte úřady. Máte to lacinější.“

Protože i pan Šimerda, i pan Nezamysl jsou moudří lidé, odešli smířeni.

Večerní České slovo 28. 5. 1929

Neznáte nějakého Šmalfuse?

(Přestupkový soud)

Hubený se ptal tlustého: „Kampak, pane Mumpic, kam letos na letní byt?“

Mumpic zachrochtal: „Ále, pane Sladkus, to vědí... Moje paní chce jet do Staré Kdýně. Ani nevím, kde to je. Ale manželce někdo namluvil, že je tam nějaká příroda, to jest luhy, háje, voda, restaurace s dobrou obsluhou, vybraná společnost a vůbec všechno, co k přírodě patří.“

„Stará Kdýně?“ zajásal pan Sladkus. „Ó já! Jakpak bych neznal Starou Kdýni. Vaše paní choť mluvila pravdu. Když není na celém světě příroda, tak je ve Staré Kdýni jistě. Ono se řekne: luhy a háje. Ale jaké luhy a háje jsou ve Staré Kdýni! To jsou prima a bezvadné háje a luhy, co jsou ve Staré Kdýni. To si nechte říct, pane Mumpic!“

„Myslíte?“

„Jestli myslím! Doporučuji s dobrým svědomím. Na mou rekomandaci se spolehněte. Jsem znalec přes přírodu. Každý se na mě obrací a já dobře obsloužím...“

Zamyslel se a pokračoval hlasem, v němž se chvělo kouzlo starých vzpomínek: „Stará Kdýně... Kde jsou doby mého mládí? Kdepak! Všecko pryč... Tam jsem poznal jednoho pána, byl to moc dobrý přítel ode mě. Nějaký Šmalfus. Takový menší, přizrzlý... To byl chlapík! Ten vám vydržel pít tři dni a tři noci. Celá náboženská obec by za týden nedokázala vypít, co ten byl v stavu. To si nechte vypravovat. A jaký to byl karbaník. Nebezpečný subjekt. Po jednom rozdání poznal každou kartu. Mnoho lidí zaplakalo o své krejcary. Povídá se, že on se živil falešnou hrou, a já bych tomu věřil. Ale jednou přišel na nepravé a ti ho úplně svlékli. Tenkrát musel sáhnout na peníze svého šéfa a poseděl si za to hezkých pár měsíců. Jojo... Co může jednoho potkat...“

Zapálil si kubo a rozprávěl nit svého vypravování: „A jaký to byl zástěrkář, no, já vám říkám... Žádnou ženskou nenechal projít. Měl proto moc potahování. Vdaná, svobodná, stará,

mladá, to mu bylo všechno jedno. Ten se naplatil alimentů. V království ani v markrabství není místa, kde by neměl aféry –“

Pan Mumpic protáhl: „Pan Šmalfus, říkáte? Nebyl on z Falknova? Ten je pomešší, přizrzlý. Má teď textilní obchod v Broumově.“

„Jojo! Rychtyk! To je ten samý!“

„Tak,“ děl vážně pan Mumpic, „tak jim musím říct, pane Sladkus, že ten jistý Šmalfus je můj švagr. Bratr od mé paní. Všecko, co mně tu oznámili, je opovážlivost a lež, pane Sladkus. Neb ten Šmalfus, můj švagr, je počestný muž, který se ve své paní vidí a jakživ na žádnou jinou okem nekoukl. Že by nehrál karty, to hraje. Ale hraje tak mizerně, že s ním proto nikdo nehraje, což je jeho štěstí, protože by v tom nechal kalhoty. Ale že by pil, to vůbec nepije. Ten ani neví, jak chutná pivo. Oznamuji vám, že ty vaše řeči mu oznámím a že to Šmalfus dá soudu –“

Před soudem prohlásil pan Sladkus kajícně, že se asi mýlil a že se ty řeči týkaly nějakého pana Bejlíka, který je už dávno nebožtíkem. Pan Šmalfus se spokojil s tímto prohlášením, a tak tento příběh se končí smírně.

Večerní České slovo 29. 5. 1929

O neblahém vlivu skřípce na manželství

Pan Šmrduš se zasnoubil se slečnou, která měla skřípec. Byli mnozí, kteří ho před ní varovali. Jeden pravil: „Znal jsem jednoho pána, který si taky vzal ženu s cvikrem. Ta ho potom měla k tomu, aby se vzdělával a chodil do přednášek. Když ten pán nechtěl, tak mu rozbíjela puncláky o hlavu. Potom, když rozbila o jeho hlavu všechno nádobí, které dostala výbavou, dala se s ním rozvést.“

Než pan Šmrduš nedbal varovných hlasů, neboť zahořel vroucí milostí ke skřípci. A přestože nosila cvikr, byla to ženuška něžná a přítulná. To však jenom první čas. Nedlouho po svatbě se modrojasné nebe zakalilo, prchla manželská svornost a nastalo soužení. A proč, tážeme se. Protože se ukázalo, že paní se skřípcem je velmi přísná na mravy a potírá každou rozmařilost. Kromě toho nevyznala se ve vaření knedlíků se zelím ani bramborů s kapřovou omáčkou. Byla, co se týče domácích věcí, nevinná jako novorozeně. Jinak však byla uvědomělá, že to

byla jedna hrůza. Byla představenou spolku paní a dívek a tam jednou týdně přednášela o moderním manželství. Muž se zatím živil u uzenáře, a tak propadal ponenáhlu mravní zkáze, ačkoli ho žena měla k tomu, aby šel k duchovním výšinám. Zpočátku ho nutila k tomu, aby byl přítomen vzdělávacím přednáškám v ženském spolku. Ale panu Šmrdlusovi bylo mezi ženami teskno. Prchal do hospody a tam po několika plzeňských vedl hovor o ženských.

Vzdychal: „Pánové, prodělal jsem v životě mnohé. Když jsem byl malý, vyhořel nám barák. Když jsem dospěl, vzali mne na vojnu. Jen ten, kdo to prožil, ví, co je talijánský tromelfajer^[5]. Ale všechny ty válečné útrapy nejsou nic proti soužití se vzdělanou ženou. Já to vím. Já vím, co jsou to vzdělávací spolky. Mně nikdo nic nenamluví, neb jsem člověk těžce zkoušený.“ Umlkl a napil se. Přátelé ho litovali a pak si hodili ramšla o pětníček.

Když pak pan Šmrdlus na vratkých nohou přicházel domů, tu uvědomoval si všechno příkoří. Budil ženu s hrozným rámusem: „Vstávej, bídné stvoření, nyní není čas ke spaní, ale k vzdělávání. Odpověz mi na otázku: Mám v ruce trumfovou eso s osmou. Soused komandoval. Mám proti němu nést cizí, anebo podnést trumfovou osmou?“

Probuzená ženuška zaúpěla.

„Neběduj a odpovídej!“ řekl muž přísně, „víš to, nebo nevíš? Nevíš – sedni si. Máš nedostatečnou. Odedneška budeš chodit se mnou a vzdělávat se. Já ti to tvoje vzdělání omažu o hubu.“

Tak se jednou stalo, že paní s cvikrem navštívily dvě příbuzné. Pan Šmrdlus přijde v noci domů a spustí: „Copak je to tu za penzionát? Kdo vám to dovolil? Copak je tu hotel? Marš ven! Ať vás nevidím svýma očima!“

Přitom se dopustil mnoha urážek proti paní se skřipcem. Ta však nelenovala a podala proti svému muži žalobu pro urážku na cti.

„Paní,“ míní slavný soud, „copak se proti manželu podává žaloba pro urážku na cti? Odpusťte mu to. Co se doma uvaří, to se má doma sníst.“

„Já mu to odpustím,“ dí žena se skřipcem, „když mu, pane rado, nařídíte, aby se varoval d'ábla alkoholu.“

„Takovou moc my nemáme, milá paní,“ usmívá se pan rada, „ale on si dá jistě po dobrém říci. Že ano, pane Šmrdlus?“

Pan Šmrdlus kývl. Odešli smíření, ale tušíme, že to nebude dělat dobrotu. Neboť již na chodbě pustila se paní se skřípcem do svého muže. A tak možno k této kapitole připojiti: Pokračování v příštím čísle.

Večerní České slovo 30. 5. 1929

Kateřina a Jindřich čili obětoval se pro obecné blaho

On, Jindřich Hejhola, je sedmadvacet roků stár. Ona, Kateřina Neškudlová, je o dvacet roků starší. Pan Jindřich je žalován pro svedení pod slibem manželství. Klade se mu za vinu, že Kateřinu obloudil a jejích půvabů užíval předstíraje, že si ji vezme za choť.

Na otázku, cítí-li svoji vinu, zavrtěl Jindřich energicky hlavou a pravil se smutným úsměvem: „Vinen nejsem. Za svoji solidárnost pykám.“

„Co pravíte?“ podivil se okresní soud. „Že za solidárnost? Jak to?“

„Tak... jak jsem děl. Svatou pravdu mluvím.“

Vzdychl, zatroubil do kapesníku a vedl takovou řeč: „Řekl jsem: za solidárnost. Tak tomu je. Pro kamarády jsem se obětoval...“

„Prosím vás, pro kamarády jste slečně Neškudlové sliboval manželství? To je trochu divné –“

„O manželství, pane rado, nebyla řeč, nýbrž jen o lásce, a tu pak jsem vykonával v dorozumění s pány kolegy.“

„Tak mluvte, ale krátce a k věci.“

„K službám. Jsem, aby se tak řeklo, oběť svého smyslu pro kamarádství. Pět nás bylo na bytě u slečny Neškudlové. Měli jsme byt se snídaní. Nuže, taková nastala doba, že peněz nebylo. V kapsách zbyly jen drobečky. Slečna kvartýrská se dívá na nás skrz prsty, prej tohle nejde, abych pět chlapců zadarmo živila. A postavila nás před těžký úkol, abychom zaplatili a šli po svých.“

Byli jsme smutní a radili jsme se, co máme činit. Tu jeden mínil, aby ten, na kterého padne los, slečně lásku vyznal a jí se věnoval. Všichni souhlasili, ale ten, na něhož los padl, se vzpouzel úlohu vykonat. Prý je sláb a neduživ a se ženami to neumí. Tu jsem se uhodil do prsou a zvolal jsem: ‚Když je tomu tak, kamarádi, pak já ten úkol podstoupím. Já pro svoje kamarády všecko.‘ Byl jsem velmi veleben a ještě téhož večera jsem slečně Kateřině složil poklonu a byl jsem vyslyšen. Kamarádi mně uložili, abych se přestěhoval k slečně. To jsem bedlivě vykonal. Od té chvíle jsem sloužil za prostředníka a všechna nedorozumění ohledně placení jsem zaháněl a všem nám bylo dobře.

Avšak když to trvalo již delší čas, tak jsem si řekl, že každá písnička musí mít konec. I odebral jsem se k přátelům a pravím: ‚Hoši, já jsem vám to udělal po vůli a teď musí zase někdo jiný mne nahradit. Já už jsem za vás udělal dost.‘

Ale nyní, pane rado, se ukázalo, jaký je dneska svět. Kamarádi nechtěli o ničem vědět, prej tohle nejde, prej ti nepolezem do zelí, kamarád kamaráda o děvče nepřipraví. Rozhněval jsem se a řekl jsem si: Když jste takoví, i já budu takový. A rázem jsem přerušil poměr. A teď tu stojím jako oběť za cizí hříchy a neplacení bytu... Nyní mám být kriminálně potrestán za to, že jsem měl smysl pro obecné dobro. Za svoji dobrotu pykám, slavný soude, neboť Istivé řeči mých nevěrných přátel uvrhly mne v náruč slečny Kateřiny...“

Dostal pouze sto korun pokuty a má to podmíněno na rok. Slečna Kateřina byla se svými nároky odkázána na pořad práva soukromého.

Večerní České slovo 3. 6. 1929

Mé dámy, je libo praženku?

(Obrázek z přestupkového soudu)

Byly dvě paní. Ta jedna měla příliš černé brvy, příliš světlé vlasy a příliš rudé rty. Ta druhá totéž, jenomže měla vlasy příliš rudé. Obě opravovaly horlivě na sobě nedokonalé dílo přírody, obě pak voněly pronikavým, velkosvětským parfémem. Tudíž byly to dámy, dámy hedvábné, plizírované, volánkované a okrajkové.

Dáma s nápadně rudými vlasy žalovala nápadně rusou. A ta blond žalovala rudou. Řekly si veřejně a před více lidmi několik líbezných slovíček, které nám reprodukovat nelze. Obě se

obviňovaly z neřestí, obě si vyčítaly mnoho mužských, jedna o druhé tvrdila, že to s manželskou věrností nemyslí vážně. Jedna v mysli druhé vyvolávala sdružené představy z říše živočišné. Přirovnávaly se částečně k sviním, částečně pak k fenkám a povětrným dívkám od Prašné brány. Oběma se řinula ze rtů prudká výmluvnost; obě naplnily soudní síň hořekováním, ječením, vřiskáním, kvikotem a pláčem. Obě se dožadovaly satisfakce pro svoji uraženou čest.

A slavný soud si hladí čelo a nabádá unaveným hlasem k smíru. „Co jsme si, odpusťme si,“ praví. „Je to tak lépe. Nač tyhle rámusy. Každého dne se modlíme: Odpusť nám naše viny. A i když se nemodlíme, tak máme jeden s druhým v dobrotě vycházet. Jste přece inteligentní dámy, že ano?“

Avšak inteligentní dámy počínají znovu. „Odpustit? Takové? Já jsem dáma, ale tahle? Já byla dáma už za Rakouska, já jsem dáma předválečná, a ne taková, jak si myslím.“

„Dobře!“ zatvrdil se soudce. „Když myslíte, tak budiž.“ K zapisovateli: „Pane kolego, průvodní řízení.“ K dámám: „Budete litovati své zatvrzelosti.“

Vtom přichází dozorce s jídelním lístkem pro trestance a předkládá ho soudci k podpisu. Soudce mručí pro sebe: „Pondělí: Zapražená polévka a hrách. Úterý: Bramborová polévka a rýže se skořicí... Hm...“ Najednou se obrátí k dámě s rudými vlasy: „Paní, jíte ráda hrách?“

„Moc ne,“ upejpá se rudé mikádo.

„A což vy, paní?“ dí k plavé dámě. „Trhané kroupy ráda?“

„Brr!“ otrásl se plavé mikádo.

„Ne? A co bramboračku? Černé kafe? Knedlíky s koprovou omáčkou? Šťouchané brambory? Rády, mé dámy?“

Rudé i plavé mikádo vlaje vzduchem, obě dámy prudce vrtí hlavami.

„Dvakrát týdně maso,“ láká slavný soud, „to by se vám nelíbilo? U nás pod věží máme moc chutnou a zdravotní kuchyň. Kosmeticky odtučňovací stravu. Nechtěly byste se s ní seznámit? My u nás léčíme tloušťku zdarma. V kosmetických salonech přišlo by vás to moc draho. Obrat'te se s důvěrou na náš ústav.“

Obě soupeřky svorně říkají, že nereflktují na služby kosmetického salonu pod novoměstskou věží.

„Tak vidíte,“ praví soudce, „smířit se nechcete a s naší vězeňskou kuchyní se nechcete seznámit. To mne, abych tak řekl, na vás mrzí. Podívejte se: V pondělí: zapražená polévka a hrách...“

„Já bych jí to odpustila,“ šeptá rudé mikádo.

„Já proti ní nic nemám,“ šveholí plavé mikádo.

„No, zaplať Pánbu nebeský, že jste přišly k rozumu!“ zvolal soudce zbožně. – K zapisovateli:
„Pane kolego, pište smír...“

Večerní České slovo 5. 6. 1929

Podivná příhoda

(Přestupkový soud)

„Ještě nikdo,“ pravila slečna Žulíková, „tak si na mě nedovolil.“

„A jak si na vás dovolil?“

„Hrozně dovolil. Takové diskrétnosti mně povídal, že jsem opravdu myslela... Já nevěděla, kam mám dát oči. A to ještě před mojí přítelkyní si troufal. Ta vyvalovala oči! Já vím, že teď bude mít řečí –“

„Musíte nám říci, v čem záležela ta urážka.“

„Ta urážka záležela v tom... No, já to nemohu říci. Já bych se musela propadnout. Žádal ode mne to, co takoví lehkomyšlní mužští žádají od nás, slabých žen. A počínal si, jako bychom my dva spolu už dávno nečestně užívali světa. A ty tituly, co mně dával! To bylo samé kočička, moje chotinko, a ještě horší...“?

Zaplakala: „Od čtrnácti let jsem z domova, světa jsem neužila a tadyhle cizák sem přijde a takovou školu jednomu dává –“

Obžalovaný se hlásí o slovo.

„Co nám povíte, pane Kdoule?“ táže se pan rada.

Pan Kdoule si otřel pot z hříšného čela a počal: „Tak jak to slečinka povídá, je to správné, a není to správné...“

„Nýbrž?“

„Je pravda, že jsem o různých intimnostech povídal. Člověk, toť se ví... Já nejsem, prosím, svatý Alois, i já jsem dítě přírody. A příroda, jak račte vědět, pane soudní rado, si nedá poroučet...“

„Ale máte se krotit, milý pane. Copak tohle jde, tak k neznámé dámě na ulici mluvit?“

„Já, prosím, nemluvil k neznámé, já mluvil k známé. To je rozdíl.“

„Jak to, pane? Copak jste se slečnou Žulíkovou znám?“

„Nejsem, prosím.“

„Tak co tedy?“

„Ta diskrétní slova nenáležela slečně žalobkyni, ale docela jiné slečně.“

„Co pravíte?“

„Ano, slečně dočista rozdílné, to jest slečně mojí, abych tak řekl, mé snoubence.“

„To nám musíte vysvětlit. Mluvíte k slečně Žulíkové, ale patří to vaší snoubence. Jak tomu přikážete rozumět?“

„Tak je tomu dlužno rozumět: Kráčel jsem se svojí slečnou po ulici, a toť se ví; hovořili jsme jako staří známí, račte rozumět, známe se už dva roky a vždycky jsme se spolu nedomodlili. To už tak stav milenecký sám s sebou přináší, jak račte vědět, slavný soude... No, a v tom zmatku pouličním, v té horečné dopravě tepny velkoměsta; abych se tak vyjádřil, byli jsme od sebe odtrženi. Já toho nepozoroval. Mluví, mluvím a nevidím, že snoubenka již vedle mne nekráčí. A tak jak tak hovořím se zápalem, nepozoruji, že kráčím vedle docela cizí slečny, a dávám se unášet vzletem svých citů. Teprve když jsem vzal svou průvodkyni pod paží, ozvalo se kvičení a já žasna stanu tváří v tvář strážníkovi, jenž mne okamžitě zjistil. Taková je skutková podstata děje a já jsem nevinný. Nabízím o tom důkaz pravdy výsledkem své snoubenky a ta potvrdí, že moje slova jsou pravdivá –“

Soud vyslechl toto vypravování se zájmem. Pak pravil k slečně Žulíkové: „Co tomu říkáte, slečno? Já myslím, že byste to mohla srovnat:

„Když je tomu tak,“ mínila žalobkyně; „tak bych mu to odpustila. Neboť jsme všichni lidé omylní...“

Večerní České slovo 6. 6. 1929

Oběť bytové tísně

(Přestupkový soud)

Pan Šeps rozpráhl ruce, usmál se trpce a pravil: „No, to se dovídám o sobě krásné věci!“

Avšak ta korpulentní slečna dala si ruce v bok a mocně vybuchla: „Jen tady nedělejte hezkýho! Slavný soud už pozná, kolik obnášíte. Nejprve nevinnost poplenit a pak se k ničemu neznat, to jo, to by bylo krásný, to by byly pěkný pořádky v naší osvobozené vlasti!“

„Nevinnost v osvobozené vlasti,“ mručí pan Šeps, „to jsou jen takové lesklé fráze, vypočtené na klamání lidu...“

„Ale! Tak vy jste teda neokusil mých vnad a pak mne zhrzenou opustil, co?“

„Co se týče okoušení vnad... Já ovšem, sice, zajisté... Ale ono přijde na okolnosti, včetně situací, jak se říká...“

„Jen se tak vzdělaně nevyjadřujte! Vzdělaností nikoho neomráčíte!“

„Tak dost,“ přerušil tento rozhovor soudce, „pane Šepsi, ta dáma na vás žaluje, že jste ji pod slibem manželství svedl. Co tomu říkáte?“

„Co tomu říkám, je, abych to vzal zkrátka... Slibu manželství vůbec nebylo, slavný soude. Jsem, abych tak řekl, obětí bytové tísně a rozmar osudu...“

„Oběť bytové tísně a rozmar osudu?“

„Tak jest. Najal jsem si byt u paní Hurdálkové. Večer slušně ulehnu do postele, pomodlím se, jak jsem zvyklý od dětství, a chci, aby se mi něco pěkného zdálo. I zdálo se mi, že jsem v nějakém cizokrajném městě, kdež jsem potkal strýce Josefa –“

„Vaše sny nás nezajímají. Stručně!“

„Stručně. Náhle se v noci probudím. Předem mnou stál stín. Stín pravil: ‚Kdo to leží v mé posteli?‘ Ulekl jsem se a táži se: ‚Co zde pohledáváte, osobo?‘ – ‚Žádná osoba,‘ odvětil stín, ‚nýbrž nájemnice, do této postele příslušnice.‘ Chvíli jsme se vadili a přišla kvartýrská se světlem. ‚Co je?‘ – ‚Tak a tak,‘ odpovídám. ‚Neznámá slečna tlačí se mi do postele.‘ – ‚A jó,‘ zvolala kvartýrská, ‚to je slečna Bacílková. A já husa! Já zapomněla, že slečna ještě dnes u nás přespává. Nu, jakáž pomoc! Snad se nějak srovnáte.‘ – ‚Jaképak srovnání?‘ já nato, postel jsem si zaplatil a kromě toho je to nepřístojné z důvodu různosti pohlaví...‘ Ona však mne umluvila: ‚To nic, teď je svět jinačí a všechno je jinačí, vy si, pane Šepsi, lehnete ke zdi a slečna na kraji. Ani se k sobě nemusíte znát, neb jste cizí lidé...‘“

„Dobrá. Učinil jsem tak, přitlačil jsem se ke zdi, a když slečna ulehla, ještě jsem se jí slušně představil, neb vím, co se patří. Slečna odvětila: ‚Těší mě,‘ no, a tak byla známost navázána. Chvíli jsme tak besedovali a pak jsme usnuli.“

„A intimního styku mezi vámi nebylo?“

„Inu... všelicos bylo... bytová tíseň je dneska naléhavá a její následky jsou nedozírné. Ale že by o manželství byla řeč, to zas nebyla. To můžu odpřísáhnout.“

Poněvadž bytná pana Šepse potvrdila výpověď obžalovaného, byla obětí bytové tísně obžaloby zproštěna.

Večerní České slovo 7. 6. 1929

Nemůže platit, protože mu lékař zakázal rozčilení

(Přestupkový soud)

„Je pravda, pane Kodrle, že jste tadyhle na pana žalobce vylil umývadlo a pak jste ho vyhodil ze dveří a přitom mu vynadal dráteníků, uličníků a rakušáckých stvůr?“

Pan Kodrle se zamyslel a zvolna pravil: „Dráteník, uličník? Umývadlo? Nepamatuji se.“

„Jak byste se nepamatoval? Pan Kulatina se musel obrátit k lékaři, protože měl pohmožděnou ruku.“

Pan Kodrle si mnul čelo: „Počkejme... Něco mi tane na mysli. Tak se mi zdá, že jsem měl minulého měsíce s kýmsi výstup, ale... Ta moje hlava! To je svízel. Myslím, že jsem skutečně někomu vylil na hlavu, vodu, ale jak a co... Panu Kulatinovi, pravíte, slavný soude?“

„Ano, ovšem.“

„Hm... A kvůli čemuže by to bylo?“

„Dovolte, pane, to vy musíte vědět.“

Pan Kulatina se vložil do hovoru: „Já to panu Kodrlovi vysvětlím, když má tak slabou paměť. Byl jsem ho upomínat, aby zaplatil za oblek...“

„A už vím. Výtečně!“ zaradoval se pan Kodrle. „Skrz ten oblek. Znamenitě. Vodu z lavoru jsem mu vylil na hlavu. Hahaha! A to jo, to jo. A taky že jsem mu řekl dráteníku? To je možné. Já jsem se rozčilil –“

„Ale pane Kodrle, copak se tohle smí?“

„Inu nesmí, ale ovšem... Ale tím je sám pan Kulatina vinen.“

„A čím se provinil?“

„Moc se provinil. Rozčilil mne. A já se rozčilovat nesmím. Mám slabé nervy. Hned dostanu záchvat. Také jsem to panu Kulatinovi řekl: ‚Nerozčilujte mne, povídám, můj lékař mne varoval před rozčilením.‘“

„A čím vás rozčilil?“

„No, přece tím, že mne upomínal. Mne už pomyšlení, že mám někomu platit, rozčiluje, natož když mne někdo upomíná. Já jsem na to pana Kulatinu upozornil. On však nedbal a teď to má.“

„Tak jste měl zaplatit a pak jste se nemusil rozčilovat.“

„Jak to? Copak mne placení nerozčiluje? Když mně přijde účet, tak jsem celý pryč a musím brát prášky... Takovou mám slabou náuru. To je prosím, slavný soude, fyziologie a patologie, a žádná soudní věc. Má se mít ohledy k nemocným lidem. Kdo nahradí člověku ty bolesti, léky, lázně a ztrátu příjmů? Račte uvážít. Ale to jsou takoví, kteří ničeho nedbají a k

nemocnému lezou, účet před nos strkají: „Račte zaplatit, penízky pohoňte!“ A pak ovšem jsou z toho takové různice. Nu, což... Alespoň to bude panu Kulatinovi pro budoucnost výstrahou...“

Byl odsouzen do vezení na tři dny a k náhradě útrat. Uslyšev rozsudek, dal se do křiku: „Co? Útraty platit? Jak to, prosím? Já jsem člověk nemocný. Doktor mi zakázal rozčilování.“

Dozorce ho vystrčil za dveře.

Večerní České slovo 11. 6. 1929

Jsem já u vás nějaký Mojmir?

(Přestupkový soud)

„Prosím, já jsem obchodník, poplatník a člen mnoha spolků i nemohu si dát líbit takové jednání. Já se urážet nedám.“

„Nu, milý pane,“ pravil okresní soud, „já nevím, ale já bych to za urážku nepokládal—“

„Jápak si to nemám brát,“ odvětil ten pán a pleš mu zrudla rozčilením, „přece já jsem otec rodiny, a proto posměchu nesnáším.“ Otevřel aktovku, vyňal podobenky a předložil je soudci: „Že vám nelžu, slavný soude, to jsou moje děti. Tohle je Artur, nejstarší, ten se dobře učí a půjde do gymnázium. Mám z něho radost. A tadyhle, to je Truda, ta chodí do páté. Samé jedničky, jenom zpěv jí nejde. Nevídáno – nemusí být operní zpěvačka – moje starost. A tenhle s tím trakařem je Gustav. Dali jsme mu jméno po dědečkovi. Měl letos spalničky, bylo to velké soužení —“

„Dobře, dobře... Vezměte si své fotografie. To nás nezajímá, my nemáme tolik času. Nechtěl byste to smířit?“

„Já? Smířit? Copak jsem nějaký praktikant, aby si pan Spitz směl dovolit na jednoho v kavárně pokřikovat?“

„No, přece... když vám řekl Mojmir, to není žádná urážka —“

„Jápak by nebyla? Copak já jsem u pana Spitze nějaký Mojmir? Já se jmenuju Richard, a žádný Mojmir. A to pan Spitz má takové vtipy. Vstoupím do kavárny a hned ztropí pokřik: „Á

pan Mojmír Bloch! Nebo Ctirad Bloch. Pan Mnata Bloch. Pan Nezamysl Bloch. Pan Hostivít Bloch.‘ – Povídám: ‚Pane Spitz, nechají si ty řeči, já nejsem na vás naloženej, vy se můžete smát, až já se budu moct smát, tak se taky budu smát. Ale mně není do smíchu, já vím svý, jeden nemá na to hlavu a ty vtipy si nechají, to není žádná řeč od protokolovaného obchodníka. Já se jmenuju Richard, vždycky jenom Richard, tak jsem se jmenoval od starodávna a chci mít od nich pokoj.‘ – On však nedal a vždycky si na mě vymýšlel. Vždyť je to posměch, prosím, slavný soude. Jsem já u něho nějaký Mojmír? Proč si tak na mě zased? Jsem mu něco dlužen? Povídám: ‚Jsem-li vám něco dlužen, pane Spitz, pak vám zaplatím a nemusíte mě zdravit. Ale já si zakazuju od vás takové šprýmy –“

‚No, on to třeba tak nemyslel. Podívejte se, pane Blochu, buďte rozumný, on vám dá prohlášení, že to tak nemyslel, půjdete v pořádku domů. No, co tomu říkáte?‘

‚Když myslíte, slavný soude, já bych... Já ani pro soudy nejsem, já mám starostí po krk. Ale ať se pan Spitz zaváže, že už nebude pokřikovat.‘

‚Já beze všeho, pane Bloch,‘ pravil pohnutě pan Spitz.

‚Tak je dobře. Dají-li mně pokoj, tak jsem jim dobrej, ale upadnou zase do starý neřesti, pak nejsem na ně k mluvení...‘

Podepsali smírčí protokol a pan Spitz povídá panu Blochovi: ‚Že se nenechají u nás vidět? Moje se tuhle po nich ptala.‘

‚Až po inventuře, pane Spitz,‘ pravil pan Bloch, ‚ted’ nemám na to myšlení...‘

Večerní České slovo 12. 6. 1929

Kravata za 50 korun

(Přestupkový soud)

‚Můj muž,‘ pravila žalostně ta paní s třemi bradavicemi; ‚je celý den z domova pryč. Přejde pozdě večer, lehne si i s botama na postel a nutí našeho chlapce, aby mu hrál na housle Když jsem já byl malý chlapec, nezna-li jste mě; a tu píseň řve, až se okna otrásají. Kolikrát se stydím, že mám tak nevzdělaného muže. Já pak jsem vzdělaná, byla jsem v klášteře a učila jsem se i francouzsky, i vlastivědě –“

„Paní Niněrová,“ mínil soud, „jste tázána, jste-li vinna, a vy tadyhle o muži, který si s botama lehne na postel –,

„Tak já jsem vinna,“ ševelí trpce tři bradavice, „já, která se starám o pořádek... Cíchy čerstvě povlečené a ten nesvědomitý člověk i s botama...“

„Co je nám do vašeho muže a čerstvě povlečených cích? Raději nám povězte, jak to bylo třináctého května. Je na vás žalováno, že jste svoji služebnou Aloisii Zoufalou na ulici zpolíčovala a studujícímu Brdičkovi vynadala lumpů a uličníků. Co nám o tom povíte?“

„Kdybych já chtěla povídat, to by bylo, ó jé! Já ale raději mlčím a žeru se do sebe.“

„Ale přece nám musíte o tom povědět.“

„Když teda mám být tak indiskrétní, tak budiž... Ačkoliv jsem panu Brdičkovi žádných lumpů nevynadala, přece on celý den na kulečníku leží, místo co by si študování hleděl. Když mu moje strava nešla pod nos, tak mohl beze všeho jít. Já nikoho nedržím. Ale nedovolím, aby se peřiny nesly v nůši přes ulici.“

„Co máte zas s těmi peřinami?“

„To jsou jiné peřiny, ne ty moje, co si do nich lehá ten můj pacholek s botama. To jsou peřiny toho študenta, co nechce jíst kapání, ale od státnice odstoupil. Však jsem to napsala jeho tatínkovi. A kravatu si koupil za padesát korun. Pomyslete si! Vždyť je to hříšné vyhazování peněz –“

„Prosím vás, paní Niněrová... Takhle bychom nebyli nikdy hotovi. Mluvte k věci.“

„Můj božíčku, vždyť já povídám, jak to bylo s těmi peřinami. Pan Brdička chtěl se ode mne stěhovat. Spánembohem! Jdi si! Takových pánůch já dostanu sto. A on povídá naší Aloisii: ‚Lojzičko, přenesete mé peřiny do nového kvartýru.‘ – Já to slyšela a jářku: ‚Žádná Lojzička vám nebude nosit peřiny, ne-li že bude. Já to netrpím. To by bylo! Lidi by si pak myslili, že posílám své peřiny do amtu. A to já takovou škvřnu nedám na sebe dopustit.‘ – Ale on podplatil mé služebnictvo, následkem čehož se Aloisie s ním spolčila proti mně i vzala jeho peřiny do nůše a ubírá se po ulici. Tu hanbu já jsem snést nemohla, proto jsem za nimi utíkala, dostihla jsem je, slušně pozdravím pana Brdičku, ‚maucta, pane študent,‘ povídám, ‚řekla jsem, že ty vaše peřiny smějí z domu jen pod pláštěm noci, aby je lidské oko nevidělo,‘ a

Lojzce pravím: ‚Lojzičko, domů, dneska máme moc práce a to nejde si promenýrovat s nůši po bulvárech.‘ To je celá moje vina. Že jsem nadávala, to jsem nenadávala, jak tu stojím...“

„No oni vám to svědci povědí,“ míní slavný soud.

A svědci všecko pověděli, jak paní Niněrová na služku ruku vztáhla a jak tomu studentovi nadávala.

Dostala tři dny podmíněného vězení. Zaštkala: „Můj muž... celý den z domova... s botama do čistých peřin... a řve: ‚Hurá, neznali jste mě...‘ a já tadyhle nešťastná ženská...“

Ale zapisovatel vyvolával již jiný případ.

Večerní České slovo 15. 6. 1929

Má to písemně, že smí nadávat

„Tak vy jste pan Žundálek?“

Dlouhý muž se blaženě usmál a samolibě přikývl.

„Tak tedy, pane Žundálku, je na vás žalováno, že panu Houbovi soustavně nadáváte bídníků, zrádců, ošmejdů a smrdutých kojotů. V žalobě stojí, že tak činíte při každé příležitosti, jakmile se sejde nějaká společnost. Posledně, tak stojí v žalobě, na valné hromadě jakéhosi dobročinného a čtenářského spolku vzal jste si slovo k zprávě jednatelově, a místo co byste mluvil k věci, prohlásil jste veřejně, že pan Houba je smrdutý stepní vlk, kluk špatná a člověk beze cti. Je to pravda?“

Pan Žundálek se opět samolibě usmál a odvětil: „Je to, pravda. Co by to nebyla pravda? To jsou hlouposti.“

„To nejsou hlouposti, milý pane. Urážet lidi se nesmí. Vy tedy doznáváte?“

„Doznávám, doznávám spánembohem. Co se týče toho urážení, já smím. Mně je všecko dovoleno. Já jsem krytej...“

„Jak to, že jste krytý?“

„Hm... Však pan Houba dobře ví. Já se jenom divím, že mě po soudech honí. Ale nic mu to není platno. Já mám na to písemný atest: Od dvacátého třetího května je pan Houba smrdutý kojot, ošmejda, kluk špatná a tak dále, a nikdo to z něho nesundá. Ve čtyři hodiny 23. května vstoupil do toho stavu. To je právoplatné a nemůže to zvrátit žádná instituce, neb já to mám písemně.“

„Písemně?“

Místo odpovědi sáhl pan Žundálek okázalým gestem do kapsy a předložil jakési lejštro. Soudce četl: „Prohlašuji tímto právoplatně, že jsem si od pana Žundálka vypůjčil dvě stě korun s tím, že mu je odvedu dne 23. května ve 4 hodiny odpoledne. Neučiním-li tak, pak jsem: ošmejda, zrádce, kluk špatná, smrdutý kojot a bídák, což veřejně prohlašovati je panu Žundálkovi na vůli dáno. Skončeno a podepsáno 2. května léta Páně 1929. – Jan Houba, natěrač a dlužník.“

Zatímco soudce četl, zastrčil pan Žundálek palce za vestu a sebevědomě se pohoupával v kolenech, drtě pana Houbu pronikavým zrakem.

Večerní České slovo 19. 6. 1929

Jak měla zrzavá paruka oplétání

(Přestupkový soud)

1

Augustin Poláček, malý, vážný stařeček s nápadně rezavou parukou, dostal od soudu obsílku. Předvolání obviněného. Poděsil se tak, že počal bez důvodu vytahovat všecky zásuvky a vyhazoval z nich věci. Bylo mu mdlo a cítil ujímání v životě.

Jeho manželka ho těšila, jak dovedla. „Snad to bude,“ povídá, „skrz daně. Copak se málo takových lejster nachodí? Měl bys tam dojít a vysvětlit jim, že máme daně v pořádku.“

„Huso jedna,“ vzteká se pan Poláček, „jakpak daně! Daně jsou věc úřední a tohle je věc zločinná...“

Rozčileně běhal po pokoji a vzrušeně hovořil: „Jaký jsem já obviněný? Pánové, čeho jsem se dopustil? Já tadyhle... každému se vyhnu a s každým jsem zadobře. Copak tohle má

znamenat? Já jsem člověk nemocný, pánové, mnoho-li života mně zbývá? Dejte mi všichni pokoj, já si vás taky nevšímám...“

Postavil se před zrcadlo, vzpřímil svoji maličkou postavu a zařval: „Můžete mi všichni vlézt na hrb!“

„Poláčku!“ vykřikla úzkostně manželka.

„Řekl jsem: na hrb,“ opakuje tvrdošíjně rezavá paruka, „i platí: na hrb!“

„Já půjdu tebou k soudu,“ odhodlává se manželka, „a všechno jim vysvětlím. Řeknu, že máš revma i zácpu, takže málo přijdeš mezi lidi.“

A před usnutím mu praví: „Měl bys vzít s sebou lékařské vysvědčení.“

„To já vím bez tebe,“ vrčí stařec a přetahuje si peřinu přes hlavu.

2

Zapisovatel zavolal do chodby: „Pan Poláček!“

Pan Poláček těžce vzdychl. Manželka ho vzala pod paži a dovedla do jednací síně.

„Tak, pane Poláček,“ uvítal starce pan okresní soudce dr. Neureiter, „máme to o vás pěknou věc. Prý jste na Wilsonově nádraží navrtal díru do dřevěné přepážky a tou skulinou se díval do ženské toalety. Je to pravda?“

„Já, milostpane...“ zajektl stařec, „o žádné skulině mně nic není známo... jak je tohle možné... já po ženských nepátrám... a dírou do ženské toalety nepatřím. Takové věci snad sluší mládeži, ale ne starci...“

Ale paní Poláčková náhle vyrostla: Uchopila deštník, a třímajíc jej nad zrzavou parukou, zvolala: „Poláčku, přiznej se! Ty koukáš po jiných!“

Avšak soudce rázně zahnal tuto bouři. Poručil zavolat svědkyni.

„Je to ten,“ tázal se, ukazuje na zdrceného starce, „co jste ho přistihla na Wilsonově nádraží?“

„Kdepak,“ praví svědkyně, „tamten byl statný a úhledný mladík. Takovíhle,“ dodává s opovržením, „se snad ani po ženských nekoukají.“

Pan Poláček vztyčil ruce ke stropu: „Díky tobě, milostivý Bože, že ze mě snímáš to těžké podezření!“

Najednou se otevrou dveře a jimi vstoupí dlouhý mladík. „Jsem Augustin Poláček,“ šepotají jeho rty, „a co se týče té díry na Wilsonově nádraží, to jsem já... Všecko doznávám.“

Stařec s rezavou parukou a paní Poláčková zvolali současně: „Augustine! Cos to spáchal? Jakou to hanbu jsi uvalil na náš rod?“

„Drahý strýčku a tetinko,“ vece zločinný mladík, „odpusťte zbloudilému synovci. Milá tetinko, nezavrhujte mne. Jen proto, aby strýček nevinně netrpěl, se doznávám...“

„Opravdu, ten to je,“ volá svědkyně, „to je ten, co se koukal dírou!“

„Proč jste to udělal?“ táže se soudce.

„Inu,“ zardívá se mladík, „moje mysl je nadšena krásou ženského těla a tak...“

„Mohl by ses stydět, Augustine,“ kárá hříšníka zrzavá paruka, „podívej se na mě. Já jsem už sedmdesát let starý, a posud nebyla moje mysl nadšena krásou ženského těla...“

Augustin Poláček mladší byl odsouzen do vězení v trvání dvou dní. Má to podmíněno na jeden rok.

Večerní České slovo 21. 6. 1929

Jaký pán, takový krám

Dětičky přiběhly k panu Neřádovi a stěžovaly si, že si s nimi Barry sousedův nechce hrát. Pan Nerad vyslechl stížnost a zasmušil se. Byl modrý soumrak a voněly jasmíny. Na zápraží domku shromáždili se sousedé. A pan Nerad počal takto hovořit: „To jsou vám dnes někteří lidé neužilí. Člověk tadyhle má dítky a rád by jim popřál nějakou radost. To víte – děti! Vzteká se to, skotačí – inu, mládí. Kdo je přítel dětí, ten je můj člověk. Kdo dítek nemiluje; zasloužil by deset let kriminálu. Jako ten pan Poláček se zrzavou parukou.“

Zabafal z ulmačky, a když kouř zahalil jeho mužnou hlavu, takto pokračoval: „Děti mají nejraději živočichy. Takhle psy, kočky, lvy a jiné savce a taky zvěř pernatou, to je jejich. Dopřejme jim té radosti. Kdo však jim nepřeje, to je pes Barry, respektive pan Poláček.“

Odplivl si: „Takový Barry! Co si jen o sobě myslí? Já ho pamatuju, když byl takovéhle štěně, urousané a nepatrné. Kolikrát jsem mu dal kostičku: Tu máš, Barry, žer! Žral, vykrmil se, ztloustl a teď jednoho nezná. Tlustý je jako bachoř, ten pan Poláček, a myslí si o sobě, že je pŕlmistr. Dřív jsem mu byl dobrej, a teď si fouká.“

„Povídám,“ rozpřádal dále svou řeč, „ve dne ho vidět není, v boudě si hová a hnípá. Dětičky můžou s ním mluvit andělsky nebo ďábelsky: ‚Pocem, Barryčku,‘ on se z boudy nehne, jenom hubou lapá po mouchách. Neužilý pes! Neochotný, zlostný, nafoukaný jako pan Poláček. Jaký pán, takový krám, říkával můj nebožtík tatíček a měl pravdu. Teprve když se setmí, vyleze z boudy, zívne, protáhne se a pak začíná svoje dílo. Běhá po zahrádce, ale ne po těch jejích, ale po naší. Šlape jířiny a okusuje trávu. Pak nemá pořád pršet. Vyje na měsíc a štěká na pokojný lid. Pes neřádný a nevzdělaný. Však on má školu po svém pánovi.“

Protáhl dýmku stéblem, mocně zabafal a pak děl: „Pes je jako člověk. Je milé a konciliantní povahy, jestliže jeho pán vyniká dobrým mravem. Všecko dělá po svém zaměstnavateli. Pan Poláček také... Ve dne na otomanu leží, tučný obličej má přikryt novinami, aby mouchy neobtěžovaly jeho libý sen. Jakmile se setmí, skočí z kanape a vydává se na noční toulky. Nepokojný člověk! Jiný si knížku vezme, něco ušlechtilého si přečte, s manželkou promluví několik přívětivých slov, s dítkami promluví o vzdělanosti, ale tenhle ne. Tomu je milejší démon alkoholu. Toť se ví, že když má pes takový příklad, tak je také nakloněn nočním toulkám. A on ho beztoho navádí, aby nám jířiny šlapal a trávu okusoval. Varujte se, přátelé, před zlým sousedem. On kdyby mohl, tak nám přiřaruje krupobití –“

Tyto řeči došly sluchu pana Poláčka. Uražen za sebe i za svého psa, podal na souseda žalobu pro urážku na cti. Protože nedošlo k smíru, byl nucen soudce líčení odročit za účelem slyšení svědků.

Večerní České slovo 22. 6. 1929

Cizokrajná zvířena před soudem

„Tak tu máme dvě žaloby. Paní Šnáblová žaluje paní Brumajzlovou, že jí veřejně a před více lidmi nazvala hlavatou opicí. Naproti tomu paní Šnáblová za týchž okolností pojmenovala paní Brumajzlovou australskou kozou. – Nuže, mé dámy... Pověděly jste si to od plic a nyní vám radím, abyste se srovnaly. Paní Brumajzlová odvolá tu hlavatou opici a paní Šnáblová

prohlásí, že ta australská koza není totožná s paní Brumajzlovou. Doporučuji vám smír, protože vám to přijde laciněji. Jinak vás musím obě odsoudit.“ – A pan soudce si utřel z čela pot.

„Já nemohu jí to odpustit,“ prohlašuje paní Brumajzlová, „protože ona řvala velkým hlasem.“

„Já neřvala,“ vykřikla paní Šnáblová, „to není můj zvyk. Já ta slova povídala tichounce, že to bylo sotva slyšet. Naopak, paní Brumajzlová vykřikovala tu hlavatou opici, že to bylo slyšet přes tři řeky a přes tři vrchy.“

„Nikoli,“ zahlomozila paní Brumajzlová, „já jsem jen tak pro sebe vydechla. Tak tenounce, tak tiše... Zato ta australská koza se rozlehla do modrých dálav. Lidé vybíhali před dveře, co se to prej děje...“ –

„Ha!“ zaburácela paní Šnáblová. „Jak jenom ta osoba opovažuje se tak lhát. Když ona mluví docela soukromě, tak drnčí okna. Natož když činí veřejné prohlášení. Co se týče té hlavaté opice, byla celá ulice pobouřena. Když paní Brumajzlová křičí, tak to je, jako když vypukne povstání. Jí se nemůže nikdo rovnat. Ona má takový hlas jako rotmistr od dragounů. Překřičí i nákladní automobil v plné jízdě.“

„No tohle!“ zařvala paní Brumajzlová. „Říct o mně, že křičím, o mně, o které je známo, že má hlásek jako panímámin vlásek. Já když nejvíc křičím, tak se ani neslyším. Já mám hlas jemný, delikátní a lahodný. Zato když paní Šnáblová mluví, tak se nádobí v poličce třese. A když křičí, tak skály pukají a hrobové se otvírají. Z huby jí vychází rachot a šlehají plameny. Promluví slovo a země se otřese, jako když vybuchne granát. A ta chce říkat o jiných, že křičí –“

„Haló! Po-čkej-te!“ snaží se slavný soud překřičet obě dámy, které přece vůbec nekřičí.

„Hej! – Ženské! – Ticho! Propánakrále, já ohluchnu –“

„Já nekřičím, to ona –“

„Já nekřičím, to já na ni křičím, aby nekřičela –“

„Tak... že vás dám z fleku zavřít, jestli tu pusu nezavřete!“

Ticho. – A soudce praví: „No, teď jsem se přesvědčil, jak vy obě dovedete tiše mluvit. Tak co? Mám vás, paničky, zavřít každou na týden, abyste se naučily trochu ovládat své hlasivky a vycvičily se jemným mravům?“ – To zas paničky nechtěly a raději se smířily.

A když odešly, ozval se po chvíli z ulice strašný povyk. Vykoukli jsme z okna a viděli, jak ty dámy v přátelském hovoru se ubírají domů.

Večerní České slovo 24. 6. 1929

Eman a Gustav čili čtyři páry holubů

(Přestupkový soud)

„Jste žalován,“ praví okresní soud, „že jste tadydle panu Štandlíkovi odcizil čtyři páry holubů. Je to pravda, pane Grundle?“

Pan Grundle neodpovídá. Dívá se ke stropu a pohybuje rty.

A po chvíli: „Mně se ptají, pane soudní rado?“ Ukázal palcem přes rameno: „Toho se ptají. Ten všechno ví.“ Hořce: „Ten, co může, na kamaráda řekne. Do kriminálu by ho rád dostal, aby tam shnil...“

Odplivl si: „Jsou to dnes lidé na světě. Tomu se říká kamarád! To bylo samé: Emane sem, Emane tam... S holkou jsem se kvůli němu rozešel, protože mu byla nesympatická. Nebyla podle jeho gusta, ačkoli to bylo správné děvče. Doma se nepohodl, a když ho táta vyhnal, vzal jsem ho k sobě. ‚Jseš u mě, Gusto,‘ povídám, ‚dobře schovanej. Nic se neboj, já za tebou stojím...‘“

Zamyslel se a pravil pak hlasem, který se chvěl nad lidským nevděkem: „Nedal jsem mu ublížit. Jednou ke mně přišel. ‚Kazí mi,‘ povídá, ‚děvče.‘ – ‚Kdo,‘ ptám se. – ‚Hostinský Vejpic,‘ on nato. Ona byla, Kristinka, jeho holka, u Vejpiců kredenckou. – ‚Tak?‘ jářku. ‚To se mu zarazí.‘ I vydal jsem se k tomu hostinskému a kvůli kamarádovi udělám tam bugr, stoly jsem mu povalil, hosty vyházal, hostinského strašně zmaloval a Kristinku zachránil z té peleše hříchu a nevázanosti. Četníci mne odvedli a já vyfasoval tři měsíce bez. Pro kamaráda, prosím.“

Potáhl nosem. „Anebo: Když jednou ležel jako lazar, ten uličník bídná, tak jsem šel do města, a co bylo nejlepšího, jsem pro něj sehnal, aby se posilnil. Dva měsíce mi za to dali. A teď, teď mě nezná, uličník, teď mne po soudech honí, rošťák mezi rošťáky. Takový je dneska svět. Pomohl si, drží si holuby a kamaráda žaluje, protože mu čtyři páry schází.“

Žalobce vyskočil.

„Tohleto,“ zvolal, „to mi, Emane, nepovídej. To bych ti musel říct něco sprostýho. Že tadyhle před soudem stojíš, to jseš si tím vinej sám. Je nás holubářů v obci kilo a tys musel právě mně holuby ukráct. Pročpaks, ňůmo, neukrad je tomu pupkáči vedle nás, proč se tě právě moje holubi zalíbili? A měl jsem právě jen ty čtyři páry těch rousňáků krásnejch, které nejsou dnes nikde k mání –“

„Kdybys,““ odvětil pan Grundle, „kdybys mi řekl slovíčko, mohs mít ještě krásnější. Já už jsem měl ňáký v pácu. Ale ty, od tý doby, co jseš majetník, s jedním nemluvíš, tak jsem si myslel, co bych se ti vtíral. Já tě nepotřebuju –“

Protože se doznal, byl odsouzen k tuhému vězení v trvání sedmi dnů. Trest přijal a pravil, obrácen k žalobci: „Tak, ted' sis pomoh. Já mám sedm dní a ty máš starou belu, a ne rousňáky. A mohls mít, a jaký krásný!“

České slovo 26. 6. 1929

Nejdříve mluvili o vzdělanosti a pak jí hodil lampu na hlavu

„Copak,“ povídá paní Klinkáčová, hledíc něžně na svého manžela, „copak tenkrát byly jiné časy. Ó jé! Když tenhle můj holomek,“ (a ukázala na muže, který si pařil kuří oko), „když za mnou chodil, tak jsme spolu užívali. Na výlety jsme chodili, pojedli jsme chleba s máslem a vypili kafe, a pak jsme šli do háječka, že jo, starej?“

„Jo,“ zavrčel muž s kuřím okem.

„No... A když nebylo hezky, tak jsme šli do hospody a hudba tam krásně hrála, mám pravdu, starej?“

Muž s kuřím okem zavrčel temně a hněvivě.

Paní pokračovala blouznivě: „Ach, ten krásný lásky sen... Když si tak jeden vzpomene. Dneska děvče s mladíkem nic neužije, jenom samé moderní zhýralosti. To my byli jiní lidé. Můj si netroufal mě ani požádat o políbení. Jak říkám: Dnešní mládež nebude mít jednou ani vzpomínky, a to je to nejkrásnější, že jo, starej?“

Muž s kuřím okem zahleděl se na svoji manželku zpodlebí a zavile zaskuhral. Paní se domnívala, že je to souhlas.

„A taky na vzdělanost jsme hleděli a mnohý groš jsme obětovali za lístky do divadla. Jednou – jako dnes to pamatuju – byli jsme na takovém krásném kousku – holčičky se držely za ruce a tancovaly na jevišti – a páni k tomu tolik plácali – jak se jenom ten kousek jmenoval? Garmen, myslím, že jo, starej?“

„Žádná Garmen,“ zařval muž s kuřím okem, „nýbrž Kouzlo valčíku. Ostatně se neříká Garmen, nýbrž Carmen!“

„Garmen nebo Carmen, mně je všechno jedno. Já jsem jenom hloupá ženská...“

„Já říkám Carmen, a dost!“ zahlomozil muž s kuřím okem a udeřil do stolu. Návštěvnice vidouc, že se schyluje k domácí bouře, vstala se slovy: „A já už zas musím jít. Vidím, že tady budete mít nějaký domácí nedorozumění –“

Paní, co jí bylo jedno, jestli Garmen, nebo Carmen, se zježila: „Jaký nedorozumění, paní? U nás není nikdy nedorozumění, aby věděli. My žijeme spolu jako dvě holubičky, v lásce a věrnosti, rozumějí, osobo?“

„Dovolte!“ ozvala se ta osoba. „Vy jste, paní, nějaká dovolená!“

„Co? Moje paní že je dovolená?“ zařval muž s kuřím okem divoce. „Za to budete pykat!“ A strhnuv ze zdi lampu, vrhl jí té osobě v tvář.

Včera bylo se mu odpovídat z přestupku urážky na cti a lehkého ublížení na těle. Dostal tři dny, podmíněně na rok.

Večerní České slovo 26. 6. 1929

Profesor elegantní konverzace

(Senát)

Má takovou kozí bradu, přistřiženou do čtverhranu, jakou nosí v americkém filmu věhlasní učenci anebo profesori, okultisté a náčelníci lupičské bandy. A kromě toho má mazlivý, měkký hlas, vláčný jako teplý žitný chléb. Jeho gesta jsou promyšlená a vlnadně

zaokrouhlená. Jenom by neměl nosit celuloidový límeček; tato jediná okolnost vzbuzuje pochybnosti, že ten pán s kozí bradou není profesor dr. F. X. Mertens, ale bývalý obchodní cestující v kanafasu a grádlu Jaromír Motouz.

Ten pán využil okolnosti, že vousatá tvář vzbuzuje daleko víc vážnosti než lecjaký oholenec. Zarostlá brada předstírá hluboké myšlenky, učenost a solidní názor světový. A tak bylo vousaté bradě přáno, aby se elegantně pohybovala v lepší společnosti a užívala bezstarostně světa.

Počátkem tohoto roku přijel obtloustlý rolník Adolf Klečka do Prahy, aby navštívil Plodinovou burzu. Když vyřídil svoje obchody, zašel do kavárny, aby si tam odpočal. Vypil kávu a pak bloudil svýma dobrýma, modrýma očima bezmyšlenkovitě kolem. A tu vstoupil do lokálu muž s kozí bradou, vlnadně se uklonil před rolníkem a vece: „S dovolením.“

„Já jsem Klečka,“ pravil tlustý rolník, „a kerej vy jste?“

„Já jsem profesor dr. Mertens,“ dí brada.

Rolník vece, že ho to těší, a pak se tázal: „A čemu vyučujete?“

„Já...“ zarazila se brada, „já vyučuji elegantní konverzaci.“

„Ale?“ podivil se rolník. „A co je to zač?“

„To je... jak bych vám to řekl... to je věda, která učí ve společnosti se nenuceně chovat, myšlenky pronášet, úvahy rozprávět, dávat vtípné odpovědi a vůbec... elegantně rozmlouvat.“

„A k čemupak to je?“

„Že se tak ptáte. To je velmi důležitá nauka. Máte-li dospívající dítky, které stojí na prahu života praktického, pak je pro ně nezbytno, aby se naučily elegantní konverzaci.“

Rolník se zamyslel a pak pravil: „To by nebylo špatné. Mám dcerku osmnáctiletou a teď vychodila hospodyňskou školu. Děvče je to čiperné jako vítr. Všecko umí, v písmu se vyzná, knížky čítá, ale co se teji ty elegantní konverzace, v tom se nevyzná. Kde by to taky vzala? Já nejsem na řeč, člověk má starostí plnou hlavu, tak jaká tady elegantní konverzace. Kdybyste byl, pane profesore, od té lásky a vpravil jí do hlavy základy té vědy... Ona se taková holka líp vdá, když dovede dát každému odpověď. Budete se mít u nás dobře. Já nekoukám na kousek toho jídla i peníze nějaké budou...“

„S největší radostí,“ zašveholila kozí brada a šoupla nožkou.

Profesor učil dceru rolníkovu asi dva měsíce. Statek se naplnil elegantní konverzací. Po dvou měsících však náhle odcestoval a s ním odcestovaly zlaté remontérky s řetízky, asi tři tisíce korun v hotovosti a větší množství prádla. Policie dopadla pana profesora v jednom pražském baru.

V kapse už neměl ničeho, jenom pár zástavních lístků.

Před soudem snažil se využití svého umění elegantní konverzace, ale nebylo mu uvěřeno, neboť jeho trestní rejstřík byl pestrý jako lučina na jaře. Největší jeho trest byl tři roky těžkého žaláře, který si odpykal na Borech.

Dostal osmnáct měsíců těžkého žaláře. Pohládl si zamyšleně kozí bradu, pak se uklonil a elegantně prohlásil, že trest přijímá.

České slovo 27. 6. 1929

O Libyi a o arabském i křesťanském manželství

(Přestupkový soud)

Vincenc Žundálek, třiatřicetiletý rezivý muž se započítatelnými válečnými lety a s vážnou duší, chodil již delší dobu do rodiny, aniž by se vyjádřil, ačkoli se mu musely vždycky předkládat teplé večere. Paní Hozňourková by velmi ráda věděla, jak to s tou holkou myslí, jestli vážně, nebo jenom tak. „Jestli jenom tak,“ uvažovala hněvivě, „pak ať si mě nepřeje. Sežrat osmdesát svíčkových, třináct skopových, osm studených telecích, patnáct nářezů a sedmdesát tři roštěnky a pak holku nechat, to by tak hrálo.“ – „Pan Žundálek není takový,“ hájila Lojzička svého vyvoleného, „on rád o vědě rozpráví, o vynálezech a tak... Jinak to myslí upřímně.“ – „No, uvidíme,“ rozhodla matka, „dneska ho vyzkouším.“ Pan Žundálek snědl roštěnou a vypil pivo. Pak si zapálil doutník a počal: „Libye, veliká země. Tři dni a tři noci můžeš cválat na nejrychlejším koni a konce neuhlídáš. Ale co je to všecko platné, když je to samá poušť. Jenom tak v oázách se daří datlím a velbloudům. Já rád jím datle. Vy taky, milostivá paní?“ – „Já taky,“ odvětila paní Hozňourková, „a co se týče těch velbloudů, my máme pokrývky z velbloudí srsti. Lojzička je dostane do výbavy. Lojzička bude mít všecko, kdo si ji vezme, ten dobře pochodí. Taky není bez krejcaru.“ – „Inu,“ přitakal vážně pan

Žundálek, „velbloudi jsou užitečná zvířata. Bez vody vydrží třeba rok, to je co říct. Na první pohled vypadají dost nepěkně, proto se říká některým lidem velbloud jako nadávka. Ale jinak je velbloud koráb pouště. A zemi libyjskou obývají Arabové i černoši. Arabové mají moc žen.“ – „Takové manželství já neuznávám,“ mínila paní Hozňourková, „každý pořádný mužský má se držet své a nešilhat po jiných. Já mít takového Araba, já bych mu ukázala, necudovi jednomu... Příkladně, vy si tu vezmete, Lojzičku. Tak vy jste její muž a ona je vaše žena. Jiné ženské nesmějí pro vás existovat.“ – „To je správné,“ odvětil, pan Žundálek, „jenomže já nejsem Arab. Kdybych byl Arab, pak můžu mít žen plnou zadnici. Pořádný Arab musí mít v ženských výběr, jinak nestojí za nic.“ – „Vypadá to tak,“ usmála se paní Hozňourková, „jako byste s Araby držel a ten jejich virčoft^[6] schvaloval. Tak vy, až si vezmete Lojzičku, budete chtít k ní mít ještě jiné ženské?“ Pan Žundálek zvažněl. „To je jiná věc,“ počal nejistě, „já jsem křesťan a kromě toho chatrného zdraví... Já bych nemohl mít harém, protože jsem v nízké služební kategorii. Já pro manželství ani nejsem. Jsou s tím starosti a potom...“ Paní Hozňourková vzplanula. „Tak co vy tu hovoříte o Libyi a o velbloudech, když to s tou holkou upřímně nemyslíte?“ – „Já –“ počal pan Žundálek. A dokončil větu, když už seděl dole v přízemí „– nejsem takový velbloud, abych tadyhle v přízemí.“ Pak se zdvihl a učinil na paní Hozňourkovou trestní oznámení pro přestupek lehkého ublížení na těle a urážku na cti. Paní Hozňourková byla odsouzena k pokutě padesáti korun.

Večerní České slovo 28. 6. 1929

Čarostřelec

(Přestupkový soud)

Na předměstí byla pouť a valné davy lidu se shromáždily kolem četných zábavních podniků. Byl zde kolotoč i americká vzduchoplavba i věštkyně, která každému prodala planetu, ve které byly vypsány všechny osudy.

Jest v Praze pán a ten se jmenuje Oskar Kadečka. Ten pán navštívil pouť v průvodu své nevěsty, která je blondýnka a je majitelkou modes-robés. Pan Kadečka vyhledal salonní střelnici, chtěje se před svou nevěstou pochlubit svým uměním, neboť byl na vojně ostrostřelcem.

Přednosta salonní střelnice se hluboce klaní a podává mu vzduchovku. Pan Kadečka si ji prohlíží znaleckým okem.

„Znamení zbraň,“ doporučuje majitel salonní střelnice, „hlavní věc je správně zalícit a dobře mířit.“

„Všecko je nám známo,“ praví pan Kadečka pohrdavě, „netřeba poučení. My jsme se něco nastříleli.“

I zamířil na kuličku, která poskakovala na úzkém praménku vodotrysku.

„Ó, tu těžko trefíte,“ pochyboval salonní střelec. Ale pan Kadečka vystřelil a kulička byla dole.

„Výborně,“ zajásal majitel salonní střelnice, „tomu se říká oko.“ A vhodil novou kuličku do vodotrysku: pramének ji vesele vyhodil do výše.

Pan Kadečka střílí podruhé. Potřetí. Počtvrté. Střílí jako do Tenediku. Každá rána kulička. Blondýnka modes-robés září, že má takového zručného ženicha. Zato však salonního střelce opouští živnostenská zdvořilost. Je mrzut, že mu pan Kadečka rozbíjí kuličky. Tadyhle rána je za šestáček a kuličky stojí houf peněz. Takhle by nepřišel na svoji režii.

„Podívejte se, pane,“ domlouvá čarostřelci, „copak vy tadyhle pořád do kuličky. Tu už je jaksi jednotvárné. Račte si všimnout jiných zařízení. Znamení technika. Račte vzít zřetel na manželský ráj. Střelíte, dvířka se rozletí a vy uvidíte, jak matka kolébá vřeštící děcko. Velmi se pobavíte a tadyhle dáma také.“

Ale pán nedbá a jen do kuličky bouchá.

„Pane,“ úpí salonní střelec, „nelíbí-li se vám manželský ráj, pak... Vizte toho flašinetáře. Trefíte do terče a flašinetář bude točit klikou, krásná hudba bude hrát a plechové dítky tancovat. Vy potěšíte své srdce i nevěsta se bude radovat...“

„Žádný flašinetář,“ praví pan Kadečka, „já jenom do kuličky trefuji. Dejte mi tam novou.“

„... anebo,“ domlouvá nešťastný majitel, „zde vizte půllitr. Trefíte a pivo poteče. Opravdivé pivo. Zázrak moderní techniky, pane.“

„Netoužím po půllitru, ale dejte mi kuličku.“

„Pane!“

„Řekl jsem, že chci kuličku, a platí. Náš zákazník, náš pán.“

Tu však salonní střelec zaržál, vyrval panu Kadečkovi pušku a zaržál: „Odražte mi od krámu. Takovým střelením bych přišel k zničení. Já vás nechci. Když se vám moje střelnice nelíbí, pak si jděte. To nejde – samé kuličky. Kuličky jsou jen na přilepšení, ale nesmí se z toho dělat potřeba.“

Zadupal: „Zdejchněte se, nebo vás něčím praštím.“

Stojí salonní střelec před soudem a vykládá, jaká je to odpovědná věc být majitelem salonní střelnice a že jsou někteří lidé, kteří ukládají o život salonnímu střelci. Je člověk mírný, ale takové čarostřelectví, jaké provozoval pan žalobce, by uvrhlo podnik ve zkázu. A pak je to špatný příklad pro ostatní zákazníky. Copak nemohl se strefovat do žárovek, gypsovek a zrcátek? Jenom kuličku si vzal ten pán do hlavy...

Pan žalobce mu urážku na cti odpustil, ale pro přestupek lehkého ublížení na těle byl odsouzen k pokutě padesáti korun.

„To mám k lepšímu,“ bručí nešťastný živnostník, „to jsem raději mohl mu nechat všechny kuličky sestřílet...“ Těžce vzdychaje, ubírá se ke dveřím.

České slovo 5. 7. 1929

Byl pan Adolf, a už ho není

(Přestupkový soud)

Příručí Adolf Beran se pohádal se svým šéfem, Hynka Katze vdovy nástupcem Richardem Geduldigerem, zboží nové a krátké (zal. 1883). Pan Geduldiger totiž prohlásil, že nemá rád příručí, kteří smrdí pomádou a mají účes jako operetní tenor. Pan Adolf odvětil, že principálovi do jeho frizury nic není; a co se týče té pomády, že by si vyprošoval takové řeči, protože on smrdí za své a pan šéf mu na pomádu nepřidal. Pan Geduldiger řekl, že co si teď personál dovoluje, je hrozné, a že to nikdy nebyvalo. Pan Adolf odvětil, že nemá rád řeči, a dal výpověď. Pan Geduldiger vyskočil do výše asi jednoho metru a zapištěl: „Výpověď? Beze

všeho. Nechci vás vidět svýma očima. Takých Adolfů s pomádou dostanu dneska kilo. Maucta. Už ať jste pryč!“

„Ouha,“ vece pan Adolf, „to není jen tak. Podle zákona tu zůstanu ještě šest neděl, abyste věděl, a pak teprve maucta.“ Pan Geduldiger se zašklebil a děl: „Tak je dobře. Ale pamatujte si: Tadyhle budete stát za pultem, na nic mně nesmíte šmátnout, lidi nesmíte odbývat a z kvelbu se mi nesmíte hnout. Za šest neděl vás vyplatím na krejcar a půjdete po svých. Takový je můj zákon.“

Stojí Adolf za pultem a myslí si své. Přichází slečna. Pan Adolf se zavrtí, vlnadně poskočí a švitoří: „Uctívá poklona, rukulíbám, čím posloužím, milostivá?“

„Já bych chtěla,“ vece ta slečna, „pane Adolf, nějaký krepžoržet na šaty –“

„Krepžoržet, ó prosím, milostivá,“ zvolal nadšeně pan Adolf, „hned posloužím, máme velký výběr.“

Avšak z hloubi krámu se vynořil temný stín. To byl pan Geduldiger. Temný stín praví: „Já vás obsloužím, slečno. Já vám ukážu krepžoržet, a žádný pan Adolf. Pana Adolfa není.“

„A jak to, že není, když je?“ divila se slečna.

„To není žádný pan Adolf. Pan Adolf pro mě umřel. Já už o žádném panu Adolfovi nevím.“

Zamrkal a pokračoval s povzdechem: „Říká se, že o nebožtících se má mluvit jen dobré. Ale ať přemýšlím, jak chci, já o něm nic dobrého nevím. Byl to velký prevít, ten pan Adolf. Svému šefovi pil krev. Rovného kroku neudělal, obchod mu zabíjel a lidi odrážel. Hlavu měl napomádovanou, ale v té hlavě nic, jen myšlení na lumpáctví, flámy a karty.“

„Dovolte!“ zařval mrtvý muž.

„Netrpím,“ odvětil pan Geduldiger, „aby mrtví v mém závodě řvali. Kdo umřel, ať drží hubu. Jojo, slečno... Těžko bude panu Adolfovi odpovídat před Nejvyšším soudcem, až se ho zeptá, jak to vysvětlí, že se starému Geduldigerovi ztrácely ze šuplíku peníze...“ – Tato historie však se neskončila před soudem nebeským, ale před panem vrchním radou dr. Maršanem. Mrtvý pan Adolf, dotčen na své cti, pohnal svého šéfa před soud. Pan Geduldiger byl uznán vinným a odsouzen k pokutě 20 Kč.

Večerní České slovo 12. 8. 1929

Stařík miloval moderní tance

(Senát)

Dozorce přivedl malého holohlavého staříka se splihlým šedivým knírem; šířil kolem sebe unylý nakyslý zápach. Pohlédl opatrně na lavici obžalovaných, a dříve než si sedl, opatrně lavici přetřel kapesníkem. Naslouchal čtení žaloby s oddaným výrazem, jako by byl přítomen kázání. Chvillemi pokyvoval rozvážně hlavou.

„Vstaňte, obžalovaný. Jste vinen, jak praví obžaloba?“ Holohlavý stařík se rozvážně vysmrkal. Pak zabručel: „Jaká vina? Nejsem vůbec vinen. Na sirotka si dovoluji...“

„Kdo je sirotek?“

„Já jsem sirotek. Nemám už nikoho. Kdo mně co dá? Každý by jenom bral, takový je už dneska svět...“

„Nemluvte zbytečné věci a řekněte raději, jak to bylo. Jste žalován, že jste v hostinci pana Šajna způsobil výtržnost a starostovi, který vás napomínal, hodil strojek na mletí masa na hlavu. Je to pravda?“

„Tohle by mohla být pravda. Máme, prosím, starostu škodlivého, a toho potřeba napomenout –“

„Od toho vy nejste, abyste starostu napomínal. A proč je starosta škodlivý?“

„Inu, škodí. Každému škodí. Každé veselosti brání a do všeho se míchá. Že prý neumím moderní tance. Lepší umím moderní tance než ty, starosto –“

„Co vy tady o moderních tancích? Raději řekněte, jak to bylo.“

„Vždyť já povídám. Když hudba spustila, slušně se před slečnou pokloním a odvádím si ji do kola. A starosta to vidí a pošklebuje se: ‚Hele, Tonda, prej tančí tango.‘ – Toť se ví, že tančím tango. Je nejenom umím, ale i šimy, foxtrot i blues. Všecko je mi známo, jsem člověk obratný. Ale starosta místo co by lidi napomenul, aby nedělali pohoršení, když já tančím, dělá rámus a tluče do stolu. Povídám: ‚Starosto, chovej se slušně, když občan tančí moderní tance. Ale on nedbal a činil si ze mě posmíšky a před slečnou mě snižoval. Tak jsem tedy mašinku uchopil... On se neuhnul a tak přišel k úrazu. Tak to bylo.“

„Proč jste pak ještě hostinského napadl židlí a způsobil pračku?“ – „To jsem musil. Protože hostinský se přidal k starostovi a posměchem mě zahrnoval, místo co by moderní tančení podporoval.“

„Jak jste starý?“

„Bylo mně na podzim šedesát. Proto přece ale můžu mít radost na světě. A kdyby mi bylo sto let, tak starostovi nic do toho není, když si skočím moderní –“

Bujnému staříkovi polehčovalo, že byl podle výpovědí svědků silně napilý. Dostal proto pouze šest neděl těžkého žaláře a má to podmíněně na rok.

Večerní České slovo 13. 8. 1929

Kterak kinohvězda nepřišla k soudu

(Přestupkový soud)

Zapisovatel zavolal do chodby: „Dušánek! – Culda!“ – Do síně vešel umouněný muž v modré zástěře. Smekl čapku a zůstal stát u dveří.

„Přistupte blíže! Jak se jmenujete?“

„Já? – Culda.“

„Aha, obžalovaný. A kde máte toho... jak se jmenuje... Dušánka?“

„Já nevím. On už se mnou nebydlí. Dělal na stavbě v Hodkovičkách a pak se mi ztratil z očí.“

„Co jste mu řekl, že vás žaluje?“

„Abych to poctivě řekl, pane rado, já nevím. To je vám takovej divnej člověk. Jinej má svoji partu a s ní drží. Tenhle ne. On je tak do sebe zaraženej, chodí hlavu mezi nohama a huhlá. Já jsem ho chtěl povznést. ‚Heleď se, Tondo,‘ povídám, ‚nebuď taková neuvařená nudle. Já se nemůžu ani na tebe koukat. Kraj světa jsem prošel, s cizozemci jsem obcoval, ale takovýho neourodu aby pohledal...‘“

„Řekl jste mu prý: ‚Ty kanále, ty kinohvězdo, já ti ty zlatý zuby srovnám, dřív než ti cizí člověk vjede do držky.‘ Je to tak?“

Muž se usmál od ucha k uchu.

„Abych čistě řek, pane rado, já nevím. On to už jistě taky neví, protože je popleta. To se kolikrát na stavbě řekne: ‚Koukej, troubo, já ti dám přes držku!‘ ale nikdo to tak mezi kolegama nebere, kdo je uvědomělej, ten se tomu usměje a dělá svý. – To bylo tak: Já jsem od jednoho podnikatele dostal kořauku, že jsem pomáhal skládat bedny. Přišel jsem do kvartýru a všecy kolegy jsem podělil. Jenom jemu, Dušánkovi, jsem nedal. Protože on je, abych to tak řek čistě, jak si myslím, slavný soude, mamonář. V noci pak on se převaluje z boku na bok a bručí. Musím připomenout, pane rado, že jsme spali v jedný posteli. On u zdi a já na kraji. Povídám: ‚Nekopej, lež a spi. Radši,‘ povídám, ‚bych spal s kobylou než s tebou, chlapem nepokojným.‘ – On ale začal svoje řeči. Prej, jakej já jsem, že mě prokouk, že bych se měl stydět a tak dále. Já mu nato: ‚Ty, nepovídej mi žádný řeči, já mám o všem svůj pojem a nebudu poslouchat v noci tvoje hlasování. Já jsem starej voják, ve štelunkách jsem byl, granáty a šrapnely mně litaly kolem uší a tys v tu dobu nosil šnuptychl na kalhotech.‘ Tak jsem ho poučoval. Možná že jsem mu řek přitom ty kanále, ty kinohvězdo. Na takový se musí někdy zhruba. Ale nemyslel jsem to ve zlým, naopak, já chtěl, aby prohlíd a choval se uvědoměle. Přece takovej mladej hoch houby ví co a jak –,

„No, což... Žalobce se nedostavil, a tak jste osvobozen a můžete jít.“

„Děkuju uctivě, pane rado. Vždyť já jsem příběh ze stavby jenom tak, jak jsem. Práce mně stojí skrz toho chlapa hloupýho.“

Ve dveřích se ještě zastavil: „Kdyby sem přišel, pane rado, tak bych láskavě prosil, kdyby mu dali ponaučení. Od kamarádů mu to neleze do tý jeho pitomý kotrby, ale od nich to přijme a povzbudí se. Láskavě mu řeknou, ať nedělá ostudu a probudí se z mrákot.“

„Dobře, dobře. Spámbíčkem!“

„Poroučím se. Ale on asi už nepříjde, protože, jak ho znám, na všechno už zapomněl. To je člověk – no! Nikdo neví, co jsem se s chlapem nazlobil...“

Večerní České slovo 14. 8. 1929

Je Mary Ždímalová vinna?

(Přestupkový soud)

Pan Oldřich Ždímal, úředník v deváté platové stupnici a blondýn, je již tři neděle slaměný vdovec. První dny se radoval, podobaje se oné panně na poštovní známce, která zlomila pouta a vztahuje svoje ruce k slunci svobody. Po čase však podlehl melancholii, knír mu zplihl smutkem a on žalně vzpomínal své pečlivé manželky.

„Máte to marný,“ povídal své sousedce paní Bučánkové, která se koukala z okna na svět, „ženská je přece jenom ženská. Přijdeš domů a máš teplíčko a pohodlí, pořádek a čistotu, slovem – veselo. I když manželka někdy hudruje, i to je veselejší než ten můj nynější čas. Nežkon člověk doma nevydrží. Všecko ho pálí. Pořád se mu zdá, jako by v příbytku strašilo. Nábytek divně praská, nějaké hadry se všude povalují, pod nohama praskají nějaké skořápky, všude průvan – hrom aby vzal to sakramentské živobytí. – Ááá, to je vůně! Copak to máte dobrého?“

„Husičku,“ odvětila paní Bučánková (vdova; její muž byl něčím u dráhy a zkrátil si život nemírným pitím), „husičku jsem k obědu upekla. Neměl byste chuť na kousek?“ – „To by bylo,“ upejpal se pan blondýn, „abych vás ojídal.“

Nicméně neodolal a začal. Husa byla dobrá, vdovička ještě takříkajíc ouhledná, pan Ždímal smutný slaměný vdovec a skrz ten pád... Lidi, nedivte se, vždyť známe ty okolnosti! Jestli mezi těma dvěma byly nedovolené věci, to, prosím, nemůžeme sloužit. Jisto je, že slaměný blondýn chodíval ke vdově denně a moc dobře si spolu sekundovali, neboť vdova byla zkušená a měla o všem svůj pojem. Ale to víte – lidi! Lidé všecko vidí a všecko posuzují. Byly řeči. No, a jednoho dne přijela paní Ždímalová do Prahy podívat se na kvartýr, jestli se do šatstva nedali moli a mužovi do hlavy špatné myšlenky. Sotva byla hodinu doma, už jí někdo zvěstoval, že mezi manželem a vdovou není to v pořádku...

„Nejsem vinna,“ odvětila paní Ždímalová na otázku okresního soudce, „já jsem zákonitá manželka a já si svého muže uhájím. Já byla náramně rozčilená a v tom rozčilení jsem řekla snad špatná slova. Ona, prosím, první na mne vztáhla ruku a já jsem se jenom bránila. Ona mě mohla zabít, a tak jsem se chopila laboru a mírně jsem jí ho hodila na hlavu. Moje vina je pouze v tom, že jsem nechala muže bez dozoru. Mužský je tvor lehkomyšlný a nádoba špatnosti. Jak ho pustíte z očí, už myslí na darebnosti. Z toho mají ale ženské mít pojem a nic si nezačínat s ženatými. Muže si vzít nenechám, toho já nevydám, kdyby deset vdov o něj

usilovalo...“ Paní Ždímalová má částečně pravdu, to se musí uznat. Nicméně pro urážku na cti a přestupek lehkého ublížení na těle byla odsouzena k pokutě padesáti korun.

Večerní České slovo 16. 8. 1929

Dobrodružství v Rocky Mountains

(Senát)

Krvavý měsíc se vyhoupl nad ostré štíty Rocky Mountains v divoké krajině sázavské. Prales ševalil tesknou mluvou a v noci se ozývalo řvaní šedého grizzlyho a stáda bizonů. Kolem plápolající hranice seděli zasmušile tři mužové. Tři bílé squaw připravovaly večeři. – Mlčení přerušil jeden z mužů: „Již nastává čas, kdy nám bude sbalit své stany a připravit kánoe na cestu. Práce nás volá do Velkého Města. Nemáš tabáku, Buličí Oko?“ Muž, zvaný Buličím Okem, mlčky podal druhovi váček tabáku. Třetí z mužů přiložil větev na hranici. Plamen suše zapraskal a osvětlil zasmušilou tvář, v níž byly vyryty zvěsti o neslýchaných dobrodružstvích, těžkých bojích a strážnících. Mimoděk vzal do ruky bendžo a bezmyšlenkovitě se probíral ve strunách. Pak pravil s lehkým povzdechem: „Pravdu jsi děl, Bizoní Paznehte. Jakmile slunce vstane nad Kordillerami, pak odrazíme od břehů. Čas nám uplynul, i nuggetů v našem váčku ubylo.“

Chraptivě zvolal první: „Haló, Maud!“

„Haló, Old Firehand?“ opáčila dívka.

„Co je s večeří? Mám hlad, že bych pohltil celého bizona. Zdá se, bídné ženy, že vás budu nucen pobídnout k většímu chvatu. Nechtěla by ses seznámit s mojí pádnou pravicí?“

„Velký Manitou ví,“ zabědovala dívka, „že dělám, co mohu. Prosím o strpení, velký náčelníku. Večeře bude okamžitě hotova.“

Old Firehand tryskl opovržlivě slinu skrze zuby. Ženy vydaly se do lesa, aby opatřily novou zásobu dříví, neboť hranice dohasínala. Po chvíli ozval se v hloubi pralesa hrubý mužský hlas, přerušovaný dívčím nářkem.

Jakoby uštknutí mouchou tse-tse, vyskočili všichni tři mužové a chápali se zbraní. Z pralesa vystoupil muž se zeleným kloboukem. Muž zařval: „Co je tohle za pořádek? Nečetli jste tabulku, že vstup do lesa je přísně zakázán?“

Buličí Oko se posupně zachechtal a pravil: „Kdo nám má co zakazovat? Dlouho předtím, než přišli do kraje bílí mužové, lovili tu Siouxové a Čerokézové pokojně zvěř. Bílý muž nám uzmul zemi, kterou dal rudým tvářím Velký Manitou.“

Old Firehand zahrozil pěstí: „Klid se nám z očí, smrdutý kojote, nechceš-li, abychom svůj vigvam ozdobili tvým skalpem.“

Bizoní Pazneht, který byl nejmlčenlivější z mužů, omezil se na neslušnou frázi. Ale muž v zeleném klobouku pronesl mocné slovo jménem zákona.

Konec tohoto příběhu z Divokého západu: Buličí Oko, jinak obchodní příručí V. Klimeš, Bizoní Pazneht, mechanik Kodeš z Libně, a statečný Old Firehand, komptoárista Lehký, octli se před senátem krajského soudu pro zločin veřejného násilí, urážku úřední osoby a přestupek lesního pychu a dostali jeden každý dva měsíce těžkého žaláře podmíněně na rok.

Večerní České slovo 17. 8. 1929

Krása ženského těla a rusalka z botiče

(Přestupkový soud)

Počalo se to jako obyčejně. Peclbaurová řekla paní Bejšovcové, že si svoje děti trestá sama. Paní Bejšovcová odvětila, že děti paní Peclbaurové nejsou žádné děti, ale fakani, parchanti, haranti a cikáni. Jakživa takových dětí neviděla. Ježto se tato rozmluva děla poněkud hlasitě, na dvoře shromáždilo se četné posluchačstvo, které neutuchajícím souhlasem provázelo vývody obou řečnic. Debata byla zpočátku obecného rázu, ale postupem doby nabyla povahy speciální.

Dáváme slovo paní Peclbaurové.

„Vy!“ praví ta dáma, podpírajíc ruce v bok. „Vy? Haha!“

„A co vy!“ opáčila paní Bejšovcová. „Co teprve vy! K smíchu!“

„Podívejte se na sebe,“ nabádá paní Peclbaurová, „k čemu se podobáte. Oči máte lojové a tváře jako tvarohový koláč.“

„Vy se podívejte na sebe! Zle se dělá jednomu, když se na vás koukne. Váš obličej se podobá červené lucerně, která visí nad vchodem do nevěstince!“

„Váš nos není křesťanský nos, ale rypák nosorožce. Měli by vás koupit do zoologické zahrady.“

„Váš nos je jako klika od flašinetu. Na ten váš nos by se daly věsit šaty.“

„Na váš nos by se měl váš muž pověsit ze zoufalství, že musí žít s takovou rusalkou z Botiče.“

„Ó vy jedna vačice potkanová! Podobáte se staré, oprýskané kredenci. Rachotíte jako sentinel a váš hlas vrže jako nezaplacené botky!“

„Ó vy jedna kanálie filišťinská. Jste tenká jako centimetr, a když kráčíte, zpívají vaše žebra laudámus.“

„Vy jste takový pytel otrub. Vy jste u mě sud od petrolínu.“

„A co jste vy? Vy jste hnojiště, v kterém se povalují rezaté krabičky od olejovek.“

„Vy jedna záplatovaná Isabelo!“

„Vy, vy, vy... mlčte, nebo se zapomenu a řeknu něco sprostého.“

„Neočekávejte, že se já s vámi tady postavím. Já jsem vzdělaná dáma a mluvím jenom inteligentně –“

Okresní soud pro přestupky se marně snažil obě dámy srovnat. A když to nešlo, tak s lehkým povzdechem dal je obě zavřít na tři dny nepodmíněného vězení. A dále? Pokračování v příštím čísle.

Večerní České slovo 19. 8. 1929

Paní Cicvářková je poprvé u soudu

(Přestupkový soud)

V chudobě a pokoře žili manželé Cicvářkovi. Zatímco kolem nich v domě i v sousedství kvetl bujarý život, oni dva dleli v ústraní.

Jednoho dne vzdychla matka Cicvářková, pohladila si vrásčitou líc a pravila k svému muži, jenž zádumčivě krouhal si kuří oka starou břitvou: „Mám já to muže! Všechny ostatní ženy užívají, jenom já nic neužiju.“

„A copak bys,“ tázal se otec Cicvářek, „copak bys chtěla užít? Živobytí máme, oděv i byt máme a dluhy žádné. V míru a pokoji žijeme a ty nejseš spokojena.“

„V míru a v pokoji,“ zvolala Cicvářková prudce, „to je právě to, co mě trápí. Jiná na mém místě měla by už soudů habaděj a my pořád sedíme na fleku. Paní Padavková se už třiašedesátkrát soudila, paní Osmerková slavila ondy svůj pětadvacátý soud, i ta Marjánka od domovníků měla už své soudy, jenom já pořád nic. Ach, Cicvářku! Máš na mně velký hřích, že svou manželku aspoň jednou za čas k soudu nevyvedeš –“

„Nač potřebuješ soudy?“ odvětil Cicvářek mírně, „tuhle jsme byli v biografu a v neděli půjdeme zas.“

„Biograf není to, co soud,“ vece paní Cicvářková hořce, „všechny lepší partaje se soudí, v domě se pořád něco děje, jenom já pro chudobu nemohu nic podniknout.“

Tak hořkovala paní Cicvářková. Ale osud se nad ní smiloval a slunko slávy jí zasvítilo. Cicvářkovi dědili. A byly to prý slušné peníze. Když přišla o tom úřední zvěst, tu zvolala matka Cicvářková se slzami v očích: „Tak, a teď jsem ostatním roveň. Teď si na stará kolena pošpendýruju nějaký soud.“

Potkala paní Cicvářková paní Padavkovou. Ta se přívětivě usmála a: „Počasí,“ praví, „se nám nějak kazí.“

„Co je mi do počasí,“ nadula se paní Cicvářková, „já o žádných klepech nechci slyšet. Já to nevedu.“

„Jaképak klepy, paní?“ divila se paní Padavková.

„Známe to,“ dí paní Cicvářková zasmušile, „začínáte o počasí a myslíte, jak byste jednoho pomluvila. Jste samý drb. Nejlépe se vám vyhnout.“

Paní Padavková se na ni zkoumavě podívala a povídá: „S vámi, paní, jsem se – mně se zdá – ještě nesoudila, že máte na mě hubu? Tak abyste věděla, já vám ukážu, jak to u soudu chodí. Na mě si nepřijdete, neb já jsem soudama honěná...“

A včera přišla paní Cicvářková domů, něžně objala svého manžela a zvolala: „Muži drahý! Mám dvacet korun podmíněně. Dost jsem se žinýrovala, když pan rada řekl, že paní Padavkovou dobře zná, protože je to starej kunčaft, ale já že jsem prej nějaká nová firma. Ale nešť! Teď se můžu každému podívat do očí. Za nějaký čas budu u soudu zavedená jako všecky partaje v domě...“

Večerní České slovo 20. 8. 1929

Blechy a současné myšlenkové proudy

(Přestupkový soud)

Mladý a statný úředník s propočítáním válečných let pan Meloun zvedl mírně svůj hlas a pravil: „Nejsem vinen, pane rado. Veškeré řeči, které přítomné dámy přednesly, zakládají se jen částečně na pravdě. Budiž mi dovoleno, abych jejich vývody uvedl na pravou míru.“

„Nuže, mluvte!“

Statný pan Meloun se snivě zahleděl do prázdna a takto počal: „Bylo to na plese soukromého úřednictva. Sál na Slovanském ostrově tonul v lesku. Hudba hrála omamné melodie, zvouc k tancům kolovým a moderním. Dostavil jsem se, oděn ve frak, prováděje svoji vyvolenou dívku i její ctěnou matinku. Chtěl jsem se s ní, totiž se slečnou dcerou, vrhnouti ve vír života a při té příležitosti se jí otázat, nechtěla-li by mne provázet na cestě životem. Tančili jsme vášnivě a dívali jsme se do očí. Její srdéčko bilo bouřlivě, jak lapený ptáček...“

„Počkejte, počkejte... Musíte mluvit o těch blechách.“

„Já už, prosím, držím se těch blech. Moje nevěsta, jsouc celá říčná, přála si oddechu. I dovedl jsem ji pod ochranná křídla její máteři. Vedle ctěné matinky seděly dvě dámy, moje budoucí

žalobkyně. Tyto dámy, ač nerad to pravím, vedly netaktní a do plesu nepříslušející řeči. O zvířectvu, totiž o psech hovořily, což jistě není vhodné téma pro ples.“

„Ale do toho vám přece nic nebylo, milý pane!“

„A jak by nebylo, slavný pane soude? Totiž já... podstaty věci se nedotýkám. Ale musíme mít zřetel k následkům takových úvah. Jedna z nich velebila vlčáky. Jsou prý bystří, všímaví a plní pozornosti k svým zaměstnavatelům. Naproti tomu druhá si libovala ve svém boxerovi. ‚To je,‘ povídá, ‚tvor! Statný, duchaplný a rozšafný.‘ Tak hovořily. Jedna házela druhé na hlavu vlčáka a ta druhá se jí odměňovala boxerem. To by bylo tak dalece v pořádku. Ale najednou cítím, že mě pod škrobenou náprsenkou štípe blecha. Račte si, pane rado, představit, jaká je to útrapa. Blecha rejdí po těle, tu si cucne, onde si cucne a ty ani ošívát, ani podrbat se nesmíš, abys nevzbudil veřejné pohoršení.

Ve svých neskonalých útrapách pravím na adresu oněch dam: ‚Zadržte! Na plese hovořiti o psech – jaké jsou to současné myšlenkové proudy?‘ – Ony nato podrážděným tónem odvětily, že mně do toho nic není, jakým směrem se ubírá jejich konverzace.

Odvětil jsem: ‚A jak by mi nic nebylo do vaší konverzace, any jste sem přinesly blechy? To je hanba hanboucí, do plesu zanášet zvířectvo a své bližní tím obdarovávat!‘ – Tolik jenom, slavný pane soude, jsem řekl. Popírám, že bych jim vytýkal, že mají sukně plné blech, a to je vidět, jaký mají doma sajrajt. O sajrajtu nepadla, prosím, ani zmínka...“

Mladý a statný pan Meloun utřel si čelo krajkovým kapesníčkem a umkl.

Pak se ujal slova okresní soud pro přestupky a vlahým hlasem mluvil o potřebě lidské snášlivosti. Dámy, dojaty, přistoupily na smír a mladý a statný pan Meloun prohlásil, že je ani z blech, ani z ničeho jiného nečestného vinití nemůže. Podepsal se smírcí protokol, a tak se končí naše historie.

Večerní České slovo 21. 8. 1929

Ukradená závět a čas švestek

(Přestupkový soud)

Rezatý pan Holobrada vyslechl žalobu, těžce oddychuje. A když se ho soudce otázel, co tomu říká, odvětil, vrtě hlavou nad během tohoto světa: „Říkám tomu: Čiň čertu dobře, peklem se ti odmění.“

„Já se vás táži, jste-li vinen, jak je psáno v žalobě?“

„Odpovídám: Nevděk světem vládne.“

„Nechci slyšet žádné přísloví. Odpovězte, cítíte-li se vinným.“

„Přísloví napoví, pane rado. Moje odpověď je jasná. Vinen nejsem. I moucha se brání.“

„Pan Kropáč vás žaluje, že jste mu veřejně nadal hadů, které jste podle svého vyjádření hrál na svém srdci, a pak jste mu narazil na hlavu džber a shodil ho ze schodů, čímž dopustil jste se jednak urážky na cti, jednak přestupku lehkého ublížení na těle. Je to pravda?“

„Vymyslí si všelijakých paragrafů! Jest přísloví: Posad' si svini na stůl, i nohy dá si na stůl...“

„Prosím, slavný soude,“ vložil se do toho žalobce, „že mne zase k svini přirovnává. To by se mělo protokolovat. Vlastně nejsem žádná svině a ani nohy na stůl nedávám –“

„Takové jest přísloví,“ odvětil důstojně pan Holobrada, „koho svrbí, ten se škrabe. On dobře ví, proč jsem ho nazval hadem i kyblík mu na hlavu narazil.“

„Tady vy doznáváte?“

„Doznávám, neboť lež má krátké nohy, jak praví přísloví.“

„A proč jste to udělal?“

„To je právě to... Posuďte sám, pane rado. Když se pan Kropáč ke mně přistěhoval, žil na nejnižší úrovni. Jeho duševní obzor byl úzký jako u primitivních národů. Jenom alkoholu holdoval. Nabádal jsem ho: ‚Povznes se, pacholku, je to hanba, jak žiješ. Káži ti, aby ses duševně povznesl, nebo ti roztrhnu hubu.‘ – On nato: ‚Já bych se povznes, ale jak?‘ – ‚Četbou, povídám, se máš povznášet.‘ – ‚Jo, četbou, prej, když já nemám co číst.‘ – I půjčil jsem mu krásnou knihu Tajemství starého žoldnéře aneb Ukradená závět'. Je to kniha, která

popisuje ctnosti a neřesti. Kdo ji přečte, ten je povznesen nad všední kal. Co však on učinil s tou knihou?“

„Co učinil?“

„Je mi hanba o tom barbarství zprávu podati. Použil ji – je mi hanba o tom mluvit – k hanebné potřebě lidské. Nejméně šedesát listů tak zničil!“

„Jo, ale proč?“ namítl žalobce. „Protože já... je teď čas švestek a já v noci velké bolení pocítil. Probudím se. Čas kvapil. Události zrály k rozhodnutí. Nebylo možno otálet. Vyskočím, potmě šmátrám po stole. Uchopím nějaké papíry. Řítím se do tmavé noci. A ráno jsem shledal, že celý prostředek románu chybí. Já však za to nemůžu, protože příroda je mocná...“

„Příroda je učitelka národů,“ opravil ho obžalovaný, „a nebude lidstvo nabádat, aby vandalsky ničilo plody ducha. Jak se tady nerozhořčit, pane rado? Sudťe spravedlivě.“

Byl odsouzen pro přestupek lehkého ublížení na těle k podmíněné pokutě 50 Kč. A co se týče poškození knihy, byl se svými nároky odkázán na pořad práva soukromého.

Večerní České slovo 23. 8. 1929

Utrpení jednoho misionáře v Košířích

(Přestupkový soud)

„Bylo to,“ vyprávěl ten hubený pán, jemuž čouhaly přední zuby z úst tak, že to vyhlíželo, jako by cucal ibišové cukrátko, „bylo to za časného jitra, kdy šedivé mlhy se kutálejí po ulicích, jež v tuto dobu jsou oživeny pouze mlékačkami a flamendry...“

„Podívejte se, pane Rous, ale my tady máme skutečně málo času. Prosím, abyste nás nezdržoval nějakou lyrikou a mluvil k věci.“

„K službám, pane rado. Probudil mne temný hluk. Moje okna vedou na pavlač. Vedle jsou okna náležející k bytu manželů Hroznejšových. Promnul jsem si oči, hbitě vyskočil z lůžka a přistoupil k oknu. A jak jsem k tomu oknu přistoupil – najednou: bim ho! Jakýsi předmět skutálel se mi k nohám. Přihlédnu blíže a vidím: mlejnek na kávu. Uvažuji o tomto neobyčejném přírodním úkaze a opět: bim ho! Emailový kyblík zachřestil na zemi. Moje

podivení vzrůstalo. Byl jsem žádostiv, co bude dále. Dále následovaly: dva talíře, osm příborů a jedna vidlička navíc, souprava kávová, která však nárazu neodolala, k soupravě se přidružilo pár kvedlaček, pak vyletěl cedník svorně s tvrdým kloboukem neboli bouřkou. Takovým způsobem se postupně vystěhovalo celé zařízení domácnosti. Tento výjev mne naplnil podivem, z něhož mě vytrhla šamrle^[7], která by málem byla o moji hlavu zavadila. Jaké to zvláštní věci se dějí, uvažuji. Tu uslyším hněvivé výkřiky a temný rámus. Co to? Zdá se mi, že manželé Hroznejšovi oddávají se výměně názorů. Zarmoutilo mne to, protože jsem stoupencem myšlenky mírové a nerad vidím v manželství disharmonii. Krátce rozhodnut, oblékl jsem přes svůj noční úbor žaket a vstupuji do domácnosti manželů Hroznejšových. Zde jsem uzřel dílo zkázy. Podlaha byla pokryta střepy. Husí peří vířilo vzduchem. Paní Hroznejšová drží v ruce portviš^[8] a z úst se jí linula neladná slova. Pan Hroznejš má jedno oko modré a právě se chystá vyhodit oknem dětskou vaničku.

Postoupil jsem vpřed a dím: „Velevážení! Co to vidím? Jaký to kormutlivý obraz odehrává se před mým zrakem? To jsou nehezské věci... Lepší je žít v lásce a svornosti. Odložte svůj hněv a naplňte své srdce smířlivostí. Bude tak lépe, uvidíte –“

Sotva jsem dořekl tato slova, již cítím, že mne pan Hroznejš bere za límec žaketu a cloumá se mnou. Rrrr – límec povolil a zůstal v ruce pana Hroznejše. Paní Hroznejšová pak se chápe šosů a točila se mnou jako káčou. „Zadržte,“ volám. Avšak nebylo mi to nic platno. Za hrozného povyku vrhli se oba manželé na mě a zasypali mě hanlivými slovy a krupobitím ran. Než jsem všecko uvážil a v hlavě si srovnal, seděl jsem na chodbě v defektním stavu. Takhle se zachází s člověkem oduševnělým, který třímá prapor pokroku! To jsem měl za svou dobrou vůli! Pročež jsem došel k poznání, že s takovými lidmi nelze po dobrém, i obrátil jsem se na pořad práva civilního a žádám o zasloužené potrestání těchto zločinců –“

Jeho žádosti bylo vyhověno. Oba manželé byli odsouzeni pro přestupek lehkého ublížení na těle a urážku na cti do nepodmíněného vězení v trvání tří dnů.

Večerní České slovo 24. 8. 1929

Neměl vousy, a tak to byl tedy ouraz

(Přestupkový soud)

„Pan Bumba! – Pan Pukavec!“

Na zavolání zapisovatelovo vešli do jednací síně dva muži. Oba byli stejně velcí, stejně zavalití a oba měli pěšinku uprostřed; jenom jeden z nich, totiž pan Pukavec, měl švihácké, bílé kalhoty a rozhalenou košili.

Jejich věc je taková: Pan Pukavec má zastoupení orchestrionů a jeden takový stroj dodal panu Bumbovi. Když se tak stalo, rozmyslel si věc, zavolal si mládence, aby stroj zase odnesl. „Beztoho,“ pravil pan Pukavec pesimisticky, „on by Bumba nezaplátil. Je ožralec a outrata. Orchestrion by prolil hrdlem a já bych krejčary neuviděl.“

Mládence došel k panu Bumbovi a pravil: „Pane Bumba, máte vrátit orchestrion, neboť byste ho prolil hrdlem. Jste totiž ožralec a outrata.“

Pan Bumba neřekl tak ani onak a vrátil orchestrion. Pan Pukavec se tázal mládence, co pan Bumba říkal. Mládence řekl, že nic.

„A měl vousy?“ tázal se pan Pukavec.

„Kdo?“

„Pan Bumba.“ – „Neměl.“

„Tak to je ouraz. Ten Bumba, co nemá vousy, není ožralec. To je jen ten s fousama.“

Ale bezvousý pan Bumba žaloval pro urážku na cti. Před soudem pan Pukavec nepopřel žalovaných výroků, ale pravil: „Pane Bumba, já se vám divím, že si to berete. Jak jsem slyšel, že nemáte vousy, už jsem viděl, že jsem chybil, a když mně vás ukázali, hned jsem vzkázal, že se vás to netýká...“

„To je všecko hezké,“ odvětil zarputile pan Bumba, „ale když já jsem teď před veřejností pošpiněný. Před zraky hostů mně odvázejí orchestrion a já jsem zničený na cti –“

„Pane Bumba,“ zvolal pan Pukavec pateticky, „já jsem obchodník, a teda promyšlený člověk, který je s lidstvem ve styku. Přece já bych... už z úcty k vašemu panu otci, k němuž jsem co špunt běhal pro pivo, takhle malinký, prosím, pane rado, jsem byl, když jsem pro pivo chodil, tenkrát stála sklenice šest krejcarů a později sedm... Vás, Bumbů, je přece velká síla, vy jste četná rodina, takže omyl se mohl lehce stát.“

„Omyl – neomyl, já jsem pošpiněný,“ zatvrdil se pan Bumba.

„Pane Bumba, já se divím směru vašeho života, když vám říkám, že to nejste vy, an nemáte vousy. Kdybyste měl vousy, tak budu stát za svým přesvědčením a do očí budu opakovat: Ano, tak jest, pane Bumba, jste-li vy ten s těma fousama, pak jste ožralec a orchestrion vám nesvěřím. Ale vám, pane Bumba, vám beze všeho prodám na úvěr deset orchestrionů.“

„Tak mu to odpusťte,“ přimlouvá se soud, „vidíte přece, že sám doznává, že se zmýlil, když nemínil tím výrokem vás, tak jaképak soudy?“

Pan Bumba vrtí hlavou: „Já vím dobře, že on by mi to neodpustil, kdybych já se proti němu takovým způsobem provinil. On mě očernil a teď jsem namydlenej... Přece já tadyhle živnostník – ono je to na pováženou. Já, než bych vypil kapku alkoholu, radši to dám vypít cizím lidem. Já mám srdce jen pro hosty. Když jsi můj host, tak si pij, já ti přeju a sám si to odepřu... Tak jaký jsem tedy ožralec?“

Pan Bumba mluvil hodnou chvíli o své hořké urážce a nořil se v hlubiny chmurných pocitů. Mezitím oba advokáti sjednali smír a pan Bumba podepsal protokol s tváří křesťana, jemuž bylo ublíženo, ale který odpouští pro věčnou odplatu.

Večerní České slovo 27. 8. 1929

Napiš své malé Denise

(Přestupkový soud)

„Miláčku, je tomu již celý týden, co jsi mi nenapsal ani řádky. Celý týden! Jak můžeš být tak ukrutný, miláčku? Vzpomínáš naší společné poslední neděle? Bylo to v Bois de Boulogne. Pozdní léto barvilo listí stromů do šarlatova. Projížděli jsme po bílých cestách v lehkém cabu^[9]. Já sama řídila spřežení, neboť můj štolba Ambrož si vyžádal dvoudenní dovolenou. Pak jsme snídali ve venkovské restauraci, já byla veselá a dovádívá, ale ty jsi byl zasmušilý a odpovídal mi jednoslabičnými slovy. Co Tě trápí, můj hochu? Vždyť můj dobrý papá, hrabě de Crepdechine, vzdal se již svého odporu a stanovil pevně den našeho sňatku. Jak se těším...! Proč ale mlčíš, Ty zlý? Nemeškej a napiš několik řádků své malé Denise.“

List ležel po celý den pohozen na stole. A druhého dne vyhodila paní Půlkrábková svého podnájemníka pana Herzinu. Neobešlo se to bez prudkého rámusu. Paní Půlkrábková nazvala pana Herzinu flamendrem a uličníkem. Poté ho uhodila deštníkem, když pan Herzina se

odvážil nazvat svoji bytnou satorií. Pan Herzina, zalykaje se zlostí, běžel k advokátovi. Paní Půlkrábková učinila totéž.

„Dobře mi můj starej říkal,“ dí paní Půlkrábková hořce, „abych mu nepodstrojovala. Kdoví, povídal, jestli to s Blaženkou spravedlivě myslí. A já hloupá husa jsem ještě starého okřikovala a panu Herzinovi jsem dvakrát přimast’ovala. Aby pukl! Vykrmil se u mě jako pašík a teď jsem u něho satorie. Takový je světa běh! Zatímco jsem svého starého odbývala s hrnkem kafe, tomu Herzinovi jsem dala vrchovatý, talíř škvarků a ramfál chleba. No, aspoň mám poučení –“

„A copak vy, paní,“ odvětil pan Herzina, „copak jste se najednou tak osopila? Dal jsem vám k tomu příčinu? Jaký jsem já u vás flamendr? Za svého života jsem se akorát jednou napil a to platil mistr na svůj svátek. A uličník žádný nejsem, já vždycky dbal na dobrý mrav –“

„Aj, aj,“ pošklebovala se paní Půlkrábková, „povídá, že dbá na dobrý mrav. Hahaha! Když vstoupí do cimry, tak nezdvihá nohy a hadry mi shrnuje. Ty bych mu konečně odpustila, ale že zapomněl na slovo, které mi dal, co se týče Blaženky, to je bídáctví. Kvůli nějaké francouzské hraběnce zapomene na naši Blaženku, takovýho dobráčka...“

„Jakou hraběnkou?“ tázal se pan vrchní rada.

„No, však on dobře ví... Tu hraběnkou, co si s ní dopisuje.“

„Vy si dopisujete s hraběnkou?“ obrátil se soudce na pana Herzinu.

„Totiž...“ zarděl se pan Herzina, „to je tak: Já jsem čet v jednom románě milostné psaní a to se mi tak líbilo, že jsem si je opsal a poslal poštou. Chtěl jsem vědět, jaké jsou to pocity, když jednomu píšou hraběnkou...“

„Á ták! No, to je jiné! A jak to myslí pan Herzina s naší Blaženkou?“ Pan Herzina to myslil dobře. Dal své slovo a to slovo platí.

Pan Herzina i paní Půlkrábková vzali svou žalobu zpět. A odcházeli usmířeni paže v paži. Obáváme se, že se malá Denisa odpovědi nedočká.

Večerní České slovo 29. 8. 1929

Kterak se staneš milým společníkem

(Přestupkový soud)

Adolf Niněra, nepatrný a čist'ounký stařík, má rád vážné rozhovory, a proto vyhledává lidi, aby s nimi přetřásal ožehavé otázky. Nejraději má letní hosty, pokládaje je za lidi zkušené a světem zběhlé. S takovými je nejlépe si podebatovat o všelijakých záležitostech. Adolf Niněra je penzista, a proto mu zbývá dost času, aby se mohl nořit do ideových hloubek a odtud vylovit leckterou duševní perlu.

Adolf Niněra v poledne vyhledává restaurace, kde obědvají letní hosté, slušně pozdraví a dívá se oddaným pohledem do úst, kde mizejí kusy vepřového a knedlíky. Kývá hlavou a praví: „Šmakuje? – To je dobře, to je velmi dobře. Schvaluji. Nejlepší u všeho je, když žaludek dobře vaří. Pak je celý svět veselejší. Pane – ne vy, myslím toho tlustýho pána – pane, visí vám kus zelí z vousů.“

„Děkuju,“ pravil ten tlustý a utřel si knír.

„Není zač,“ dí stařík a pokračuje: „Jo, žaludek, to je to hlavní. Někteří mají takovou slabou náuru, že nic nesnášejí. Jsou i takoví, kteří když vidí tlusté, tak se jim žaludek obrací. Zle a zle. Znal jsem jednoho, na kterého přišlo u stolu vždycky dávení. Ten pán byl touto vlastností proslulý a ostatní strážníci vždycky od něho odesedávali, aby jim oděv nepotřísnil.“

Tato zvěst byla stolní společností přijata s ponurým mlčením.

„Žaludek a střeva,“ rozprávěl pan Niněra svou ideu, „je počátek a konec všeho. Když jsem byl mladý, tak jsem byl široko daleko vyhlášený jedlík. Co já toho dovedl spořádat, to už ani nebylo hezké. Velicí páni z celého kraje chodili se na mě dívat. Všecko za mne platili a sázeli na mě velké obnosy. V soutěži v jídle podařilo se mně porazit daleko široko obávaného jedlíka, nějakého Krumpěrského. Můžete si představit, jak byli na mě rodáci pyšní. A to jsem se vám napral, že jsem seděl jako špalek a jen krkal a škytal –“

Kdosi ze společnosti temně zavrčel.

„Taky mně,“ děl stařec s úsměvem, „taky tak kručívalo v břiše. Střeva mi hrávaly celé árie jako v opeře. Točil jsem palci na břiše a poslouchal jsem to jako koncert. To bylo ještě dlouho před vynalezením rádia.“

Stařec si povzdechl: „Jojo, bývaly doby... A dnes? Podívejte se na mne. Je mě jen troška. Trpím, pánové milí, velmi trpím. Zácpa mne sužuje a musím užívat koření. Když je nejhůř, tak musí ke mně přijít babička s rychlou pomocí. Jako dnes. Musela mi dát tři klystýry, než vyšly ze mě kousky jako oříšky, nemlich takové kousky, jaké má támhle ta slečinka na talíři.“

Sklepník přistoupil k panu Niněrovi a požádal ho, aby se vzdálil.

„Co dělám?“ bránil se stařec. „Slušně bavím hosty. To je to celé. Měli byste mi být vděční, že vám podporuji živnost –“ Nebyli mu vděční, ale popadli ho za šosy a vyhodili ho ze dveří.

Stařík podal žalobu pro urážku na cti, která však byla zamítnuta, když se zjistilo, že se rád opíjí a v podnapilosti obtěžuje svými řeči.

Večerní České slovo 30. 8. 1929

Miloval ji rozdílem třídy

„Pane obžalovaný,“ pravil přestupkový soud, „tadyhle slečna Žebírková na vás žaluje ošklivé věci. Co tomu říkáte?“

Pan Šimr si srovnal kravatu a odvětil: „Tady se nedá moc říkat, jen mlčet a tiše trpět se dá.“

„To ne,“ mínil soud suše, „jste žalován, že slečnu Žebírkovou pronásledujete potupnými řeči, a konečně že jste jí 15. července v jedné zahradní restauraci ztropil veřejný skandál.“

„Abychom porozuměli té záležitosti,“ děl pan Šimr, „musíme svůj zrak upřít do nedaleké minulosti. Nuže,“ vypravuje: „Je to v zimě. Ve slavnostně osvětleném sále koná se ples hostinského pomocnictva. Oblékl jsem se ve slavnostní háv a navštívil jsem tanec. Tam jsem poprvé spatřil slečnu Žebírkovou. Měla modré šaty, i povahou se mi líbila. Přikročil jsem k vyměňování názorů a vyzval ji k tanci. Byl jsem tenkrát v dobré formě a měl jsem energický nástup. Usiloval jsem o čestné seznámení a splynutí duší a moje útočné akce v tomto směru byly dobře zakládány. Již na tomto plese zaznamenal jsem první úspěch. Svolila, abych ji doprovodil domů, a tam z rohu jsem získal políbení. Náš game se utěšeně rozvíjel. Útoky se střídaly s protiútoky, hra byla ostrá, ale nikdy nepřekročila meze fair play. Měl jsem ve slečně Žebírkové důstojnou partnerku. Také ona byla v dobré kondici, což svědčilo o tom, že byla odpočata a že nepřepínala svých sil. – Avšak v druhém poločase se obraz hry změnil. Tatam byla přesná souhra a vzájemné porozumění. Slečna Žebírková počala si libovati v sobecké hře

na úkor celku. Brzy jsem konstatoval nápadný pokles formy. Zatímco já v nezištném elánu vydával ze sebe vše, slečna Žebírková nahrazovala nedostatek kvalit přílišným řečením a gestikulací, což nesvědčí o její disciplíně. Brzy dopouštěla se na mně četných faulů, což jí vyneslo nejedno pokárání i ze strany její matinky, která jí jinak zřejmě stranila. Znechucen počal jsem jí oplácet rovné rovným a náš počáteční dobrý poměr změnil se v řadu pustých excesů, což zajisté neposloužilo dobrému jménu tak ušlechtilého sportu, jako je láska... Když pak jsem ji přistihl v několika ofsajd pozicích s mými přáteli, tu propukla moje nevole plnou silou, zejména když její přestupky proti fair play zůstaly matinkou, která fungovala co rozhodčí, netrestány. Taková je moje historie, slavný soude. A ačkoliv jsem to nebyl já, který první překročil pravidla, podala slečna Žebírková protest proti mně k rozhodující instanci. Prosím, aby o tomto případě bylo souzeno spravedlivě... Já ji miloval rozdílem třídy, ona však po počátečním elánu odpadla.“

Pan Šimr byl odsouzen k pokutě dvaceti korun podmíněně na rok.

Po rozsudku se ho zapisovatel tázal: „Vy jste fanoušek?“

„Ano.“

„Kterého klubu?“

Pan Šimr se zarděl a odvětil tiše: „Unionu Žižkov.“

Večerní České slovo 31. 8. 1929

Páně Hustilkova soudní teorie

(Přestupkový soud)

„Á, pan Hustilka! Pěkně vítám! Z dovolené, z dovolené? Kdepak jste pobýval?“

„Ále, pane soudní rado, to vědí... V Písku jsem seděl u krajského.“

„No, vidíte... Aspoň jste byl po ta vedra v chládku. Copak jste to zas provedl?“

„Já? Nic.“

„No, vy vždycky nic. Hm... Tak se podíváme do spisů. Poslyšte: Dne 28. července přišel jste do hostince v podnapilém stavu a obtěžoval hosty. Chodil jste od stolu ke stolu a vypíjel

zbytky piva ve sklenicích. Když jeden host se odebral ven, tak jste mu vypil pivo. Číšník vás napomenul a vyzval, abyste se vzdálil z místnosti, načež jste způsobil kravál, číšníkovi a hostinskému pustě vynadal. Když pak vás podomek vyhazoval z lokálu, tak jste ho udeřil lahví sodovky a způsobil mu lehké zranění. Co máte k podotknutí?“

„K podotknutí mám,“ odvětil pan Hustilka, „že jak číšník, tak i hosté i hostinský jsou lidé nepoučený. Oni nevědí nic o základech občanského práva. S nevědomci je těžko se přít. Oni nevědí, že dopíjet sklenice je mé dobré právo, ale vysvětlete jim to. Oni nepochopí a spustí křik...“

„Jak to, že dopíjet sklenice je vaše právo?“

„Podívejte se, pane soudní rado, nám, právníkům, musí to být úplně jasné.“

„Co? Vy že jste právník? To slyším poprvé.“

„Zajisté že jsem právník. V mladých letech byl jsem za písaře u advokáta. Protože mně zdraví nesloužilo, tak jsem toho nechal a chytil se alkoholu. Vždycky jsem se zajímal o právníckou vědu. Já mám čtyři latinské školy, to není jen tak...“

„No, ale že byste měl právo jít do hostince a vypít hostům pivo, tenhle názor by, myslím, neobstál ani v teorii, ani v praxi.“

„Já nevypíjel pivo hostům. To je omyl. Já dopíjel pouze zbytky. A co jsou zbytky piva v teorii práva?“

„Nuže?“

„To je přece jasné. Zbytky piva ve sklenicích jsou *res nullius*, to jest věc ničí. Právoplatný vlastník piva opustil zbytek a vzdal se ho. Nyní je otázka, komu ten zbytek náleží. Patří hostinskému či vrchnímu? Odpovídám: Nikomu, protože to je *res derelicta* neboli věc opuštěná. A věc opuštěná se nabývá okupací. Neboť jak víme z teorie římského práva, vlastnictví věci opuštěné nabývá ten, který se chopil držby. Nuže, pane soudní rado, já se chopil opuštěných zbytků piva a užil je.“

„Hm... V tomhle byste měl pravdu. Ale proto nejste žalován. Na vás je vznesena žaloba pro přestupek urážky na cti a přestupek mírného ublížení na těle. V této věci se máte odpovídat.“

„To mě nezajímá, neboť to patří do sféry trestního práva. Já si přeji pouze, aby byl uznán můj *iustus titulus* chopiti se věci opuštěné, v tomto případě zbytků piva ve sklenicích.“

„To zase není naše věc. Doznáváte, jak je na vás žalováno?“

„Spánembohem: doznávám.“

Pan Hustilka byl uznán vinným a odsouzen k vězení v trvání jednoho týdne.

Večerní České slovo 2. 9. 1929

Paní odcestovala k matince

(Přestupkový soud)

Je už takový zákon, že manželka, která se nepohodne s mužem, zapakuje kufr a odjede k mamince. Snad tomu bývalo tak již u jeskynních lidí, jistě však u stalých Egyptanů, jak učenci dokazují. Není tudíž divu, že i paní Kalandrová byla stoupenkyní této ideje, tradicí posvěcené. Po každé neshodě uložila své movité věci do kufru, nemovité věci pokropila hořkými slzami a to všecko (movité věci i hořké slzy) zamkla a s kufrem odcestovala k mamince. Protože pak neshody v domácnosti Kalandrových byly časté (bylť pan Kalandra mlsný na ženské), byly i hojné ony propagační zájezdy k matince. A to bylo zejména umožněno tím, že matinka paní Kalandrové bydlila zrovna naproti, přes konk^[10]. Matinka vítala svoji nešťastnou dceru s nářkem, dlouhou chvíli setrvala matka s dcerou v objetí; přitom štkala dcera na ňadrech své matky; ňadra matčina byla mohutná; matka se nazývala Matyllda a vážila 105 kg.

Je samozřejmo, že takové zájezdy k matince Matyldě nemohly ujíti pozornosti sousedstva. Pokaždé, když paní Kalandrová táhla svůj kufr s hlasitým kvílením po chodbě, otvíraly se katry a ve skulinách se zjevila nájemnická hlava. Zejména paní Policarová nalézala v těchto výjevech zalíbení. Paní Policarová také se o tom vyjádřila, že „turistický ruch se utěšeně rozvíjí“, což vedlo také k soudu. Ostatně o tom až pak. Napomínáme se, abychom vypravovali po pořádku.

Tak tedy paní Policarová: „Slaměný vdovec? To věřím! To si dáváme do nosu!“ – „Co tím míníte, paní?“ tázal se pan Kalandra, zdvihaje obočí. – „Hehe!“ – „Jaképak hehe! Odpovězte!“ – „No, já slyšela –“ – „Co jste slyšela?“ – „No, já viděla... Viděla jsem, jak se

panička stěhuje k matince. Inu, jsou to věci. Panička zavítala na letní pobyt a pán, to se ví, užívá světa! Mám pravdu?“

„Paní,“ odvětil pan Kalandra pobouřen, „zdá se mi, že strkáte svůj nos, kam nemáte! Nazval bych vás starou čarodějnici nebo babou princmetálovou, kdybych nebyl inteligent.“

„Inteligent!“ zavřeštěla babka. „Starý korouhevník, a ne inteligent! Ubohá paní! Své mládí a veškeré vnady mu obětovala a on tady, uličník starý, hambatý, nemodlený, nemytý, na hřebíčku přibitý!“

Mezitím matinka Matylda uvařila kafe, kafe se vypilo, matka s dcerou si povídaly, jací jsou dneska mužští, načež se hlučně pohádaly a u soudu vidíme paní Kalandrovou po boku svého manžela, jak sype řeřavý popel na hlavu jedovaté paní Policarové. Neboť tak se sluší a patří, aby žena držela s mužem.

Protože se paní Policarová s panem Kalandrou nesmířila, tak se nemohla srovnat žaloba s protižalobou, oba dostali po dvou dnech tuhého vězení nebo 100 Kč pokuty.

Večerní České slovo 6. 9. 1929

SHS v trestním soudnictví

(Přestupkový soud)

Býti synem svého otce je zaměstnání dosti příjemné. Starý Homolka byl chudých rodičů synek, ale pilností a šetrností přivedl to tak daleko, že již ve čtyřiceti letech se honosil takovým břichem, jakého nemá ani celá vyšehradská kapitula. Ono panděro stalo se okrasou jeho rodné obce; i nelze se diviti, že ho občané zvolili do obecního zastupitelstva.

Je známo, že synové slavných otců nebývají vždycky z nejpodařenějších. To už je zákon přírody. Pan Joe Homolka mladší žil ve stínu svého velkého otce, jsa zaměstnán v jeho závodě co účetní. Joe Homolka mladší měl svou kánoj, zpíval k bendžu trampské písně, měl čas od času svou autoděvu a jeho pan otec platil zaň měsíčně příslušnou částku autoalimentů. Pan Joe Homolka byl veskrz moderní muž. Zatímco pan Homolka starší se ožíral pivem, mladší pan Homolka měl své oblíbené drinky a koktejly. Svět se zkrátka mění: teď máme to rádio a vzducholodi, a tak se nesmíme divit tomu, že pan Joe Homolka mladší byl muž moderních názorů, bez předsudků.

Avšak nelze říci, že by pan Joe Homolka mladší nectil pana Josefa Homolku staršího. Naopak. Představoval se: „Jsem Joe Homolka, syn pana Josefa Homolky, velkopřumyslníka a člena obecního zastupitelství.“

Tolik musíme předeslat, abychom porozuměli dalšímu. Pan soudní rada: „Pane Chocholíne, tadyhle pan Joe Homolka vás žaluje, že... Počkejte, kde to mám... Hm... Poslyšte žalobní spis: Dne 28. července dostavil se do hostince U Žebříku pan Chocholín v průvodu jedné dámy a dvou pánů. Já jsem právě hrál kulečnick s panem Šnajdrem, berním oficiálem. Když mne spatřil, ukázal hůlkou na mě a pravil k svým průvodcům: Velectění, tady vám ukazují největší pamětihodnost našeho města. To je SHS. Výrokem tímto cítím se v posměch uvržen a na cti poškozen a žádám za potrestání původce této urážky.“

„Co tomu říkáte, pane Chocholíne? Je to tak, jak to v žalobě stojí?“

„Ano, prosím,“ zardívá se pan Chocholín, „ale já to nemyslel v urážlivém úmyslu. My panu Homolkovi říkáme obecně SHS.“

„A co to má být, to SHS?“

„To znamená: Starého Homolky Syn.“

„Tak jest,“ zachraptěl pan Joe Homolka, „a v tom spatřuji urážku a žádám za potrestání.“

Avšak soud byl jiného názoru, a poněvadž v uvedeném výroku nespatriil urážlivého úmyslu, byl pan Chocholín obžaloby zproštěn.

Večerní české slovo 7. 9. 1929

Běh času, jak se jeví v délce sukni

(Přestupkový soud)

Paní Parýzková (ta, co jí loni touhle dobou nechala služka připálit husu), paní Melichová, co podědila, a paní Handlová, která mohla udělat štěstí, nebýt toho, že si ji vzal ten její člověk, seděly před vraty a usuzovaly o věcech tohoto světa. Byl teplý soumrak a vlídně páchly pražské stoky. Tyto tři dámy neměly už si takřka nic povídat, když tu kolem šla paní Pilíková.

„Majoucta,“ zaševalila ta dáma a odšuměla za roh.

Paní Parýzková dívala se chvíli směrem, kudy ten kousek hedvábného etamínu, do kterého byla zabalena paní Pilíková, zmizel, i nabrala dechu a takto počala: „Viděly jste ji, mé dámy? Viděly jste ji, křehotinku? Jak se natrásala, ta jedna... Ona si myslí, kdoví jak není mladá, a zatím má už svoje kanonická léta za sebou. Jo, to bych nesměla být pamětnice...“

„Vypravujte!“ zvolaly dámy, které byly dychtivy poučení.

„Jo,“ vzdychla paní Parýzková, „když si tak vzpomenu, Bylo to roku 1903. Byl taky krásný večer a já si mazala záda francovkou. A stará paní Pilíková chystala se s dcerou na bál. Ony vždycky jenom užívaly a debužírovaly, zatímco já měla regma. Tenkrát, mé dámy, byla už na vdávání a měla plesové šaty s krajkovou vlečkou. Chodila s jedním pánem, co študoval na doktora. On ji pak nechal, protože to byl inteligent a potřeboval peníze, aby se udělal pro sebe!“

Paní Parýzková si přetřela čelo a pokračovala, ponořena jsouc v teskné vzpomínky: „Léta plynou, mé dámy, copak je to platné... Píše se rok 1910. Pochovala jsem svého muže, neb v něm chytla kořalka. Paní Pilíková se chystá s dcerou zase do plesu. Tentokráte má šaty z modrého hedvábí a na ramenou má růži a na tváři hromadu pudru. Měla známost s jedním inženýrem, ale ten už byl ženat a měl hromadu dětí...“

Dobrá paní upřela svůj nvyý zrak na lampáře, který zažíhal plynovou svítilnu.

„Vidím ji,“ šeptala zádušně, „jak postává u domovních vrat a muchlá se s poddůstojníky. To bylo v roce 1915. Litice válečná zuřila v plné síle a ona měla jeden týden četaře od dělostřelectva, druhý účetního poddůstojníka, aby ho třetí týden zaměnila za šikovatele od doplňovacího velitelství. Kolik národů tehdy obdařila svou láskou! Tenkrát, dámy, nosila sukně jen tak dlouhé, že jí sotva zakrývaly lýtka...“

„Přehnal se litice válečná,“ rozprávěla paní Parýzková dále svou řeč, „a my jsme si všichni oddychli po třistaleté porobě. I ta Pilíková. Dala si ustříhnouti drdol, nabarvila si rty a namluvila si filmového herce. Tenkrát zkrátila sukni tak, že celá lýtka se ukázala světu...“

Paní Parýzková zdvihla prst: „A nyní máme už republiku jedenáctý rok. Slečna Pilíková propadla úplně poválečné demoralizaci. Když se tak na ni dívám, tak si říkám, že bahno velkoměsta je proti ní hadr. Trdluje moderní tance, všecky bary zná nazpaměť a cucá alkohol slámkou. Dokonce se tak spustila, že miluje přírodu, dávajíc jí přednost před hotely. Namluvila si trampa, s kterým se učí poznávat krásy milé vlasti. A její sukně? Ty jsou tak

krátké, že nezaslouží jména sukní. Půjde-li to takhle dál, pak bude už chodit docela nahatá. Jo, ona pořád mládne, ačkoli mnohá a mnohá léta se přehnala přes její věkovité mikádo. A s tím skautem byla v tom a dala si pomoci. To je statisticky dokázáno. Tak to je tedy ta slečna Pilíková.“

Načež paní Parýzková hlučně zazívala a přála všem dobrou noc.

Potom jsme se s ní zase sešli u přestupkového soudu, kam ji pohnala paní Pilíková pro urážku na cti. Dostala sedm dní tuhého vězení, a to nepodmínečně, protože to byl už sedmnáctý trest pro urážku na cti.

Přijala trest s hořkým úšklebkem: „Až vyjdu z arestu, bude ona zase o sedm dní mladší.“

Večerní České slovo 9. 9. 1929

Jak pan Čurbes ztratil dva body

(Přestupkový soud)

„Pane vrchní,“ zvolal pan Čurbes přes celý lokál, „potřeboval bych partnera na kulečnick. Ale to vám říkám, musí být v tom oboru verzírovaný, pan Čurbes s každým nehraje!“

„Pro-sím!“ vyjekl číšník a povyskočil. Po chvíli se vracel s malým mužíčkem odulé tváře a smutných očí; uzal kravaty měl za uchem.

„Jsem Brantwein,“ pravil smutně a uklonil se panu Čurbesovi.

Pan Čurbes ho úkosem změřil a mínil: „Hm... Těší mě, pane Brantwein. Ale já jsem člověk mohutný. Obávám se, že si proti mně ani neškrtnete. Hrajete dobře?“

„Trochu,“ zašeptal skromně pan Brantwein.

„Víte, pane Brantwein, já nerad hraju s nějakým salátem. To mně nepůsobí potěšení. Chcete padesát napřed? Aby vás střapec tak nebolel.“

„Není třeba napřed,“ zachraptěl pan Brantwein.

„Tak dobře. Ale kdo prohraje, platí kulečnick. Souhlasíte?“

Pan Brantwein zazíval a kývl. Měl první šťouch a kiksl. Počal smutně křídovat tágo a lhostejně přihlížel k tomu, jak pan Čurbes robí delší sérii.

Ani pak se panu Brantweinovi nedařilo. Tříkrát vyměnil tágo. Pan Čurbes se d'ábelsky smál a doporučoval panu Brantweinovi študenta do domu, který by ho naučil hře. Brantwein mlčel a smutně kýval. Pan Čurbes hlaholil a vyzýval pana Brantweina, ať jde do háje.

Ale v poločase obraz hry se změnil. Pan Brantwein se přizpůsobil terénu, nasadil tempo a zaznamenal několik cenných úspěchů. Zato pan Čurbes byl jat nervozitou, hrál rozháraně a zahazoval jisté šance. Netrvalo to dlouho a pan Brantwein se ujal vedení. Za nějaký čas hrál sám. Pan Čurbes neexistoval. Vypadalo to tak, že neudělá ani marka.

Pan Brantwein pobíhal kolem kulečnicku, křídoval, šťouchal, dělal triple-buzary, kopfštosy, curykšnipry; nepočítaje v to obyčejné sedláky, duplata a obrácené kvarty. Mezi jednotlivými karamboly vlídně rozmlouval s panem Čurbesem, nabízeje mu osmdesát do sta napřed, jinak že bude mít jistý střapec.

Pan Čurbes se tak zlobil, že se po čase podobal louce zelený, na které se pasou jeleni. Když dohráli, tu pravil pan Brantwein: „Mám štuc minerálky a ten pán platí kulečník.“ Pan Čurbes zaúpěl jak raněná zvěř. Zmítal sebou jako štedrovečerní kapr ve vaničce. Vrhł se na soupeře slovy: „Vy jste parlamentář, podvodný hráč, švindlěř a podfukář.“ A snažil se pana Brantweina srazit k zemi. Pan Brantwein se vytrhl a pravil: „Já se nerad peru.“ Ale pan Čurbes vykasal si rukávy a zařval: „Do ringu, nejsi-li baba!“ A tu pan Brantwein, vida nezbytí, smutně a lhostejně smýknul soupeřem na zem a smutně mu klekl na prsa a s tesklivostí ve zraku vyrazil mu jistý počet stoliček.

U okresního soudu rozluštili ten spor tím, že oba pány podarovali čtrnácti dny tuhého vězení. Pan Brantwein přijal trest smutně a lhostejně, ale pan Čurbes se chytil za hlavu a zaúpěl: „Já jsem v tom nevinně!“

Večerní České slovo 10. 9. 1929

Latině vyučovat možno, ale ty konce!

(Přestupkový soud)

Studující filozofie pan Hamous vypil kávu, utřel si ústa a pak pravil k paní Trlíkové: „Milostivá paní! Lituji, že vás musím zarmoutit, ale je to moje povinnost co pedagoga vám oznámit, že váš syn nezná předložek, pojících se s akuzativem.“

Paní Trlíková vytřeštila oči a spráskla ruce: „Co říkáte, pane profesore? Moje dítě že by neznalo předložek, pojících se s akuzativem? To snad není možné...“ (Zaplakala.) „Tak jsem ho piplala, těch bezesných nocí, které jsem vyseděla u jeho lože, když měl spálu, a nyní... Já tu hanbu nepřežiju...“

„Především,“ odvětil studující filozofie vážně, „neříká se, milostivá paní, tu hanbu nepřežiju, nýbrž té hanby nepřežiji, protože zápor se pojí s genitivem, a zadruhé: Radím vám, abyste dala syna do života praktického, protože, tuším, nemá vloh. Vždyť on, prosím, ani neví, co se klade při frázi *Opust est*. To jsou ovšem neblahé zjevy.“

Paní Trlíková zasténala bezmezným bolem: „Oh, mé ubohé srdce! Já to tušila... Vnitřní hlasové mi říkali: Dej si pozor, Ferdinand neví, co se klade při frázi *Opus est*. Já nešťastná paní. Muž mně prošťuroval věno s lehkými slečnami a pak vzal za své při povodni, a já tu stojím, vdova neblahá, nemám žádného zastání a kluk mi propadne z latiny...“

Zaštkala a vrhla se panu Hamousovi kolem krku: „Neopouštějte mne, pane, neopouštějte vdovu v nouzi... Vždyť já jsem ještě mladá... Ó, jak mně bije srdce! Pane profesore, okoštujte, jak mi bije srdce. Vid'te, pane Hamous, že zůstaneme dobrými přáteli. Přestěhujte se k nám, já vám budu ponožky štipovat, dobře se budete mít na stravu... Vy budete do kluka cpát latinu a my dva budeme usilovat o soulad duší a vyměňovat si názory...“

Během této řeči seznal pan Hamous, že mu paní Trlíková sedí na klíně a hladí mu tvář. Rozpaky se mu zarosily brejle. Chtěl paní Trlíkovou jemně sundat z klína, ale bylo mu toho úmyslu zanechat, protože ta paní byla těžká.

Tohle se přihodilo v lednu tohoto roku. Pan Hamous zůstal u paní Trlíkové, a na její naléhání se dokonce odstěhoval k ní. Syna učil dále latině a s paní si vyměňoval názory. Zdali mladého Ferdinanda vyučil v této vědě, se neví, ale jisto je, že vyměňování názorů doznalo jistého pokroku, což vyvozujeme z toho, že vdova podala na studenta žalobu pro přestupek svedení pod slibem manželství.

Třidvacítiletý student nepopíral, že došlo mezi ním a paní Trlíkovou, abychom tak řekli, k splynutí duší, ale rozhodně protestoval, že by projevil úmysl vzít si pětáctýřicetiletou vdovu za manželku.

Soud studentovi uvěřil a zprostil jej obžaloby. Paní Trlíková byla se svými nároky odkázána na pořad práva soukromého.

Večerní České slovo 11. 9. 1929

Důstojná oslava narozenin

(Přestupkový soud)

Otlá vdova, paní Matylida, oslavila své dvaasedmdesáté narozeniny skromně a nenápadně. Upekla bábovku, uvařila kafe a pozvala si paní Rudolfinu z druhého patra. Sedí paní Matylida u stolu, naproti ní paní Rudolfina a jsou veselé. Paní Matylida je veselá, že má narozeniny a že se jí bábovka povedla, a paní Rudolfina je veselá, že jsou na tu bábovku jenom dvě.

„Tak oni jsou teda veselá, paní?“ tázala se paní Rudolfina. – „Já jsem vždycky veselá. Ať se děje, co chce, já přijímám všechno s veselou myslí. Jiný by se na mém místě dávno oběsil. Už tři dni mám zaraženou přirozenost, ale nejsem proto smutná, protože vím, že to přijde najednou.“ – „Dejž to nebeský tatíček,“ poznamenala paní Rudolfina vroucně, „uvařte si senesový lusky, to dělá měkkou náuru.“ – „Na to já nedržím. Neduh přišel, neduh musí odejít. Já to vyháním štamprlí borovičky. Ta uvolňuje skryté síly v člověku. Můj nebožtík taky vždycky pival borovičku a sloužilo mu to. Kdyby se vždycky držel borovičky, mohl být zde podnes. Ale on to míchal londrem, čertem, alašem a šedou. Copak můj nebožtík! Takový mužský dneska neroste. On musel mít všechno akorát, jinak řádil jako povstalec. Jednou mně převrátil cinkostn^[11], protože nevěděl, kam si dal skřípec.“ – „Tak jste měla veselo?“ mínila paní Rudolfina. – „Vždycky veselo. Veselé bylo naše manželství – bože, když já si tak vzpomenu... Vemou si, paní, ještě bábovku, nežinýrujou se, to já nemám ráda.“ – „Děkuju, já si už vzala.“ – „Jen si ještě ukrojěj. Já nejsem na trochu toho žvance lačná. Vidím, že na to oči vyvalujou, inu, takovou bábovku doma nemají. Když mě vyžerou celou, já proto přece budu ještě veselá. Bože, mě už lidi připravili o víc. Kdekdo přijde, trhá ze mě kusy. Já jsem takový dobrák, já se neumím bránit. Cukr je tak drahý a vy si dáváte čtyři kostky do kafe. Pámbu vám to požehnej. Z vašeho to nejde. Já vím, že vy kostku rozlomíte napolovic a půlku

schováte na druhý den.“ – Paní Rudolfína se zachvěla: „Paní, tohle mně nesmíte říkat. Já k vám přicházím, abych uctila váš památný den, a vy mně tadyhle kousek žrádla vyčítáte. Já vám vzdávám počestnost; i vy mně vzdejte počestnost. Na ty vaše špičky nejsem dělaná.“

Co vám mám dlouho vypravovat. Po chvíli vidíme tuto scénu: Paní Matylda stojí opřena o zábradlí a vrhá smolné věnce své výřečnosti o patro níž. Paní Rudolfína obratně chytá smolné věnce a zručně je vrací odesílatelce. Konec tohoto příběhu, jak jste asi bystře uhodli, je u přestupkového soudu. Obě byly soudem zváženy a odhadnuty jedna jako druhá na padesát korun pokuty.

Večerní České slovo 13. 9. 1929

Šlechtic a žena z lidu

(Krajský trestní soud)

„Zda najde,“ tázal se inzerát, „mladý muž nevšední inteligence, spisovatel a básník v pevném postavení co zást. na provizi, hlubokou, oddanou duši, která by porozuměním pro poezii a větším věnem vládla? Nabídky pod zn.: K nejvyšším metám.“

Slečna Knakvuřtová odpověděla, že je ta, kterou hledá. Má po tatíčkovi větší věno a po matičce hlubokou, oddanou duši. Porozumění pro poezii má sama od sebe.

Brzy nato se sešli. Mladý muž nazýval se JUC.^[12] José Maria Danihelka a taky tak vypadal. Byl štíhlý a moderní, měl inteligentní pleš a světácké kotlety. Privil, že hodlá vydat knihu na okultní náměty s vlastními kresbami. Je nadaný umělec, ale naráží na neporozumění davu. Jeho tělo obcuje s hmotným světem jakožto zástupce továrny na žertovné předměty a společenské hry. Ale zatímco jeho tělo je na provizi a v místě, jeho duše se volně pohybuje v nesmírných, nadhvězdných prostorách. Kromě toho je zaručený předválečný šlechtic.

Ta slečna se nazývala Alžběta a skutečně také ještě nosila hladce ulíznutou frizuru s drdůlkem vzadu. Kromě toho vyšívá kuchařky a má jich hojnou zásobu, všecky s mravnými a nabádavými průpovídkami.

„Má dámo,“ děl JUC. José Maria, „chtěla byste se mnou kráčet životem, a sice tak, že hudba bude hrávat pod našimi okny a fontány budou šumět píseň o věrném milování?“

„Tak jest,“ odvětil drdol a žmolil cíp zástěry.

„Jak jsem šťasten,“ zašeptaly licousy. „Dnes jsou tomu právě dvě léta, kdy jsem vydal svoji první knihu. Moje maminka měla tenkrát nesmírnou radost. A jak se potěší, až se doví o našem zasnoubení. Jste šťastna, má lásko?“

„Jakpak ne?“ zaševalila Alžběta. „Které děvče by nebylo rádo, když se vdává? Sestřenice bude mít vztek, že si vezmu spisovatele a šlechtice. A vy všechno píšete z hlavy?“

„Z hlavy,“ odvětila vážně lysá hlava.

„A jak to tak umíte sesadit?“ divila se Alžběta. „To je asi dar od Boha, no ne?“

„Ovšem,“ přitakal vážně JUC. José Maria. Odkášlal a dodal: „A co se týče tento... mrzkého mamonu... je mi nepříjemno o tom mluvit, ale je nutno opatřit byt a koupit nábytek. Nechtěla byste mi svěřit nějaký obolus?“

„Obolus nemám,“ odvětila prostoduchá dívka, „ale vkladní knížku. Jestli vám to stačí...“

„Stačí,“ děl ten pán s lehkým povzdechem.

Načež Alžběta otevřela skříň, kde měla prádlo svázané růžovými stuhami, a vyňala knížku, která voněla mateřídouškou a kafrem.

Uplynulo několik měsíců. Se spisovatelem sešla se Alžběta ještě jednou v životě, a to u krajského trestního soudu, kde seděl ten pán, jsa obžalován z řady sňatkových podvodů. Dostal osmnáct měsíců těžkého žaláře. Nebyl to první trest; a myslíme také, že ne poslední.

Večerní České slovo 14. 9. 1929

Ten převozník je přece katolík

(Přestupkový soud)

Na řece Vltavě žije převozník, který se vyznamenal tím, že se proti panu profesorovi Hostivítovi dopustil urážky na cti vztažením ruky. O tom podáváme zprávu.

„Pane Komprda,“ tázal se soudce pána s červenou šálou kolem krku, „slyšel jste žalobu? Rozuměl jste jí? Jste žalován, že veřejně a před více lidmi dal jste panu profesorovi pohlavek. Cítíte se vinným?“ – „Necítím, protože jsem katolík,“ odvětil pán s červenou šálou.

„Jakže...?“ – „Jsem katolík,“ opakovala červená šála pevně, „i moji rodičové byli katolíci a celá rodina... V čem jsem se narodil, v tom také umřu.“ – „To je od vás chvályhodné, nicméně neodpověděl jste na otázku. Jste vinen? Dal jste panu profesorovi. Hostivítovi pohlavek?“ – „Ano, protože jsem katolík,“ dí ten pán v odpověď.“ – „A co, prosím vás, má to dělat s katolickou vírou?“ – „Má! Jestli má! Jakpak by nemělo. Poněvadž ten pán mne osočil, jako bych byl Žid –“ – „Nepamatuji se,“ vrtí pan profesor hlavou. – „Najednou se nepamatuje. Tak já vám pomůžu. Bylo to v neděli; že ano? Přišel jste s celou společností ke břehu a volal jste na mě. Je to pravda?“ – „Ano, ale –“ – „A vtom jste mě osočil ze Židů, ačkoli jsem vám žádné příčiny nedal.“ –

„Ale vždyť já se nepamatuji –“ – „Hele ho! On se nepamatuje! Tak co vy! Nemával jste kloboukem a nevolal jste: Hola, Árone! Co? Jaký jsem já u vás Áron?“ Pan profesor chvilku přemýšlel a pak vyjasnil tvář: „Aha! Už se pamatuji. Ale já na vás nevolal Arone, nýbrž Charone!“

„To je prašť jako uhoď. Ba ještě horší. To už bych byl radši Áron než Kcháron. Áron je jako pět Židů a Kcháron je deset Židů.“ – Pan profesor se vlídně pousmál a jal se převozníkovi vykládat jeho omyl. Charon podle řeckého bájesloví byl převozník v podsvětí, který převážel duše na onen svět.

Pan Komprda zasmušile naslouchal a pak pravil temně: „Jestli se domníváte, že jste si to u mě spravil, to se mýlíte. Je to čím dál tím horší. To už bych byl radši Áronem než takovým... Co jsem vám udělal, že mne k pohanům přirovnáváte? Já nejčkon vidím, že jsem vám měl vrazit ne jednu, ale deset, abyste tak učeně lidem nenadával. Když máte něco proti mně, tak mi to, prosím, řekněte po česku a já vám dám správnou odpověď. Ale na řecký slova je škoda ztrácet slov a času; to už je lepší dát jednu po hubě. Moh byste se stydět, pane, tak učenej, a tak sprostěj –“

Pan Komprda dostal skrz to nedorozumění 20 Kč pokuty podmíněně na rok. „Beze všeho,“ pravil, uslyšev rozsudek, „ale kdo jinému Áronů dává, sám je Áron...!“

Večerní České slovo 18. 9. 1929

Tchyně ho přepadla na válečné stezce

(Přestupkový soud)

„Tak dobře,“ rozhodl se pan Coul, „já všechno odvolám a zaplatím útraty, ale paní Petrolínová mi do kvartýru nesmí ani nohou.“ – „To nejde,“ odvětil obhájce té paní, co měla pod okem náplast, „přece nemůžete žádat od matky, aby někdy nešla navštívit svou dceru. Vaše paní tchyně –?“

Pan Coul vrtěl zatvrzele hlavou: „Neznám žádnou matku, neznám žádnou tchyni. Zním jen, a to moc dobře, nějakou paní Petrolínovou. A ta mi do kvartýru nesmí nohou.“

„Vaše tchyně však?“ – „Žádná tchyně neexistuje! Jen paní Petrolínová existuje.“ – „Když jste se oženil s její dcerou, tak je to vaše tchyně –“ – „Já se oženil? Já se vůbec neoženil. Naprosto ne, prosím.“ – „Vy nejste s dcerou paní Petrolínová ženat?“ – „To jsem. Ale neoženil jsem se s ní.“ – „Dovolte, jak to?“ – Pan Coul přistoupil k advokátovi, položil mu ruku na rameno a tázal se truchlivým hlasem: „Byl jste, pane doktore, někdy v Coloradu? Nebo ve Wyomingu? Či v Utahu? Ne? Nevadí. Jste študovaný člověk a dovedete si to představit...“

Jste v širé prérii poblíže jezera Salt Lake. Slunce zapadá za vrcholky hor Rocky Mountains. Spěcháte, ctěný pane doktore, abyste ještě za světla dostihl svého srubu. Ničeho netuše, ubíráte se svou cestou a tu zaslechnete za sebou dusot koně. Než se vzpamatujete, pane doktore, vidíte, že jste spoután lasem a vlečen mužem divokého zevnějšku a ve válečném úboru. Bezbranný jste, pane doktore, přiveden k plápolající hranici a tu vám jest seznati, že jste vydán na milost a nemilost rudým mužům –“

„Já nechápu,“ počal advokát. – „Já vám to vysvětlím. Ten divý muž, to je paní Petrolínová. Ta po mně vrhla lasem a přivlékla mne k oltáři bezbranného. Byl jsem spoután a vydán na milost a nemilost nepřítelům svým. Neoženil jsem se, ale byl jsem oženěn.“ – „Dovolte,“ vzplanula ta paní, co měla náplast pod okem, „já že vás chytila lasem a přivlékla k ohni? Prosím, slavný soude, aby se to protokolovalo. Já mám na to svědky, že vůbec na koni nejezdím, a ani nevím, co je to laso –“ – „To bylo pouze přirovnání,“ řekl důstojně pan Coul, „ve skutečnosti má se věc tak, že jsem jednou k vám přišel na návštěvu a vy jste řekla: Věřuška je v besídce, račte za ní. Já, starý trumpet, uposlechl, a když jsem za půl hodiny vycházel z besídky, byl jsem nenávratně zasnouben. Tomu já říkám býti přemožen na válečné stezce, pročez mi nohou do kvartýru nesmíte.“ – „Jak se můžete opovážit!“ zaječela paní Petrolínová, „tohle si nenechám líbit –“

„Já už vidím, že z tohohle smír nebude,“ mínil smutně soud. „Slečno, pište nacionále.“

Vyšli jsme po špičkách z jednací síně.

Večerní České slovo 21. 9. 1929

Paní Oužická a problém meziplanetárního letu

(Přestupkový soud)

Paní Oužická uspala své nejmladší, které dostávalo zoubky, a pak šla na pavlač, kde se shromáždily sousedky, a zvěstovala: „Tak už je to tady!“ Její družky se tázaly, co jako má bejt.

„No,“ prý, „s tou raketou. Stálo to v novinách, že se poletí raketou na Měsíc a jiné planety.“ Bylo paní Oužické odpověděno, že to, co je v novinách, ještě nemusí být pravda. Projevil se názor, že rakety jsou léčky na chudý lid. Ostatně, každý má svých starostí dost, tak jakéto ještě rakety? Ale paní Oužická je stoupenkyní technického pokroku. Vynálezy uvádějí její mysl v nadšení. „To teď bude,“ horovala, „jiný život. Každý, kdo nenajde tady místo, vyletí si na Mars a tam dostane jistě místo ve fabrice nebo v kanceláři. Já jsem si nechala říct, že tam to mají všechno lépe zařízeno.“ Zadumala se a dále uvažovala: „A co náš pan Dundr? Co tomu asi říká pan Dundr?“

Proč právě pan Dundr?

„Inu,“ odvětila paní Oužická, „nejlepší pohonná látka pro raketu je přece alkohol, jak jsem četla v novinách. A pan Dundr je s alkoholem dobře obeznámen. Alkohol a pan Dundr jsou takříkajíc rovní bratři. Pan Dundr nedá bez alkoholu ani ránu a já myslím, že alkoholu bylo by také smutno bez pana Dundra. Mé dámy, já myslím, že z našeho baráku poletí první pan Dundr. Já se těším, až pan Dundr poletí. To bude velká sláva...“

O této řeči paní Oužické dověděl se ten jistý pan Dundr a velmi se mrzel, protože v tom spatřoval útok na svoji čest. Nejprve vzal na potaz svého věrného bratra alkohol, a když si opatřil větší množství výbušných látek, zastavil se večer před oknem paní Oužické a spustil: „Já že poletím první z baráku? Já? Oho! Na to se ještě podíváme! Nejprve poletíš ty, stará rachejtle! Komínem poletíš přímo na Měsíc, ty technická vymoženosti! Zlomíš světový

rekord, ty meziplanetární dopravo! A já ti svým alkoholem dám takový počáteční náraz, až dosáhneš stratosféry. To se budou na Měsíci divit, tam jistě takovou rachomejtli ještě neviděli –“

Problém meziplanetárního letu byl nato velmi důkladně přetřásán před okresním soudcem panem dr. Mrázem. Slavný soud nabádal ke smíru mezi pohonnou látkou a raketou v zájmu technického pokroku. Ale smír byl odmítnut, a tak byl soud nucen jak pana Dundra, tak paní Oužickou odsoudit k pokutě 50 Kč, podmíněně na jeden rok.

Večerní České slovo 23. 9. 1929

Následkem nemravných řečí Toníček špatně vypadá

„Váš Toníček, paní Pelcířová, špatně vypadá.“ – „A jak by neměl špatně vypadat, paní Dundová, když musí vdechovat nezdravé zápachy.“ – „A proč musí vdechovat nezdravé zápachy, paní Pelcířová?“ – „Protože nemáme čerstvý vzduch, paní Dundová.“ – „A proč nemáte čerstvý vzduch, paní Pelcířová?“ – „Protože musíme mít, jak je rok dlouhý, okna zavřená, paní Dundová.“ – „A proč musíte mít celý rok okna zavřená, paní Pelcířová?“ – „Protože Toníček je nevinné dítě a já si ho nedám zkazit, paní Dundová.“ – „A čím se Toníček kazí, paní Pelcířová?“ – „Toníček se kazí nemravnými řečmi, paní Dundová. Když jsou okna otevřena, tak vnikají do světnice nemravné řeči. Dítě se toho chytne a už propadne nemravnosti.“ – „A odkud přicházejí ty nemravné řeči, paní Pelcířová?“ – „Víme odkud. Z bytu pana Kroutila vycházejí nemravné řeči. Ohromné množství nemravných řečí, já vám říkám, paní Dundová... Jak přijde pan Kroutil z ouřadu, nají se, napojí se, povolí si pásek a už vede nemravné řeči.“ – „A s kým vede ty nemravné řeči?“ – „Sám se sebou. Rozkročí se, mává rukama a už mu to z huby jede. Jedna necudnost větší než druhá. Úplná hrůza, paní Dundová.! – „A co například povídá? Nemohla byste mi jmenovat nějakou tu nemravnost? Jsem velmi na to žádostivá.“ – „Při nejlepší vůli nemohu, paní Dundová, neb já jsem jenom prostá žena z lidu a nejsem v nemravnostech učená. Ale kdybyste jen jednu takovou nemravnost slyšela, tak vám obě uši upadnou. Sviňák je ten pan Kroutil a necuda takový, že se to nedá vypovědět. A skrz tu jeho nemravnost náš Toníček hyne, hyne a hyne a pomoci mu není –“

Také u soudu, kam byla paní Pelcířová citována uraženým panem Kroutilem, nemohla říci ani jednu nemravnost, kterou domněle slyšela z úst pana žalobce. Soud se tedy obrátil na pana Kroutila, aby vysvětlil, jaké to hovory vede sám se sebou, po obědě, když povolí pásek? Pan Kroutil odpověděl: „Jsem ctitel poezie a jako takový, pane rado, vždycky po obědě hlasitě recituji Homéra v řeckém rouše. To je moje jediná radost, na perutích vznešené poezie vznášeti se do nebeských sfér. To je jediná radost státního zaměstnance a to mi nemá být přáno? Za to mám být zván sviňákem?“ Když to všechno obžalované vysvětlili, byla paní Pelcířová dojata a prosila za odpuštění. Pan Kroutil byl nakloněn ke smíru, a tak to paní Pelcířové dobře dopadlo. Od té chvíle otevírá zase okno a Toníček, jak slyšíme, zase dobře vypadá.

Večerní České slovo 4. 10. 1929

Pan Bobrhák se soudí

Ten pán je tlustý, ach, velmi tlustý, a ten pán je řečný, velmi řečný. Třikrát ho museli vyvést z jednacích síní, protože dělá takový rámus jako sentinel, naložený železnými rourami, který se řítí po pražské dlažbě. Ten pán se jmenuje Antonín Bobrhák a žaluje polovici domu a druhou polovici volá za svědky. Sám si vede své spory bez advokáta, protože nepotřebuje advokátských rozumů a protože soudy jsou jeho jedinou radostí na světě. Svědkyně: „Tak jsem šla jednou kolem bytu pana Bobrháka, no, a kolem hlavy, mně litaly puncláky i hrnky porculánové. Zjistila jsem, že to náradí házel pan Bobrhák po své manželce, se kterou měl rozhovor.“ Pan Bobrhák: „Svědkyně! Řekněte mi, jakého druhu byly ty porculánové hrníčky, kterými jsem měl po své manželce házet?“ Svědkyně: „Byly to hrníčky oblého tvaru a byl na nich obrázek Pozdrav z Plzně.“ Pan Bobrhák: „Ha! Křivá výpověď! Žádám, aby byly spisy postoupeny státnímu zastupitelství pro podezření z křivého svědectví. Povedu důkaz svědky, že mám jen hrníčky s obrázkem Pozdrav z Kardašovy Řečice, a nikoli z Plzně. Žádám, aby se to protokolovalo.“ (Hluk a výkřiky) Druhá svědkyně: „A on stál v prvním patře a díval se ze schodů. Dole šla paní Pumličová a on pan Bobrhák plival na ni a volal: „Já tě znám, ty šupno! Ty jsi Havlová z Vídně.““ Pan Bobrhák (Istivě): „Paní svědkyně, co jsem měl na hlavě, když jsem udánlivě plival na osobu, kterou jsem měl nazvat Havlovou z Vídně?“ Druhá svědkyně: „Měl jste na hlavě placatou čepici.“ Pan Bobrhák (vítězně): „Protokolovat! Hned protokolovat! Já vám dám! Dokážu svědky, že jsem placatou čepici přestal nosit roku 1903, protože mně lezly vlasy. A poněvadž tu stává podezření z křivého svědectví, žádám, aby se zavedlo trestní řízení...“ Soudce: „Kdybyste to raději srovnal a snažil se s ostatními

nájemníky vyjít v dobrém... Tak, paní Koušová, co víte o panu Bobrhákovi.“ Svědkyně: „Nic jiného nevím, než že jednou po desáté hodině večer byl v bytě velký rámus, temné údery a úpěnlivé výkřiky.“ Pan Bobrhák: „Ten rámus vznikl tím, že ubíraje se tiše a slušně potmě, shodil jsem z kamen hrnek s vodou. Tím vznikl svrchu řečený temný úder a nyní se naskytá otázka, jak povstaly úpěnlivé výkřiky. Ty povstaly tím, že hrnek mi spadl na kuří oko. Prosím, aby bylo konstatováno, že ve svém bytě mohu úpět, jak chci, a dále aby byli voláni znalci z přírodovědecké fakulty, kteří mají býti slyšeni o tom, že lze potmě shodit hrnek z kamen, a ten následkem gravitace je přitažen k zemi a působí hluk.“ Všechny návrhy pana Bobrháka i jeho žaloby byly zamítnuty. Protože se žalobce o tom rozsudku vyjádřil, že „je to krize našeho soudnictví“, byla mu okamžitě nadiktována disciplinární pokuta.

Večerní České slovo 9. 10. 1929

Věrnost jí sliboval a potom nejedl kapání

Do manželství vstupovala slečna Vlasta s nadějemi růžovými jak vepřový rypáček. Ženich byl blond a pod penzí a kromě toho se jmenoval Ferdinand Šusta. Kdo by nebyl blažen?

První doby manželství byly sladké jak turecký med. Paní Vlasta vařila, pekla a smažila a panu Šustovi se leskla huba blahobytem. Jedl a miloval paní Vlastu; trávil mu dobře a jeho spánek byl tvrdý a beze snů. Ale hojnou krmí zpyšněl a zbujněl. A tak se přiblíží den, kdy pohrdl polévkou s kapáním. Prý kapání nemůže vidět; je mu protivné jako osina v hrdle. V noci se mu zdálo, že ho divocí Saraceni nutí jíst polévku s kapáním pod ztrátou hrdla. Probouzel se zpocen a lál manželce.

I plakala manželka Vlasta a odebrala se k moudré ženě, aby jí věštila osud. Ta prorokovala z karet, že nějaké ženská usiluje o jejího muže. Manžel posud váhá, ale její kouzlo je silné. Ať si dá paní Vlasta pozor, „a budu prosit pět korun honoráře,“ končila moudrá žena svoji věštbu.

„Paní Šustová,“ pravil soudce, „jste žalována, že jste paní Klůckové ošklivě vynadala a portvišem ji přetáhla. Je to pravda?“

„Bere mi muže,“ odvětila paní Šustová temně.

„A jak vám bere muže?“

„Páše s ním nemravnosti.“

„Jaké jsou to nemravnosti?“

„Víme, jaké nemravnosti. Takové, jaké se dělají se ženatými mužskými.“

„Mohla jste na ni podat žalobu pro cizoložství, a ne takhle vystupovat.“

„Jaké cizoložství? O cizoložství nebyla řeč. Mluvím o nemravnosti.“

„Tak co tedy udělala?“

„Udělala to, co pořádná ženská dělat nemá. Nabídla mu polévku s kapáním a on, starý nemrava, ji snědl a ještě si liboval, jak si pochutnal. Povídal, že by se po kapání utlouk, necuda necudná...“

„Jíst polévku s kapáním je necudnost?“

„Jak by nebyla? Ženatý mužský nemá brát nic od cizí ženské. Doma mně nad kapáním ohrnuje nos, milostpán jeden, a v cizině tadyhle... plný hrnek sní. Z flirtu by sežral všecko, a domácí vaření nerad. Nejdřív mně věrnost slibuje, a pak mi kapání nejí. A dvě vajíčka jsem do toho dala –“

Tak ten přestupkový soud viděl, že se paní Vlasta jen z ukrutné lásky přenáhnila, a odsoudil ji pouze k pokutě 10 Kč podmíněně.

Večerní České slovo 10. 10. 1929

Pro dobrou vůli mu narazil tvrd'ák

Dva páni stáli na rohu. Ten jeden byl nějaký Žoužela a ten druhý se jmenoval Koun. A tu šel kolem profesor Nusbaum. Pan Žoužela strhl klobouk, uklonil se až k zemi a zařval: „Uctivá poklona, pane profesore!“ Ale pan Koun stál jakoby nic. Když pan profesor zašel, otázal se pan Žoužela svého souseda: „A co vy, pane Koun, co že nezdravíte?“

Pan Koun se vypjal a pyšně odvětil: „Já toho nemám zapotřebí. Chlapec je, chválabohu, po maturitě a co bych... Beztoho jsem od nich zkusil. Co jsem se jenom do sborovny nachodil, hřbet shýbal: Prosím, pane profesore, syn se přičiní, je to hoch pilný. Celé noci sedí nad knihou a drmolí, vědu do sebe souká. – A pokaždé jsem musel slyšet: „Lépe by bylo, pane Koune, abyste syna vzal ze školy a dal ho do života praktického. Neprospívá, při vyučování

pozor nedává a jiné vyrušuje.“ – Fuj! Ale letos kluk udělal maturitu a teď jsem zase člověk. Kantora zdravit nemusím a svobodně si žiju.“ – „Já,“ odvětil pan Žoužela smutně, „já musím... Žena je v jiném stavu, a ať to bude kluk, nebo holka, půjde do gymnázia. A nebudou-li zdravit, pak moje dítě bude zahubeno. Vědy bude muset zanechat a půjde na řemeslo. A někdy tátu bude proklínat, že si lenoval sundat klobouk z hlavy.“ – Podíval se vyčítavě na pana Kouna a děl: „A vy, pane Koun, taky byste mohl pozdravit, ačkoliv je pan syn po maturitě. Kvůli mně, sousedovi... Pak se mně bude ve zlé vykládat, že obcuji s lidmi, kteří sboru profesorskému nevzdávají počestnost. A já pak budu škodný.“ – „Máte to marné, pane Žoužela,“ vece pan Koun zpupně, „řekl jsem: nepozdravím, a nebude. Těžce jsem si to právo vydobyl. Kvůli kantorům jsem musel školné platit a klukovi študenta držet. A teď, zachce-li se mi, budu veřejně kantorovi nadávat –“ – „To nečiníte!“ zvolal pan Žoužela s hrůzou. – „A učiním, abyste věděl! Plivat před ním budu a budu ukrutný!“ – Pan Žoužela zakoulel očima: „Učiníte-li tak, pak... budete mít se mnou co dělat. Já si škodit nedám. Kdo sáhne na pana profesora, toho zničím!“ – „Uvidíme. Co jsem si umínil, to vykonám. Já ukážu, co dovede Koun!“ – Načež se vypravuje, že pan Žoužela narazil svému sousedu tvrdák na hlavu, a když ho tak oslepil a učinil nezpůsobilým boje, tak ho honil třikrát kolem náměstí, vykřikuje tvrdá slova. – Za tento bujný čin byl pan Žoužela odsouzen ke třem dnům tuhého vězení nepodmíněně.

Večerní České slovo 12. 10. 1929

Pohádka o panu Brd'olovi

Jednou v neděli odpoledne sejdou se tahle dvě dámy na kávu. Sedí u stolu, lámou munzemle do kávy a vedou řeči rozličného obsahu, například že je dnes těžko pořádnou holku dostat, že už nám nastává zima a že to utíká, ani se člověk nenaděje. Pak mluvily o dětech. „Inu,“ vzdychla vdova Dvoukrejcarová, „tak to máte, paní. Já mám velké soužení. Moje Nanyinka nechce mi jíst. Nimrá se mi v tom jídle, ačkoliv já vařím dobře a hodně mastím. Tak já nevím a jsem už z toho celá pitomá. Aby se mi ještě to dítě rozstonalo –“ – „Já to s dětmi umím,“ chlubila se paní Tlampačová, „já mám na tu svou takovou pohádku, že sní brambory se šlupkama, ani nedutne.“ – „Jaká je to pohádka, paní Tlampačová?“ – „To je pohádka o panu Brd'olovi.“ – „O kterém panu Brd'olovi?“ – „O kterém jiném než o tom zrzavém panu Brd'olovi od obce. Takovou pohádku říkám: Jestli nebudeš jíst, tak tě dám panu Brd'olovi. On

chytá psy a ty on peče a smaží. Vlasy si maže psím sádlem a na prsa si přikládá psu kůži, aby mu to vytáhlo soucotě. Pan Brďola páchne psinou na vzdálenost jedné míle a všude, kde se objeví, vítají ho psi strašným štěkotem, větřice v něm přirozeného nepřítele. Panský pes – sprostý pes, všecko je mu jedno. Sní buldoka jako voříška. A to máte vidět tu mou malou, tváře má jako pumlíče, radost se na ni podívat. Vezměte si munzemli, paní Dvoukrejcarová. Co se na mě tak díváte?!“ – Paní Dvoukrejcarová vstala a narazila si klobouk. „Kampak, kampak?“ poděsila se paní Tlampačová. – „Opovažujete se,“ zasyčela vdova, „takhle mluvit o panu Brďolovi, jako by požíral psy! Já vám... To vy nevíte, že jsem s panem Brďolou zasnoubená a že se máme brát tenhle tejden? Já vám ty vaše pohádky omastím...“ Vyběhla ze dveří, mávající deštníkem. Po čase stojí paní Tlampačová před přestupkovým soudem, pohnána jsouc uraženým panem Brďolou. Byla odsouzena k pokutě 50 Kč. Zakývala hlavou a vzdychla: „Těžké časy přišly na milující matky. Už ani pohádky se dětem nesmějí vypravovat...“

Večerní České slovo 14. 10. 1929

„Proč si ten vdovec nevezme matinku?“ naříkala slečna Kristýna

(Přestupkový soud)

Slečna Kristýna, oblá, tuponosá blondýnka s nevinným výrazem v čekankových očích, představuje se co obžalovaná. Pan Klásek, malý, tučný a fialový stařec se šedivými štětinami pod nosem, je žalobce.

Pan Klásek si utírá zpcenou pleš a praví: „Za dnešních časů, pane soudní rado, je těžko žítí osamělému vdovci. Všecko se na něj vrhá, celý svět ho uráží. Jsem, pane soudní rado, člověk majetný, jměníčko jsem si nahospodařil, a tak jsem si myslil, že podzim svého života strávím ve slušnosti a v pokoji. Avšak nastojte! Vyskytla se slečna Kristýna a ta jednomu pokoje nedá a nedá, kdyby ji hrom po poli honil!“

„A co vám dělá, slečna Kristýna?“ ptá se s účastí přestupkový soud.

„No, co dělá,“ opáčil teskně vdovec Klásek, „nic dobrého nedělá, rozumí se. Kdykoli ji potkám, pokřikuje na mě: ‚Vdovče vdovcovatej, v pekle se budeš smažit, když se neoženíš. Oženit se máš a pořádnou ženskou šťastnou učinit!‘ – Pravím jí mírně: ‚Máte to marné, slečno

Kristýno, já se ženit nebudu, neboť mám ženských po krk. Jednou mě Pánbůh vysvobodil z otrockých pout a podruhé nebudu pokoušet Stvořitele...‘ Touto slušnou řečí jsem ji však dopálil a ona teď na mě doráží: ‚Tak jste u mne opice a strašák do zelí, ale ne pořádný vdovec. Hanba na vaši hlavu! Podle statistiky je svobodných ženských taková ukrutná síla a on tady, nestyda starý, pobíhá beztrestně neženatej! Styď se, plesnivý kmete!‘ – Zač já, řekněte sám, pane slavný soudní rado, mám tolik zkoušet od mladých děvčat? Prosím o soudní ochranu, neb jinak by dneska nebylo možno se pořádnému vdovci hnout!“ –

„Je to pravda, slečno?“ obrátil se soudce na slečnu Kristýnu.

Tuonosá slečna se zarděla a zašeptala: „Je, a není.“

„Jak to: Je, a není?“

Slečna pohlédla na podlahu a zaševelila: „To s tím vdovcem je pravda... Je to taky hanba, takový pán a ještě při síle, ale ženit se ne... Zdraví má, peníze má, a proč tedy pobíhá neženatý?“

„Dovolte, slečno, co je vám do toho?“

„A jak by mi do toho nebylo? Takový má udělat nějakou ženskou šťastnou. Například moji matinku. Hodili by se k sobě, ona je ještě fešná. A já bych měla mohovitého tatíčka... a kdybych se chtěla vdávat, věno by bylo a já bych mohla dostat tím pádem dobrého muže. A takhle uvádí pan Klásek veškeré naše naděje vniveč. Matinka je celá nešťastná, že nemá ženicha, a já musím trávit věk bez starostlivého tatíčka...“

Chápeme zármutek nešťastné slečny Kristýny. I soud měl uznání, ale povídal, že nadávat se nesmí, a tak udělil té blondýně 50 Kč podmíněně na jeden rok.

Večerní České slovo 15. 10. 1929

Pan Pučálka táhne do boje proti Turkům

(Přestupkový soud)

Bylo už hezky po půlnoci, když pan Pučálka položil svému sousedu, panu Salamánkovi, tuto otázku: „Jestlipak víš, kdo je největší nepřítel křesťanstva?“ – „Největší nepřítel křesťanstva,“ odpověděl slavnostně pan Salamánek, „je marnost světská!“ – „Chyba!“ vece pan Pučálka.

„Největší nepřítel křesťanstva je Turek.“ – Napil se a pokračoval: „Ty jsi ještě zelenáč a ani nevíš, že je pes hovado. Já ale jsem starý pamětník. Já pamatuju věci! Já vím, co Turek obnáší.“ A vrhl nenávistný pohled v ono místo, kde seděl Vlaho Ibrahimovič, výrobce orientálních cukrovinek. „Turci,“ rozpřádal své ideje pan Pučálka, „jsou takový národ, že je ošklivo mluvit. A snad to ani národ není. Řeč žádnou nemají, drmolí tak podivně, že jim nikdo nerozumí, Boha neuznávají a klaní se, víš komu?“ – „Komu?“ tázal se pan Salamánek se zájmem. – „Verbloudům. To bys měl vědět. Verbloud – to je jejich víra. Bez verblouda nedají ani ránu. Jo, hochu, to já všechno vím z poučných knížek. A ještě jiné věci znám. Každý Turek má několik žen. Taková je u nich, pane kolego, poválečná demoralizace. Děti mají plné domy, a proto, jakmile překročíš hranice, slyšíš takový rámus, že uši brní.“ – „To snad přece ne,“ namítl pan Salamánek. – „Nemluv, pane kolego, když nejsi muž vědy jako já. A jaký je to ukrutný lid. Každému cizinci, když nechce vzývat verbloudy, uřežou nos. Tak je psáno, že Arménci, kteří se drželi své víry a na verbloudy nic nedali, byli všichni beznosí. Pro své náboženství trpěli. Ano, tak jest, pane kolego... O tureckých ukrutnostech byly napsány kroniky... A teď si přišli k nám do Čech a nabízejí našemu národu turecký med. Tím si myslí, že nás navnadí. Ale my jsme lid uvědomělý a nesesedeme na lep...“ – Povstal, přistoupil vratkým krokem k Vlahu Ibrahimoviči, jenž tu, ničeho netuše, loupal ředkvičku, a zařval: „Pryč odtud, nevěřící pse! Proklínám tě do nejhlubší džehenny^[13]! My, křesťané, omažeme ti turecký med o hubu! Potrestám tě za velké utrpení národa křesťanského skrze tvoji ukrutnost!“ – Žaloba viní pana Pučálku i pana Salamánka, že se vrhli na výrobu orientálních cukrovinek a způsobili jí lehké zranění. Kdežto pan Salamánek byl obžaloby zproštěn, byl pan Pučálka uznán vinným a odsouzen pro přestupky urážky na cti a lehkého ublížení na těle do tuhého vězení v trvání jednoho týdne.

Večerní České slovo 16. 10. 1929

Jaký mohou mít nájemníci krásný podzimek?

„To máme letos krásný podzimek,“ pravil uctivě pan Kadrlatý k panu Ud'ousovi. Pan Kadrlatý: katolík, ženat, tři děti, povoláním advokátní písař. Váží osmačtyřicet kilo. Pan Ud'ous: katolík, ženat, dcera na vdávání; majitel realit; před sezónou vážil sto dvacet sedm kilo, nyní sto dvacet pět. Pan Kadrlatý obývá v domě pana Ud'ouse pokoj a kuchyň v pátém patře. Pan Ud'ous změřil svého nájemníka mrazivým pohledem: „Cože máme?“ – „Jako že

máme krásný podzimek, povídám,“ děl líbezně pan Kadrlatý. Majitel realit se ponuře zachechtal: „Máme,“ povídá, „máme! Cože vy máte? Co vy můžete mít?“ Pan Kadrlatý se zachvěl. „Mínil jsem, pane domácí, že jako... počasí máme stálé a že je to dobře, poněvadž...“ Majitel realit přerval mu řeč velebným gestem: „Táží se vás, pane Kadrlatý, jestli si myslíte, že jsme nějací kolegové? Chodili jsme spolu do školy? Pásli jsme spolu skot a brav?“ Hlava mu zčervenala a žluč zakloktala: „Jste můj spolumajitel domu? Jste vy vůbec nějaký majitel?“ – „To nejsem, Bohu budiž žalováno,“ zapištěla partaj, „ale z krásného podzimku je snad dovoleno radovat se i nájemníkům –“ – „Mlčéét! Máte-li krásný podzimek, máte svůj krásný podzimek. Já mám taky svůj krásný podzimek. Ale dohromady spolu nic nemáme, vy... socialisto! Haha, to se povedlo! Prý máme krásný podzimek! To bych si vyprosil! Tady není nic k mání. On se chce jednomu rovnat, jaká opovážlivost... Já nejsem takový majitel, abych nájemníkům zakazoval radovat se z krásného podzimku. Ale co je moc, to je moc. Až vy budete majitel realit, tak budeme spolu mít krásný podzimek, ale jinak se držte toho, kdo je vám roveň... A vůbec,“ zařval mocným hlasem, „kolik vy platíte činži, že si dovolujete takové důvěrnosti? Dejte si pozor, já vás už dávno pozoruju. Touláte se v noci, katr necháváte otevřený, aby lupiči mohli vniknout do domu, na schodech jste rozlili vodu. Poženu vás svinským trapem z baráku, vy hadráři, neourodové, chcíplotino, užitku z vás žádného není.“ – Zakoulel očima a zadupal: „Kš! Už ať jste mi z očí s tím krásným podzimkem –!“ Pan Kadrlatý tiše odešel a pohnal majitele realit před soud. Okresní soud vyměřil majiteli 200 Kč pokuty. Majitel přijal trest s tichým zaúpením: „Jaké jsou to nyní časy, když ani majiteli realit není víra dána?“

Večerní České slovo 17. 10. 1929

Případ pana Pustoryla a pana Pípy

Bila druhá hodina v noci. Na rohu Školské a Vodičkovy ulice stojí dva páni. Pan Pustoryl drží pana Pípu za knoflík a vykládá: „Trumpeta jsi, matěj jsi, Vlastimile, stydím se s tebou objevit ve společnosti. Ty nejsi spolužák, ty jsi Číňan!“ – „A proč bych měl být Číňanem?“ táže se plačtivě pan Pípa. – „To ti hnedlinko vysvětlím,“ dí pan Pustoryl, „Číňan jsi z následujícího důvodu: Proč jsi mi netočil kule, když jsem ti je ukázal? Mluv, bídáku!“

„Nenadávej! Já hraju podle své karty. Myslel jsem, že tam bude na žaludy. Já nejsem prorok. Zato ty jsi mně vyhnal desítku, a tím jsi mne připravil o štych.“

„Než s tebou, raději bych hrál s ašantem^[14]. Ten má o hře větší pojem než ty. Dobře to říkal náš pan učitel, že z tebe do smrti nic nebude. Taky pan Ouholička povídal –“

„Co říkal pan Ouholička?“

„Že když tě vidí, jak lehkomyšlně chodíš na betly, tak že si to ještě rozmyslí, jestli ti dá dceru. Ba ne, řekl, to by zaplakaly moje krejcárky. Jediné dítě nedám tomu Astrachánovi. Jednou jsem ho viděl hrát a už vím, co v něm je.“

„To jistě neřekl pan Ouholička.“

„Oč?“

„Dobrá, já se ho zeptám. A hned! A ty půjdeš se mnou!“

Vydali se na Vinohrady, kde pod bílou duchnou spal pan Ouholička a snil o tom, že je andílek s křídly. Zazvonili u domu, a když je domovník vpustil, štrachali se potmě až do třetího poschodí. Pan Pustoryl si zápalkou posvítíl na vizitku, a když zjistil, že jsou na místě, zaklepal na dveře. Poněvadž jim nikdo neotvíral, začali kopat do dveří a spustili hrozný pokřik.

U soudu uváděli na svoji obhajobu, že byli silně podnapilí, což konečně dosvědčil i pan Ouholička s chotí, domovník a služebnictvo. Každý z nich dostal osm dní tuhého vězení podmíněně na dva roky. Jestli po této události dal pan Ouholička panu Pípovi svoji dceru, je dosti pochybno.

Večerní České slovo 21. 10. 1929

Kdo je u vás mumie?

(Přestupkový soud)

Účetní Fešulka je muž učený a v knihách zběhlý. Zatímco jiní se honí za světskou marností a utápějí svého ducha v bahně neřestí, pan Fešulka sedí doma a říká si na knížkách. Je ho také radost poslouchat, když se rozhovoří o mravech cizokrajných národů, o životě záhrobním, o všelijakých nemocech, které souží lidské pokolení, i o tom, kterak žili naši slavní předkové

před mnoha tisíci lety. Sedává večer před domem, obklopen jsa dychtivými posluchači, a z jeho rtů plynou slova medu sladší. Má pověst vědoucího a moudrého muže a je ctěn nejen v domě, ale i v celé ulici.

Vpodvečer dne 24. září rozhovořil se o mystériích starých Egypt'anů se zvláštním zřetelem na objevy v hrobě Tutanchamónově. „Takový hrob,“ pravil, „má nesmírnou cenu pro vědu i pro celé lidstvo. Tam se našlo věcí, ó já! A samý prvotřídní artikl. To víte, takový egyptský farao si pořídil do domácnosti jen nejlepší věci. Až se bude dělat inventura, pak se teprve uvidí, jaké poklady jsou tam nashromážděny.“ (Paní Šňáblová vystrčila hlavu z okna a přehlédla pátravým zrakem skupinu posluchačů.) – „Těch šperků a drahokamů,“ pokračoval účetní, „nejlepší jakosti a v nejkrásnějším provedení. Našli umývadlo z ryzího zlata, které sloužilo Tutanchamónovým ženám. Ten měl ženských, to si nepřejte. Zástěrkář, známý po celé říši.“ (Paní Šňáblová vyšla z domu a připojila se ke skupině.) „Ony ty ženské,“ děl vyprávěč, usmívaje se šibalsky, „už byly tenkrát takové do luftu, víme...“ („Zase jednoho pomlouvají,“ pomyslila si paní Šňáblová teskně.) „A ještě dnes vidíme takové mumie...“ (To už paní Šňáblová nesnesla, ale pokročila vpřed.)

„Kdo je mumie?“ tázala se ostře.

„Víme, kdo je mumie,“ odvětil účetní, „to je známo –“

„Kdo je u vás mumie?“ zvýšila paní Šňáblová hlas. „Já dobře vím, na koho to házíte. Ale nemyslete si, že si od vás dám líbit nějaké urážky. Já jsem vdova a prožila jsem věk v počestnosti. Vemte si do huby někoho jiného, a ne mne, nestydo.“

Účetní se urazil: „A co jste si tak vyjela? My tadyhle o vědě a ona si přijde roztahovat hubu. Nikdo si vás nevšímá, a tak odejděte.“

Paní Šňáblová se mrazivě zasmála: „Myslí si, že jsem hloupá. Já tu vaši mumii dám advokátovi.“

Když byla její žaloba pro urážku na cti proti panu Fešulkovi zamítnuta, zavrtěla hlavou a tázala se soudce: „Já se vám divím, pane rado, tadyhle je řeč o mumii. Kdo by to mohl být jiný, ne-li já. To půjde vejš –“

Večerní České slovo 22. 10. 1929

Lidstvo rozmnožuje a co z toho má

(Přestupkový soud)

„Tak, paní Sechtrová,“ pravil přestupkový soud, „tadyhle je na vás žalováno, že jste paní Uriánové a její dceři ošklivě nadávala. Copak nám o tom povíte?“ Stařenka v astrachánové^[15] jupce nabrala dechu: „Snad byste, milostpane, nevěřil drbům? Kdybyste měl všecko, co se u nás na vsi povídá, vyslechnout, musel byste mít hlavu jako škop. Nemyslete si, že jsem taková nevzdělaná, abych lidem nadávala. Já už čtyřicet let sleduju veřejnost a pilně čítám soudní síň, tak musím vědět, že se nesmí ošklivě vyjadřovat. Přejete-li si, milostpane, můžu vám dát takové dobrozdání, že jsem čistá –“ – „Dobrozdání nepotřebuju, ale řekněte mi: Nadávala jste, či nikoli? Žalobkyně tvrdí, že jste se o ní vyjádřila: ‚Uriánová je svině a její dcera je nemlich ona: taky svině.‘ Tak jak?“ – „No tohle...“ zahořekovala astrachánová jupka, „takovou hanbu kydají na mou starou hlavu. Heleďte se, milostpane, čtyřicet let sloužím veřejnosti jako porodní babička. Mamince paní Uriánové jsem pomohla v její těžké hodině, u paní Uriánové jsem dlela, když Boženku porodila, a takové mám za všecko poděkování. Každému posloužím, paní starostové jsem posloužila, chudému i bohatému sloužím, vám posloužím, milostpane, když líbíte –“ – „Děkuji,“ usmál se pan rada a zatřepal rukou. – „Beze všeho, já jsem ke všemu svolná. Lidstvo pomáhám rozmnožovati, a co z toho mám? Jen hoře a soužení. To jsem si nemyslela, když jsem na svět přiváděla paní Uriánovou, že se mi takhle odmění. A jaké to bylo hezké a ducaté dítě! Vážila pět kilo –“ – „To nás nezajímá. Chceme vědět, dopustila-li jste se urážlivých výroků.“ – „Že bych o ní řekla, že je svině, to jsem neřekla. Já jsem pouze povídala, že Boženka je celá ona; to jsem řekla už při porodu: celá maminka. Hoši na ni budou brát jako na maminku. Boženka taky měla skoro pět kilo. Scházelo pětatřicet deka...“ – „Paní žalobkyně vám chce všecko odpustit, když jí dáte čestné prohlášení a zaplatíte útraty.“ – „Kolik to dělá?“

„Sto dvacet korun,“ pravil advokát. Stařena se zamyslela, a pak se důvěrně naklonila k advokátovi: „Nečeká paní doktorová rodinu? Já že bych si to u vás odpracovala –“

Večerní České slovo 23. 10. 1929

Mravně mu zchátral tatíčka

(Přestupkový soud)

„Vyřítíl se na mne, an jsem kráčel svou cestou, ničeho netuše,“ žaloval pan Brymza, „vrhl se na mě řvoucím hlasem a vyrval mi přehršli vousů z brady. Načež třímaje pantofel v ruce, honil mne okolo chalupy s pokřikem, že jsem neřest a že mne musí vyhladit.“

„Co tomu říkáte, pane Amalekitský? Je to tak pravda?“

„Pravda – nepravda,“ zasípěl ten pán, „žádné vousy jsem mu nerval, co já s cizíma fousama – já mám svý. Pantofel jsem mu ukazoval, ale on ho nechtěl vidět a utíkal. Řvoucím hlasem jsem neřval, ale pouze hovořil občanským hlasem. A co se týče té neřesti: Pan Brymza je neřest a musí se vyhladit.“

„Nestydíte se takhle proti starci vystupovat?“

„Jaképak tady stydění, slavný pane soude? Sám by se měl stydět. Mravně mi zchátral tatíčka...“

„Jak to?“

„Bylo to v roce 1903,“ počal vyprávěti pan Amalekitský, „byl jsem ještě malý hoch a tatíček byl pán v květu mládí. Měl jsem slušného a mravného tatíčka, radost se byla na něj podívat. Kamarádšofty nevedl, obžerství se neoddával a na dobrá vnuknutí pozor dával. Ale jednoho dne přišel k němu pan Brymza a dí: ‚Dnes slavím narozeniny. Dlužno si dát do nosu. Pane Amalekitský, budete držet se mnou? Všecko platím.‘ – ‚Beze všeho,‘ odušil můj tatíček. – ‚Nuže,‘ zvolal pan Amalekitský hlasem velkým, ‚vzhůru do hospody, vzhůru!‘ – Vydali se do hospody, popíjeli a vyváděli. Pak do druhé, do třetí... Ráno připlížil se tatíček domů, sklíčen na těle i na duchu...“

Od té doby stala se s ním změna. Žaludek mu nedělal dobrotu a to zvrátilo jeho mravnost. Každou chvíli stavil se na štamprli hořké, aby si opravil náuru. Časem mu nos rudě rozkvetl jako květ kaktusu. Chodil pozdě v noci domů a bouřil. Uvedl do hanby náš rod. Pomocí pana Brymzy dostal se na šikmou plochu a proměnil se v bahno velkoměsta...“

Zakryl si oči a zaštkal: „Měl jsem tatíčka mravného, tatíčka jako růže květ, a co mám dnes? Mám tatíčka ožralu, který penízky prohýřil a synáčkovi nic nezanechá. Prosím, abych byl uznán nevinným a odkázán na pořad práva civilního, neboť mne už svět netěší...“

Žádný pořad práva civilního nebyl, ale pan Amalekitský byl uznán vinným přestupkem lehkého ublížení na těle a urážky na cti a odsouzen do tuhého vězení v trvání čtyř dnů.

Večerní České slovo 24. 10. 1929

Pes, jenž nemiluje politiku

(Přestupkový soud)

„Můj Bob,“ pravil pan Justic, „je inteligentní a charakterní zvíře. Na jeho dobrý charakter, přívětivou a něžnou mysl mohu se vždycky spolehnout. Neračte zapomenout, pane rado, že Bob již není žádný mladík. Je pes v mužných letech a veškeré uličníkování a povykování je mu vzdáleno. Každý, komu bylo přáno nahlédnout do hlubin jeho duše, je mu nakloněn a uzavřel s ním svazek trvalého přátelství. O svém Bobovi mohu dát nejlepší vysvědčení; vždyť je tomu již pět let, co jsem se rozhodl kráčet s ním ruku v ruce životem, a znám ho tedy dokonale –“

„Dobrá,“ odušil přestupkový soud, potlačuje lehký úsměv, „jak tvrdíte o něm, je mírumilovný a hodný pes. Jak si vysvětlíte, že pana Bource pokousal?“

„To má své důvody, pane rado. Závažné důvody, které musí každý uznat.“

„Jaké důvody?“

„Bob,“ dí pan Justic, „zrovna jako já nemiluje hovory o politice. Mně je, pane rado, politika vzdálena. Jdu svou cestou, platím pořádně daně a nevšímám si bližního. Bob, který je vždycky loajální a svému pánovi oddán, zná tuto stránku mé povahy. Ví, že mě politické hovory unavují a rozčilují, a proto dbá toho, abych nebyl znepokojován. Ale pan Bourec naopak je samá politika. Řeknu například: ‚Já rád ementálský sýr.‘ – On se toho chytne: ‚Copak o to. Já taky rád. Ale copak možno dneska jíst ementálský sejra? Copak jsou poměry podle toho?‘ – A už to z něj jde: ‚Zatracený poměry! Zatracená drahota! Samá lumpárna všude, kam se člověk podívá. A proč, tážeme se, proč, vážené shromáždění, nemůžeme požívat ementálského sejra? Protože je náš národ nesvorný a dává přednost cizáckým šmejdům před dobrými domácími výrobky. Musí se vzít jednou koště a pořádně vyklidit ten Augiášův chlév, který tak těžce doléhá na naše bedra.‘ – A koulí očima a šermuje rukama.

Já slyším, kterak pod stolem Bob temně vrčí, dáváje tak najevo nelibost. Obávám se nehody a snažím se pana Bource upokojit. Upozorňuji ho na to, že Bob nemá rád politiku jako já, a že bude lepší, když se budeme bavit o něčem jiném. Avšak pan Bourec nedá a z úst se mu řinou slova prudká a překotná; mluví, jako by byl na schůzi, a mlátí do stolu. A už tu bylo neštěstí. Než jsem se nadál, Bob vyskočil a popadl pana Bource za nohavici. Nejsem vinen, pane rado, pan Bourec je sám vinen svým úrazem –“

Nicméně byl pan Justic odsouzen k pokutě deseti Kč, že neopatřil svého přítele Boba náhubkem.

Večerní České slovo 26. 10. 1929

**„Já byl taky jednou detailista,
to není žádná hanba“**

Pan Bloch, ten, co dal příručního na hodinu pryč, chtěl právě vynést kule, když tu pan Arnold Načeradec frkl nosem. Pan Bloch, který je nerozhodná povaha a rád se dá poučit, se zamyslí, sáhl si na nos a vynesl zelené. Toto vynesení způsobilo bouři nevole a na hlavu pana Blocha snesl se příval zlořečení a výčitek, neboť tím způsobem vyrazil pan Bloch svému spojenci posledního trumfa, který měl zabít soupeřovu sedmu. Tázali se pana Blocha, domnívá-li se, že je v listě deset zelených. U koho se učil hrát? Odkdy je ponocným? A podobné nevrle otázky. Pan Bloch se obrátil na pana Načeradce a tázal se, proč frkal. – „Já jsem frkal?“ odvětil pan Načeradec. – „A nefrkal?“ zvedl hlas pan Bloch. – „A kdy jsem frkal?“ pátral pan Načeradec. – „Když jsem chtěl vynést kule, tak jste frkal. Svým nosem jste frkal. Tak jsem se polekal a vynesl zelené.“

„Já jsem žádným svým nosem nefrkal, pane Bloch, to není pravda, pane Bloch, vy si namlouváte věci, které neexistují, pane Bloch, to bych si vyprosil, pane Bloch...“ – „Vy mi tu nepovídejte žádné řeči, pane Načeradec, vy jste u mne nikdo, pane Načeradec, vy jste u mě takhle malinkej, pane Načeradec, já vím všecko.“ – „Co vy můžete vědět, pane Bloch, vy nevíte nic, já vím všecko, mně nebudete vypravovat pohádky, mně nic nemůžete dokázat, a vůbec, pane Bloch, co bych s vámi mluvil, pane Bloch...“ – „Vy... vy,“ zapištl pan Bloch, „vy jeden bídný detailisto, nad grosistu^[16] se budete vytahovat?“

„Ano,“ děl pan Bloch před soudem, „řekl jsem mu detailisto, ale to není žádná urážka. Já byl taky detailista, než jsem se pozvedl, ale nemůže se o mně říct, že bych detailisty pohrdal, protože vím, že každý nemůže být grosista, jednomu dá Pánbu moc rozumu, druhému málo, třetímu nic...“ – Ale posléze uznal, že chybil, a dal panu Načeradci zadostiučinění za utrpěné příkoří. Nedovedl se ale zdržet, aby nepodotkl: „Milerád zaplatím útraty, protože na takového detailistu je těch výdajů moc –“

Večerní České slovo 31. 10. 1929

V pořádku Vavřince přijal, v pořádku ho má odvést

Obchodní cestující Huprt balil kolekci a chystal se na túru, když tu paní Secfusová vstoupila do dveří, jsouc následována malým mužíčkem. Postrčila toho malého pána dopředu a velela: „Vavřince, pozdrav!“ Malý pán zapištěl pozdrav. – „Jdu k vám s prosbou,“ pravila paní Secfusová, „slyšela jsem, pane Huprt, že jedete na cesty, a prosila bych vás, abyste vzal mého manžela s sebou. Pořád mi sedí doma a drží se mých sukni, což mne rmoutí. Potřebovala bych, aby se ve světě trochu oblomil, poznal cizí mravy a zvyky, a vůbec poznal svět. Člověk bez vzdělání, pane Huprt, není u mne žádný člověk. Chtěla bych mít muže světáka, jenž by se dovedl pohybovat ve vyšších kruzích. Vy znáte svět a já doufám, že mi budete nápomocen –“ – „S největší radostí, milostivá paní,“ zaševalil obchodní cestující. – „Svěřuji vám,“ pokračovala paní Secfusová dojatě, „svůj největší poklad. Dbejte na to, aby pokračoval na dráze pokroku a vzdělanosti, ale přitom nevzal úhony na těle i na duši. Upozorňuji vás, že jeho zdraví je chatrné. Netrpte mu, aby vycházel bez nátepníčků a pletené vesty. Necht' halí svůj krk šálou, aby ho neofoukl jedovatý vítr. Ať jí střídme, ale dosyta. Netrpte mu nimrání v jídle, on si rád vybírá –“ Obchodní cestující slíbil. – „Ale co se týče duše: Upozorňuji vás, že mnohdy v noci neslušně chrápe, což se inteligentovi nesluší. Žádám vás, abyste mu před spaním natřásl podušku, aby hlava přišla vejš; pak jistě nebude chrápat. Ať si meje dvakrát týdně nohy, do hospody ho samotného nepusťte a dbejte toho, aby nikdy nenaslouchal neslušným řečem. Ved'te ho každou neděli na slovo boží, aby se poučil. Povznášejte ho duševně, o to vás pěkně prosím, pane Huprt. Tadyhle vám dávám s sebou opiové pilulky, protože manžel je měkké nátury, a když sní něco špatného, pak běhá. Netrpte mu, aby se točil za ženskými –“ Pak požehnala paní Secfusová svého manžela křížem a rozloučila se s ním.

„Pane soudní rado,“ kvílela paní Secfusová, „svěřila jsem mu Vavřince jako anděli strážnému, a co mi z něj udělal? Koho mi vrátil za mého dobrého muže? Povznesl ho duševně, upevnil ho mravně, naučil ho jemným způsobům? Běda! Odevzdal mi pustého zhýralce, na jehož tváři nezřízený život zanechal stopy... Po jemných mravech ani stopy, Vavřinec se změnil v cynického požívače, který u oběda provokativně říhá a vede sprosté hovory –“ – „To je všechno hezké, milá paní,“ namítl přestupkový soud, „to však není předmětem žaloby. Jste obviněna, že jste pana Huprta udeřila mlýnkem na kávu a ošklivě mu nadávala...“ – Byla odsouzena pro přestupek lehkého ublížení na těle.

Večerní České slovo 4. 11. 1929

Pověst o nosu pana Singule

(Přestupkový soud)

Dva páni, a to pan Hedrlín a pan Bambas, stáli před vrátky, bánili z krátkých dýmek a vedli rozvláčné a moudré hovory o nepořádcích v obci, všelijakých zlodějnách, o domácím a o tom, jak je se ženskými těžko vyjít. Stmívalo se, když šel kolem pan Singule, který slyne mohutným basem a kromě toho má nos podobný hroznu zralého rybízu.

„Pozdrav Pánbu!“ zahlaholil mocný bas. Přátelé poděkovali: „Na procházku?“ – „Kdepak na procházku,“ odtušil bas, „k dceři jdu. Je nějaká darebná.“ – „Tak k dceři, k dceři? Na návštěvu? To je dobře, to je dobře...“ – Pan Singule sáhl si na čepici a zašel. Pan Bambas vypustil obláček kouře a pravil s úctou: „To je nos!“ – „Ba, ba,“ odvětil pan Hedrlín, „kdybys kraj světa šel, takový nenajdeš. Velká zvláštnost a specialita.“ – „Jak nabyl pan Singule takového nosu?“ „No, kolego, to je celá historie... Můžu vám říct, že ho to stálo houf peněz, než si vypěstil svůj nos. To není jen tak. Aby nos měl takový rubínový lesk a tu podobu, k tomu je třeba opatření...“ – „A co činil pan Singule, aby svůj nos zvelebil?“ – „Je takový recept: Vezmeš statek po otcích zděděný, proměníš ho v různé alkoholické nápoje jako: londr, dancier, čerta, žitnou, silnou, perlovou, alaš, borovičku, rum a višňovku, jakož jiné jemné druhy likérů. Tyto pak likéry proléváš pomalu a rozvážně hrdlem. Zatím se otcovské jmění scvrká, ale nos mohutní a nabývá krásy a velebnosti. Když pak se přiblíží kmetský věk, tu se honoší nosem takové krásy a fazóny, že není příkladu v dějinách lidstva...“ – Tak hovořili oba páni a drbali svého bližního, osočující jej z ožralství a rozmařilosti.

Pan Singule, háje čest svého nosu a své dobré jméno, podal žalobu pro urážku na cti. Před soudem uvedl, že nikoliv prohýřený statek rodinný, ale kruté letošní mrazy dodaly jeho nosu znamenitosti. Soudce vyslechl obě strany, zvážil je a seznal, že panu Hedrlínovi i panu Bambasovi jest pykati za zlolajné řeči pokutou 50 Kč.

Večerní České slovo 8. 11. 1929

Z vypravování jedné vdovy

(Přestupkový soud)

„Tak tady máme zase jednu takovou historii. Paní Nickkamínková, je na vás žaloba... hm... tady to mám: Dne 27. minulého měsíce šla jsem pro vodu, ničeho netušíc, když tu obžalovaná, stojíc u senkrvny, jala se křičet: ‚Ty šmejde, ty turecký cumplochu, vy jste nám polili štrozok. Výroky těmito cítím se na své cti poškozená a žádám...‘ – Je to pravda s tím šmejdem a cumplochem, co?“

„To není pravda, ale všecko vymyšlenost a msta, prosím, slavný pane rado. Já vím, co se patří, jsem už potřetí vdaná. Můj první muž byl pan Fotrle. Šli jsme s holýma rukama do manželství, ale poněvadž jsme byli oba příčinliví, Pámbu nám požehnal. On, ten Fotrle, byl kolikrát divný člověk, trpěl na průvan a bolely ho zuby. Ale všecko jsme ve zdraví přečkali a on umřel. Tak jsem tu stála sama, samotinká, od nikoho nic k očekávání –“

„Po-po-čkejte, tohle nás nezajímá. Jestli jste se vdala za nějakého pana Fotrle nebo ne –“

„A jo. Doopravdy. Na to si můžu přivést svědky. Všichni mi to odpřísáhnou. Taková zatracená ještě nejsem, abych si nemohla opatřit svědky. Jsou ještě lidé, kteří znali pana Fotrle. A jsou i jiní, kteří dosvědčí, že když jsem ovdověla, oblíbil si mne pan Mincíř. Byl takový darebný, ale měl všude vážnost, neb smrkal jen do batistového šátečku. Byl čist'ounký a tichounký a jediné jeho přání bylo, abych s ním obcovala službám božím. Měl obchod žertovnými předměty a pohlednicemi. Například prodával takové panáčky, co se zatáhli za šňůrku a při tom se neslušně zachovali. Pak byl pořád darebnější a darebnější, načež prodal závod a umřel. Všichni mne litovali, neboť copak má taková vdova na světě?“

„Ještě jednou vás napomínám, abyste nevypravovala historie. Nadávala jste paní Nickkamínkové? Řekla jste jí šmejde a cumplochu? Jste vinna? Odpovězte!“

„Nejsem vinna. Byli takoví špatní lidé, kteří mi dávali za vinu, že pan Mincíř umřel. Ale já, slavný pane rado, můžu si přivést tučet svědků, kteří mi odpřísáhnou, že pan Mincíř byl celý darebný a skrz ten pád zemřel. Jestli někdo tvrdí něco jiného, tak je to msta. Já vím, že jsou takoví, kteří budou říkat, že jsem umořila i třetího muže, pana Hastrlo. Ale to můžou povídat ti, kteří neznají mého drahého nebožtíčka. Pan Hastrlo miloval hudbu a hrál si na gramofon. Já mu musela běhat pro kořalku, neb on byl ctitel opojných nápojů. Jednou takhle běžím pro žitnou a –“

„Dost! Vy byste byla s to vypravovat do rána. Pane kolego, pište: Nejsem vinna. Zažalovaných výroků jsem se nedopustila. Zavolejte svědky!“

Zapisovatel otevřel dveře a mocně zavolal do chodby. Paní Hastrlová-Mincířová-Fotrlová pohlíží na strop a ševelí: „Já jsem jenom vdova, ale nedám na svoji čest sáhnout –“

Do jednacích síně vchází zástup ženských.

Telegraf 9. 11. 1929

Kašle na hřejivé paprsky lásky

Paní Toucová, oblá, libová a prorostlá vdova, šla k řezníkovi koupiti půl kila telecího hrudí a půl libry předního hovězího na polévku. Řezník se jmenoval Oringle, měl hnědý knír a vlasy střižené do ježka. Paní Toucové se líbil, protože byl tlustý a svěží a protože byl stavu svobodného. Pan Oringle usekl maso, zvážil a zabalil a pak se tázal zdvořile: „Posloužím ještě, milostivá?“ – „Chci žít!“ zvolala ta paní v odpověď. – „Prosím?“ ptal se řezník nechápavě. – „Chci žít,“ opakovala oblá paní, „zda poznám vzdělaného, charakterního muže v zajištěném postavení, který by byl hodným tatíčkem mému tříletému synáčkovi?“ – „To, prosím, nevím,“ odvětil pan Oringle. – „Podívejte se, pane Oringle,“ děla vdova, „vy jste takový vzdělaný pán. Co z toho máte, budete-li trávit svůj věk ve svobodném stavu? Kdo vám ve stáří poslouží? Pamatujte na poslední hodinku, až budete umírat mezi cizáky, kteří budou čekat na dědictví. Takhle budete mít teplo rodinného krbu, lásku oddané manželky, která vám bude eventuelně přikládati chladivý balšám na vaše rány...“ – „Paní Toucová,“

odvětil řezník, „já jsem malý živnostník a nepotřebuji chladivého balsámu. Já se ženit nechci, to jsou marné řeči, neb mám beztak moc velkou režii. Samé daně a samé poplatky, takže jeden neví, kam by dal hlavu...“ – „Ó vy muži!“ zvolala vdova, „jací jste sobci! Vaše srdce je zkornatělé. Zda se probudí k novému životu pod hřejivými paprsky lásky?“ – „Nestojím o žádný nový život,“ odtušil řezník tvrdě, „a na hřejivé paprsky lásky nejlépe nakašlat. Já vím, kam to vede. A řeknu vám rovnou, paní Toucová, že vy nejste tak dobrý kunčaft, abych si vás vzal. Já dobře pozoruju, že chodíte jinam. A jaká byste to byla manželka, když už dneska zanášíte? S konkurencí mi obcujete a co budete činiti pak? Ba ne, já nejsem tak hloupý, já jsem stará vojna...“ Paní Toucová si to všecko rozvážila a pak podala na pana Oringla žalobu, že ji osočoval z nemravných styků s konkurencí. Líčení bylo odročeno za účelem slyšení svědků.

Večerní České slovo 11. 11. 1929

Jerry, král jeseně

(Přestupkový soud)

Kandidát inženýrství, osmačtyřicítiletý mladík Jerry O'Truneček, známý přeborník na kulečnicku, dostavil se k soudu s výrazem na obličejí, který pravil, že svoje nepřátele pokoří a zničí. Když okresní soudce pan vrchní rada dr. Mráz domlouval žalobci, aby věc srovnal, zavrtěl energicky hlavou a zvolal: „Nelze. Nemožno. Absolutně vyloučeno!“

„Proč nelze, nemožno, absolutně vyloučeno?“

„Protože jde tu o zjevnou tendenci mne efektivně znemožnit, kardinálně zahladit a radikálně vymýtit ze společnosti.“

„Myslím, pane, že přeháníte. Žalujete, že vás pan Holdinand s panem Krouželem nazvali králem jeseně. Podle mého jde o žert a pánové to jistě nemysleli zle...“

„To je zase neznáte. Řekne se král jeseně, ale ty okolnosti! O to tady jde. Řeči vedli proti mně hanebné a žádný trest na ně není dosti přísný. Musím už jednou učinit přítrž tomu řádění –“

„Nono –“

„Ono je nono odtud až potud, pane rado. Přijdu do společnosti a slyším, jak pan Kroužel dí: ‚Vstaňte, neb přichází Jerry, král jeseně.‘ – ‚Proč král jeseně?‘ – ‚Inu,‘ dal odpověď, ‚to nevíte, že pan O’Truneček kandidoval za krále krásy a byl zvolen za krále jeseně?‘ – ‚Jak to?‘ – ‚Nevidíte,‘ ujal se slova pan Holdinand, ‚že pan Jerry je obrazem krásné odumírající přírody? Pohled’te na něho. Tak jak listí ze stromů padá, tak z jeho hlavy slezla přirozená okrasa. A před našimi zraky týčí se holý chlum, který zádumčivě shlíží do krajiny. Na podzim se nalévá a zraje ovoce. Pohled’te na jeho nos. Nevyvolává před vaším duševním zrakem hrozen vína, nalitý brunátnou šťávou, červené jablko, plné sladkého moštu? Zajisté nám pan Jeny svojí zralou krásou připomíná toto něžně melancholické roční údobí... Chvílemi očekáváme, že ošálený ptáček usedne na jeho nos a bude klovti, domnívaje se, že spatřil chomáč zralých jeřabin...‘ – Takové řeči se vedly, náramný posměch povstal a já viděl, že moje prestiž je ohrožena –“

Okresní soudce vynaložil celou svoji výmluvnost na to, aby pana Jerryho přesvědčil, že lépe je takové řeči nežalovat a o nich pomlčet.

Jerry, král jeseně, vzdychl, pohladil si zamyšleně svůj brunátný nos a pak pravil s výrazem křesťana, že to teda běře zpátky.

Telegraf 12. 11. 1929

M’caj – m’caj – m’cajcaj

„Jsem přítel hudby,“ zařval pan Šebek, „pro hudbu položím život, ale ženskou kopnu, neb pro mě nemá cenu.“ – Tak pravil, narazil si klobouk a odešel s hrdě vztyčenou hlavou.

Když jsme pak se s ním setkali u soudu, tu jsme slyšeli jeho názory. Pravil:

„Setkal jsem se s paní Šamtalovou a její dceruškou Karolinou na bále Řemeslnické besedy. Na základě výměny názorů pozvala mne svrchu řečená paní do své domácnosti. – ‚Aj,‘ pravila, ‚přijďte, pane Šebku, k nám na kus řeči. Povzbudíte se v družném kruhu rodinném a povznesete svou duši. Karolinka bude velmi ráda.‘ – ‚Jaképak povzbuzování?‘ odvětil jsem. ‚Sám se povzbuzuji. Není mi třeba družného kruhu rodinného. Jsem soběstačný a na přátelství nedržím.‘ – ‚Milujete hudbu?‘ naléhala paní Šamtalová. – ‚To bych řek,‘ pravím, ‚jídlo a pití si odepřu, ale hudbu musím mít.‘ – ‚Máte slyšet, jak Karolinka krásně hraje. Přijďte a potěšíte se.‘ – Na tento špek mne chytila. Já, trouba starý, přijdu a těším se na krásné poslouchání.

Miluji hudbu moderní i starožitnou. Ale co vám mám dlouho vypravovat. Slečna Karolinka mne uctila citerou. Citerou, slyšíte! V dnešní době opovází se přijít s citerou –“

„No a?“

„No, a: Víme, co je to citera. To je nějaká hudba? Třese se to jako rosol, jako film. Vrní to jako žebrák o boží almužničku. No, já vám byl našňupnutý, když jsem musel pořád slyšet: M'caj – m'caj – m'cajcaj. – Jaký je smysl v takovém m'cajcaj? Brzy jsem toho měl dost a povídám té slečně: „Dejte si se svým m'cajcaj svátek. Neznáte-li jinou hudbu, tak jděte do háje. Kdybyste uměla hrát na saxofon, hoboje, lesní roh nebo bombardon, tak jste můj člověk. Na to jsem k máni. Ale s nějakým m'cajcaj ženicha nenachytáte. Kdybych já byl váš muž, tak ten m'cajcaj vyženu z těla. Já bych vám ukázal m'cajcaj!“ Ona byla uražená a řekla, že nejsem ušlechtilý člověk a nebude čarokrásnými zvuky své hudby budit mrtvé stránky mé duše. Její matka byla dokonce sprostá. Povídala, že jsem z těch, kteří se jenom koukají zadarmo nažrat, ale poslechnout si krásný kousek, to ne –“

„Ovšem, ale nadávat jste neměl. A pro ty nadávky budete také odsouzen.“

„Spánembohem,“ děl ten pán, když slyšel, že dostal čtyřicet hodin podmíněně, „je mi to milejší než takové m'cajcaj.“

Večerní České slovo 12. 11. 1929

Jednou do vršku a potom také z vršku

(Přestupkový soud)

„Pane Kryšpíne, budete slyšen jako svědek. Musíte mluvit pouhou a čistou pravdu a nesmíte nic zamlčet, jinak byste byl trestán. Rozuměl jste?“

Pan Kryšpín melancholicky přikývl.

„Nuže, tadyhle paní Líbalová žaluje paní Zádrhelovou, že ji na ulici honila, a když ji dostihla, udeřila ji laťkou, přičemž ji nazvala šmejdem a sviní, která vzala dětem tátu. Co o tom víte?“

„Co o tom vím: Dne osmnáctého října uslyšel jsem veliký rámus. I vyšel jsem před barák, jen tak, jak jsem byl, v podvlékačkách a modré zástěře. I spatřil jsem, kterak dvě paní s pokřikem utíkají. Jedna měla v ruce laťku a druhá neměla. Jedna utíkala napřed a ta druhá za ní. Jedna

běžela do kopečka a ta druhá z kopečka. Potom zase ta první utíkala z kopečka a ta druhá do kopečka.“

„A poznal jste je?“

„Jak bych nepoznal. Vždyť jsou od nás z baráku. Jedna byla paní Líbalová a druhá paní Zádrhelová.“

„A viděl jste, jak paní Zádrhelová udeřila paní Líbalovou laťkou?“

„To jsem, prosím, neviděl. Totiž, abych nelhal, jedna uhodila druhou. Ale která byla jedna a která byla druhá, jsem neviděl.“

„Vždyť ale říkáte, že je znáte a že jste byl přítomen celému výjevu? A co, nadávala paní Zádrhelová, ty šmejde a svině, vzalas dětem tátu?“

„Slyšel jsem každé slovo, ale kdo přišel s tím šmejdem a s tou sviní, to nevím, neb šmejd i svině u nás v baráku panuje.“

„Tak co, člověče? Co jste viděl a slyšel?“

„Viděl jsem, jak jedna paní honí druhou paní do vršku. Ale která to běžela do vršku a která zase z vršku, to nevím. Můžu jenom odpřísáhnout, že jednou běžela jedna paní do vršku a ta druhá z vršku a potom zase...“ –

„To už jsme slyšeli. Tak vy s určitostí nemůžete říci, že paní Zádrhelová udeřila paní Líbalovou laťkou a nadávala?“

„Copak o laťku a nadávání. O to není v našem baráku nouze. Skutečně jedna paní měla v ruce laťku, ale jestli to byla paní Líbalová, nebo paní Zádrhelová, nemůžu sloužit. Já vím jenom, že jednou měla ta vrch a podruhé zase ona. Se ženskejma to máte těžký. Jednou je ta šmejd a svině, a podruhé zase ona. Jestli onehdá byla náhodou paní Líbalová šmejd a svině, to nemůžu sloužit, neb se v ženských nevyznám. Jednou utíkala ta do vršku a podruhý zase –“

„Jděte, jděte. Když nic nevíte, tak spánembohem.“

„Zdravičko přeju. Jojo, pane rado, se ženskými je svízel. Jednou má vrch ta, podruhý zase jiná. To my už, slavný pane rado, nepředěláme –“

Telegraf 13. 11. 1929

Má babička byla girl

(Přestupkový soud)

„Tak copak vám, babičko, udělal pan Cicibus?“ tázal se pan rada dr. Trošt. – „S dovolením, milostpane, já se posadím, protože jsem už na nohy darebná, inu, inu, jsou tu léta, kdepak jsou ty časy.“ – „Jen si sedněte a povězte nám, čím vám ublížil?“ – „Moc mně ublížil ten chlapec rozpustilý, nasekat mu, aby si starých lidí vážil. Tak abych jim to spravedlivě vylíčila jedno po druhým. Já už léta letoucí беру od Cicibusových mléko, kche kche mlíčko беру a kafičko a taky kašičku vařím pro mňoučátko. Tak každý den ráno беру mlíčko, někdy litr, někdy dva, jak je potřebí, vědí, milostpane, kche kche – mlíčko teda беру od Cicibusových.“ – „Vemte to zkrátka, babičko, my nemáme tolik času.“ – „No, a tak já tuhle přijdu zase pro mlíčko a povídám: ‚Pane Cicibus, tak jsem tady zase pro mlíčko.‘ On slušně pozdraví, to je pravda, tu čest mu musím dát, on vždycky slušně pozdraví, kche kche – to mám kašel – a tak tedy nalévá to mlíčko z bandasky do hrnku. A jak nalévá to mlíčko –“ – „Pro rány Kristovy babičko, nechte to mlíčko a mluvíte k věci.“ – „Už je to, milostpane, já to musím spravedlivě vypovědět, já ještě u soudu nebyla, kdepak, o takových věcech jsem nikdy neslyšela. Jak tedy nalévá to mlíčko, povídá ten rozpusta rozjivený: ‚Copak děláte, má drahá, sladká girl?‘“ – „A vy víte, co je to girl?“ – „Já to nevěděla, ale šla jsem k sousedce, co má syna študenta, a od toho jsem si nechala říct, co je girl. A ten študent mi povídal, že girl je to děvčátko, co s jinými takovými holkami tancuje v divadle a zpívá písničky. Já myslila, že se v tu ránu zjevím. Tak teda on, pan Cicibus, se tak zapomněl, že mě k baletkám přirovnává, starou vosobu. Musej myslet, milostpane, že já mám už sedmdesát let, na nohy dobře nemůžu a jsem na dech špatná, dušnost mě trápí a tadyhlenc rozpusta pro smích lidem mě tak pojmenuje. Copak se smí, aby obchodník si k starým bábám dovoloval? To přeci nesmí bejt, na to je zákon.“ – „No, babičko, on to třeba zle nemyslel, to víte, mládež je dneska bujná, tak mu to odpusťte a jděte domů.“

„Když myslíte, pane rado, inu tak teda... napomenou ho, rozpustu, ať není takový rozjivený, dyť to není hezké, brát si starý báby do zvyku...“ – A babička-girl se těžce vyšourala ze dveří.

Večerní České slovo 13. 11. 1929

Poznal jeho rukopis

(Přestupkový soud)

Onen pán takto vypravoval:

„Vyšel jsem z hospody a noc byla temná. Na vysokém nebi se třepotaly hvězdy. Měl jsem mysl povznešenou a ducha naplněného podnikavostí. Tu užířel jsem v temnotě ženskou postavu. Domníval jsem se, že ji poznávám podle velikosti, podle kroku a toho ostatního. Přikročil jsem k ní a povídám: ‚Budřte zdráva, Karličko. Vezmete mne s sebou, Karličko? Uděláme si spolu pěkný undrhold.‘“

„Tu ránu jsem uviděl ohňostroj. V uších mi zahučelo. Zdá se mi, jako bych slyšel slova: ‚Takový uličník, flinká se toho tady plno.‘ Dostal jsem ji řádnou, paměťihodnou. Dva dni jsem chodil s oteklou hubou a nic mně nešmakovalo.“

„A poznáváte v onom člověku, který vám dal facku, pana Koperdeku?“

„Poznávám a nepoznávám.“

„No, jak to? Viděl jste ho a můžete tvrdit, že jste ho poznal? On totiž říká, že té noci byl doma.“

„Nemůžu říct, že bych ho poznal viděním. Ale já ho poznal citem. Abych se tak vyjádřil: Poznal jsem jeho rukopis. Takové facky dovede rozdávat pouze Ferdinand Koperdeka. Jeho pravice je slavná po celé Nusli a okolí. Až na Pankrác sahá jeho sláva. I Michelští dovedou leccos říct o panu Koperdekovi.“

„Ale jeho jste nepoznal?“

„Jeho zrovna ne, ale že to byla jeho ruka, to myslím, že je svatý. Já ji poznal po čuchu. Jednou, měli jsme spolu nějaké nedorozumění, a on mi strčil pěst pod nos: Čuchni si, vece, smrdí Volšanama. A ta facka v noci smrděla nemlich tak. Člověka jsem nepoznal, ale facka byla povědomá. Charakter facky pana Koperdeky se nezapře. Kdybych jich dostal sto, tak mezi nimi určitě poznám ruku pana Ferdinanda –“

Jenomže tento důvod nestačil slavnému soudu, a tak byl pan Koperdeka zproštěn obžaloby pro přestupek lehkého ublížení na těle.

„A přece,“ pravil onen pán, „přece vím, kdo mě podaroval. Soudu důkazy nestačí, mně však stačí. Mají to jenom půjčené, pane Koperdeko.“

Telegraf 14. 11. 1929

A co děťátko, zdrávo, zdrávo?

Kancelista Votřes byl blažen. Manželka Marie povila mu zdravého synáčka. Vážil při narození čtyři kila osmatřicet deka. – Kancelista Votřes chodí po známých a jeho ústa oplývají chválou novorozeného synka. „Takové dítě,“ praví chlubně, „neroste. Kdybyste na kraj světa došel, takového nenajdete. Jaké má v sobě talenty – kupodivu. Kluk jeden vykutálená, uličnická!“ – „A jak je starý?“ táže se jeden z posluchačů, nějaký pan Šišvain. Kancelista se podíval na hodinky. „Právě v tuto chvíli,“ děl slavnostně, „je mu šest dní a tři hodiny.“ – „No,“ odvětil pan Šišvain s opovržením, „jaképak talenty u takového mrněte? Čím může oplývat, čím se může vyznamenávat?“ – „Vyznamenává se následovně,“ vece horlivě pan Votřes, „například si vemte stoličku. On zavřeští a vy už víte: Aha! – Rozbalíte dítě a efektivně uzříte, že děťátko konalo svou potřebu. Pohlédněme do plínek, a co uzříme? Stoličku. Ale jakou stoličku, o to tu běží! Tátu nezahanbí. Rodině dělá čest a jeho pověst je dobrá. Je věhlasný svou zdravou, solidní stoličkou...“ – „Dost!“ zaúpěl pan Šišvain, „přestaňte hovořiti o takových delikatesách, neboť mně se to ekluje. Jaké jsou to myšlenkové proudy, mluvíti o takové nečistotě? Zadržte, volám v hodině dvanácté...“

„Mne,“ žaloval pan Votřes, „nazval prasákem a syna mého prvorozeného fakanem a mrnětem. Jsem uražen do hloubi duše a moje otcovské city jsou uvrženy v prach. Žádám přísné a exemplární potrestání pachatele.“ – Pan vrchní rada dr. Mráz promluvil v ten smysl, že řeči se mluví a pivo se pije a že soudy mají jiné starosti než se zabývati dětskou stoličkou. Pan Votřes byl zviklán ve své pomstychtivosti a podal svému soupeři ruku k smíru. Ten potřásl jeho pravicí a zahlaholil: „A co děťátko, zdrávo, zdrávo?“ – „Copak o to!“ odvětil kancelista hrdě. „A kdybyste dneska viděl jeho stoličku! Jásal byste radostí...“

Večerní České slovo 15. 11. 1929

Skrz ty dveře má zanedbané vzdělání

(Přestupkový soud)

„Řekl jste mu: ty moulo?“

„Ano, prosím.“

„Řekl jste mu: lazare plesnivej, dobytku a sejre?“

„Tak jest, prosím.“

„Slíbil jste mu, že mu roztrhnete hubu?“

„Slíbil jsem.“

„A proč jste to učinil?“

„Protože jsem nevzdělanej. Nevzdělání mají sprosté řeči. Kdybych byl učený a inteligent, tak bych se nedopustil takového sprost'áctví. Ale jsem už takový sprost'ák a sprost'ákem zůstanu. To je svatý. Nenechají člověka vzdělávat se, a tak tedy musejí poslouchat sprostý řeči. Tak je to.“

„A kdo vás nenechá vzdělávat se?“

„Ten jistej právě... Co mě žaluje. Pan Fofr. Nejprve brání člověku, aby kráčel na dráze vzdělanosti, a pak běží k soudu a žaluje. Aniž pováží, že všecko sprost'áctví pochází z nevzdělanosti.“

„A jak vám brání v tom, abyste se vzdělával?“

„Všemi možnými způsoby a nejvíce rafinovaností. Především užívá dveří od záchodu.“

„Tomu už vůbec nerozumíme.“

„Jak byste tomu nerozuměl, když račte mít školy? Kdo má školy, všemu porozumí, i těm dveřím, neb je vzdělaný. To je tak: Sedím v kuchyni a na klíně mám rozečtený román. Čtu a čtu a cítím, jak celý bobtnám vzdělaností. A najednou – konec. Tma nevzdělanosti se rozprostře kuchyní. Račte rozumět: schválně nechá dveře od záchodu otevřené. A když jsou ty dveře otevřené, tak nic nevidím, neb zakrývají okna naší kuchyně. Volám na něho: ‚Rošťáku, nemáš ruce, že nezavíráš?‘ – Ale on nic. Zase nechává dveře otevřené, a v tomto směru

nabádá i svou manželku dítky i babičku i tu dámu, co je u nich na bytě. Tak já mám v kuchyni pořád tmou a duše moje hyne ve tmě nevzdělanosti. A nevzdělaný člověk, jak známo, pouští si hubu na špacír a užívá výrazů, kterých by se jako vzdělanec nedopustil. A tak tu stojím před slavným kriminálem a pokorně očekávám, jak naloží s mou nevzdělaností. Přijmu každý trest, jenom prosím, aby byl učiněn rozhodný krok k odstranění těch zlořádů, pokud se týče dveří od záchodu –“

Nevzdělaný pán dostal jen 20 Kč pokuty, a to ještě podmíněně na rok.

Telegraf 16. 11. 1929

Vrchní odborová radová není žádná matička

(Přestupkový soud)

O polednách dne 4. tohoto měsíce udál se ve voze pražské tramvaje tento výjev: Vstoupila do vozu tělnatá paní, těžce dýchajíc jako husa před posvícením. Měla v náruči kytici, několik balíčků, bouloňského psíčka a krabici. Jakýsi vzdělaný a přívětivý mladík se skřípcem hbitě vyskočil a nabídl dámě místo řka: „Posad'te se, matičko!“ – Ženské jsou všelijaké a hlavně náchylné k durdění. Tělnatá paní se sice posadila, uložila pečlivě balíčky a pejska, ale potom změřila s opovržením mladíka se skřípcem a jala se ho kárat: „Máte to divné mravy, mladý pane,“ povídá, „zdá se, že jste vyrostl v chlívě nebo na pastvě.“ – „Pročpak?“ pátrá mladík se skřípcem. – „Ale proto,“ vece korpulentní dáma, „že jste takovej dovolenej. Jaká jsem já u vás matička? Nejsem žádná matička, ale choť vrchního odborového rady. To si pamatujte! Vy jste moc kolegiální, jak pozoruju.“ – Mladík se skřípcem se zatvrdil a pravil: „Tak to má být to poděkování, že jsem vám nabídl své místo. Jaký je to dneska svět! Místo co bych byl pochválen, dostává se mi pokárání. Lidé, buďte mi svědky!“ – Vůz elektrické dráhy zahlučel na znamení, že s mladíkem je stejného mínění. – Leč korpulentní paní postavila se proti celé veřejnosti. – „Já mám být matička!“ volá trpce. „Tak beze všeho, bez jakýchkoliv předpokladů – matička! Ještěže neřekl matička skákavá. To je dnes mládež, aby jí Pánbu ručičky pozlatil! Takový nespolečenský mladík. – Vy,“ obrátila se ke skřípci, „vy máte nabídnout dámě pokynem místo, a ne si počínat tak familiérně. Je vidět, že jste vyrostl mezi cikány. Já se s vámi nebavím. Nemám na vás animo. Kdybyste byl člověk, tak byste se omluvil: Pardon, dámo, stal se přehmat. Lituji toho náležitě. – Ale vy máte moc řečí a buntujete se s lidmi proti mně.“

Zkrátka ta dáma měla moc řeči a počínala si stále bojovněji. Užila několika ostrých výrazů, kterými se cítil dotčen nejen ten mladík, ale bylo postíženo několik pánů, kteří si dovolili s napadeným souhlasit. – Takže došlo k soudu a ta paní vrchní odborová radová zasedla na lavici obžalovaných pro urážku na cti. Okresní soudce vrchní rada dr. Mráz odsoudil bojovnou paničku k pokutě 100 Kč.

Večerní České slovo 20. 11. 1929

Byla jedna mořská panna

(Přestupkový soud)

V hostinci U Švába hovořilo se o vědě, moderních výzkumech a moři. Hlavní slovo vedl pan Keprta, berní v penzi a vdovec.

„Moře,“ pravil pan Keprta, „to je něco ohromného. Kdybyste tři dni moře na koni objížděli, nedostanete se na to samý místo. Nechal jsem si říci, že moře měří mnoho set mil a nemá počátku ani konce.“

Sousedé kývli na znamení souhlasu. Mnohý ponořil svůj nos do sklenice s pivem. I pan Keprta tak učinil, utřel si vousy a pokračoval: „A jaké bohatství moře chová, to není k uvěření. Diamanty jako pěst, rubíny jako dětská hlavička, perly a všecko možné. Kdybychom to měli, tak máme všichni vystaráno, jak tu sedíme.“

Sousedé souhlasili a jeden hlas šel kolem, že by si pak dávali do nosu, kdyby byli náhodou majiteli moře. A zase se podívali do sklenic, což učinil též vdovec Keprta.

Rozohnil se a pokračoval: „Nevěřili byste, jaké podivné živočišstvo a mořská drůbež obývá hlubiny mořské. Je tam skot i brav, ale jinačí než pozemský. Krávy mají místo noh ploutve a na čele jeden roh: Koně mají čtyři oči a místo srsti zelené chaluhy –“

Ozval se skeptický hlas, jak to vdovec Keprta tak dobře ví. Zdali to sám viděl a vyzkoumal?

„Vím to proto,“ odvětil vdovec, „protože to mám z jisté ruky. Řekla mně to paní Toncová, co má kupecký krám za rohem.“

Ale jaký může mít paní Toncová o moři pojem, taková pozemská ženská, tázaly se hlasy.

„Jaký pojem, to vám hnedle objasním,“ děl vdovec. „Paní Toncová za svého svobodného stavu producírovala se v cirkuse co mořská panna. Kdo zaplatil vstupné, mohl ji spatřit v neckách s vodou, jak měla šupinatý chvost, kterým vesele kolem sebe plácala. A to máte svatý, že taková mořská panna má svý zkušenosti ohledně moře. Ta mně to taky všecko dopodrobna vylíčila a já jsem od ní nabyl všecky vědomosti. Nato se vdala do kupeckého krámu a vzdala se svého postavení v cirkuse.“

„A co ten šupinatej chvost?“ tázal se skeptický hlas.

„To nemůžu sloužit. Jestli ho ještě má, či ho zanechala v podniku, nevím. Já jsem nechtěl být zvědavý –“

Paní Toncová vytrhla do boje proti panu Keprtovi se žalobou pro urážku na cti, ježto ji v posměch uvedl tím, že ji před více lidmi vydával za mořskou pannu. Před soudem vyšlo najevo, že vdovec dával své vědomosti o moři k lepšímu jen proto, aby zlehčil paní Toncovou, která mu odmítla dávat zboží na knížku.

Líčení bylo odročeno za účelem slyšení svědků.

Telegraf 21. 11. 1929

Čtyři spravedliví

(Přestupkový soud)

Číšník s obličejem chrta. Scházejí mu dva přední zuby, a proto šišlá.

„Byl jste už trestán?“

„Nooo... aby se tak řeklo... asi dvakrát.“

„Nooo... doslova: Čtyřikrát. Dezerce, jednou přestupek krádeže a dvakrát zakázaná hra. Souhlasí?“

Muž s obličejem chrta kývá.

„Jste žalován, že jste hrál tadyhle s těmi hru boží požehnání neboli gotes. Je to pravda?“

„Není. Troničkový mariáš jsem, prosím, hrál, já ani nevím, jak gotes vypadá –“

„Ovšem, ovšem – jako lilium. A co vy? Taky nic?“ obrátil se pan rada na druhého.

Kadeřavý mladík s nosem, jenž pravděpodobně vešel ve styk s nějakou vnější silou, mocnější než jeho nos, energicky zavrtěl hlavou: „Nikdy jsem nic takového nehrál a dokážu, že pan Paiger, který nás udal, neměl v kapse ani brd'ola, takže jsme ho nemohli obehřát. Protože jsem nemanželskej, tak každý na mě sočí.“

„Ne protože jste nemanželský. Jste anděl, co se týče zakázaných her, ale čtyřikrát jste byl proto trestán.“

Kadeřavý mladík mlčí.

Třetí v řadě je vrchní číšník s truchlivýma očima. „Nehrál jsem a nevím, jestli se v lokále hrálo. Seděl jsem v koutě a četl knížku.“

„Nepovídejte! Vrchní číšník nesedí v koutě a nečte knížku.“

„Nebyl žádný kšeft, prosím.“

Čtvrtý je temperamentní krejčí, celý zarostlý štětinatým vousem, takže se jeho hlava podobá kominickému ježku. Přivedl si s sebou malého chlapce, který jako by mu z oka vypadl až na to, že nemá štětinatý plnovous. Zasípěl: „Škandál, pane rado! Jakživ jsem karty v ruce neměl a já si, prosím, přivedu svědky, že pan Paiger sám dává nejen gotes, ale i tetu, a bude udávat lidi. Já jsem, prosím, vdovec a musím do něčeho jiného sázet prachy než do banku.“

„To bych taky řekl,“ kývá pan rada, „ale vy, spravedlivý vdovče, byl jste taky už několikrát trestán pro zakázané hry.“

„To byla nemlich taková msta,“ rozkládá rukama vdovec.

Pan vrchní rada dr. Šonka odročil líčení za účelem slyšení strážníka, jehož přivedl svědek, aby zjistil hazardní hráče.

Na chodbě konferuje svědek s nějakým strážníkem, jak to udělat, aby se se zdravými údy dostal domů, neboť se obává pomsty čtyř spravedlivých.

Telegraf 22. 11. 1929

Překvapení nejsou vyloučena

(Přestupkový soud)

Pan Športle kráčel kolem biografu a spatřil dívku. Ta dívka (nebo mladá paní?) uzřela pana Športle. A tak se na sebe zadívali. Dívka byla pěkná, kšeltovní, takříkajíc k tělu a pan Športle je vysoký blondýn a za brejlemi zírají inteligentní oči. Bohužel, jak se v průběhu události ukázalo, měla dívka průvodce. Avšak to nemělo být překážkou. Dívčina našla příležitost, aby mohla ukázat panu Športlemu číslo svého sedadla. Pan Športle porozuměl tomu pokynu a řítil se k pokladně a žádal o lístek, takový lístek, aby mohl sedět vedle té dívky. Pokladní mu mohla vyhovět, neboť toho dne byl program nevýslovně pitomý. Pan Športle vešel do sálu, když už se setmělo. Uvadeč vypátral mu elektrickou lampičkou jeho místo. Jak jsme pravili, byla tma, jen plátno bylo osvětleno. Ale to našeho hrdinu nezajímalo. Hmatem orientoval se ve svém okolí. Napravo nahmátl mužská kolena. Odtáhl ruku. Avšak jeho levá ruka setkala se s něčím něžným, co vanulo ženstvím. Zlehounka vyšla mu vstříc měkká ženská ručka. Pan Športle ji pevně stiskl. Ručka opakovala stisk. Zatím na plátně nějaká slečna milovala jednoho pána, nějakí jiní páni toho pána pomluvili a on odjel do cizích končin, zanechav slečnu, aby ronila stearinové slzy... a tu slečnu pak postřelila zlá macecha z revolveru a slečna ulehla do postele, vznášejíc se mezi životem a smrtí. Potom nastala – PŘESTÁVKA – jakýsi hlas zavřeštěl „éééskymóóó!“ a rozsvítilo se. Když se rozsvítilo, objevila se tato scéna: pan Športle sedí ruku v ruce s jakousi šedesátiletou mladící, maličkou, ale s cvikrem a velkou bradavicí na nose. Po jeho pravici seděl průvodce oné dívky, která ho vylákala do biografu... „Myslela jsem,“ lkala ta šedesátiletá mladice před soudem, „že životem mě vedla láska, ale když se rozsvítilo, on zapomněl na doby naší lásky a hrubě odtrhl ruku. Copak, copak, pravím, co se stalo, hochu můj? Ale on byl hrubý, najednou vyskočil a běžel do fojeru. Já jsem šla za ním a žádala ho, aby koupil své dívce sodovku. Avšak najednou začal křičet, že je to skandál, lidi se stavěli a on mě nazval čertovou prababičkou. Žádám za jeho potrestání, neb to se nesmí trpět, aby si mladí lidé proti starým dovolovali –“ Tak se stalo, že pan Športle byl odsouzen pro urážku na cti k pokutě 20 Kč, a tento příběh sloužil k poučení inteligentním blondýnům s brejlema i šedesátiletým mladícím s cvikrem.

Večerní České slovo 22. 11. 1929

Co je lepší: zpěv, nebo cestování?

Obchodník pohlednicemi a školními potřebami Jan Fukeš provdával svoji jedinou dceru Věnceslavu. Svatba byla veselá.

Hostina byla vybraná, maso pečené i smažené, drůbež a dorty a všecko jaksepatří. Také byl velký výběr opojných nápojů. Nevěsta byla dle úsudku jiných s bezvadnou minulostí a ne bez věna; ženich pak oplýval mnohými ctnostmi a měl zajištěné postavení. Jak se tedy neradovat? Na této svatbě byl hostem i nějaký pan Bejlík, praktikant.

A jak už to bývá, rozjařiv se, počal řečnit. Matka nevěsty to těžce nesla. („Jakého to zábavu pozvali?“ přemítala teskně. „Jiní hosté, majetníci i hodnostáři, mlčí a jen vážně foukají do polévky. A tenhle má hubu jako šlejř.“) Mladík mezitím se dostal do sporu se ženichem, nějakým Františkem Oudem, učitelem zpěvu. Učitel zpěvu tvrdil, že nejkrásnější je dar zpěvu. Praktikant mu odporoval, že nejkrásnější je cestování v cizích končinách, protože cestováním se šíří obzor. „Já vás z toho vyvedu,“ odporoval učitel zpěvu, „tak tedy zpěv vám nic není. Dobře. Ale jak vystrojíte svatbu beze zpěvu? Aha! To v chrámu budou na kůře němí jako ryby? Vidíte, jak jsem vás dostal!“

„Vůbec ne,“ zakřičel praktikant, „když tedy myslíte – dobře. V kostele se bude zpívat, až budou okna drnčet. Ale po oddavkách půjdou novomanželé domů, sednou si na židli a budou sedět, místo co by si vyjeli do světa na svatební cestu a odnesli si nezapomenutelné dojmy. Aha! Teď vás mám, kde jsem vás chtěl mít!“ Do sporu se vložila Fukešová, neboť hněv háral jejími mohutnými ňadry. Položila praktikantovi otázku: „Kdo se žení, vy, nebo pan Oud?“ – „Zajisté že pan Oud,“ odpověděl praktikant, „ale –“ – „Žádný ale! Až se budete ženit, pak mluvíte. Dneska mají ženiši slovo. Nemáte žádný postavení, abyste se mohl ženit, tak se cpete, jezte do sebe, ale mlčte! Pan Oud je učitel zpěvu a chválí svoje povolání. Nedovolím, aby po světě cáral. Cárejte se vy, cestovateli! Bude nám tu kreslit luzné preludy cizích krajů. Pan Oud je pořádný člověk a ví, že je jeho místo u manželky a její matinky, a ne mezi divochy. A vůbec. –“ Praktikant se dopálil, vzal klobouk a odešel s hrdě vztyčeným čelem. Včera měla se projednávat jeho žaloba proti paní Fukešové pro urážku na cti, ale obsílka přišla zpátky jako nedoručitelná. Patrně praktikant odcestoval do cizích krajů.

Večerní České slovo 27. 11. 1929

Filologie a kulová sedma

(Přestupkový soud)

Pan Kokos zakrchlal, sáhl si na nos, pak se poškrabal v týle a nato hlásil: „Tak – kulní sedma!“

Pan Bruncvík, který je poněkud nechápavý, a proto prchlý, vytřeštil oči a otázal se: „Jakáže sedma?“

„No, kulní přece!“

„Jaká?“ zvýšil hlas pan Bruncvík.

„Kulní,“ odvětil pak Kokos pokojně.

Pan Bruncvík položil karty a děl hlasem, jenž se chvěl potlačenou urážkou: „Tak co? Hrajeme, anebo si vypravujeme pohádky? Jakou sedmu hlásíte, pane Kokos?“

„Kulní,“ odvětil tiše pan Kokos.

„Neznám žádné kulní sedmy!“ zařádl pan Bruncvík. „Je pouze jedna sedma a ta sluje sedma kulová. Hlásíte-li sedmu kulovou, pak hovořím. Ne-li – nebavím se. Jakou sedmu hlásíte, pane Kokos?“

„Kulní,“ odvětil pan Kokos a spokojeně zadýmal –

„To už přestává všecko!“ rozlítil se pan Bruncvík. „Platit! Myslel jsem, že hraju s pánama, a ne s klukama!“

„Ale pánové, pánové!“ zahovořil vyčítavě třetí, nějaký pan Krampus (snad ho znáte, má kšeft zrovna naproti), „přece se nebudeme štětit. Pan Kokos říká kulní sedma a myslí tím kulovou sedmu. To je přece jasné –“

„Neznám žádné kulní sedmy,“ opakoval tvrdošijně pan Bruncvík, „od starodávna platí kulová sedma. Již naši předkové hlásili kulovou sedmu a to platí až po naše časy. Mluva se nemá komolit. Já jsem člověk nervózní a nesnáším šprýmy –“

„Tak co, hrajem, hrajem?“ hartusil netrpělivě pan Krampus.

„Budeme hrát,“ odpověděl pan Bruncvík, „až pan Kokos odpřísáhne svůj blud. Tak jaká je to sedma, pane Kokos?“

„Kulní –“

Poutník, který by náhodou vstoupil do onoho lokálu, uzel by takový výjev: Pan Bruncvík drží jednou rukou pana Kokosa za krk a druhou mu dává „černý kafe“ čili mačká mu palcem nos. A vyráží divoká slova: „Uličníku, lazare, nemravo nemravnej –!“

A za tři neděle měla se ta věc rovnat u přestupkového soudu, neboť pan Kokos žaloval pro urážku na cti. Místo toho objevili se svorně oni tři hráči ve dveřích a hlásili, že už to na chodbě srovnali.

„To jste moudří,“ pochválil je přestupkový soud. „Chtěl bych ještě podotknout,“ ozval se pan Kokos, „že se neříká kulní sedma, ale kulová sedma. Nechal jsem si to vyložit od jednoho filologa.“

Telegraf 30. 11. 1929

Hodiny pana Karneolského

(Přestupkový soud)

„Nepotřebuji hodin,“ chlubil se pan Karneolský, „vůbec nepotřebuji hodin, ani jiných přístrojů k měření času. Řídím se podle přírodních úkazů jako naši slavní předkové.“

„Podle jakých přírodních úkazů například,“ otázal se ho jeho soused, nějaký pan Vařeka, „raďte se řídit?“

„Řídím se podle rodiny Hrabánkovy,“ vece pan Karneolský, „to jsou moje úkazy přírodní.“

„A v čem ty úkazy přírodní pozůstávají?“ pátral pan Vařeka.

„Ty úkazy přírodní pozůstávají v tom... Já vám to hnedlinko vysvětlím. Rodina Hrabánkova je nejpořádnější rodina, kterou znám. Členové rodiny mají svůj čas přesně rozdělený a podle těchto časových oddílů vykonávají svoje povinnosti. Nic na světě je neodvrátí od toho, aby se od svých předsevzetí uchýlili. Udeří-li jejich hodina, tu povstane rodina jako jeden muž a odeběře se vykonat svou tělesnou potřebu. Členové rodiny chodí vždy jednou za dvě hodiny

přes pavlač. Jejich cesta vede kolem mého okna. Vidím-li například jít slečnu Boženku, tu vím, že je osm hodin. Když spatřím rázovitou postavu pana Hrabánka, pak jistě udeřila jedna hodina z poledne. Všecko na světě je podrobena nezměnným zákonům; a členové rodiny Hrabánkovy chodí přes pavlač s takovou přesností, jako by následovali tajemných kosmických zákonů...“

„Říkává,“ děl pan Vařeka zádušně, „že chodí jednou za dvě hodiny. Hm... Já nevím, nevím... Neznám člověka, který by vykonával svoji povinnost každé dvě hodiny. Obyčejný občan spokojí se tím, že jde nanejvýš dvakrát za den přes pavlač. Tohle na mě nedělá dobrý dojem. Vidím v tom naparování. Zdá se mi, že tím chtějí dát najevo, že mají větší blahobyt než ti druzí. Aby se vidělo, že mají tolik jídla a pití, že musejí přebytky svých útrov ukládati častěji než ostatní. Ó milý pane! Jsem člověk zkušený a nedám se zmást takovými manifestacemi. Uvědomělý člověk nedá si sypati písek do očí příliš častým běháním přes pavlač. Podle mého je pan Hrabánek naparovač a vychloubač. A to já nesnesu. Anebo žijí nad své poměry. To by se mělo vyšetřit –“

Pan Karneolský rozprávěl delší dobu a spíše pana Hrabánka tupil, než velebil. A tak se přihodilo, že se touto záležitostí zabýval okresní soud, před nímž se pan Hrabánek domáhal nápravy své uražené cti. Líčení se skončilo tím, že pan Vařeka mu dal čestné prohlášení a slíbil, že nikdy už nebude tupit jeho pravidelnou stolicí.

Večerní České slovo 2. 12. 1929

Povídka z Riegrových sadů

(Přestupkový soud)

V Riegrových sadech se sešla paní Hojtašová s paní Habáskovou a mluvili o tom, co manželé mají rádi a co jim nejde pod vousy; pak povídaly, že je nejlepší koupit husu, protože se s ní dobře podělí; a konečně paní Habásková prohlásila, že je ateistka.

Paní Hojtašová, která nemá školy a nevyzná se v cizích slovech, pojala teskné podezření, že paní Habásková chce tím naznačit, že mají více než Hojtašovi a že můžou užívat.

Neváhala tudíž, a když přišla domů, oznámila, že paní Habásková se prohlásila ateistkou, a může-li jí manžel říci, co to slovo obnáší. Muž ji upokojil. Řekl, že to neznamena žádná

luxusy a užívání. Pan Habásko je ve stejné hodnostní třídě jako on. Jestli má pomoc z domova, neví, ale jisto je, že nemůže taky dělat skoky.

Paní Hojtašové se ulevilo, nicméně její podezření nebylo docela zaplašeno. Proč by měla být paní Habásková ateistkou, a proč ne ona? Je snad něco horšího než Habásková? Věřu, já myslím, že dostala z domova kompletní výbavu a od matičky dobrá ponaučení.

„Ať,“ pravila k sousedkám, „aťsi nejsem ateistkou, ale jsem pořádná ženská. Já mám svého muže a toho se držím. Kolem mě můžou chodit mužští jako Valentino, já o nikoho nedbám. Muž má na mě spolehnoutí. Zato však Habásková, jak vidí mužskýho, už má oči navrch a v hubě plno kritiky: Ten má pěkné lokny, ten má interesantní chůzi, ten by se jí nelíbil, toho by nechtěla, kdyby jí ho celého pozlatil, tamten je fešák, onen je inteligentně oblečený, ten zase... Ty důro! Ty si chceš říkat pořádná ženská, a takhle vyvádíš? Takový příklad dáváš svým dětem?“

„Tak, tak,“ kývaly sousedky a myslely si své.

„Ty jsi třeba ateistka, ale u mě nemáš cenu. Byla jsem, mé dámy, u ní, ale já vám říkám, že pro špínu se nemůže ani dovnitř. A taková si nechá říkat ateistka. Snad čeká, že jí budu říkat rukulíbám, milostpaní, ale to si počká. Taková, jaká je ona, jsem už dávno. Ať mi nechodí na oči, nebo jí to řeknu rovnou. Tak já už běžím, protože musím postavit na maso.“

Přišla k okresnímu soudu, kam ji pohnala paní Habásková pro tyhle sousedské řeči. Řekla, že Pámbu ví, křivé slovo neřekla, ale ateistka měla hromadu svědkyň a ty odsvědčily jako jeden muž, že mluvila špatné řeči.

Okresní soud ji odsoudil k pokutě 100 Kč, ale podmíněně, protože to bylo poprvé.

Telegraf 6. 12. 1929

Děti před soudem

(Přestupkový soud)

Před soudem stojí bělovlasý chlapec a se zájmem si prohlíží kříž mezi dvěma svícemi. Soudce musí povstat, aby ho viděl; špunt je menší než soudcovský pult.

„No tak nám řekni, chlapečku, jak se jmenuješ?“

„Jaromír Tloušť,“ odpovídá hoch vysokým hláskem a připazuje ruce, jako by odpovídal učiteli.

„Jsi náboženství katolického, že ano?“

Chlapec kývá hlavou.

„Jsi svobodný?“

Soudce se usmívá, funkcionář státního zastupitelství se směje, i advokáti a strany.

„Tak jsi tedy svobodný, zachovalý a majetek nemáš žádný, že ano. Povoláním školák a žije v domácnosti. Nejsi příbuzný s obžalovanou?“

Chlapec nechápavě mlčí.

„Počkat... to jsem se špatně vyjádřil. Je ta paní, co tě tenkrát uhodila, tvoje tetička?“

„Není.“

„No, a kdypak to bylo, co tě bila. Vzpomeneš si na to? Do které třídy chodíš?“

„Do druhé.“

„No tak, bylo to před prázdninami, nebo po prázdninách? Uhodila tě předtím, než jste dostali vysvědčení, nebo až potom?“

„To jsme ještě nedostávali vysvědčení.“

„No, a proč tě uhodila? Ty ses pral s jejím synem, že ano?“

„Jo, ale já nezačal, to Vláďa... On mě nechtěl nechat a bral mi koloběžku a začal se prát, tak jsem se taky pral a on utek domů a žaloval...“

„Tak jsi mu nabančil, co?“ usmívá se soudce. „No, a jakpak: mluvíš zas s Vláďou?“

„Prosím, mluvím, ale eště se s ním nekamarádím. Von se s ním, prosím, nikdo nechce kamarádit, protože brečí a žaluje.“

„No, tak je dobře. Už můžeš, chlapečku, jít a nesmíš se už prát, rozumíš? Tak spánembohem!“

„Rukulíbám!“ Chlapec se způsobně uklonil, aby ukázal, že je zvedené dítě, a zmizel.

Přestupkový soud se ještě chvíli usmívá, pak si přetře čelo, vezme na sebe opět úřední tvářnost a počíná diktovat.

Telegraf 7. 12. 1929

Pohádka naší babičky

(Přestupkový soud)

„Babičko, babičko!“ volaly dětičky, „vypravuj nám pohádku!“

„Tak o čem,“ usmívala se stařenka dobrotivě, „o čem vám mám dnes vypravovat? Paměť mi slábne a ve staré hlavě se všecko plete. Chcete pohádku o paní Šmirglpapírové?“

„Vypravuj o paní Šmirglpapírové!“ jásaly dětičky, tleskajíce ručkama.

„Nuže tedy,“ počala babička, berouc nejmladší na klín, „paní Šmirglpapírová odnaproti, to je stará čarodejnice. Svého prvního muže utrápila. Povídá se, že mu míchala do kafe utrejchu. Co je na tom pravdy, nevím, ale jí je to podobný. Neboť je to ženská nebezpečná a má v hlavě jenom samou politiku. Aby s člověkem rozumné slovíčko, utrousila, to ne! Má myšlení jenom na biograf a takové luxusy. Posloucháte, děti?“

„Posloucháme!“ ozvaly se dítky sborem.

„No, tak dál... Kde jsem přestala? Aha! Tak ta paní Šmirglpapírová je samá pejcha, žádný jí není nóbl, jenom ona je nóbl. Ale ať se k ní někdo podívá. Sednice plné prachu, pavučin a svinstva jedna hrůza. Ale strojit se a parádit, před mužskými kroutit, to ona dovede. Znáte pana Kutinu?“

„Známe!“

„Tak o toho jistýho Kutinu všema prostředky usilovala. Navoněný psaníčka mu posílala, k Mikuláši mu nové kšandy špendýrovala a toužila, aby s ní ten jistý Kutina do sňatku manželského vstoupil. Ale ten jistý Kutina byl chytrý a vzkázal jí, že o ženský nemá nouzi, o vdovy že nestojí a že si dá velký pozor, aby do něčeho nepřišel. Povídá: „Sám si najdu nevěstu, až ucítím, že přišel můj čas!“ Tak ta paní Šmirglpapírová utřela hubu a teď kouká, kde by nachytala jinýho mužskýho. A přijde čas, kdy Pámbu omaže paní Šmirglpapírové ty její biografy o hubu. Pak zazvonil zvonec a pohádky byl konec.“

„Ach,“ povzdechly si děti, „to byla krásná pohádka!“ A rozběhly se po domě, aby tu pohádku zvěstovaly obyvatelům.

Ale pravý konec měla ta pohádka u přestupkového soudu, neboť paní Šmirglpapírová podala žalobu pro urážku na cti. Ukázalo se, že babička má těch žalob proti sobě více, neboť počet těch, kteří sloužili za hrdiny jejích pohádek, je veliký.

Za tuhle pohádku dostala co autorský honorář čtyřadvacet hodin vězení.

Večerní České slovo 7. 12. 1929

Z obchodní korespondence

(Přestupkový soud)

Datum poštovního razítka.

Velectěný pane!

S potahem na Váš ctěný dopis sděluji s Vámi láskavě, že zasnoubení s Vaší dcerou Hildou tímto ruším, nebo jsem seznal, že tato mé city neopětuje v takové míře, jak toho žádají uzance v milostném poměru. Chtěl jsem s ní kráčet ruku v ruce životem a založiti rodinný krb, jenž by byl prohřát paprsky opravdové lásky. Kromě toho odepřel jste věno v patřičné výši, jehož potřebuji do svého závodu elektrotechnickými potřebami a zastoupení tvrdého porculánu.

Hledě Vašim ct. zprávám s potěšením vstříc, znamenám se v oddané úctě

Adolfa Kronovetra nástupce

Julius Pick.

Datum poštovního razítka.

Velectěný pane!

Odpovídaje na Váš ct. dopis, sděluji s Vámi, že Vaše jednání není kulantní a je proti zásadám solidního obchodníka. Upozorňuji Vás zdvořile, že jste docházel tři roky do naší rodiny a nechal jste se zadarmo krmit, čímž jste nám způsobil velkou útratu a zatížil režii. Přikládám

fakturu se seznamem útrat a žádám o vyrovnání do tří dnů. V pádu-li byste tyto vyrovnat nechtěl, byl bych nucen předati tu věc svému právnímu zástupci.

Jsem v příjemném očekávání Vaší ct. zprávy a trvám v hluboké úctě

Richard Gütig, kůže a usně.

Příloha: Faktura.

Datum poštovního razítka.

Velectěný pane!

Váš neobyčejně drzý dopis mne překvapil a oznamuji, že jsem ochoten veškeré útraty s mými návštěvami u Vás spojené vyrovnati, pakliže budou mi vráceny veškeré prezenty, které jsem slečně Hildě věnoval, a tím si značné výlohy způsobil. Při odečtení oněch útrat shledávám, že mám u Vás ještě Kč 324,56 k dobru, což račte vzít laskavě na vědomí.

S úctou

Julius Pick

Asi za týden po odeslání tohoto dopisu sešel se pan Gütig s panem Pickem v kavárně a to si můžete představit... Došlo k výstupu, jenž byl zakončen vzájemnými žalobami pro urážku na cti. K smíru nedošlo, a tak soudce líčení odročil.

Večerní České slovo 9. 12. 1929

Zjednával si na nadávání člověka

(Přestupkový soud)

Dva obchodníci, nějaký pan Ulián a pan Klandr, se pohádali. Nejprve se nepohodli pro kvalitu jetelového semínka, zvýšili hlas, pak si začali vyčítat příbuzenstvo, to už křičeli, načež řvouce tvrdili jeden o druhém, že není obchodník.

„Já nejsem takový, abych se s vámi postavil,“ pravil pan Ulián, „vy mě chcete vyprovokovat k tomu, abych vás urazil, abyste mě mohl honit po soudech. Oho, já nejsem tak hloupý! Já se soudem nechci nic mít. A pak jsem příliš jemných mravů, než abych nadával. Jsem vzdělaný

člověk, než abych se zahazoval s takovým šupákem a uličníkem. A potom, já jakožto majetník nemám zapotřebí zabývat se vlastnoručně s takovým šejdířem. Já si na to můžu zjednat člověka. Nejsem žebrák a vošoust jako někdo. Pánové,“ obrátil se k hostům kavárny, „budte mi svědky, že jsem se zdržel a křivého slova neřekl. Odcházím v tichosti a pokračování následuje.“

Řka to odešel a pak poslal učedníka, aby mu přivedl obecního blázna Čulíka, zvaného „Marička – půjc!“ Když se tento pán dostavil, tu vtiskl mu pan Ulián korunu a pravil: „Maričko, jdi před krám pana Klandra a nadávej. Hodně nadávej! Když to dobře provedeš, dostaneš ještě. Odejdi s pokojem a učíš, co jsem ti kázal.“

Marička – půjc stojí před krámem pana Klandra a spustil: „První Klandr – myšička, druhý Klandr – kašička, třetí Klandr – hodní žáci, čtvrtý Klandr – darebáci, pátý Klandr –,“ vtom vyběhl z obchodu příručí s hrnkem a polil Maričku vodou. Marička prchl se strašným pokřikem a účastníci této slavnosti se rozcházeli s pocitem uspokojení v srdci.

„Potupil mé jméno a můj závod,“ děl k sobě pan Klandr a podal proti panu Uliánovi žalobu pro urážku na cti. Ten však před soudem dokazoval, že Marička provedl tu demonstraci před krámem pana Klandra o své újmě, že si Maričku na nic nezjednal a že za něho neodpovídá.

Byl však odsouzen pro urážlivé výroky, kterých se vůči panu Klandrovi v kavárně dopustil, k vězení v trvání osmačtyřiceti hodin.

Pan Ulián zakýval hlavou, vysmrkal se a pravil slabým hlasem: „To pude vejš.“

Večerní České slovo 10. 12. 1929

Tři dni do něj za to, že prosil za odpuštění

(Přestupkový soud)

V prsou pana Kořenáče se rvaly temné pocity, když v srpnu kráčel od soudu. Dopadlo to tak, že pan Kořenáč musel odprosit toho neourodu Lucinku, který pak vzal žalobu zpět.

„Odprosit!“ skřípěl pan Kořenáč. „Povídají: ‚Podepište protokol, že žádáte za prominutí.‘ Pánové!“ obrátil se k neviditelnému soudu. „Pánové, nevíte, co si běrete na sebe? Já, Kořenáč, mám odprosit toho Lucinku s křivýma nohama? Já, slavný soude, býval na vojně

šikovatelem^[17], a co byl Lucinka? Haha! Lucinka byl jenom frajtr^[18], že to mám tak sprostě říct. Pohledem jsem deset takových frajtrů odpalíroval. Vždyť frajtr – co je to jenom, račte povážit? Frajtr, toť zkáza armády, což je všeobecně známo. A to vy dovolíte, aby měl takový frajtr navrch před šikovatelem? Kam to spějeme? Jaký to příklad našim dětem?“

Tak uvažoval pan Kořenáč a najednou se mu zjasnila líc. „Tak to udělám,“ děl k sobě, „již jsem se ustanovil.“

Na čem se pan Kořenáč ustanovil, dovíme se z tohoto příběhu: Je svatá boží neděle a sousedé se sešli v hospůdce, aby uvažovali o politice a dobytku, zlodějnách a vůbec o veřejných záležitostech. V hospodě je přítomen i pan soused Lucinka a má moc řečí. Všemmu lépe rozumí než ti druzí a dycinky musí mít navrch.

Tu vstoupí do hostince pan Kořenáč. Rozhlédne se kolem, spatří Lucinku a míří k němu. – Smekne čepici a hluboce se pokloní.

„Pane Lucinko,“ zaškemral, „buďte mi té lásky a odpusťte mi mé provinění. Já už to víckrát neudělám.“

„Už je dobře, pane Kořenáči,“ pravil pan Lucinka blahosklonně, „všecko jsem vám odpustil. Už jsme zase zadobře.“

Ale pan Kořenáč klesl na kolena.

„Pro lásku boží,“ zaúpěl, „zapřísahám vás, odpusťte mi. Já bych nemohl umřít. Shlédněte okem milostivým na hříšníka!“

Pan Lucinka upadl do rozpaků, neboť hospoda byla vzhůru a všichni pochopili, že bude náramné divadlo. Vzal klobouk a chtěl se vytratit. Avšak pan Kořenáč ho uchopil za šosy.

„Tady zůstanete,“ pravil hlasem, v němž se chvěla nejasná výhrůžka, „tady zůstanete, až mi odpustíte...“

„Vždyť já –“ namítl ostýchavě pan Lucinka.

„Nic! Odpustit máte, umazaný frajtře, když vás pan šikovatel prosí za odpuštění.“

„Prosím, abyste nenadával!“ zapištěl pan Lucinka.

„Tak já mu prej nadávám,“ zařval pan Kořenáč, „já ho, syčáka uličnického, nadívajnu šerednou, prosím za odpuštění, a on že nadávám. Tak co, postavo kropenatá, zrzoune jeden, odpustiš, dřív než ti jednu přišiju, nebo ne –?“

Závěr: U přestupkového soudu stojí pan Kořenáč pro urážku na cti a pro přestupek lehkého ublížení na těle. A jak už to v civilu chodí, dostal tři dny vězení nepodmíněně. Tak měl zas ten umazaný frajtr navrch.

Večerní České slovo 8. 12. 1929

Řeč o koze a SK Slavia

Pan Kodrle je pyšný a nadevšecko povznešen. Vždyť není tomu tak dávno, co byl ujařmen a musel snášet posměšky kdejakého mouly. Když Viktorka porazila Slávku rozdílem třídy, tehdy nesměl pro světskou hanbu ani vystrčit hlavu z baráku. Teď je on pán a má nade všemi vrch. Viktoráci i Spart'ani ať jdou do háje. Hadrníci a hasiči!

Pan Hník je Spart'an, ale k jeho hanbě musíme říci, že zapřel svůj charakter. Protože touží po tom, aby mu pan Kodrle přenechal kozu, tak je ochoten i vlastní klub tupit a Slávku vynášet. Takoví jsou dnes lidi na světě.

„Ale ta Slávka to dnes válí,“ pravil úlisně k panu Kodrlovi, „to je jedna radost. Ta vyrovnanost ve všech řadách, ta souhra, jemná kombinace, stopping, tackling a všecko jde jaksepatří. Moje žena povídala: ‚Starej, až pudeš k panu Kodrlovi, že ho nechám pozdravovat a že se divila tomu, jak Plánička obětavě hájí svoji svatyni. A ty rány Pučovy jsou ojedinělé, v Junkovi pak vyrůstá nám křídlo mezinárodní třídy.‘ To řekla moje manželka a nejčkon se vás ptám, pane Kodrle, zač mi necháte kozu?“

Pan Kodrle se chladně podíval na popel svého doutníku a odvětil: „Žádná koza nebude. Sami potřebujeme kozu. A když ji dám z domu, tak jen takovému člověku, o kterém vím, že jí nebude ubližovat. Ale Spart'anovi do ruky – to si rozmyslím. Spart'ané jsou surovci a koza je nemá tvář, která si nemůže požalovat. Tak je to, pane.“ A zhluboka se napil.

Pan Hník se hryzl do rtu a pak řekl: „Spánembohem, když myslíte. Vaše koza mě nepostaví na nohy. Byl jsem bez kozy, můžu bejt zas. Já si i bez dobytka vím rady. Ale musím vám říct, že ten váš Svoboda není žádný centrforvard, neb hraje sobecky a na úkor celku. Je to

ztřeštěnec a nemá žádný přehled. To vám neříkám skrz tu kozu, ale jako znalec. Kam se hrabe se svým uměním. Centrforvard byl Venca Pilát, to byl jedinej. Takový Svoboda by k němu moh čúchat –“

„Vy,“ zachroptěl pan Kodrle, „vy mě, zdá se, chcete urážet? Víte co, já se s každým uličníkem nezahodím. Já se nebudu bavit, ale svůj klub tupit nedám. Dokud je starej Kodrle živ, tak se žádný lazar nebude Slavii rouhat, nebo pocítí moji pěst.“

Pan Hhík ještě něco řekl, a tak se stalo, že běžel k advokátovi, aby mu ukázal své modré oko. Pan Kodrle dostal pro přestupek lehkého ublížení na těle a urážku na cti tři dni vězení, ale podmíněně na jeden rok.

Večerní České slovo 30. 12. 1929

Zatracená geometrie a jiná próza

(Přestupkový soud)

Do obchodu pana Lakrice vstoupil pan Amrhelský a žádal kružítko.

„Pro syna,“ vzdychl, „potřebuje to pro učení. Je to hrůza, co teď ta mládež musí umět. Všelijaké geometrie vynalezli a teď si tím kluk musí zacpávat hlavu. Je to k neuvěření, ale co je to platný. Mám velké starosti. Hoch je slabej, a tak mám strach, aby se mi z tý geometrie nerozstonał. ‚Kup mi, táto, kružítko,‘ povídal. Nu což... na vzdělání všeco obětuju. Vem si mne celýho, mou krev i kosti. A co má to kružítko košťovat?“

Pan Lakric řekl cenu. Pan Amrhelský se zhrozil: „Ale kdepak, kdepak... Takový peníz penězoucí já nemůžu vyklopit! Copak kradu? Tohle je taková imfámije^[19], pane Lakric, to snad nesmí bejt.“

„Lituji,“ pokrčil obchodník rameny, „to je prima zboží, cizozemské. Na to je uvaleno velké clo.“

Kupec se zamyslíl. „A snad,“ povídal, „snad nebude ani kružítko potřeba. Jakápak geometrie pořád? Sám jsem se v geometrii nevyčvičil, a přece rodinu uživím. Dojdu k profesorovi a poprosím ho, aby zbavil syna geometrie. Dobré slovo mnoho udělá a profesor si dá říct. Dejte

mi raději tučet per a násadku. Ať se hoch cvičí v písmě. S krásným rukopisem uděláš štěstí i za mořem. A co by to stálo?“

Obchodník vyslovil cifru. Pan Amrhelský odvětil hořce: „S vámi není vůbec žádná řeč. Vy si představujete, že zatřepu rukávem a budou padat dukáty. To je mejlka, milý pane. Vzdělání je krásná věc, ale jestli si myslíte, že budete jednoho dřít bez nože, tak jste si to poplet. Tolik uvědomění v sobě mám, abych se nestal kořistí ziskuchtivosti. Nechte si svoje péra, doma máme per dost –“

„Tak čím posloužím, pane?“ otázal se pan Lakric temně.

„Víte co, dejte mi pohlední lístek a známku. Syn pojede na prázdniny k bratrovi, a ať mi pohled pošle. Aby si vzpomněl na svého tátu, jenž pro něj obětuje poslední krejcar. Co by stál ten pohled?“

„To máme korunu padesát.“

„Co máme korunu padesát?“ rozčilil se pan Amrhelský. „Nic nemáme, žebráci jsme, korunu padesát vyhazovat nemůžeme, neb nejsme takoví volové, za který nás držíte. Sežerte si své pohledy, udavte se, keřasové, vysavači našich mozolů –“

U soudu vysvětlili panu Amrhelskému, že sto padesát korun útrat není přemrštěná cifra, a aby se poděkoval panu doktorovi, že mu udělal cenu. Pan Amrhelský svěsil hlavu a zalkal: „Tak přece jenom jsem měl synovi koupit to kružítko. Zatracená geometrie...“

Telegraf 3. 1. 1930

Neuznával novoročního veselí

O půlnoci zhasla světla, hudba začala hrát Až nás na Volšany povevou a lid se jal objímat a juchat: „Uch! Uch!“ A občané a poplatníci potřásali si vzájemně pravicemi a řvali: „Tak vám přeju šťastnej a veselej. Nápodobně!“ Taky pana Bzikavku uchopil kterýsi poplatník za ruku a třásl jím jako hrušní: „Ej uchněm! Přeju vám šťastnej a veselej!“ Leč pan Bzikavka pohlédl chladně na nadšeného poplatníka a řekl: „Jakej šťastnej a veselej? Něco vám povím. Žádněj šťastnej a veselej.“ – „Jak to žádněj šťastnej a veselej,“ tázal se udiveně poplatník, „kdyžtě panuje všeobecně šťastnej a veselej?“ – „Řekl jsem,“ odvětil tvrdě pan Bzikavka, „a tak bude. Sám pro sebe jsem zrušil novoroční veselost. Vždyť je to hanba, pane. Pohlédnu na vás, a co

vidím? Muže prostředních let s papírovým fezem na hlavě. Přirozenou krásu obličejů vám ruší umělý frňák cinobrové barvy a ohromné kníry. Co byste tomu řekl, kdyby vás tak spatřily vaše nebohé dívky?“ – „Nemám žádných.“ – „Tak tedy vaše nevěsta?“ – „Moje nevěsta,“ pravil poplatník, „má taky frňák. A ještě větší.“

„To je hezké, to je velmi hezké,“ kýval hlavou pan Bzikavka, „to slyším krásnou novinku. Když už i nevěsty dělají si jundu a nasazují si frňáky... Kam to spějeme? Odstupte ode mne, pane. Vrazil jsem do sebe deset tvrdejch a osm panáků žitné, míchané čistou, a jsem smutnej, neb vidím přicházet na svět pohromy skrze lehkomyšlnost lidskou. Utratil jsem sílu peněz penězoucích, manželka mne bude perzekvovat a ujařmovat. Kéž jsem raději zemřel v květu mládí!“

Poplatník byl uražen a stěžoval si hostinskému, že je tady jeden host, který neuznává šťastnej a veselej. Hostinský zakročil. „To nejde, pane,“ děl, „abyste v mém lokále neuznával šťastnej a veselej a šířil smutné myšlenky. Copak si, človíčku, myslíte? Já musím platit daně, a tak tu musím mít veselo, jinak přijdu k zničení.“

„Aťsisi,“ zatvrdil se pan Bzikavka, „ale já přece neuznávám... Umínil jsem si, že budu smutnej, a tak budu smutnej. Dost! A když se mi bude chtít v mé smutnosti bránit a bude se snažit mě rozveselit, tak rozpoutám takovej binec, že bitva u Lipan bude proti tomu hadr.“

Zdá se, že se skutečně snažili pana Bzikavku rozveselit, neboť hodinu nato odváděla tohoto smutného občana policejní stráž, aby mu zabránila v úmyslu zničit hostinský mobilár, hospodu srovnat se zemí a ženy a děti odvléci do otroctví. – Této chvíli pak, milí přátelé a poplatníci, sedí ve vazbě krajského soudu a očekává, až ho budou soudit pro zločin veřejného násilí.

Večerní České slovo 3. 1. 1930

Byla jako ta zvadlá růže

(Přestupkový soud)

„Já nevím, co to je,“ pravila domovnice Růženka té partaji z třetího patra, „ale já si připadám nemlich jako ta zvadlá růže.“

„Inu, inu, tak, tak,“ kývala partaj soucitně hlavou.

„Kde jsou ty časy,“ pokračovala zádumčivé domovnice Růženka, „kde jsou časy mého mládí? Když jsem ještě byla pannou a jaksi... jak bych vám to vyvolala... pel nevinnosti jsem měla na líčkách. A taky jsem si stavěla vzdušné zámky a ňadra mi hárala neznámými pocity. Jojo, já bych mohla vypravovat –“

„Stávají se takové pády,“ přitakala partaj ze třetího patra.

„No, a tento... Ve zracích mně tkvěla otázka, na kterou mi život váhal odpovědět. Ach, milá paní... Dneska mám 102 kg, muže nekňubu na krku a regma. Připadám si, namouduši, jako životem zrazená. Mám dostat ještě za klíč, paní. Ve všem musí bejt pořádek. Váš pán přišel v noci domů a nezavřel vrata. Ještě nás může někdo vykrást. Takhle by to nešlo, paní... Jsou zdráva, paní, a nezapomenou mi přinést peníze za klíč. Ať to mám z krku. Dneska půjdu do biografu, abych se povznesla z kalu a rmutu všedního života. Tak na shledanou –“

„Ona,“ pravila partaj z třetího patra té partaji z druhého patra, „ona říkala, že je nemlich jako ta zvadlá růže, potvora jedna. Když jseš zvadlá růže, proč nenecháš lidi na pokoji? Kdopak to jakživ slyšel, aby zvadlá růže honila moje děti portvišem? Copak jí udělaly moje ubohé dítky? Moje dítky nedělají škody. Já jí ukážu, co obnáší zvadlá růže. Bábo jedna, dej lidem pokoj a nebudou ti v ňadrech hárat neznámé pocity. Tak je to, paní, já dobře rozumím takovým špičkám. Jsem vzdělaná, protože mám tři měšťanky. Nejdřív to dělá různice v domě a pak si to připadá jako životem zrazený. Takový domovnice, co se povznášejí z kalu a rmutu všedního života, místo co by dělaly pořádek v domě, mám moc ráda. Nejdřív zameť schody, podívej se, co je na nich neřádu, a pak se povznášej. I této špičce rozumíme. My ten kal a rmut na schodech neděláme, ba ne, my dobře víme, kdo ho dělá. Kdyby nás Pámbu zbavil té treperendy, tak dám na modlení –“

A za tři neděle poté měla ta partaj ze třetího patra skládat účty ze svých řečí před okresním soudem. Nedostavila se a byla za své nepřítomnosti odsouzena k vězení v trvání osmačtyřiceti hodin.

Večerní České slovo 4. 1. 1930

To vám byla taková pikanterie

Svoje vypravování počínal pan Hastrdlo obyčejně takto: „Bylo to minulého roku, v červenci, tři neděle potom, co se mi stala se slečnou Filištínskou ta pikanterie –“ A když se ho posluchači tázali, jakého směru byla ta pikanterie, tu se vyprávěč jenom usmíval, mrkal očima a říkal: „Diskrétnost je věc cti, pánové. Jsem džentlmen. Kdybyste mě do palice třískali – neprozradím. Ani na smrtelné posteli neřeknu slůvka. Ale pikanterie to byla – no!“ A luskl prsty. Tehdy pak lidé říkali: „Podívejme se na tu slečnu Filištínskou. Pořád že nic. Chodí – nos v oblacích, mužské plemeno jako by pro ni neexistovalo, takže by si člověk myslel... A vida! I ona má za sebou pikanterii. Je to dneska svět!“ Jeden dobrý přítel upozornil paní Filištínskou, co se povídá. Matka se rozlítla jako tygřice. Nedivte se, přátelé, vždyť je to matka. Kdopak má dbát na mravy svých dcer? Tak tedy byl u Filištínských rámus, pan Filištínský podobal se ve svém hněvu dvojocasému lvu, neboť vlekl za sebou kšandy a bil do stolu, volaje: „Tohleto! A to se podívejme! A tohleto! Lidi, no tohleto! Já nestrpím tohleto! Já bych se podíval na tohleto!“ – Paní Filištínská pak rvala dceři mikádo a kvílela: „Mluv, nešťastná holka, s kým ses to zapoměla, proč ses zapoměla, a proč zapomněla zeptat se mámy, jestli se smíš zapomenout! Pamatuj si, že jsem ještě tady a že se nemáš co zapomínat –“ Když bylo po bouři, slečna Filištínská dala zase do pořádku mikádo, napudrovala si líčka a přibarvila rty. Pan Filištínský prohlásil, že požene pana Hastrdlo před soud. U soudu pravil pan Hastrdlo, že je nevinný. A obrátil se ke slečně Filištínské: „Můžete, slečno, popřít, že se mezi námi stala pikanterie?“

„A kdy, dovolte?“ tázala se slečna. „A jaká pikanterie?“

„Máte špatnou paměť,“ děl pan Hastrdlo, „už se nepamatujete, jak jste mlela kafe u otevřeného okna, já šel kolem i pocítil jsem nutnost štípnout vás do tvářičky a vy jste mně ráčila za to dát přes hubu. To není u vás žádná pikanterie? Není-li tohle pikanterie, pak už, prosím, odpusťte –“ Pak po mnohých řečech prohlásil, že je ochoten podepsat prohlášení, že nemůže slečnu z ničeho nečestného vinit, a zaplatil útraty. Žalobkyně se s tím spokojila.

Večerní České slovo 13. 1. 1930

Několik slov o vychovatelství

Na chodbě přestupkového soudu přechází jedna paní a ta má celou hlavu zavázanou, že jí kouká jenom nos jako domácí pán z vikýře. A před panem soudcem stojí jiná paní, ta nemá zavázanou hlavu, a ta paní povídá: „Nikterak nejsem vinna, vašnosti pane soude. Jsem taková dobračka, že bych mouše nemohla ublížit. Můj muž sám říká: ‚Holka, já nemůžu pochopit, že ty tak s každým dobře smejšliš –‘“

„Inu paní,“ přerušil ji soudce skepticky, „to jsou samé hezké věci. Je na vás žalováno, že jste paní Cimborínovou uhodila, a způsobila tak bolestné zranění, čímž jste se dopustila přestupku lehkého ublížení na těle. Tak jak to bylo?“

„Bohorodičko,“ pokřižovala se paní Kulovatá, „já že bych... To se na to podívejme! Že tu paní Cimborínovou huba nebolí –“

„Ona ji asi bolí,“ poznamenal soudce suše. „Kdybyste se raději přiznala. Tak co, uhodila jste ji?“

„Já ji, prosím, slavná vládo, pouze ponaučovala. Z domova jsem si pamatovala taková ponaučení, pane rado, kterak lze dítky vésti k dobrému...“

„Nejste od toho, abyste cizí, dospělou ženu ponaučovala.“

„Moje nebožka matička, prosím, slavný soude, byla moudrá žena. A ta, když jsem co robě nevinné něco provedla, například hrneček rozbila, tu se ptala: ‚Která ručička to udělala?‘ A přes tu ručičku, slavný pane soude, plácla. Taková to byla moudrá žena, prosím. Jen nás vedla k dobrému, abysme to daleko přivedli –“

„K věci, paní, nemáme tolik času.“

„Tak jako k věci: Potkám paní Cimborínovou, šla od řezníka, nesla půl libry předního masa a kosti na polévku, totiž já nesla, paní Cimborínová nenesla, a jak jsem nesla to přední maso, povídám k paní Cimborínové: ‚Jak to, paní, která pusinka to, jářku, povídala, že jsem měla své tři dítky už za svobodna?‘ Ona na to neřekla nic, ale já povídala: ‚Tahle!‘ a ukážu jí na ústa, takhle jsem mírně na její pusinku šáhla, ona se lekla a shodila z okna pelargonii a pak začne utíkat ze schodů, ale ne jako jinej člověk po dvou, po čtyřech, slavný soude, si to šinula, já na to koukala a ještě si tak myslím: Inu, to jsem blázen! A tak jak se ubírala po těch

schodech, musela si něco udělat, ale já za to nemůžu, já to myslela dobře, jen tak pro poučení, prosím –“

Tak a podobně rozprávěla paní Kulovatá. Po skončeném přelíčení vynesl pan vrchní rada dr. Šonka rozsudek, jímž ta dobrá paní byla pro přestupek lehkého ublížení odsouzena do vězení v trvání tří dnů.

Večerní České slovo 3. 4. 1930

Historie jednoho pana Bedřicha

(Přestupkový soud)

Dne 15. března stál před kostelem sv. Ludmily na Vinohradech nemladý již muž a křičel jedné stařeně do ucha: „Von tam nic nedělá, voni to za něho udělají.“ Stařenka nasadila si trumpetu k uchu: „Tak voni mu nic dobrýho neudělají?“ – „Ne!“ zařval nemladý již muž. „Von to má dobrý, von si jen tak špacíruje a dohlíží, na vostatní.“ – „Tak, tak,“ zakývala stařenka hlavou, „tak vono to není tak dobrý... To jste mne nic nepotěšil, mladíku. A já myslela, bůhví jak to nemá dobrý.“ – „Naopak! Má to dobrý!“ zaúpěl nemladý již muž. – „Inu, co dělat,“ vzdychla stařenka, „nemělo to holt bejt.“ A když přišla domů, tu navštívila svoji sousedku a pravila: „Tak Bedřich nám moc velkou radost nedělá. Nechala jsem si říct, že musejí na něho dohlížet, aby něco neproved.“ Sousedka si počkala na pana Paťalu a svěřila mu: „Že vy říkáte pan Bedřich. Tady ho máte, pana Bedřicha! V obchodě je velká mela. Musel tam provést hrozný věci. Zavolali tajnýho, aby dohlíd na ty nepořádky. Ty mladý lidi dneska! Nemá to žádnou solidnost, každej jenom kouká, jak by světa užil, jojo, musím běžet domů, moje nejmladší dostává zoubky a já jsem z toho vyjevená.“ – Pan Paťala zamyšleně vybafl z dýmky, a poněvadž je to rozvázný muž, odebral se do hospody a tam vykládal shromážděnému občanstvu: „Vemte si příkladně toho pana Bedřicha. Koukáte se na něho a myslíte si, že je to inteligent. Moderní kravata, fajnový kvádro, rukavičky, hůlčičku, lagýrky – kulantní člověk. Jo – ale ouraz! Není to žádný inteligent, ale kriminálník. V kanceláři mu přišli na nějaký nepořádky, zavolali policii, dali milýho pana Bedřicha sebrat. Tak, tak... Sedí pan Bedřich v báni a posedí si kolik roků. Kdoví jestli pana Bedřicha ještě uvidíme –“ Uviděl jistě pana Bedřicha před přestupkovým soudem, kde stál, jsa obžalován pro urážku na cti. „Lidi mně dali falešný informace,“ kvílel, „a já teď stojím před soudem. Pane Bedřich, pohleďte na mé šediny, který mají bejt uvržený do temna poroby. Smilujte se nade mnou

a vyved'te mne zas k slunci svobody – –“ Pan Bedřich si dal říci a přistoupil na smír, když se pan Paťala uvolil zaplatit útraty sporu.

Večerní České slovo 7. 4. 1930

Vzdělání a portviš

Stála jedna paní před krucifixem, vrtěla hlavou a říkala: „Vůbec ne, nikterak ne, jakpak by jo, co jich napadá!“ A soudce díval se na ni přes brejle a ptal se: „Tak jste jí neřekla: Takovýho neřáda bych se ani dřívkem nedotkla? – Přiznejte se, ulehčíte svému svědomí!“ – „Moje svědomí,“ dí ta paní, „je čistý a já mám pokojnej spánek.“ – „Tak nám tedy řekněte, jak to bylo.“ – „No, jak to bylo: Byl čtvrtek a bylo ráno. Já jsem si řekla: Zameteš konk. Jak jsem se usnesla, tak jsem vykonala. Chopím se portviše a vzhůru na konk. A jak tak jsem na tom koňku a jak zametám ten konk, objevila se paní Ezechielové. Neřekla ani méé, nedala pozdravení, jen ruce zdvihla k nebesům a udělá si: To je svinstva! – Vlídne jsem jí pravila: To je chození a to je promenádování dycky, když já zametám!“ – „To je všecko?“ – „Ne, pane rado, ještě přijdou okolnosti! Tak když jsem viděla, že paní Ezechielová mně pořád promenáduje, když já zametám, řekla jsem si: Nešť, zameteš zejtra! – A druhej den to samý. Zas měla paní Ezechielová chození a promenádování. Kouká se na mě nevraživě a povídá: No, uhoďte mě tím portvišem, paní, uhoďte! – Neuhodím, odvětila jsem, co bysem z toho měla, bít lidstvo portvišem? Jsem vzdělaná, mám tři měšťanky a hospodyňskou školu. A ve školách jsem neslychala, že se má mlátit portvišem! – No, dobře. Říkám si: Takhle se nedá mect a zametu až zejtra. Jo...“ – „To je trochu dlouhé, paní. Nemohla byste to trochu zkrátit?“ – „Já to říkám krátce, pane rado! Tak přišla teda sobota a já si řekla: Teď už ten konk zamect musíš! Vezmu portviš a řítím se na konk. Prvního, koho jsem spatřila, byla paní Ezechielová. Promenáduje si a povídá: To je svinstva, to je prachu! Já pudu k domácímu, aby takovej sajrajt neboli hygienu netrpěl. – Paní, odvětila jsem, nechte mě bejt, neb já vás taky nechám bejt. – Co, vy že mě necháte bejt? odpověděla ona, tak si mě nenechte bejt! Uhoďte mě portvišem! – Paní, řekla jsem, nerozčilujte mně mysl, neb já vás mám už plný zuby! – Ona nato: A helemese, a podívejme se na ni! A dodala k tomu špatný slova, jako bych já byla špatná a vona dobrá. – Tak je dobře, povídám, mám sic vzdělání, tatíček moc peněz na školy vynaložil, ale když to musí bejt, tak vás praštím portvišem. – A tak, slavný soude, mírně jsem ji pohladila portvišem. To je spravedlivá zpověď mýho srdce. Ale že bych byla řekla: Takovýho neřáda bych se ani dřívkem nedotkla, to jsem neřekla!“

Slavnému soudu tato výpověď stačila, a tak ta paní byla odsouzena k pokutě 100 Kč a k náhradě útrat.

Večerní České slovo 9. 4. 1930

Nová fasáda na domě a staří nájemníci

(Přestupkový soud)

„Nedalo by se to srovnat?“ otázal se okresní soudce tklivě.

„Kdepak!“ zahřměl pan Prales

„Vás jsem se neptal. Vy jste obžalovaný a můžete být rád, když vám to žalobci odpustí –“

„Já vůbec, nejsem rád, já jsem člověk nešťastnej, kdyby si mě radši Pámbu k sobě vzal, jsem už celej smrtelnej, jinej majitel má samý vzdělaný partaje, jenom já mám takový... vono to neví, jak to má chodit, jak to má koukat, kloudný pozdravení to dát neumí, domácí je u toho to nejposlednější...“

Shromáždění žalobců a žalobkyň zahučelo jako les, který zachvátí vichřice.

„Chovejte se tiše!“ napomenul je obžalovaný, „tady nejste v mém domě. Jste před soudem. Jeden se musí stydět, když se vidí, jaký já mám nezpůsobný partaje. Stůjte rovně, koukejte se slušně a odpovídejte na otázky. Ať vás nemusím napomínat –“

„Vy je vůbec nemáte co napomínat,“ pravil okresní soud, „od toho jsem tady já. Tak tedy srovnat to nechcete, tak se budeme soudit. Jste vinen?“

„Já? – Haha! – To se povedlo. Tak já mám bejt vším vinen. Směl bych vylicít ty okolnosti, který vrhnou pronikavý světlo v mém domě?“

Okresní soud kázal, aby mluvil. Načež pan Prales počal: „Dal jsem si na svůj dům nahodit novou fasádu. Krásnou fasádu. Nad vchodem jsem dal dělat dva andělové, co drží palmu. Přes celý dům napsal Svorností k cíli. Pod okna všelijaký kytky a ornamenty, to bylo tak krásný, že se všichni divili. – Načež přijdu večer domů a vidím všechny partaje stát před domem. Měli moc řeči a bavili se. – Povídám jim po dobrém: ‚Rozejít se, jít každý po svém zaměstnání, zbytečně nemluvit, vyklidit prostranství!‘ – Oni se vzpírali a mluvili různý slova. Pojal mne

hněv a pravím: „To nejde, nová fasáda na domě a starý, usmolený, předválečný nájemníci před domem. To ruší dojem z mé nové fasády. Jděte domů, tohle by nemělo smysl, povídám. Vy máte mít čerta starýho nad vchodem, a ne andělové s palmama, a už at' vás nevidím, neb jste všechny proti mně.“ Tak se to má, pane rado, a slovo špatný jsem jim neřek, oni jsou proti mně sbuntovaný, jako vzdělanej člověk jim nesmíte dát víru, oni se tvářej mile a jsou jeden jako druhej falešný –“

Líčení bylo odročeno, protože pan Prales navrhl slyšení domovníka a své manželky, že se svými nájemníky nemluví jinak než vzdělaně.

Telegraf 18. 8. 1930

Se ženskými nejsou žádné spolky

Paní Tavoľníková kývla významně na svou přítelkyni. Paní Reškondová přiletěla na perutích lásky.

„Co říkáte mému nosu, paní Reškondová?“

„Ukažte se – mankote! – Copak jste si to udělala?“

„To koukáte,“ chlubila se paní Tavoľníková, „můj mužíček Bohoušek mě tak zřídil. – A šáhněte si na hlavu – ne, vejš – tadyhle – copak cítíte?“

„To je boule, to je boule,“ šeptala paní Reškondová, „jak jste přišla k tý bouli?“

„Že se tak ptáte, paní, to můj pán mě poznamenal, můj Bohoušek!“

„A obličej máte celej podrápanej... to taky pan choť, taky, taky?“

„Taky, paní, taky, taky... To je jeho ručička, ta se vyzná... Tak co tomu říkáte?“

Paní Reškondová odvětila, že teda už neříká nic.

„Vidíte,“ děla truchlivě paní Tavoľníková, „jakýho jsem si vzala inteligenta. To bylo za svobodna řečí. – Vy,“ povídá, „jste královna mejch snů, já,“ udělá si, „v snách tě viděl, bylas krásná jak růže, když se rozvíjí.“ A teď at' se na mě někdo podívá, k čemu vypadám, do nosu mě bací, uličník, já myslila, že je po mně, a kdyby aspoň bylo zač, to ne...“

„Jsou to pády,“ poznamenala paní Reškondová.

„Čelo,“ zakvílela paní Tavočníková, „jsem měla za svobodna jako padlý sníh a na rtech měla úsměv plachý a teď jsem samej šrám a samá boule. Ale já vím, co udělám, já budu vod něho pryč a vy, paní, mi to musíte dosvědčit, já to dám soudu, já s ním nebudu, ten bude koukat, jak bude platit, a já budu zas svou paní –“

„Všecko vám odpřísáhnu,“ vece paní Reškondová slavnostně, „my ženský musíme držet dohromady –“

Okresní soud pro přestupky. Žalobce: Pan Tavočník. Obžalovaná: Paní Reškondová. – Předmět: Obžalovaná paní Reškondová rozšiřuje o panu Tavočníkovi řeči, že svou ženu bije a ta dobrá paní s ním nebude, nenechá se mrzačit od takového sprostáka. – Hlavní svědkyně, paní Tavočníková, praví: „To vona, slavný pane rado, se pořád do nás plete a rozvrací naše mladý manželství. My žijeme spolu jako dva holoubci, slovo špatný si neřekneme a vona pořád na nás něco vidí –“

„To není dobré, paní Reškondová!“ Když uslyšela rozsudek, jímž byla odsouzena k pokutě 50 Kč, tu nejprve otevřela ústa, pak je sklapla, pak zase otevřela a zašeptala: „Ne, se ženskejma nejsou žádné spolky!“

Telegraf 19. 8. 1930

Menší nedorozumění před soudem

(Přestupkový soud)

Přestupkový soud listoval ve spisech, pak pohlédl přes brýle na obžalovaného a pravil: „Tak co je, pane Rumpál? Žaluje se na vás, že jste paní Outratovou št'ouchl, že upadla a způsobila si zranění, pro které musela dva dni ležet. Tak jak to je?“

„Vůbec jsem do břicha nešt'ouchal,“ zachrptěl obžalovaný, „a co bych št'ouchal? Já to nemám zapotřebí.“

„Ale v žalobě je to napsáno.“

„Copak vo to. Taková ženská si to sesadí, jak chce. Já si ženských nevšímám. Mám galanterní obchod.“

„Tak co, paní?“ obrátil se soudce na žalobkyni. „Slyšíte, že obžalovaný popírá.“

„Von mě do břicha nešťouch, prosím, slavný pane rado,“ zašeptala žalobkyně stydlivě, „ale vylil na mě škopek vody.“

„O tom přece v žalobě nic není?“

„To je možný. Já se na toho pána koukám, ale vidím, že to není ten pán. Tamten byl větší, na tváři nemá šrám a nemá galanterní obchod.“

„Cože? Vy jste přece paní Outratová?“

„To bych, prosím, nebyla. Já nejsem paní. Jsem prozatím jenom zasnoubená. Mám vážnou známost, chtěli jsme se vzít na jaře, ale von je na Slovensku.“

„Tak co tu chcete? Ukažte mi obsílku! Jste volána do čísla pět a tady je číslo čtyři. To musíte vedle.“

„Líběj odpustit, slavný pane rado. Voni mi řekli, ať jdu sem, tak jsem vešla.“

„A co je s vámi? Kde máte žalobkyni?“

„Bůhví kde je její konec. Ale že bych šťouchal, to jsem, prosím, nešťouchal. A taky Rumpál se nejmenuju.“

„Jak? A kdo vy jste?“

„Mé jméno je Arnošt Šustr a paní Outratová totiž, abych se tak vyjádřil, vona už u nás nebydlí, vona je, takříkajíc, po smrti, vůbec jsem ji nešťouch, já se jí vyhnul, kde jsem mohl, vona nebožka měla náramnou hubu, jeden s ní neobstál, já ji ani moc dobře neznal, já si ničeho nevšímám, ženská u mě nemá cenu, jsem tak víc pro sebe –“

Pan Šustr se octl na chodbě. Odcházel, mruče k sobě: „Co bych šťouchal? Já vůbec nešťouchám. Dejte mi všichni svátek!“

Telegraf 21. 8. 1930

O tom, má-li mít manželka plnovous

(Krajský trestní soud)

Pan Šoula pravil: „Tak jak to bylo. Tamhle, co sedí pan státní, tam seděl Holcát a dal si panáka. Vedle něho seděl Šklíba, kouřil fajfku a neříkal nic. Přes lokál, co je tadyhle pan doktor, seděl nějaký Vrňous, ten vůbec nic neříkal, do ničeho se neplet, neb byla žena s ním. Hostinský stál za šenkyšem, jako je teď slavný soud, a naléval jedné slečně přes ulici pivo. Taková byla situace.“

„Žaloba o vás tvrdí, že jste bez příčiny způsobil výtržnost, rozbil stůl a panu Šklíbovi způsobil těžké zranění, které ho učinilo tři neděle nezpůsobilým k práci.“

„Von stejně nic nedělá, pane rado. Pan Šklíba nerad maká. Ruce se mu krouťej dozadu, když vidí nějakou práci.“

„Do toho vám nic není. Proto není důvodu, abyste lidi mrzačil. Máme tu o vás zprávu četnictva a ta praví, že jste známý rváč a výtržník.“

„Já se přiznávám zde před slavným fõrem, že jsem pana Šklíbu uhodil, ale bez příčiny to nebylo. Byl v tom takovej háček.“

„Jaký háček?“

„Však pan Šklíba dobře ví. Já jsem seděl sám u stolu, jak sedím teď, slušně jsem koukal před sebe, slušně jsem pil své pivo, do ničeho jsem se nemíchal a myslím si: Uděláš si své tři piva a pudeš spat. Ale pan Šklíba začal své bezcharakterní řeči a tak dlouho agitoval, až jsem musel zakročít.“

„Co povídal?“

„Co by povídal? O ženských mluvil, prosím. Takový řeči, že... ani opakovat se to nechce. – ‚Ženská,‘ povídá, ‚to je zbytečný živel. Tadyhle člověk dělá tejden a co vydělá, to mu manželka vezme. Nic si nepřipouští, jenom kafe by pila a klepy by pěstovala. Užitek z manželky žádnéj není. Mojí choti, například, rostou pod nosem fousy. Heleď se, udělám si, co mám z tvejch fousů? Buďto máš mít pořádný fousy, anebo nic. Kdybys měla plnovous, tak tě budu ukazovat na poutích. Ty bys z toho měla, a já bych měl. Peníze by přišly do baráku. Takhle z tebe nemám nic, jenom samou svízal. Tvoje fousy jsou mně houbec platný.“

„No a?“

„Tyhle řeči se mně tak zošklivily, já to nemoh poslouchat, tak jsem mu jako povídal, že... A pak se to nějak semlelo, vynesli mě na fraj a Šklíba tam zůstal ležet...“

Antonín Šoula byl odsouzen pro zločin veřejného násilí ke třem měsícům těžkého žaláře nepodmíněně. Trest hned nastoupil.

Telegraf 23. 8. 1930

Pravda není pro slabou vdovu

(Krajský trestní soud)

Růžena Oukropcová, soukromnice, je žalována, že před okresním soudem jako svědkyně křivé svědectví vydala, a tak spáchala zločin podvodu.

Věc stojí pro paní Oukropcovou špatně. Dva svědci a jedna svědkyně ji usvědčili, že křivě vypovídala. Ale paní Oukropcová se zapřísahá zde na tomto místě, že je nevinná.

„Jak to nevinná?“ praví předseda, „slyšela jste svědky a ti vám to dotvrzují, že jste tenkrát vědomě neříkala pravdu.“

„Pravdu jsem neříkala, ale –“

„Tak vidíte. A tvrdíte, že jste nevinná.“

„Pravdu jsem neříkala, ale copak já můžu? Copak vdova smí mluvit pravdu? Ta Šířková může si mluvit pravdu, copak vo to! Má muže u dráhy, je tu penze, zavopášení, vona může mít hlavu čistou, a tak může čistý svědectví vydat. Když k něčemu dojde, tak se jí muž zastane. A pan Kůstka s panem Rozumcem můžou mluvit pravdu, jak chtějí. Jsou to muský, každej musí jim vzdát počestnost, ale já jsem vdova jako věchýtek, já se nikomu nemůžu postavit, abych mu pravdu do vočí říkala –“

„Každý občan je povinen před soudem mluvit pravdu,“ přerušil ji soud, „a kdo nemluví pravdu, ten si bere těžký hřích na svědomí a kromě toho je stihán zákonem –“

„Vono se to řekne,“ zaštkala vdova, „každej člověk je povinen mluvit pravdu, jenom vdovy ne. Vdov se to netejká. Šířkovej je hej, ta má každou chvíli něco novýho na sebe. Tuhle jí

muž koupil novéj kostým. Děti dá na prázdniny k příbuznejm na venkov, aby načerpaly čerstvýho vzduchu. Maso mají každej den. Jo, to se potom mluví pravda, když se na to má. Voni si žijou, všeho mají, každej jim počká, a tak si můžou napovídat pravdy, co chtěj! Ale já... Jednou jsem si dovolila maličkou pravdu, jenom takovou skromničkou pravdu, a to jste měli vidět, celej barák byl vzhůru, ta Oukropcová, prej, má hubu plechovou, to se jí zarazí, to se bábě nepovoluje, aby tadydlenc si vykládala svoje rozumy, a vidíte, slavný soude, od tý doby jsem měla plno nepřátel, přejou mi to nejhorší, a tak jsem si to vzala k srdci, já vidím, že pravda není pro slabou vdovu, to je pro lidi, který na to maj. Nikdo neví, co vdovskej stav obnáší, vdova musí bejt nižší než tráva a tišší než myška. Dokud byl nebožtík, můj pán, živ, tak ó jé! To jsem se lidem pravdy napovídala, jednou musel můj pán zakročit s klackem, neboť by mi jedna ženská pro pravdu utrhla drdol...“

Paní Oukropcová byla po skončeném přelíčení odsouzena k těžkému žaláři v trvání tří měsíců. Trest je nepodmíněný.

Telegraf 25. 8. 1930

Režie sňatkového podvodníka

(Krajský trestní soud)

„No jo,“ děl pan Šáteček trpce, když mu byla přečtena žaloba „tak já mám bejt ten špatnej. Ono se to mluví a vypravuje. Panu státnímu se sepisuje žalobní děj. Copak on ví... Lstivou tvářnost, povídá, člověka jsem na sebe vzal; kterej se ženiti může a chce –“

Předseda ho přerušil: „Mluvte, cítíte se být vinným, jak je na vás žalováno?“

„Jestli se cítím!“ vykřikl obžalovaný hořce. „Co já cítím, to svět neví. Kdopak se ptá po mých citech, prosím?“

„Mluvte k věci! Jste žalován, že jste Anně Purclíkové, Alžbětě Krátké, Růženě Lipcové sliboval manželství a pod tímto lstivým předstíráním vylákal z nich částky 2000 Kč převyšující. O tom máte mluvit, a ne o svých citech.“

„Tady ze mne pan státní dělá podvodníka,“ mumlal pan Šáteček, „ale neví, co je to situace... Režie je dneska hrozná. Poměry se vyvinuly neutěšeně. Na všech stranách krize. Vezměme třeba tu slečnu Purclíkovou. Dáma vzdělaná. Impozantní zjev, prosím. Z domova nejjemnější

vychování. Měla si brát majora. Tu přece nemůžu zavést do restaurace druhého řádu. Žádá, aby se jí předložil francouzský jídelní lístek. A také z duševní stránky, prosím... Miluje biograf, jenom když jsou lístky za osmnáct korun. Jo, to se dneska nechá vydělat –“

„Z té slečny Purclíkové jste vylákal 18 000 Kč,“ podotkl soud.

„Vylákal!“ vzkřikl obžalovaný vášnivě. „Jaký vylákání! Já ty peníze nutně potřeboval!“

„K čemu?“

„No, k čemu! Máte ponětí, co mě ta slečna Krátká stála peněz? To je náká... Vzdělaná, až se člověk diví. Na sto metrů voněla nejjemnějšími parfémů. Ze samý vzdělanosti až šiřlala. Zaveďte takovou dámu k Rozvařilovům. Ta by se na vás podívala! Pro ni žije jenom Alhambra a takový bary, co mají cizokrajný jména. Vemte si jenom to kafe, co tam stojí. Kde má jeden na to brát?“

„A tu slečnu Krátkou jste připravil o 23 400 Kč,“ podotkl suše soud.

„Ta suma je přehnaná. Snad ji to stálo brutto kolem 20 000 Kč. Ale kde jsou ty peníze? Ptám se, kde je valuta? Když se to veme kolem a kolem, nula vod nuly pojde. Tu slečnu Lipcovou byl mi čert dlužen. A hned jsem si mysl... Vona měla pusku plnou zubů. Co ta dovedla sníst, to je ku podivu. Ovšem musím k její chvále říct, že si nevybírala. Na ty moderní fajnovosti, jako koktajly, nedržela, vona byla víc pro domácí výrobky. Zato vypila dvacet piv a snědla celý uzenářství, Pámbu požehnej! Já měl kolikrát strach, aby nesnědla ještě mě. Na parádu nedržela, ale jídlu a pití hověla. Taková byla domácká... Žaloba říká, že jsem ji ošidil o sedm tisíc. Ale kde jsou mé zisky? Člověk se nedopočítá. Dneska dámy jsou náročný, jenom by chtěly světa užívat. A tak to musím všelijak fackovat. Jedna nevěsta musí zaplatit režii za druhou a člověk tu stojí jako hotovej žebrák...“

Zasmušile vyslechl rozsudek, jímž byl odsouzen do těžkého žaláře v trvání osmi měsíců. Trest přijal, poněvadž to patří k režii.

Telegraf 26. 8. 1930

Luskejte prsty před vlastní ženou!

(Krajský trestní soud)

„Ptáte se mne,“ řekl ten smutný a vousatý starší pán, „jestli jsem se na pana Perlička vrhl? – Vrh, odpovídám. – Jestli se tak stalo v úmyslu nepřátelském? – A co by se to nestalo v úmyslu nepřátelském? Copak já budu po někom skákat v úmyslu přátelském?“

„Tedy, vy doznáváte,“ podotkl senát s uspokojením.

„Ano, doznávám,“ odvětil smutný a vousatý pán pevně, „všecko, co pan státní píše, je pravda. Vrh, jsem se na pana Perlička s výkřikem ‚Ó ty mizero!‘, popadl jsem ho za vlasy a šmejkl jsem o zem řka: ‚Já tě naučím moresům, ty lazare!‘ Klekl jsem mu na prsa a kroutil mu nos vece: ‚Já ti dám, kluku jeden špatná!‘, čímž jsem mu způsobil těžké zranění, které ho učinilo déle dvaceti dnů nezpůsobilým práce. To pravím a prohlašuju: Tady stojím. Poškodil jsem ho na těle, ale povznesl na duši. Jednou mi bude děkovat.“

Soud pochybuje, že poškozený pan Perliček bude vděčen smutnému a vousatému pánovi.

Avšak smutný a vousatý pán vztyčil prst a děl: „Co jsou platný člověkovu zdravý oudy, jestliže na své duši újmu utrpěl?“

Senát projevuje zájem, jakou škodu na duši pan Perliček utrpěl a skutečně také utrpěl.

Smutný a vousatý pán vysvětluje: „Jsem ženat, slavný soude, a mám sličnou ženu napohled. Ztepilá, vzrostlá a mravů líbezných. Duševně si, prosím, rozumíme. Její postava přitahuje k sobě pohledy cizáků. Nerad to vidím. Ale proti pohledům nezakročuji.“

Avšak jakže si počínal pan Perliček? Nepěkně si počínal. Stává se, že uzří moji choť. Rozhodí rukama a udělá si: ‚I heleďme se, safraporte!‘ Různými posuňky doprovází svoji řeč. – Nebylo mi to vhod, i zastavím ho a pravím: ‚Koukejte se, pane Perličku, moje choť není pro vás náký heleďme se, safraporte, tady není pro vás žádný pole působnosti, jděte svou cestou a koukejte se slušně.‘

Nedbal ke své zkáze, slavný soude. A dne 23. července zvěstuje mi moje manželka, že pan Perliček, potkav ji, nešlechtně luskal prsty a říkal inu, inu, ajajaj!

Došel jsem si na něho a mírně pravím: ‚Co to slyším, pane Perličku? Nedávno jsem vás napomenul, a vy nedbáte. Luskat prsty se smí před vdanou dámou? Moje choť je u vás náká

inu, inu, ajajaj? – Jste tadyhle ženatej člověk a máte před svou ženou luskat prsty. Máte-li potřebu říkat za příčinou ženského pohlaví inu, inu, ajajaj, tak adresujte tato slova své paní.‘ – On odvětil, že luskat před vlastní ženou prsty není to, a že tím způsobem vzdává hold ženskému pohlaví. To se mi nelíbilo, a tím pádem počínal jsem si tak, že to tvoří skutkovou podstatu zločinu těžkého ublížení na těle, naznačeného v § 152, protože je na mě právem žalováno –“

Smutný a vousatý pán domluvil a usedl. Svědek potvrdil jeho výpověď. A senát vynesl rozsudek, jímž se obžalovaný odsuzuje k těžkému žaláři v trvání dvou měsíců. Trest je, vzhledem k dosavadní zachovalosti, podmíněný. Smutný a vousatý pán, uslyšev rozsudek, šoupl nožkou a pravil: „Děkuju uctivě za poučení.“ A odcházel zádumčivým krokem.

Telegraf 28. 8. 1930

Dívka nepochybné pověsti

(Přestupkový soud)

Statná slečna se odebrala k moudré ženě, která právě pila kafe a namáčela v něm rohlík. Moudrá žena dopila kávu, řekla s uspokojením „teď má dušička pokoj“, načež se sklonila k návštěvnici a zaševalila: „Čím mohu sloužit, má drahá?“

Statná slečna jí vyklopila svůj příběh jako horký lívanec z pánve. Slovy rozhořčenými naznačila, že žije v nepřátelství s tou zrzavou ze třetího patra, a přišla k moudré ženě na radu, jak to má své nepřítelkyni šikovně říci, aby z toho neměla potahování. Moudrá žena totiž těšila se pověsti partaje u soudu známé a dobře zavedené. Co se týče vědomostí v oboru trestního práva, mohla se měřiti s prostředně tučným advokátem.

„Ne,“ pravila moudrá žena, když vyslechla příběh statné slečny. „Tak na to nesmíte jít, má drahá. Zákon zakazuje říkat o zrzavé, že je dívka pochybné pověsti. V roce 1902 na podzim měla jsem podobnou věc. Tak jsem se vyjádřila o jedné sousedce. Byla jsem odsouzena, protože soud nemiluje pochybností. V pochybných případech tluče na stranu vinné; takovej je předpis. Kdybych bejvala řekla, že je to dívka nepochybné pověsti, tak jsem to měla v suchu. Zákony jsou různé a člověk musí bejt soudama honěnej.“

„Tudy na to!“ žasla statná slečna.

„Ba jo,“ odvětila moudrá žena samolibě, „já dostala ňákou školu. Byla jsem bita ze všech stran, než jsem se vycvičila.“

„A co se toho teje,“ děla statná slečna, „mohla bych ji nazvat sviní hlavatou, všivatou, po všech mezích vyválenou?“

„To už je háklivější,“ zdvihla prst moudrá žena, „tady by muselo bejt alibi.“

„Alibi? Co je to?“ žasla statná slečna.

„To máte asi tak. Říct svině hlavatá, všivatá, po všech mezích vyválená, to není eště všecko. Vono to má háček.“

Statná slečna byla žádostivá vědět, jaký háček.

„Takovej háček,“ odvětila moudrá žena, „že... jak bych vám to vyvoslila? To se nesmí jen tak říct, to se musí dokázat.“

„Ó jé,“ zvolala statná žena, „to je to nejmenší. Celej barák mi to dosvědčí.“

„Tak to máte v suchu,“ pravila moudrá žena a stiskla statné slečně ruku.

Avšak musí být váženému čtenářstvu zvěstováno, že statná slečna, ačkoli byla obrněna právním poučením, byla pro urážku na cti odsouzena k vězení v trvání tří dnů.

„To jsem z toho janek,“ vrtěla hlavou moudrá žena, když uslyšela tu zvěst, „inu, inu... Člověk se pořád poučuje a do smrti není vyučenej. Měli jsme na to jít s nějakou jinou fintou. Já nevěděla, že pro slovíčko bude tak zle –“

Telegraf 29. 8. 1930

Vesmír a jeho záhady

(Krajský trestní soud)

Pan Pazmolík žije se svým sousedem v nepřátelství. Je to od té doby, kdy se ten soused (jmenuje se Sálíngř a má syna u financ nebo u čeho) vynášel svými vědomostmi. Pan Sálíngř tvrdil, že se vyzná v tajemstvích Všehomíra jako málokdo. O planetě Venuši mluvil takovým

způsobem, jako by po celý život měl co jen s Venuší. Planeta Mars nebyla pro něho vůbec žádná záhada. Pan Pazmolík trpělivě naslouchal, ačkoliv...

„... mně už to bylo, prosím, pane rado, hloupý. Já jsem člověk pokojný a rád s každým vyjdu. Ale každá věc musí mít svůj konec...“

„K věci, pane Pazmolíku,“ přerušil ho soudce, „jste žalován, že jste v hostinci pana Krásy způsobil výtržnost a strážníka, který vás vyzval, abyste se vzdálil, hrubě urazil, a když vás chtěl zatknout, tak jste se mu vzepřel. Je to pravda?“

„To vůbec není pravda, to je všechno samá msta, já... To bylo docela jinak. Von ten Sálingr mne vzal za krk, cloumá se mnou a křičí: ‚Pokoř se, hrdý člověče! Pokoř se před tím nezbadatelným tajemstvím vesmíru. Co jsi před světovým prostorem? Koukni se na nebe a uvidíš, jaký je to lán světa. Co jseš před tou velikostí? Stará bela jseš, abys to věděl. Povídám ti, pokoř se!‘ Já nato: ‚A nepokořím se, Sálingře, abys věděl. Já to vůbec nemám zapotřebí.‘ – Von se postavil přede mě a povídá: ‚Tak se pokoříš, nebo ne?‘ – ‚Už jsem řek,‘ odpověděl jsem. Von na mě s politikou: ‚Když se pokoříš, tak ti dám nalejt ještě jednu.‘ – Já mu povídám, že to nemám zapotřebí, já na útratu ještě mám, ať si svý Venuše a Saturny hází do někoho jinýho, já už jsem z toho vyrost, dovedu si o tom udělat pojem. – ‚Dej pokoj,‘ povídám mírně, ‚koukej se, heleď se, nech mě bejt, já jsem poplatník a mám jiný starosti,‘ tak jsem mírně hovořil, ‚já mám vědy taky rád, ale všechno má svůj konec.‘ – ‚Ale světověj prostor,‘ povídá Sálingr, ‚konce nemá, to si nech sloužit,‘ a tekla mu z nosu krev, a tak mě vyzýval, abych s ním šel na obecní úřad, a mně se nechtělo...“

„Počkejte, tak vy říkáte, že mu tekla z nosu krev. Jak to vysvětlíte? On na vás žaluje, že jste ho udeřil sklenicí...“

„Žádnou sklenicí, vono je to tak... to si musel udělat sám, když se tak na mě tlačil s Halleyovou kometou a souhvězdím Kuřátek, já měl strach, von tak blejskal očima, když povídá, kolik slunečních roků to trvá, než přijde odtamtud světlo na naši zem, je to hrozný, pane rado, co si dneska lidi dovolujou, já jsem vzal svý pivo a vodsed jsem si od něho, von upad, lidi ho umejvali, strážník si mě vzal, já vo ničem nevím, slušně jsem se odebral na strážnici, ani jsem moc nepil, udělal jsem svejch patnáct piv, do čehož jsem zamíchal pár těch panáků, outratu jsem udělal slušnou, neb jsem velkej poplatník...“

Panu Pazmolíkovi polehčovalo, že byl značně podnapilý a že hádku nevyvolal on, ale pan Sálíngér a jeho vesmír, a byl proto odsouzen ke čtrnácti dnům tuhého vězení, které se mu prominou, bude-li se dva roky řádně chovat.

Telegraf 1. 9. 1930

Jsou balkony a balkony

(Přestupkový soud)

Soukromník Vilibald postavil si ze svých úspor vilu. Protože soukromník Vilibald je stoupencem okázalosti, dal na své vile dělat dva balkony; jeden krásnější než druhý.

Naproti tomu pan Náležník nemá vily a postrádá balkonů. Zato oplývá přísným mravem a je nakloněn ostrým slovem tepat zlořády. Zavrhuje vypínavost a touhu po světské slávě, naproti tomu vysoko cení prostého ducha a spořádaný život.

Za toho krásného jitra, kdy boží slunce smálo se zplna hrdla na ten svět, živočišstvo, rostlinstvo i světskou faleš, shromáždil pan Náležník kolem sebe valný houf lidí a počal takto mluvit: „Podívejte se na Vilibalda. Podívejte se na toho bídného tvora.“

„Proč nám kážete,“ tázalo se shromáždění, „proč nám kážete hledět na Vilibalda?“

„Pro příklad,“ odvětil pan Náležník, „z toho důvodu, abyste sami posoudili... Tadydlenc ty balkony. Nač potřebuje Vilibald balkony? Co nám chce tím dokázat? Máme my se pokořit před jeho balkony? Prožil jsem celý život bez balkonů, čestně jsem, pánové, prožil a nelituji toho. Lépe být řádný muž bez balkonů než filištín s balkonama. Bůhví co strastí, co hoře nevinných lpí na těch jeho balkonech.“

„Například?“ chtělo vědět shromáždění.

„Co se toho teje... ‚Dbej,‘ pravím, ‚Vilibalde, aby tvá rodina v ničem újmy netrpěla, a pak se holedbej balkony. Soukromníku Vilibalde! Zavíráš před služkou chleba a strašíš každou hroznými tresty, bude-li chodit na cukr.‘ A podívejte se na jeho ženu!“

„V jaké směru,“ tázalo se shromáždění, „kážete hledět na jeho ženu?“

„V takovém směru,“ vece Nálezník, „ve směru přírody. Jeho vila, například, má dva balkony, dva mohutné a bachraté balkony, aby každému padly do očí a hlásaly slávu soukromníka Vilibalda. A co má jeho manželka? Nic. Žádných takových ozdob, které ženskému pohlaví přísluší. Je tenká a vyzáblá. Z čeho by také mohla mít půvaby? Vždyť soukromník Vilibald ani najíst jí pořádně nedá, takže musí žít o chlebě a kafi. To strádání uvalil na ni manžel, aby jeho vila měla balkony. Dva balkony nejsou samy od sebe. Mají původ z lakomství a utiskování manželky.“

„Jejej!“ zvolalo posluchačstvo.

„To já,“ dodal chlubně pan Nálezník, „já jsem jiný člověk. Nemám žádné vily ani balkonů. Ale podívejte se zato na mou manželku. Vepředu toho má, vzadu toho má, Pánbu požehnej, je jí plnej pokoj. Taková vila s balkonama musí před ní do háje. Však já si svou manželku pěstuju a nedovolím, aby v něčem újmy trpěla, takže kyne jako ten boží dárek. Na balkony nepřijde, ale na poctivost, soukromníku Vilibalde...“

Je přirozeno, že soukromník Vilibald podal pro ty balkony žalobu pro urážku na cti. Smírčí jednání se rozbilo a líčení bylo odročeno za účelem slyšení svědků.

Telegraf 2. 9. 1930

Asi tak kolem půlnoci

(Přestupkový soud)

Asi tak kolem půlnoci přišel do jedné noční kavárny na Letné jistý mladík, jehož vrozená bujnost byla ještě povzbuzena alkoholem. Když umkl dzez, tu přistoupil k němu číšník a ptal se, co pán ráčí. Mladík, jehož mysl byla nakloněna šprýmům, odvětil: „Dejte mi sklenici mléka.“

Pan vrchní se domníval, že špatně slyšel, a proto zašeptal: „Jak račte?“

„Povídám,“ děl mladík, „abyste mi přinesl mléko, a to ruče a hned a poskokem.“

Číšník se zarmoutil, neboť byl už starší a strávil svůj věk v počestnosti. Domníval se, že není nikomu pro frňousy. Byl zaměstnán v lokále, kde panoval alkohol a černá káva. – Mléko sem nevkročilo ani nohou.

„Slyšel jste?“ tázal se jinoch přísně. „Chci mléko. Chci zdravé a výživné mléko.“ Vstal, přistoupil k číšníkovi, položil mu ruce na ramena a zadeklamoval: „Jak ti chutná, milé dítě, slad'ounek to mlíčko? Napij se ho jenom s chutí, zčervená ti líčko.“

Tuto řeč poslouchal jeden starší a zarudlý pán a nelíbilo se mu to.

Rozjařený jinoch dodal: „Dejte mi mléko a strdí.“ Starší pán měl toho dost. Vstal, odstrčil číšníka se slovy, že si to musí vyřídit. Privil výhrůžně: „Cože vám tady strdí?“

„Naše vlast oplývá mlékem a strdím,“ odvětil jinoch ospale.

„Já už sem chodím léta,“ pokračoval starší pán se vzrůstajícím rozhořčením, „a ještě nikdy jsem nepozoroval, že by tu bylo nějaké strdí. Když vám tu je strdí, tak jděte pryč, nikdo o vás nestojí. A nevtrovajte národ.“

„Já chci strdí!“ volal ten jinoch vášnivě.

„Povídal jsem vám,“ děl stařík rozhněván, „abyste tu nekazil lokál a nerozvracel společnost. Dejte si něco moudrého k pití, sed'te, koukejte se a poslouchajte hudbu. A nebavte se; pane, povídám vám, abyste se nebavil. Tohle je lokál seriózní, a ne zábavní místnost. Když se chcete bavit, tak si jděte jinam. Neradím vám, abyste se bavil, neb jsem člověk prchlej.“

Jinoch změřil ho příkrým zrakem: „A kerej vy jste? Jste vy nad tímto lokálem postavený? Jste vy nějakej hlaváč přes hosty? Jste vy náš představený? Já jsem host jako vy, a tak jsme rovnoprávný. Proto chci strdí a trvám na tom!“

„Tak...“ zachvěl se starší pán, „tak vy teda nepřestanete... Tak vy budete pořád útočit. Tak vy se budete pořád bavit. Tak vy jste chtěl strdí a já vám teda dám strdí...“

Žaloba viní pana Plecko, že způsobil výtržnost a ve rvačce způsobil klempíři Božinkovi lehké zranění. Po skončeném přelíčení odsoudil ho rada dr. Mráz k vězení v trvání osmačtyřiceti hodin. Trest je podmíněný na dobu jednoho roku.

Telegraf 3. 9. 1930

O prodaném majiteli realit

(Přestupkový soud)

Dva chlapečkové si hráli v písku, oba tlustí, bělohlaví a broukaví. Najednou vypukla mezi nimi nesvornost.

„Tvůj tatínek,“ povídal jeden, „nezaplatil mému tatínkovi za točného betla.“

„A tvůj tatínek,“ opáčil druhý, „je falešnej, protože se dívá kartám pod sukň.“

„Tvůj tatínek je ještě falešnější. Von se kouká do talonu.“

„Ale tvůj tatínek hlásí dvacítky, který nemá. Žádný páni s ním nechtějí hrát.“

„To není pravda, ale tvůj tatínek šidí, von vložil kulovou desítku do talonu a hlásil stovku!“

Nato jeden chlapeček druhého chlapečka bacil. Ten druhý chlapeček zařval: „To se řekne, abys věděl!“

Ze dveří vyšla hubená ženština a zakvičela: „Co ho nenecháš, smrade?“ a uchopila své děčko do náručí. Z druhých dveří vyšla paní s ploudavou blůzou a tázala se: „Kdo je smrad? Mé děčko je u vás smrad?“

„Von řek,“ zakvílelo děťátko v náručí, „že náš tatínek nezaplatil jeho tatínkovi točného betla.“

„Nemluv s ním,“ konejšila ho matinka, „tvůj tatínek je inteligent, ale jeho tatínek je nevzdělanec, kterej neví, co karta obnáší.“

„Starej, pocem,“ zvolala druhá dáma, „tadyhlenc si na tebe dovolujou, jdi si to s nima spravit.“

Ze dveří vykukly zrzavé vousy. Pravily: „Co to slyším? Vy nás budete tupit? Mně se zdá, že si to s váma spravím.“ Zrzavé vousy vystoupily na kolbiště.

Paní s děčkem v náručí zvolala náruživě: „Starej, pocem! Voni nás tu chtěj mrzačit.“

Na tuto výzvu vystoupila ježatá hlava s modrou zástěrou. Červený nos se leskl v záři zapadajícího slunce.

I pravil ten červený nos: „Mně se zdá, že ho zrychtuju, uličníka.“ A popadl lačně rezavé vousy.

„Ježíš!“ zakvílela ta dáma, co slibovala zrzavým vousům u oltáře věrnost, „von mi mýho zabí, ten loupežník! Adolf, pocem!“

Vystoupil švagr Adolf. Uchopil konev s vodou a řekl, že ty cikány polije, že je mu všecko jedno. Druhá paní zaúpěla: „Václave, nech všeho a pocem! Voni nás mordují!“

Vyšel jeden pán, co měl v kapse skládací metr. Plívl si do dlaní, rozkročil se a zaburácel: „Tak si pojd'te, kdo máte chuť!“

Následující okamžiky byly svědky prudké bitvy, která propukla s velkou silou. V krátké době se připojili k bojujícím všichni nezaměstnaní boje schopní muži i ženy. Jedné armádě velely zrzavé vousy a druhé se postavila v čelo ježatá hlava. Pan domácí stál na dvoře, zíral smutně na pavlač a lkal: „Mám já to partaje! Jestli tohle není škandál! Nejsm já nešťastnej člověk? Jinej má partaje vzdělaný, jenom já mám takovou verbež cikánskou.“

To pravil pan domácí a rázem utichla šarvátka. Hlavy se naklonily přes zábradlí. „Kdože je verbež cikánská?“ děly hlasy zlověstně.

Stojí pan domácí Bóža Škrpál před okresním soudem, aby vyslechl rozsudek, jímž se pro urážku na cti odsuzuje k pokutě 50 Kč, podmíněně na dva roky. Rozsudek přijal a vzdychl: „Jsem ve svém baráku prodanej!“

Telegraf 6. 9. 1930

Povídka z Divokého západu

(Krajský soud v Louisianě)

Pan JUC. Werich, majitel hostince U Sladké Dolores, tlustý muž v nejlepších letech, zařval: „Hola, Maud, hosti jdou!“

Vstoupil zamračený jinoch úhledné tváře. Prach, který pokrýval jeho oděv, svědčil o dlouhé cestě. Proputoval tento mladík celou Nebrasku, Omahu i Louisianu. Jeho pat omýval šepotavý Pacifik a věčně nepokojný Atlantik.

Mladík zamručel: „– Bay, zdravíčko přeji,“ a odložil tlumok.

Tlustý JUC. Werich zamnul úslužně rukama a otázal se: „Čím posloužím, vašnosti?“

„Jednu tvrdou,“ zachraptěl muž a vyplivl chuchvalec tabáku.

„Plzeň, smíchov, velkopopovickou?“ ševelil JUC. Werich.

„Třeba,“ odvětil mladík.

„Jednu treboň,“ zařval šenkýř do okýnka. – „A co,“ pokračoval úslužně, „míchaný vajíčka si dáme?“

„Ne,“ odvětil temně poutník, „nechci míchaná vajíčka. Ne, ne... Nikoliv, master. Nemohu vidět míchaných vajíček. Ušetřte mne, master!“

„Aha,“ děl šenkýř s porozuměním, „vzpomínky z mládí, co? Uhodl jsem?“

Mladík neodpověděl.

Tlustý šenkýř přemítal a pak pravil: „Jsou všelijaký vzpomínky, inu, toť se ví. Ale takový míchaný vajíčka, jaký dostanete u mne, nenaleznete, kdybyste procestoval Státy od Montrealu po Floridu. Tisíce děkvných přípisů, master. Obsluha vzorná, ceny mírné, čestné slovo.“

„Ale já nechci míchaný vajíčka!“ zaúpěl sličný mladík.

„Nechcete – nechcete. Já nemám ve zvyku někoho nutit. Nevídáno. Hostů habaděj!“ – odmlčel se a cítil, že ho pojal smutek.

„Master,“ zaprosil po chvíli, „dejte si míchaný vajíčka. Nebudete litovat. Mnoho pánů si dalo u mne míchaný vajíčka. Všichni si to pochvalovali. Prominentní osobnosti, pane.“

Host se napil ze sklenice a odvětil: „Akorát ne. Že na mne tak dolejšáte. Já jsem karakter, abyste věděl. Já mám zásady, pane... Kdybych si dal míchaný vajíčka, tak bych musel bejt smrdutej kojot, víte, pane? Na mne si s míchanějma vajíčkama nepřijdete, já jsem mazanej. Já vím, co míchaný vajíčka obnášej! Já rozumím vašim piklům... Řeknete: míchaný vajíčka a bůhví co za tím vězí. Damned! Velkýho George hned tak nikdo neošálí!“ – A zasmál se přišerně.

„Tak vy,“ tázal se šenkýř zlověstně, „si míchaný vajíčka nedáte?“

„Musel bych být bídný plaz,“ odvětil host, nedbale si pohrávaje se svou pistolí.

„Tyhle dva,“ pravil strážník k šerifovi, „jsem zastihl, jak střílí po sobě z revolveru. Měl jsem za to, že mají něco nehezkého za lubem. Tak jsem je spoutal lasem a přivedl k vám.“

Šerif Grimsby pohlédl na ně sveřepým okem a diktoval každému pokutu deset dolarů pro výtržnost.

„Raději dám deset dolarů,“ děl PhC. Voskovec, neboť tak se nazýval onen sličný mladík, „než bych si dal míchaný vajíčka.“

„Hade,“ zasyčel tlustý šenkýř, vytahuje desetidolarovou bankovku, aby zaplatil pokutu, „však ty mi ještě přijdeš do rány. Já tě obsloužím míchanými vajíčky, že budeš koukat, nectný smrad'ochu –“

A dlouho se díval za mladým pocestným, jenž kráčel dlouhými kroky k Rocky Mountains.

Telegraf 9. 9. 1930

Brala jí to z úst

(Přestupkový soud v Praze)

Pan vrchní rada dr. Mráz prohlédl žalobu a pravil k té paní, co měla ty pihy: „Tak, paní Frajkumštová, tadyhle se o vás píše pěkné věci. Měla jste říci své sousedce, paní Jouzové, že je hajzlík ze všech nejhajzlovatější.“

Paní, co měla ty pihy, mlčí.

„A pak jste prý povídala, že jste prvního muže otrávila, druhého utloukla paličkou, co je na panýrování řízků, a třetí že se z hoře upil. Je to pravda?“

Paní Frajkumštová mlčí.

„Kromě toho pak jste prý řekla, že jste si nechala uplést čtyři děti beznosým šlejfířem. Tak, jak je to?“

Paní mlčí jako hrob.

„Mluvte, co je na tom pravdy? Proč mlčíte?“

Paní Frajkumštová otevřela ústa: „Tak jako mlčím teď, jsem mlčela i tehdy, slovo jsem neřekla a teď jsem soudama honěná.“

„No, uslyšíte svědky.“

Paní Frajkumštová vzplanula: „Haha! Svědci! Pěkný věci můžou povídat!“

„Tak jste to neřekla?“

Pihovatá paní zvedla tři prsty: „Přisahám svatou přísahu, že jsem jako hrob, a co se teji těch dětí se šlejfiřem, to je svatá pravda, to můžu dokázat...“

„To nemůžete dokazovat. Má-li paní Jouzová čtyři děti se šlejfiřem, nebo ne, do toho nám nic není.“

„Ne vona,“ zašeptala ta paní, „ale já mám ty čtyři děti se šlejfiřem... Ale beznosej, prosím, nebyl. Von byl brunet...“

„A jak to? Tomu nerozumím. Proč jste tedy žalobkyni...?“

„A co se teji, že jsem prvního muže votrávila, to jsem, prosím, nevotrávila. Kořalka v něm chytla. Mám na to svědky...“

„No, ale...“

„Jo, a toho druhého, Vilibalda, prosím, jsem neutloukla paličkou. Von spad z pudy a narazil si hlavu a vod tý doby byl špatnej. Takže to je všechno lež a vymyšlenost.“

„Já vám nerozumím. Z té věci jste obviňovala vy žalobkyni, a ne žalobkyně vás...“

„Ten třetí utek s jinou a já nevím, kde je jeho konec. S takovou věcí ať se na mě nedoráží!“

„Co vy to tu mluvíte? Jste žalována, že jste tyhle řeči roztrušovala o soukromé žalobkyni a kromě toho ji nazvala hajzlíkem. Ale vy naopak –“

Obžalovaná si utřela koutky úst a zamumlala: „Ano, to vona dovede votočit. V ní se nikdo nevyzná. Ale já ji prokoukla jak hubenou kozu, co je vona za politiku...“

Zaštkala: „Chodí kolem mě jako němá a jen se s těma svejma jedovatejma vočima dívá. Co se koukáš? Votevři hubu a mluv, co si myslíš. Já už ti dám vodpověď, že budeš koukat. Ale vona nic. Chodí jako apoštolově na radnici, kouká se a nic nepovídá. – ,Paní,‘ říkám, ,já vím, co si

myslíte a co byste chtěla říct. Jen si poslužte a řekněte. Uvidím, esli budete mít nade mnou vrch.‘ A vona nic. – ‚Holenku,‘ povídám, ‚s takovou chytristikou si na mě nepřijdete. Koukat a nic neříkat. Já nejsem dnešní. Vidím vám na nose, co byste mi chtěla říct...‘ A tak všecko, co měla povědět, co si myslila, nestyda, jsem jí brala vod huby a řekla jsem to za ni. Tak, tady to máš! Co vím, to vím. Mě nebudeš držet za blázna. Na tvý frňousy jsem už moc stará...“

Po skončeném přelíčení byla odsouzena ke třem dnům podmíněného vězení.

České slovo 16. 10. 1930

Co je satira?

(Kmetický soud v Praze)

Před kmetským senátem vrchního rady Stuny ocitl se redaktor Fronty pan Karel Horký, aby odpovídal za článek pod nadpisem Zvukový drdol Fráni Zeminové, který uveřejnil v čísle ze dne 2. října svého časopisu.

Před projednáváním věci pokusil se předseda o smír, který odmítl jak obžalovaný, tak zástupce poslankyně Fráni Zeminové dr. Kunte. Spisovatel Karel Horký pravil, že nemá, co by odvolával, ježto jeho fejton je politickou satirou, a že se nemíní dotknout osobní cti žalobkyně. K čemuž podotkl zástupce žalovaného dr. Slabý, že za politickou satiru podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. června nelze považovati nějaký projev pouze tehdy, je-li předmět satiry osobně snižen a uveden v posměch. Zástupce obžalovaného navrhl slyšení znalců, a to senátora Viktora Dyka a profesora Stanislava Nikolaua, že v daném případě jde o satiru, jak má být. Není pochybnosti, že oba znalci jsou vhodně voleni. Viktor Dyk je nadit satirou jako jitrnice nádivkou, jak dokazují jeho četné epigramy, a pan Nikolau je satirik rozený, o čemž svědčí jeho úvodníky. Dr. Kunte vyslovil své pochybnosti o kompetenci této dvojice satiriků a žádal zamítnutí návrhu, již z toho důvodu, že politické satire jde o zvýšení úrovně veřejného života, kdežto v inkriminovaném článku obral si pan pisatel za předmět své sžíravé satiry tělesné vlastnosti žalobkyně. Soud po poradě návrh dr. Slabého zamítl a poskytl žalované straně lhůtu čtrnáctidenní, aby si opatřila důkazy.

To je škoda. Možná že by se panu Horkému poskytla příležitost, aby se dověděl, co je politická satira. Není pochybnosti, že by ho pan Dyk poučil, že satirikem může být nazýván muž, jenž kromě smyslu pro humor a satirického temperamentu honosí se pevným osobním

charakterem a jenž nemění svého světového názoru podle konjunktury a podle osobního zaujetí. A pan Nikolau by zajisté poradil panu Horkému, aby když už chce se proslavit na poli politické satiry, zkusil své šlehy na oněch pánech, kteří jednou rukou, která je zaťata v pěst, hrozí německému filmu a druhá je otevřena, aby přijala poplatek za inzeráty týchž německých filmů. Pan Nikolau by řekl, že předmětem satiry byli odjakživa oni, kteří si foukají na zmrzlé ruce, aby je zahřáli, a týmž dechem foukají do polévky, aby ji ochladili. Jistě pak oba znalci by projevíli pochybnost, může-li býti nazváno povedeným šprýmem, když pisatel se posmívá, že někdo nosí drdol, když je moderní mikádo. Pak by někdo mohl se satiricky zašklebit nad plnovousem pana Horkého, kterým se ten pán zdočil v době, když ještě býval rozevlátým anarchistickým buřičem a pěvcem Paličových slok, a srovnat tento plnovous s oholenou lící příspívatele do černosotněnského^[20] Staroslovana. Fueramus Pergama quondam.^[21] Kdyby pan Horký podrobil svůj životopis svému zkoumání a použil za tím účelem svého péra – to by byla satira...

České slovo 17. 3. 1930

Ediční poznámka

Karel Poláček psal své soudničky průběžně od roku 1922 až do vzniku Protektorátu v březnu 1939, kdy musel ukončit svou publicistickou činnost. Za tu dobu jich uveřejnil stovky a stovky. V našem vydání jsme vycházeli z výboru 595 soudniček, uspořádaném paní Zinou Trochovou pro Nakladatelství Franze Kafky v roce 1999. U soudniček jsme zachovali chronologické řazení, ale pro snazší manipulaci s textem v e-podobě jsme je rozdělili do čtyř svazků – z let 1922–1928, 1929–1930, 1931–1933 a 1934–1939.

Při zpracování textu jsme se řídili aktuálním zněním pravidel českého pravopisu, upravili jsme interpunkci a opravili tiskové chyby. Respektovali jsme však stylové, morfologické a lexikální zvláštnosti původního Poláčkova textu.

Pro snazší čtenářovu orientaci jsme dobové nebo zastaralé výrazy opatřili vysvětlivkami, umístěnými do poznámek pod čarou.

Poznámky:

- ^[1] Silná jehla s velkým ouškem a tupým hrotem k navlékání gumy, šněrování míče apod. *Pozn. red.*
- ^[2] Vyšší nádoba s uchy, někdy i víkem (k nakládání zelí, okurek apod.). *Pozn. red.*
- ^[3] Šancajch, šancajk – nevěstka ze šancí, vulgární nadávka. *Pozn. red.*
- ^[4] Cajk – pevná bavlněná látka, dušestr - hrubá bavlněná tkanina užívaná na pracovní obleky a k tech. účelům. *Pozn. red.*
- ^[5] Trommelfeuer (něm.) – bubnová (dělostřelecká) palba. *Pozn. red.*
- ^[6] Hospodářství, domácnost. *Pozn. red.*
- ^[7] Nízká stolička. *Pozn. red.*
- ^[8] Smeták. *Pozn. red.*
- ^[9] Lehký dvoukolový kočár s vyvýšeným sedadlem vzadu. *Pozn. red.*
- ^[10] Chodba. *Pozn. red.*
- ^[11] Skříň na nádobí. *Pozn. red.*
- ^[12] Student právnické fakulty, kandidát obojího práva. *Pozn. red.*
- ^[13] Peklo. *Pozn. red.*
- ^[14] Černochoch (zast.). *Pozn. red.*
- ^[15] Astrachán = plyšová látka s nakadeřeným mohérovým vlasem. *Pozn. red.*
- ^[16] Velkoobchodník, člověk pracující ve velkém. *Pozn. red.*
- ^[17] Poddůstojník fungující jako vedoucí služby. *Pozn. red.*
- ^[18] Desátník. *Pozn. red.*
- ^[19] Myšleno infámie = újma na cti, pohana, potupa. *Pozn. red.*
- ^[20] Černosotněnec = ruský reakcionář. *Pozn. red.*
- ^[21] „Kdysi jsme bývali Pergamem.“(z lat.) Pergamon byla pevnost v Tróji; citát je výrazem nostalgie za minulou slávou. *Pozn. red.*